י"ז אב תש"ם 30.7.1980 מיספר 2239 שנה 44 המחיר: 5.50 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

אסתר
רוט־שחמורוב

כשכל המדינה מרותקת למכשירי הטלוויזיה
ספורטאי ישראל טוענים:
"היינו צריכים
ללכת לאולימפיאדה!"

כמה מילים כנות
על מערכות סטריאו קומפקטיות:
קיים הבדל בין מערכת סטריאו קומפקטית המשלבת כמה פריטים ביחד, לבין יחידות סטריאו נפרדות. אי אפשר לדרוש ממנה תכונות של פריטים נפרדים (פטיפון, מגבר, טיונר וכו'). זו הסיבה להבדל במחירים. מי שמספר לך משהו אחר, אינו אומר לך את האמת.
בדרך כלל "מקופח" אחד החלקים במערכת הקומפקטית, לטובת חלק אחר. רק במקרים נדירים ניתן ליצור מערכת סטריאו קומפקטית עם שילוב מוצלח בין כל החלקים—כמו במערכות הקומפקטיות של "סניו". בין אם תבחר במערכת "סניו" קומפקטית עם הספק של 12, 50 או 90 ואט, יעמדו לרשותך שיכלולים הנמצאים בדרך כלל ביחידות סטריאו נפרדות:
הרסיבר מצטיין בקליטה מעולה של גלים קצרים, בינוניים ושידורי FM. בחלק מהדגמים אפשר לקבוע מראש עד 7 ערוצי שידור.
הפטיפון הוא אוטומטי, עם הנעת רצועה וראש יהלום מגנטי.
הטייפ־רקורדר כולל מערכת "דולבי" להשתקת רעשים עם עצירה אוטומטית בסוף הקסטה (Fe Cr Cr O2 או רגילה).
אלה רק חלק מהיתרונות שתמצא במערכות הסטריאו הקומפקטיות של "סניו". ככה זה כשאתה קונה מיצרן ידוע ואחראי, המעמיד לרשותך את כל הידע המקצועי שלו.
לכן, אם אתה רוצה צליל אמין ללא פשרות במערכת סטריאו קומפקטית שאינה מקפחת אף אחד מהחלקים—"סניו" הוא שם שכדאי לך לזכור.
GXT 4575
50 WATT
FM/MW/LW
GXT 4508
12 WATT
FM/MW/LW
SANYO אמינות זה
GXT 4528
40 WATT
FM/MW/LW
SANYO
היבואנים: ס.ט.ס. אלקטרוניקה בינלאומית בע"מ ת.ד. 2579, ירושלים טל. (02)245283
מכירות: תל—אביב: רח' החשמונאים 91, טל. 210068—(03)269858 • חיפה: שד' ההסתדרות, מפרץ ח. טל. 725681—(04)740495 • ירושלים: רח' לונץ 10, טל. (02)224829.
מעבדות שירות: תל—אביב: 455925—(03)442258 • ירושלים: (02)242534 • חיפה: (04)725676

· בלי משוא פנים ·

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תא־דואר 136 • מען מברקים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תבנית: יוסי שגון • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צלמי מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קורא יקר,

פארה פוסט־מייג'ורס היתה בארץ. קרה לה משהו ברגל. נתנו לה קביים. היא הסתובבה בעזרתם, הצטלמה ונהנתה.

ג'יין פונדה באה, נפלה, קיבלה קביים וראו אותה מסתובבת כשהיא קורנת מאושר.

לא זה מה שקרה לכתבת העולם הזה יאירה יסמין.

הנה סיפורה:

לפני שבועיים נערך קרנבל של בירה. הלכתי לסקר את האירוע. הגעתי לגני־התערוכה, ולפני שהספקתי אף להריח את הבירה, מעך לי איזה פולקסוואגן את הקרסול.

לקחו אותי לחדר־מיון באיכילוב. לפני שעזב האמבולנס שלי את גני־התערוכה, הספקתי לראות מרחוק כ־30 שוטרים, שהסתערו על הנהג שדרס אותי. איתרע מזלו של הנהג האומלל, ובמקום היו ניידות־מישטרה רבות לאבטחה.

אחרי צילום הרנטגן הסתובבתי כשעה, על כיסא גלגלים, במחלקת־המיון. פיתאום ניגש אלי רופא, דווקא אחד נחמד, שדמה קצת לחוטף צבי גור. הרופא צהל צהלת־ניצחון כשבישר לי: „בובה'לה, יש לך שבר ברגל!" לא הבנתי מדוע זה היה כל־כך מצחיק. חשבתי שישלחו אותי עם קביים הביתה, כמו את ג'יין פונדה. אבל הרופא שדמה לחוטף אמר לי, עדיין בצחוק: „את עולה אלינו קצת, למחלקה האורטופדית."

עשו לי גבס עד הירך. הרגל לא כל־כך כאבה לי. מה שכאב לי היה שלג'יין פונדה עשו פרוטקציה, ואותי אישפזו.

„אחות! געוואלט!"

נשארתי לבד. הכדור עדיין לא חשב להשפיע עלי. בחוץ צירצרו הצרצרים. זקנה מולי התבוננה בי. זקנה לידי צעקה: „אמא!" ונרדמה.

לפתע שמעתי זעקה חלושה באידיש. אחר־כך בעברית: „א־חות! א־חות!" בקצב מונוטוני של חירחור אחד בדקה שמעתי: „א־חות! געוואלט! א־חות."

„אחות! נתנו לי כדור משלשל! הכדור פועל!"

ישישה אחרת — בחדר שלי היו כשמונה ישישות — נחלצה לעזרה. היא זחלה מהמיטה והביאה לה סיר.

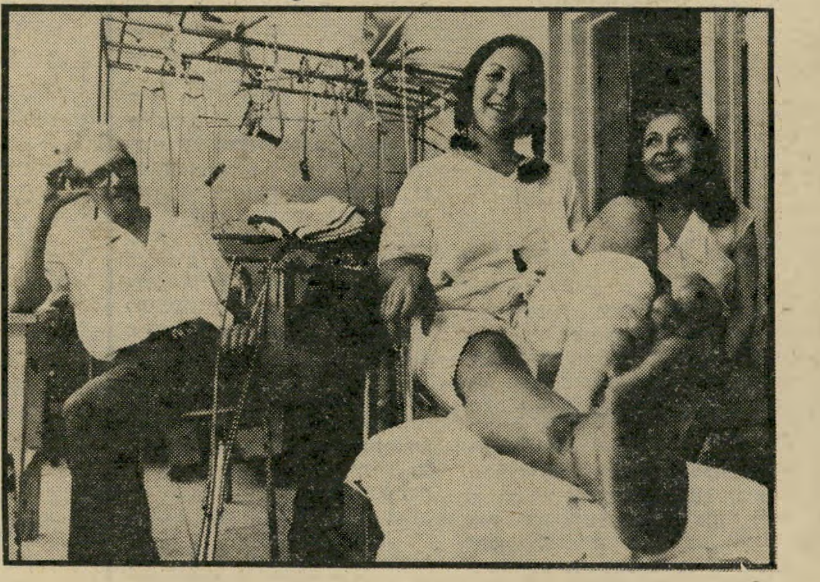

יאירה יסמין עם הוריה

„חסר לך בורג —

למחרת סיפרה הזקנה הסובלת כי עמדה בדיוק לנסוע לחוצלארץ לבקר את בתה. יצאה למכולת, נתקלה בשני זאטוטים ששיחקו ונפלה. גם היא שברה את הקרסול.

נודע לי גם כי בכל בית־החולים איכילוב הגדול אין פעמונים. כאשר מזדקקים לאחות יש לקרוא בקול. מישהו אמר שזה דווקא טוב — כששוכבים הרבה אפשר לקבל דלקת־ריאות, ואם צועקים הריאות פועלות. אולי בגלל זה לא שמו פעמונים.

במחלקה האורטופדית היו רק שתי עגלות עם קרש, שאפשר להניח עליו את הרגל. קרש אחד היה פרטי, ועל השני נאבקתי עם צעיר נחמד בשם אריה בכר. כאשר לשנינו היו לבסוף עגלות, היינו עורכים תחרויות במחלקה. אריה נפל מסולם ושבר את קרסולו. שנינו יצאנו מבית־החולים באותו היום שבו שוחרר גם ראש־ממשלתנו מבית־החולים.

„איש האינפוזיה"

התמזל מזלי והעבירו אותי מחדר הזקנות לחדר שבו היתה אשה בשם בת־שבע. הספקתי לראות אותה רק יומיים. ביום השלישי היא נעלמה מתחת לגבס, שכיסה אותה מהצוואר ועד לקורקבן. לא עזרו תחנוניו של הבעל „להשאיר לה פתחים בחזה". בת־שבע היא אחות נתנייתית. ביום הראשון שעבר נסעה במונית לתל־אביב. ברמזור התנגש טנדר עם המונית.

הרופאים השתוממו: „חשבנו שבחורות מחביאות כסף בחזייה;" אמר אחד מהם, „לא ידענו שהן שמות כסף גם בכפלים של הג'ינס." הסתבר כי בשעת התאונה הועפה בת־שבע אל מיכסה המכונית, ובדרכה גרפה את הקופה של נהג־המונית.

אמרו לי שעומדים לנתח אותי. חששתי במקצת. עזרה לי בת־שבע, שסיפרה לי על טרומבוזות ועל שיטפי־דם, על סרטן ועל כל מיני מרעין־בישין אחרים.

ביום השני בשמונה בערב באו לקחת אותי. הסניטר עוד הספיק לומר לי כי ירוק מתאים לי. אח אחר, ששמע כי אני עיתונאית, מיהר לספר לי כי הוא גם דוגמן, ואולי כדאי שאכתוב עליו.

עשו לי הרדמה חלקית. קיפלו אותי כמו כדור ותקעו לי מחט. אחר־כך הכניסו לי כל מיני זריקות בתוך האינפוזיה. שמו לי סדין מול הפנים ונרדמתי.

אחרי כשעה התעוררתי וראיתי שהם סילקו את הסדין. התרוממתי וראיתי את הרופאים מנסרים לי קצת את הרגל. „אל תעבדו קשה מדי," הפטרתי לעומתם. מייד תקעו בי זריקה נוספת: „חסר לך בורג, אז נתקע לך אחד!" הודיע לי הרופא. נרדמתי.

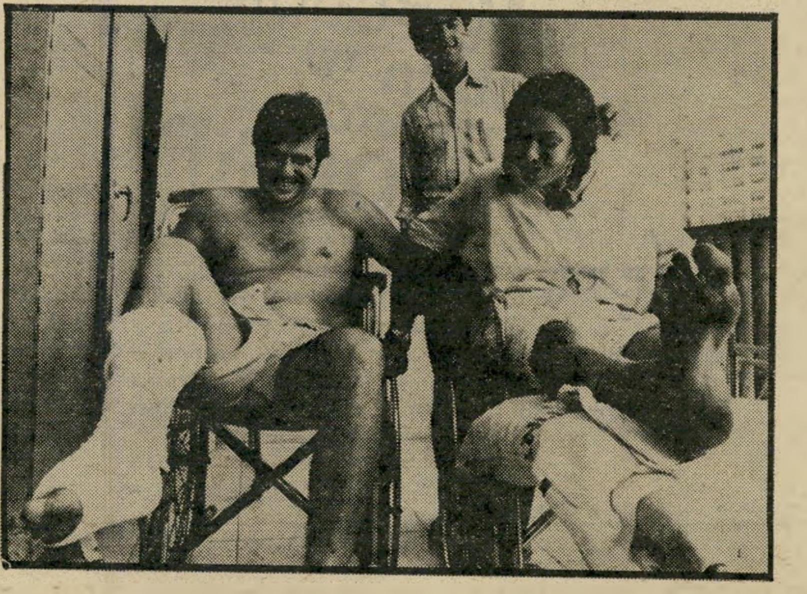

יאירה יסמין וחבריה במחלקה האורטופדית

— אז נתקע לך אחד!"

התעוררתי שוב בחדר. לא אשכח את אותו הלילה. בת־שבע ואני התחרינו ביינינו בקריאות „אחות! אחות!"

ביום השלישי הביאו אורח. הניחו אותו במיסדרון מולנו. קראו לו אברהם, אבל אני קראתי לו „איש האינפוזיה". הוא היה מחובר לאינפוזיה, אך כאשר ביקשנו ממנו להביא לנו סיר, היה האיש טוב־הלב קם ממיטתו, מחזיק את שקית האינפוזיה בידו ומביא לנו סיר. הוא גם היה מדווח על ביקורי־רופאים, מודיע מתי מביאים אוכל, מה יש לאכול ומי בא לבקרנו.

המבקרים הם עם מוזר. יש שלא נעים להם לבוא לבית־החולים, אז הם באים ושואלים: „נו, שמענו שזזו לך כמה חוליות, אז מה נשמע?" מביאים פרחים או שוקולד ושואלים: „מדדים, הא? צולעים קצת, נו לא נורא, הכל עובר."

בדרך מבית־הקברות

כדי להימנע מביקורים התחלתי להסתובב במחלקה. היו שם כל מיני טיפוסים — אחד שבא לארץ לפקוד את קבר אביו, ובדרכו חזרה מבית־הקברות התנגשה בו מכונית של קבלני־מצבות. הם הבטיחו לו שיעשו לו מצבה חינם. הוא שבר את אגן־הירכיים. כשבא לבית־החולים שאל אותו הרופא: „היית כל־כך קרוב לבית־הקברות, אז למה באת אלינו?"

היה זקן בן 64, פועל־בניין שדפק מסמר, ומישהו שכח להחזיק לו ברגל. הוא נפל מגובה של שלוש קומות, אבל במחלקה ריננו כי בעצם ניסה להיכנס לדירתו בשלוש לפנות בוקר דרך גג חדר־הכביסה וכך נפל.

כששאלתי אותו בהלצה אם ראה חתיכה ברחוב וקפץ אליה, ענה לי בכל הרצינות: „מיידעלע, גם היום, בגילי, אני אוהב אותן שלימות ולא בחתיכות."

בין ארוחה לארוחה היינו מדברים על זריקות ועל אינפוזיות. למי שמו יותר ברגים ואיך עושים התעמלות ברגל. נושא השיחה העיקרי, פרט לשברים של כל אחד, היה האוכל. בבוקר, למשל, נותנים שלושה זיתים (נראה שסופרים אותם) או אשל או ביצה, שלוש חתיכות סלט ודייסה.

ביום השישי האחרון הגישו לנו חתיכת געפילטע פיש בגודל של ג'ולה, קצת מרק צח, סלק ועוד נוזל אדום חשוד, שנאמר עליו כי הוא מרק־פירות.

בשמונה בערב היה מגיע השומר מלמטה כדי לגרש את המבקרים. היו שסיפרו כי האשה עוברת ניתוח, הילד חולה, הגיעו מרחוק ועוד תירוצים. היו שהסתתרו בין הווילונות עד יעבור זעם.

את אבי לא היה מגרש השומר לעולם. לאבי יש קביים מתאונת־דרכים מלפני כמה חודשים. בכל פעם שהיה מבקר אותי, היה השומר חושב שהוא שוכב במחלקה.

כשחזרתי השבוע הביתה הסתבר לי, לשימחתי, כי רזיתי בחמישה קילו.

שפיר, שפיר

את ההפתעה הכי גדולה קיבלתי מידיד גרפיקאי, ששם בגליון האחרון של העולם הזה מודעה של איחולים להחלמתי המהירה. מאז, תודה לאל, אין הטלפון מפסיק לצלצל בביתנו, ואנוכי ואבי צריכים לרוץ עם הקביים אל הטלפון.

זה איום. אז אני רוצה לבקש מכל המצלצלים, בהזדמנות חגיגית זאת שיפסיקו. אני בריאה, גם אבי בריא, אנחנו מרגישים טוב, תודה, איך אצלכם? אצלנו ממש יופי, שפיר, שפיר, הרגליים בסדר, גם הקביים מרגישים נפלא. אוכלים טוב, ישנים טוב, לא חסר לנו שום דבר, לא צריכים אף אחד שיבוא לטפל בנו. בקרוב אצלכם.

עד כאן סיפורה של יאירה. הוא שאמרנו תמיד: כשכתב יוצא לסקר אירוע, לעולם אינו יודע איך זה ייגמר.

מבצע קיץ

של צבעי השיער

אימדיה

לכל אריזה של צבעי השיער

IMÉDIA SELECTION

מצורף - שי חינם!* שפופרת BIOCAP

(שמחירה הרגיל לצרכן 53.75 ל״י)

BIOCAP תכשיר מהפכני לטיפול בשרשי השיער בביתך, בשיטת ״עשי זאת בעצמך״

★ מזין, מחזק ומבריא את השיער.

★ אידיאלי לימי הקיץ בהם חשוף השיער לשמש.

אימדיה - דוסר

ואימדיה - סלקסציון צבעי השיער הטובים בעולם

מבית L'ORÉAL פריז

* עד לגמר המלאי

קולקצית קיץ מטריפה

Roberto

יצרני ויבואני חולצות לגברים בסטייל איטלקי

המכירה לבעלי חנויות בלבד

ת״א, רח׳ לוינסקי 24

תן טרמפ לחייל

מכתבים

הדוגמה הכורדית

השמאל הישראלי חייב להקים חזית מאוחדת נגד הכיבוש ולמען ה־שלום.

כל העוקב אחרי מאבקם של 18 מיליוני הכורדים (בתורכיה 8, בעיראק — 4 ובאיראן — 6 מיל־יון) יודע היטב, כי הסיבה המכ־רעת לכישלון מאבקם ההירואי עד כה נעוצה בסיכסוכים הפנימיים בינם לבין עצמם, שנוצלו בידי ה־מישטרים המרכזיים. בתקופת מיל־חמת יום־הכיפורים היו אלה האמ־ריקאים (קיסינג׳ר) אשר (בניגוד לדעתה של ישראל) יעצו למנהיג הקשיש מולה מוסטפה בראזאני, להימנע מפתיחת מילחמה כוללת נגד צבא עיראק, שיחידותיו הוע־ברו לגבול הסורי. הזדמנות פז יחידה במינה הוחמצה, והכורדים נפלו קורבן לאמונתו העיוורת של בראזאני באמריקאים.

רק לפני שנה קמה החזית־המאו־חדת של הכורדים האיראנים וה־עיראקים — הכוללת גם את מיפ־לגתו של מסעוד בראזאני (בנו של המנהיג הישיש שהלך לעולמו). לילה לילה חוצים לוחמים כורדים את הגבול מתורכיה לאיראן ומ־עיראק לאיראן. בפעם הראשונה משתפים כל הכורדים פעולה ב־אופן הדוק למען מטרותיהם ה־לאומיות, למרות הבדלי־השקפה פוליטיים־רעיוניים ולמרות הגבו־לות המדיניים החוצצים ביניהם.

לנוכח הסכנות האורבות למדי־נת ישראל עקב האופורטוניזם של המיפלגות הגדולות, חובה עליונה היא של השמאל הישראלי להתאחד — למרות ההבדלים הרעיוניים ה־חוצים אותו, לכלל חזית מאוחדת במאבק נגד הכיבוש ולמען שלום צודק! רק חזית כזאת סיכוייה טו־בים לצבור קולות של בוחרים רבים במיזרים הערבי והיהודי גם יחד!

יצחק סובול, תל־אביב

● ● ●

האברך המנקר

הקרב על השפה העברית נמשך. הפעם: הקורא פוקס נגד הקורא נקר, שמיכתבו האחרון התפר־סם ב„העולם הזה" (2237).

עם קצץ תתקצץ ועם נקר תת־נקר!

קצץ קיצצתם את מכתבי (העולם הזה 2234) וגם את שמי (מילא, בדיעבד מסכים אני). אשר על כן שלוח לכם מכתב כל כך מקוצץ שלא תוכלו לקצצו עוד: האברך המנקר, חיים נקר, מתריע נגד ראשי תיבות, כגון אג״ד. וכי לא ידע האי אברך שאג״ד פירושו Association of Gottstein Doctorants? דהיינו, איגוד דוקטורנ־טים (שעשו דוקטורט אצל פרופ׳) גוטשטיין מבר־אילן?

והשתא דאתינא לאוניברסיטת בר־אילן נימא בה מילתא: ב״ר איל״ן = בריונים, רמאים, אלימים, יהודים לא נחמדים.

ירחמיאל מנדל פוקס, ירושלים

● ● ●

היכן הסליק?

שואל הקורא כהנא, למק־רא המודעה שהתפרסמה ב„ידיעות אחרונות" ב־26 ביוני.

האחוד החקלאי

„גרעין רימונים"

קולט משפחות צעירות עם ילדים

לעליה מידית על הקרקע

בדבר פרטים נא לפנות לטלפון 02-711111 לחזי

כל יום בין השעות 14.00—22.00

שלמה כהנא, ירושלים

● ● ●

סודות „אל־על"

איך לעבוד שעתיים ב־שבוע ולהרוויח (בדרך ישרה) 75 אלף ל״י לחודש.

מאז שנת 1977 מקיימת חברת אל על שתי טיסות לשבוע בקו תל־אביב—קופנהאגן. בהתאם ל־הסכם־עבודה בין הנהלת אל על לבין ועד עובדי־חשמלאות וועד עובדי־תחזוקה־מכונאות, זכאי הוו־עד לשגר עובד לחו״ל, לכל תחנה שבה יש לאל על שתי טיסות ל־שבוע. על סמך הסכם זה שוגרו בתחילת 1978 שני עובדים, האחד חשמלאי והשני מכונאי, לקופנהא־גן. הם לא באו בגפם, כי אם הביאו איתם את מישפחותיהם, שהרי לא יתכן לתבוע מעובד היוצא לחו״ל שיפרד מאשתו ומצאצאיו.

כל עוד הרוויחה אל על כספים, היה זה מעניינה של הנהלת ה־חברה לבזבז את רווחיה כרצונה. שונים הדברים בשנת 1980, כאשר לחברה צפוי הפסד מינימלי של 23 מיליון דולר (גירסת ההנהלה) עד 60 מיליון דולר (גירסת מיש־רד־התחבורה).

הבה נבחן מה עושים שני שלי־חי ועד עובדי החברה בקופנהאגן. מדי שבוע מתקיימות, כאמור, שתי טיסות לקופנהאגן; משך חניית ה־מטוס 50—60 דקות, המטוס פורק את נוסעיו ומטענו ושב מיד ל־ישראל, כדי לאפשר לצוות המטיס אותו לסיים את ה„סיבוב" תל־אביב—קופנהאגן—תל־אביב תוך פרק הזמן החוקי, שבו רשאי הטייס להטיס את המטוס. במילים אחרות: משך עבודתו של החשמלאי (לא

(המשך בעמוד 6)

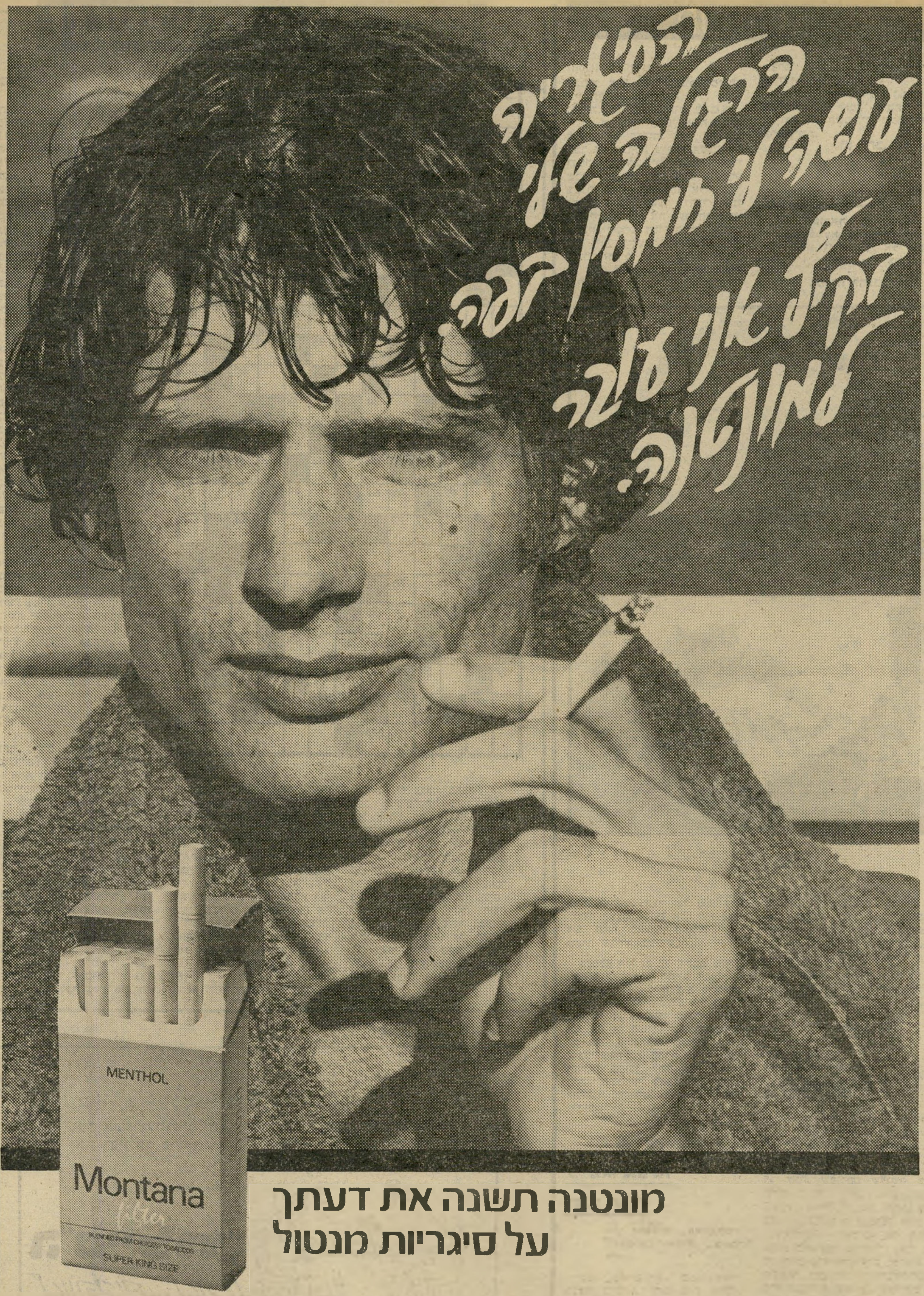
הסיגריה
הרגילה שלי
עושה לי חמסין בפה.
הקיץ אני עובר
למונטנה.
MENTHOL
Montana
filter
SUPER KING SIZE
מונטנה תשנה את דעתך
על סיגריות מנטול

Target Adv.

תשבץ העולם הזה 2239

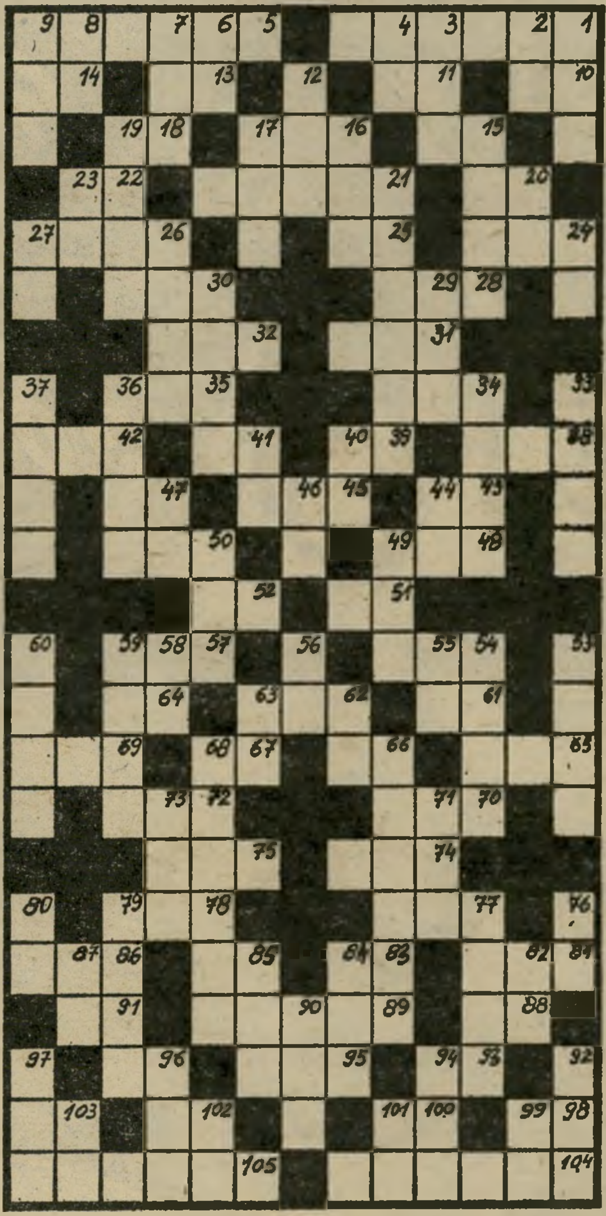

מאוזן:
1) מושב הממשלה המרכזית המארחת את האולימפיאדה; 5) חרק; 10) קוץ; 11) חיק; 13) מדף; 14) דין; 15) טבעת של מתכת להברגה; 16) אסון; 18) כלי למאור; 20) אריג גס; 21) מסיבת פיוס אצל עמי־ערב; 22) מכללה אמריקאית; 24) עולם; 25) בהמת־משא; 26) עמוד, סלע; 28) נפח בשיעור כף־היד; 30) „עוצו ... ותופר”..; 31) נסיגה לאחור; 32) הכיס שעל האפוד של הכהן הגדול; 34) בננה; 35) שונה, לומד (ארמית); 38) כתם; 39) תן; 41) ,כן' בשפות לטיניות; 42) אש; 43) קריאת־צער; 45) כלי־נשק קדום; 47) דרך, מהלך; 48) רוצה מאד 50) כרך עדי על צואר; 51) שמח, רקד; 52) נחלש; 54) רעל; 57) המשרד שבראשו עומד השר ג. פת; 61) כנוי לכינה; 62) כאב; 64) כסוי לבית; 65) נתעוררו רחמים עליו; 66) כבר אין תקף לו; 67) יחידה הקובעת תכונות התורשה; 69) שתה כדי צמאו; 70) שפחת אברהם ושרה; 72) נאה; 74) חוד הסכין; 75) ממנה שאבו אבותינו מימיהם; 77) שבח; 78) קרח מצד המצח; 81) כלל תכונותיו של אדם; 83) קיים; 85) זז מן הדרך; 86) מוט ברזל מחודד בקצהו; 88) ריחם; 89) מפלצת בעלת 9 ראשים שבהיכרת אחד, צמחו שניים תחתיו; 91) יחידה של עצמת חשמל; 93) פעולותיו של המוהל; 95) כלי רפואי לנקוי המעיים; 96) עבר; 98) מורה; 100) תו מוסיקלי; 102) חרון; 103) רק; 104) גן־שעשועים במרכז קופנהגן; 105) שיח שהוא משל לדבר בן־חלוף.

מאונך:
1) חימה; 2) שר; 3) השתתף בקרב; 4) עיר עתיקה במצרים; 6) הבקר המרביע; 7) אחת הארצות שהחרימו את האולימפיאדה הנוכחית; 8) בן ... לחופה; 9) שקל (ארמית); 12) מידת אורך עתיקה; 15) ענף באולימפיאדה, שבו ניתנה הפעם, מדלית הזהב הראשונה; 16) התעלולן ב„חלום ליל קיץ” לשייקספיר; 17) איי־לוץ, האצה; 19) אחד הענפים של מלכת־הספורט; 20) שייך ל...; 21) אחיד יסודות לחטיבה אחת; 23) מילת־זירוז; 24) חיל־נשים (ר”ת); 26) רדיאטור; 27) ידית; 29) ארץ באמריקה הלטינית; 30) אחת או אחד (אשורית); 33) מלאך; 34) לבירינס; 36) האלקטרוד החיובי בסוללה חשמלית; 37) גיבורת ספורי המתח של אגאתה כריסטי; 40) תבואה; 41) מדבר; 44) הרבה מים; 46) ממלא־מקום (ר”ת); 47) בית חם; 49) „עץ עבת”; 50) פלדה, ברזל שחור; 53) מזכירו הצבאי של ראש־הממשלה; 54) פחד; 55) השני בסולם התווים; 56) החודש העברי בו אנו עומדים עתה; 58) מכשף; 59) ריב; 60) כנוי פיוטי לשמן־זית־זך; 62) יום־טוב; 63) רבע הקב; 66) גילוי ברבים; 68) מפלי המים שעל גבול ארה”ב וקנדה; 71) צואת בהמה; 73) ישב במקום־סתר מוכן להתנפל; 76) קח המשא!; 77) גזיר־עץ־דק; 79) שניגות, הלצה; 80) שיח, גדל בארצות ערב משמש כבושם; 82) כלי־קבול־לאשפה; 84) חלופי־דברים, הגות; 85) ציר שאפנים סובבים עליו; 87) פעוט; 90) נשיא־מכללה; 92) יחיד; 94) פלצור; 96) סופר ומחזאי צ'כי (ש”מ); 97) גר בקרב־תנו; 99) מילת בקשה; 101) רש; 102) חיה טורפת ממשפחת הכלבים; 103) מילת ברירה.

מכתבים

(המשך מעמוד 4)

עבודה, אלא מצב כוננות למיקרה של תקלה) הוא שעה אחת לכל נחיתה, או שתי שעות לשבוע.

ומה המחיר? אל על אינה מוכנה לגלות את ספריה, אבל אם נסתמך על הערכת מישרד־הסעד של דנמרק מחודש יולי 1980, הרי שכרו הממוצע של פועל בדנמרק בשנת 1980 הוא 100 אלף כתר לשנה. מישרד־הסעד ודאי אינו מעוניין להעלות את הערכתו, כיוון שעליו לשלם דמי־אבטלה בגובה של 70% מהשכר הממוצע. נניח, לצורך זה, כי שכרו של עובד אל על שווה לשכרו הממוצע של פועל, והרי אחרת לא יוכל להתקיים בדנמרק. פירושו שכר של 900 אלף לירות לשנה, או 75 אלף ל"י לחודש, וזאת, כאמור, תמורת שתי שעות עבודה בשבוע!

אלמלא היה זה על חשבון משלם המסים הישראלי, החייב לממן את הפסדי אל על, ניתן היה להתבדח על כך. זה מסביר מדוע טוב כל כך לנבחרי אל על אשר שוגרו לחו"ל. וכי מה זה חשוב, שבשדה־התעופה של קופנהאגן מצויים מאות עובדי־שדה של חברת סא"ס, אשר יכולים, כמובן, לתת את השירות הטכני־חשמלאי לאל על, מבלי להעביר מישראל מישפחה, כולל ילדים.

י. גח, קופנהאגן

● ● ●

כי מארגנטינה תצא תורה

איך נאבקים באינפלציה בארצות רחוקות, מעבר לים?

ובכן, בארגנטינה, שבה האינפלציה עולה על מאה אחוז, הוחלט להילחם בה עד תום. אחד מכלי־הנשק במילחמתם זו: ביטול לאלתר של מס־הכנסה לשכירים ולעובדי־כפיים והגדלת המיסים על מצרכי מותרות, ניירות־ערך ורווחי־הון.

מי יתן, ויגאל הורביץ ו„הקבינט הכלכלי” שלו יאמצו שיטת לוחמה זו, וגם אנו, השכירים, נזכה לעדנה ארגנטינית.

דן יהב, תל־אביב

● ● ●

הפרצוף האמיתי

הקוראה קר מוחה על „פגיעה בתדמית”, כלשונה, ומגינה על אלי אביבי („העולם הזה” 2238).

הריני ממהרת להעביר לכם את

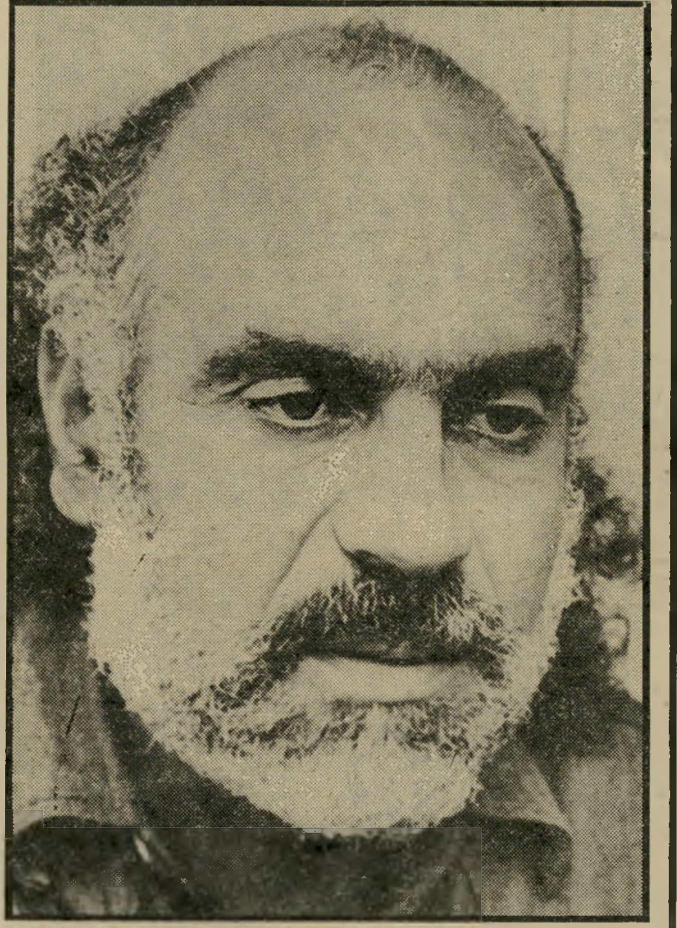

הקורא אלי אביבי
תמונה רצינית

מחאתי, על שפגעתם בתדמיתו של אלי אביבי, כשפירסמתם תמונה לא־רצינית שלו והפכתם באמצעותה את כל דבריו לחסרי־ערך.

ג'נט קר, תל־אביב

● לעורך המדור לא היתה כל כוונה כזו, ולראייה: תמונה רצינית של אלי אביבי.

● ● ●

אני מאשים (את מפ"ם)

הקורא שפריר, שהוא משורר וגיאולוג, מאשים את מועדוני „צוותא”.

אני, משה שפריר, משורר כבן 45 שנה, שפירסם שלושה ספרי שירה (גרופית, 1963; גשם מאוחר, 1967; לשאול ולענות, 1975) חבר באגודת הסופרים ובמרכז פא"ן הישראלי — מאשים את הנהגת מפ"ם בפסילתי כמשורר, ואני מפגין היום מול מישרדיה במחאה על הוצאתי השרירותית והבלתי־מוסברת מסידרת הופעות, שקיימתי במועדוני צוותא ברחבי הארץ, במיסגרת (שיזמתי וארגנתי) של ערב שירים שמנסים לגעת — מיפ־

(המשך בעמוד 8)

לרגל 100 שנה לקודאק
מבצע "שווה לצלם בקודאק"
יותר ממליון ל"י פרסים!

הפרס הגדול: טיסה הלוך ושוב לארה"ב וביקור במפעלי קודאק.

אסוף ושלח את האריזות הצהובות של סרטי קודאק

מה עליך לעשות?

הכנס את האריזות הצהובות של פילם קודאק כלשהו למעטפה, צרף את פרטיך האישיים ושם החנות בה קנית את הפילם. השלם את הסיסמא: "העולם מצלם ב............" ושלח לדלתה-קולור ת.ד. 389 הרצליה.

אם תשלח 2 אריזות תקבל, ללא הגרלה, שי חינם בחנות צילום הסמוכה למקום מגוריך אשר תנקוב בשמה.

אם תשלח יותר משתי אריזות תשתתף באחת ההגרלות הבאות:

3 אריזות - ביקור בספינת השלום של אייבי נתן, 1000 פוסטרים, 1000 כובעי קודאק, 500 כדורי ים.

4 אריזות – 500 צידניות לים.
5 אריזות – 100 רדיו טרנזיסטורים.
6 אריזות – 150 סירות גומי מרהיבות (2 מקומות).
7 אריזות – 10 שעוני קיר חשמליים.
8 אריזות – 5 מערכות רדיו־טייפ. (כולל טיונר, אמפליפייר וטייפ סטריאו).
10 אריזות–טלויזיה צבעונית I.T.T.
20 אינטש כולל שלט־רחוק.
והפרס הגדול – טיסה הלוך ושוב לארה"ב וביקור במפעלי קודאק – יוגרל בין כל שולחי האריזות.

הוסף לכל אלה את האיכות הצבעונית של קודאק, הידועה בעולם כולו, והרי לך כל הסיבות שבעולם מדוע "שווה לצלם בקודאק".

ההגרלות תיערכנה ביום 2/9/80, בהגרלות תשתתפנה כל המעטפות שתגענה עד ל־2/9/80.
ההשתתפות בהגרלה אסורה על עובדי דלתה קולור, פרסום אריאלי ובני משפחותיהם.

העולם מצלם בקודאק.

דלתה קולור מפיצי קודאק בישראל

אריאלי

מכתבים

(המשך מעמוד 6)
גש משוררים־קוראים, שבו הופיעו עוד שלושה משוררים אחרים, ו־אשר זכו להצלחה בצוותא תל־אביב, צוותא ראשון־לציון ועוד.

כיליד הארץ וחניך תנועת הנוער העובד בשכונת בורוכוב, וכחבר לשעבר בקיבוץ שדה בוקר, אשר כותב ומפרסם משיריו בכתבי־עת ובמוספים לספרות של כל העיתונות היומית, החל בקול העם (בעריכתו של המנוח אלכסנדר פן) ב־שעתו, דרך על המשמר ולמרחב (משא, שהוא היום המוסף של דבר), הארץ, ידיעות אחרונות מעריב והצופה — אינני יכול להבין מה פסול מצאה בי ההנהלה הארצית של מועדוני צוותא, ומדוע החליטה להוציאני ממיסגרת הו־פעות אלו.

כל נסיונותי לברר מדוע נעשה לי עוול זה עלו עד כה בתוהו. פניתי אל החבר דוביק גן, האחראי על ה„צוותאות" במרכז מפ"ם, ו־הוא התחמק מתשובה. גם פניותי למזכיר המיפלגה, ויקטור שם־טוב, לא הועילו להבנתי.

אם לדעת אנשי מפ"ם אני „ימני" מדי, הריני מודיע בזאת, כי כל המיפגשים שהיו ב„צוותאות" עסקו אך ורק בענייני שירה וספרות, ולא היתה להם כל נגיעה לנושאים פוליטיים. יתירה מזאת: כ־איש קיבוץ לשעבר, וכאדם חדור ברגישות לבעיות חברה ורווחה, וכן כמובטל, ש„קוצץ" ממישרתו בממשלה, בעיקבות החלטת ה־קבינט הכלכלי — הריני קיצוני יותר מאנשים רבים במפ"ם בכל הנוגע לאי־הצדק הסוציאלי ולחלוקת העוגה התקציבית במדינה.

אולי אינני מסכים בכל עם דעת מפ"ם בבעיית הגדה המערבית — אך מה לזה ולערבי שירה? דבר זה לא אוכל להבין, והוא נבצר גם מבינתו של כל שוחר דעת ו־שירה!

האם חזרה מפ"ם לשיטת ז'דאנוב? האם צוותא תתיר רק הו־פעות של משוררים „מטעם"? כלום יתכן כדבר הזה במדינת ישראל של תיום?

על כן אני דורש היום תשובה חד־משמעית, הן כאדם והן כ־משורר!

משה שפריר, אשדוד

● עירי החשיכה / הרבה בכית בחוצות; / עתה את שוב שקטה, / עיניה הרחוצות — / אני בהן טובע.

מתוך מחזור שירי ירושלים של הקורא שפריר, 1967.

● ● ●

רשות אנטי־ממלכתית

הקורא מאירוביץ, המגדיר עצמו חבר תנועת החרות, שחית לוחם בשורות ה־אצ"ל, מגונן על הממשלה.

הרדיו והטלוויזיה הם כידוע כלים ממלכתיים, וככאלה הם חייבים להיות לפה לכל המיפלגות ולדווח על המתרחש באובייקטיביות וביו־שר. מאז שהליכוד עלה לשילטון, ובמיוחד בתקופה האחרונה, הפכו כלי־התיקשורת הממלכתיים הללו לכלים המבליטים את הצד האפל של ממשלת הליכוד ומתעלמים כמ־עט כליל מן החיוב הרב שיש ב־ממשלה זו. כן, כן!

התוצאה: הרשות הממלכתית הפכה לרשות אנטי־ממשלתית, קרי: אנטי־ממלכתית.

משה מאירוביץ, ירושלים

● ● ●

בגין בריא –

מי חולה?

שואל הקורא אילון ומשיב בשפת הגימטריה.

ושוב, ראש־הממשלה אושפז בגלל התקפת־לב. כלשון רופאיו, ואחרי שהייה של שבועיים תחת השגחה קפדנית הוא נשלח לביתו — למנוחה נוספת ולהבראה. נשלח נא למר בגין איחולי החלמה מהי־רה ופוריה.

אך אם אכן בריאותו של בגין תקינה, מי הוא, אם כן, החולה המעכיר את האווירה במדינת ישראל? ובכן „מנחם בגין" בגימטריה — 203, ו„מדינה חולה מאד" היא 203.

שמואל אילון, תל־אביב

● ● ●

הגם

הדעות חלוקות?

תגובה על הופעת ראש עיריית ירושלים בטל־וויזיה.

ושוב בעניין ירושלים בירת ישראל. הנה מופיע ראש העיר טדי קולק, בטלוויזיה בפני עם ועדה ואומר שיש לו אי־אלו הצעות שיכולות לתרום גם להפגת המתח בין היהודים והערבים החיים ב־ירושלים וגם שהתמונה הכוללת תתקבל בעיניים לא עויינות ב־זירה הבינלאומית.

על כן, חבל מאוד שאיש כטדי קולק החי וחש את דופק החיים בבירת ישראל, איננו שותף בק־בלת החלטות גורליות לגבי עיר דויד.

כשן בן כשן
גבעתיים

● ● ●

תופעה שלילית

שמשתרשת בח״נו

הקורא מתריע על תופעת גניבת אופני ספורט מ־ילדים, המתפשטת והולכת בימים האלה בארץ.

בזמן האחרון שמעתי על כמה מקרים של גניבת אופני ספורט מילדים.

הגנב מבקש, או לוקח מהילד את אופניו ואומר לו שהוא נוסע לקנות משהו, פה במקום קרוב. הילד בתמימותו הרבה מאמין ו־משאיל את אופניו לכמה דקות, אך אותו בחור לא מחזיר את ה־אופניים. כך השיטה פועלת כבר זמן רב ונדמה לי שהמשטרה לא עושה בעניין זה לאיתור האופ־ניים ולהביא את האשם לדין. נוהג נפסל זה, צריך לעקור ומייד. ידוע שהיום אופני ספורט עולים ל־מעלה מעשרת אלפים ל"י, ומ־כירת אופניים גנובים, יכולה להכ־ניס רווח לא מבוטל למבצע הג־ניבה.

יעקב ברזל, הרצליה

● ● ●

סקס עם כל דבר

רופא גינקולוג בשם סקס. לא מאמינים! הרי קטע מתוך „מעריב", מה־11 ביולי 1980.

גינקולוג חשוד
בעבירות מס
שוחרר בערבות
רופא גינקולוג, ד"ר ברוז־נו סקס, בן 63 מרמת־גן, נעצר בסוף השבוע שעבר בחשד בעבירות מס. אתמול

ר. ז., תל־אביב

גם אתה יכול
להצטרף למועדון
המיליונרים של
הלוטו
סכום הפרס הראשון
6 מיליון ל"י

"הוא הזמין אותי לשתות
אצלו פינה קולדה, מאז
אני לא עוזבת אותו.
(את המשקה...)"

פינה קולדה
המשקה שעושה חיים מעניינים...

יבואנים ומפיצים בלעדיים בישראל: י.ד. עסקים בע"מ, ת"א טל. 832236

אם אתה חולם על מזגן שקט להפליא שאפשר להניח אותו אפילו על מדף הספרים...

טל-ארווין

הכר את המזגן המפוצל החדש (דגם WS).

פריצת דרך במזגנים.

★כבר אין צורך לשבור קירות. אפשר להניחו או לתלותו בכל מקום בחדר.

★שקט. שקט. כי המדחס שלו נמצא במקום אחר.

אמקור
טוב להיות בבית.

מפיצים **אמפא**
וסוחרים מורשים

קליקת הזיקיות

בתחילה חשבתי שזו שוב קליקה. למי שלא יודע מה זו קליקה, הרי זו מילה שכימעט ואינה מופיעה במילון, אם כי במילון של פינס כתוב: „קליקה — כנופיה, חבר־מרעים, חבורת זוממים, חברה סגורה". אין ספק שהקליקה היא, למעשה, מושג הנעוץ היטב אי־שם בתהום ילדותנו. ברגע שהעובר יוצא מבטן אימו, מסתיימת למעשה תקופת היותו יחיד ומסוגר ומתחילה תקופה חדשה: הוא יצרח, ובילבד שלא יימצא רגע לבדו; הוא ילך לפעוטון, בחברת יתר הפעוטים, ובגן

„קליקה - כנופיה, חבר מרעים, חבורת זוממים, חברה סגורה"

יהיה בקבוצת „אייל"; בכיתה הוא בחברת רעיו, בשכונה — מרעיו, וברחוב — הכנופיה.

■ ■ ■

כנופיות שכונתיות אלה זכורות לי עוד משחר ילדותי. זו חבורה שתחום ההשפעה שלה מגודר גיאוגרפית בצורה יותר ברורה מתחום מדיני כלשהו. ההגבלות הפועלות עליה, ויחסיה עם „שכנותיה" הם קשים ומרים יותר מאשר בתחום הפוליטי המוכר לנו. מילחמות, חתרנות, בגידה, ריגול — הכל קיים במיסגרת זו. ולשינאה ולאיבה, ההופכים אישיים ברבות הימים, תהיה בו ודאי השפעה על הנער הבוגר.

כך זה בעולם הילדים, ואין שונה הדבר בעולם המבוגרים. יש בעולם כל מיני קליקות: פוליטיות, דתיות, ספרותיות, מוסיקליות, אמנותיות ואחרות. ומן ההגדרה במילון — „חבר מרעים", „חבורת זוממים" — כבר מתפרש מהו בעצם סוד קיומה של הקליקה ומה תפקידה.

אבוי למי שלא משתייך לקליקה, ואוי לאויביה או למתנגדיה.

■ ■ ■

זה עתה חזרתי מטיול אחרון בארץ האחרונה (והראשונה) שלנו, ולאו דווקא עם החברה להגנת הטבע ולא בסיור עיתונאים. סתם כך בלי חברות בע"מ, בלי הגדרות מקצועיות וללא רשות רשותית אחרת — כי הטבע בארץ־ישראל ודאי שאינו שייך לחברה או לרשות; אלה פשוט תפסו טרמפ עליו כדי להגן עליו...

לא שמעתי, שחורש כלשהו, הצומח טבעי, מקבל משכורת עבור שמירת האדמה, עליה הוא מגן מפני הסחף. וקניוני המידבר, המעבירים את מימי השטפונות — מעולם לא נקראו „רשות הקניונים" או „החברה להגנת הקניון", כשכל צומת בה מאורגנת בוועד עובדים וממוכנת במחשב־מחלק־משכורות. החורש והקניון פשוט נמצאים שם, ללא כל תמורה.

והנה, בטיולי זה האחרון, במקום האחרון, גיליתי להפתעתי שיש קליקה, שאין גרועה ו/או מסוכנת ממנה. זוהי ק ל י ק ת ה ז י ק י ו ת. בדרך כלל היא מורכבת מכמה זיקיות מתוסכלות, שהן פסבדו־יוצרים, נוטים לשיכרות כרונית, מושכים עטם ברעל תוצרת־בית, קשה להם לפרגן למישהו, אבל בעיקר יוצא קצפם בהיתקלם ביוצרים אמיתיים.

■ ■ ■

אז גם יוצא לאור חוסר הבנתם האלמנטרי בנושאים שונים. ברם בורותה זו אינה מניעה אותם לטפל ולהתייחס לכל נושא ב„בקיאות מקצועית רבה". הם „מבינים" גדולים בסלילת כבישים ובשמירת הטבע, בפוליטיקה ובארכיטקטורה, בספרות ובשירה, בציור ובמחזאות — בקיצור, אשכולית לכל דבר.

אדריכל גודוביץ (משמאל) עם ממציא „חוק פרקינסון", הפרופסור נורתקוט פרקינסון
אוי למי שינהל מילחמה פרטית נגד המימסד

אבל התכונה המסוכנת ביותר אצלם והמאפיינת ומייחדת אותם מכל קליקה אחרת — היא כושרם להחליף צבעים לפי מצב השטח ולזמר בקולם הילדותי והמסורס למחצה, והמצייץ בחציו השני, זמירות ה־מותאמות למזמין ו/או לנסיבות. מאלה, רבותי, ישמרנו האל.

■ ■ ■

אין זה אסון במיוחד, אם לאדם ישנן דעות נוגדות או משתלבות; אין זה בחזקת פגע־רע, אם אדם מאמין בחבריו למקצוע או נהנה מקשריו איתם; אין זה בחזקת מיטרד, אם אדם נוטה לצד פוליטי מסויים. אבל כיצד נוכל להתייחס לאדם, אשר מחליף צבעיו בכל עט?

הייתי משוכנע שזו אינה מילחמתי הפרטית — האמנתי שזו המילחמה שלנו.

היום מושכרת עטו למצביא שרון והוא אף עוזר לו לאחוז ברסן השילטון, ולמחרת חוזר בו הזיקית ומושח חיציו ברעל נגדו. היום הוא בוחל בעיר ומצייץ ציוצי ציפור הטבע (בחסות החברה להגנת הטבע + אש"ל, כמובן) ומחר תהמה נפשו פאריסה, ורק שבלולי לה־

קליקת הזיקיות מורכבת מכמה זיקיות מתוסכלות, פסבדו־יוצרים, נוטים לשיכרות כרונית, המושכים עטם ברעל

רושל יערבו לחיכו. רק אתמול זעק חמס נגד המימסד והביורוקרטיה, והופ — הנהו נגד עצמו.

■ ■ ■

באמת שבתחילה חשבתי שזו שוב קליקה. ואז התברר לי שבעצם כבר אין יותר קליקות. קליקה זה מושג מיושן השייך לתפישת־עולם רומנטית שעבר זמנה. היום זה אחרת. יש טובים ורעים, מוצלחים ונכשלים, מעורים ונשכחים, מקובלים ומנודים. וכמובן, ישנם אלה הנותנים את התווית, כמו בוחנו של הקיסר הרומי: ירימוה — לחסד, יורידוה — לשבט.

רק הם המכתירים ורק הם הנותנים הכשר. רק הם יחליטו מי ימחה כנגד המימסד, ורק הם יקבעו למי הזכות למרוד. רק להם ניתנה הדעת ורק בזכותם קיימת השפיות. הם הלוחמים ללא חת בעד החופש,

כיצד נוכל להתייחס לאדם, אשר מחליף צבעיו בכל עט?

בעד הזכות להתבטא ובעד הצדק העולמי. הם המציאו את זה ולהם הזיכיון הבילעדי. ואוי למי שינהל מילחמה פרטית משלו נגד המימסד ואבוי למי שלא ידבר מתוך גרונם. ובכלל — כל קליקה של זיקיות ראויה לאלה המשתייכים אליה. סוף זיקית.

■ ■ ■

לפני זמן־מה הרגשתי שאני נחנק. פשוט נחנק, כאן, בארץ הראשונה והאחרונה שלי, ממינהל מושחת, מאיכות־חיים קלוקלת ומחברה אדישה. חשבתי שיש לי הזכות לומר זאת בשם כולם. גייסתי למטרה זו את כל הכוחות והמוחות ואף דאגתי להביא לכאן את הכוהן הגדול של האנטי־מימסד הפרופסור נורתקוט פרקינסון.

ישראל גודוביץ,* תל־אביב

* האדריכל גודוביץ מתאר את רשימתו זו כרסיסי מחשבות לסיכום התערוכה „רד־טייפ, מחווה לפרקינסון", שהתקיימה בגלריה „מבט" בסוף יוני.

ויזה
התחלה מוצלחת לכל טיול.

ויזה כרטיס האשראי של קבוצות
בנק לאומי בנק דיסקונט

קחו לכם שבוע על כוכב אחר

7 ימים ולילות
של חופשה, שלא מן העולם הזה
החל מ- 333 $

כולל טיסות ישירות הלוך ושוב ואירוח בבתי מלון
החל מ-333 $ ועד 450 $

ורשבסקי - פרילוך

קוס - גן העדן של איי יוון

לעצום את העינים ולחלום על חופשה שלא מן העולם הזה. לראות את החולות הלבנים ואת ים הבדולח הנרשק להם.... לעבור בין מקדשים עתיקים והרי געש מלאי מסתורין. לטייל בין טברנות ירוקות, לסעוד ארוחות נפלאות... לצאת לציד עופות בנופים פראיים ...
פקחו את העיניים. אתם באי קוס.

טיסת אקספרס שבוע "נטו" של הנאה.
חברת דיזנהויז ארגנה עבורכם טיסות ישירות לגן העדן של קוס. ללא בזבוז זמן בנמל התעופה של אתונה, שיט במעבורת וכו'. כך תוכלו להנות משבוע ימים נטו של בילוי מרתק, בבתי מלון מעולים עם בריכות שחיה, מגרשי טניס ובידור ערב ערב (בהתאם לסוג המלון שתבחרו).
חופי רחצה מקסימים. חוף נודיסטים ...

הרשמו מיד.
דיזנהויז בע"מ

רח' בן־יהודה 21, טל' - 652140.
רח' בן־יהודה 33, טל' - 652676.
סניף רמת־גן, בנין בורסת היהלומים, טל' - 266222.

ארקיע
קוי תעופה בישראל בע"מ
Israel inland airlines ltd.

ובכל משרדי הנסיעות.

טיסה ישירה בכל שבוע:
בכל יום ג', בשעה 10.30 בבוקר.

קוס - גן העדן של איי יוון - KOS

הכלים שלך אוהבים את LANA

ספוג המתכת המושלם
- אינו מחליד ואינו מתפורר
- רך ונעים למגע ואינו פוגע בכלים
- חזק ועמיד

נסי פעם אחת
וגם את תאהבי את
LANA

להשיג ברשתות השיווק
ובחנויות ברחבי הארץ
היצרן: צמפל בע"מ טל. 03-908279 פ"ת

אלמוג פרסומאים

קילים ובנין בע"מ

נוסד ב־1950 • חיפה, רח' הפועל 3, טל. 04-640222

- ✶ מכירה, התקנה, השאלה
- ✶ רמקולים ותאורה לאירועים
- ✶ ביצוע עבודות למערכות הגברת קול קבועים וזמניים
- ✶ מיתקני מנגינות רקע
- ✶ שרות לבתי־ספר ומועדונים

• **לרשותכם — ציודים ומיכשורים החדישים ביותר בעולם!!**

תן טרמפ לחייל

הורוסקופו לאהובה — שבוע שכולו טוב בימים אלה אתם מבלים ונהנים, מי בחופשיות ומי ברומנים חדשים ומלהיבים. משום מה כל ניצוץ קטן מלהיב אתכם וגורם לכם להתלקח ולריב עם בני זוגכם, או עם שותפים לעבודה. ההתנהגות הפזיזה מוגברת, ויש להיזהר מנתיגת חסרת־אחריות, ובעיקר יש לחשוש מכל דבר הקשור בדליקות ו־כוויות. באשר להתחלות חדשות, הזמן מתאים לחדש ולרענן את הדברים שהפכו שיגרתיים. המעוניינים לפתוח דף חדש, הדרך פתוחה לפניכם ומובילה להצלחה.

* * *

ידידים חדשים וישנים יופיעו בביתכם, ואף ישארו בו כאורחים. אתם מתגעגעים לאהבה חדשה או מחודשת, אך את כיסופיכם אל לכם לגלות לאנשים שאינכם בטוחים בהם. מישאלותיכם תתמלאנה בקרוב, ו־כמיהות נסתרות יזכו להתגשם. בעבודה ה־מרץ יתגבר, תחושו יוזמה וכוח לשנות דברים, המפריעים לכם כבר זמן רב. יש להשגיח על הבריאות, ולא לעבוד מעל ליכולתכם.

* * *

התאומים עדיין שרויים במתח, כל־כך נחוצה לכם מנוחה, אינכם מצליחים להתנער מן הלחצים והמועקות. מה שמפריע יותר מכל הוא שקשה לכם להגדיר או למצוא את הסיבה לעצבנות, ולהרגשה ש־הכל מתעכב ולא זורם בקצב לו התרגלתם. ידיעה מסויימת המשמעותית אך ורק לכם, תגיע אליכם דרך אמצעי־התיקשורת, ותגרום לשינוי זמני במצב־הרוח. בשטח הרומנטי — מן הראוי שתשימו לב למה שקורה בסביבתכם הקרובה. עידוד רב תוכלו לשאוב מאלו המתגעגעים לקירבתכם.

דפוסי־מחשבה חדשים יעזרו לכם לקדם עניינים הקשורים לקאריירה, או אפילו תחביבים שבהם רצונכם לעסוק. קישרי־ידידות חדשים ומפתיעים מצפים לכם, למה לכם להתעקש על אהבות ישנות הגורמות לצער, דיכאון ושברון־לב. ב־תקופה זו אתם מושכים ומזמינים אליכם בלא ידיעתכם אוהדים ומחזרים. בביתכם נוצר מתח, ומרירות על עניינים בילתי־חשובים. נסו להתעלם, להבליג ולהתאפק, ולבלות הרבה מחוץ לבית בתקופה זו.

* * *

בימים אלה נעים להיות במזל אריה. התקופה שמחה ועליזה, יוקרתכם בעלייה ובכל מקום מבקשים את חברתכם. תוכלו לשהות בכל מקומות הבילוי אשר אהבתם, ואפילו לנסות את מזלכם במישחקי מזל. אך ההגזמה בעניינים אלה תגרום לכם נזק. עניינים כספיים משתפרים, כספים מתקבלים לפתע. חיי־המין מודגשים בתקופה זו. זה הזמן לאסוף את היבול שבו השקעתם התלהבות ויוזמה כה רבים. עיסקו בספורט.

* * *

מאחר שתקופה זו לא מן הקלות, נסו להיזכר גם בידידים הזקוקים לעידוד וליציאה מהשיגרה. ה־רעיון לטייל בחוץ־לארץ יועלה, וכדאי לחשוב עליו ברצינות. אל תחששו מחוסר כסף, כאשר תתכננו את הטיול יתברר לכם ש־גם הכסף לכך ימצא. בשטח הרומנטי חלים עיכובים, והגבלות שונות מפריעות לקידום יחסים שהחלו לא מזמן. לא כדאי ללחוץ ולהתעקש על קידום העניינים. לאחר זמן יתברר לכם שהעיכובים שמרו אתכם מלעשות צעדים, אשר מהם קשה לחזור.

שאיפות ותקוות עומדות להתגשם בזכות ידידים קרובים, שבהם זילזלתם לאחרונה. קשרים ישנים יחודשו בימים אלה, וקשרים רומנטים זנוחים ילבלבו ויפרחו. אל תסרבו להזמנות למסיבות ואירועים חברתיים. במקומות אלה תוכלו לקדם את החשוב מ־כל. ההזדמנויות תקרינה לפתע, לכן ותרו על הנוחיות הביתית בתקופה זו. חפשו בעיקר את בני מזל דלי, הם ינחו וידריכו אתכם, ואף יגרמו לכם לשנות השקפות לטובתכם.

* * *

תקופה חשובה לקידום הקאריירה. בהערה הומוריסטית תוכלו להשיג כבוד, ועמדה שאותם לא הצלחתם להשיג בהרבה שיחות רציניות. במסיבה רועשת תפגשו אנשים ה־מסוגלים להשפיע על עתידכם. אתם תראון להם באור שונה, ורעיון על שיתוף פעולה ביניכם לבינם יוכל ל־התבצע, אם תצליחו לוותר על פרטים שוליים שלכם נראים כחשובים. בדרך־כלל לא קל להפריד בין העיקר לתפל, לכן היזהרו לא להחמיץ הזדמנות חשובה.

* * *

קשתים שעוד לא נסעו לחוץ־לארץ, עומדים לקבל אורחים משם. הביקור יגרור בעקבותיו הזמנה לביקור גומלין. בני־זוג במזל תאומים עומדים לנצל את תמימותכם ואמונכם בהם. שימו לב, חבל לקלקל את התקופה על־ידי רוגז וצער. עבודה ש־לחצה עליכם וגרמה לעיכוב תוכניות, תסתיים בימים אלה, ו־תשחרר אתכם מההרגשה הכובלת. בני מזל שור יוכלו להושיט עזרה בכל מה שקשור לעבודה, אך הטלאים יתאימו לבילוי משותף, וליחסים קרובים יותר.

מצב־רוח קודר מעט, ודאגות בענייני כספים מדירים שינה מעיניכם. תוכלו למחול על כבודכם ולבקש עזרה מידידים. תוך זמן קצר יזדמן לכם להשיב להם כגמולם, ולהביע את תודתכם. הם מצידם ישמחו לסייע לכם. אורחים עומדים להגיע לפתע, וגם ביקור זה יגרום לדלדול חשבונכם בבנק. הביקור יעבור בהצלחה. מיכתב שיתקבל יעודד אתכם, ויגרום לכם לשינוי זמני במצב בו אתם שרויים כעת.

* * *

היכרות .חדשה סביב נסיבות מוזרות ובלתי רגילות מטרידות אתכם. אתם מעוניינים ליצור קשר, אך פחד וחוסר העזה מונעים מכם להציע יחסים קרובים יותר. אין ממה לחשוש, גם שותפכם לאותו עניין מצפה בקוצר־רוח ל־ידיעה מכם, למרות הקור שהפגין. אל תשכחו שהמוזרות היא הבסיס ליחסים אלה, כל צעד בילתי־שיגרתי ומוזר יתקבל ב־שימחה ובהבנה, ויהפוך היכרות זו לידידות סוערת ומייוחדת. המועמדים העיקריים הם דווקא בני מזל שור או עקרב, שעל־פי־רוב הקשר עימם קשה, אך הפעם עומד להיות מוצלח.

* * *

הצעות עבודה מפתות יושמעו באזניכם בימים אלה. יש לשקול אותן בכובד־ראש ולהתייחס אליהן ברצינות. עבודות יצוגיות מתאימות לכם במייוחד. הלחץ והנידנוד שהפעלתם לאחרונה על בני־מישפחתכם עבר כבר את גבול הטעם ה־טוב, עליכם להניח להם מעט, ולתת להם קצת עצמאות וחופש. בני מישפחה שאינם מתגוררים בקירבתכם יבקשו את עזרתכם, יתכן שתיאלצו להקדיש מזמנכם ה־יקר על־מנת לטפל בהם. אהבותיכם קשורות לאנשים הבאים מארצות זרות.

שמעון פרס:

גאווה רבה, חוסר נכונות לפשרות, איש חם, חשוב לו להתחבב על אחרים ולפעמים מאבד פרופורציות

הורוס קופ

ברושם ראשון הוא נראה תוקפני, נמרץ, קר ומסויג. אך בהיכרות קרובה, מתברר, שהוא חביב, חם ואפילו רך. בעל רצון חזק, החלטיות, גאווה רבה, וחוסר נכונות לפשרות. על־פי־רוב החיים מזמנים לו קשיים רבים, אך גם הזדמנויות לצאת מהם ולהתקדם. ניחן ב־רגשות עמוקים, הקשורים לאהבת המולדת, ודחף אישי חזק לבצע דבר גדול הקשור באהבה זו. אדם טוב ביסודו, אלא שלפעמים מאבד את הפרופורציה. קשה לו לשמור על הגבול בין מותר ואסור, באופן בסיסי יש לו הרגשה שהוא נמצא בתחרות חופשית, ובתחרות — הכל מותר. למרות שהוא מתאפק, חסרה לו רגישות בסיסית על־מנת לדעת היכן ומתי הוא עבר את הגבול. מבחינה זו אפשר לומר שהוא ילדותי. בילדותו הוא נאלץ להיאבק על מקומו במישפחה, מילחמת־קיום זו הפכה לקו שבו הוא ממשיך עד היום, באופן תת־מודע. כל מיתחרה פוליטי, המתחרה על הזהות והקיום האישי שלו, יוצר טישטוש גבולות, כיוון שהוא נגרר לאבדן עשתונות. הוא מנסה לסגנן את התחרות, לתת לה הגדרות שזה „בסדר" ודמוקרטי, אך למעשה הפחד מכישלון גורם לו שיילחם „עם השיניים והצפורניים". לכן אינו יכול להגיע לתנהגות ולשיתוף פעולה.

קיים בו טוב־לב וכישרונות אינטלקטואלים מעל הממוצע, אך הוא חסר ברק. ניחן בכישרונות אמנותיים, בעיקר ב־שטח הכתיבה והפיוט. הוא בעל דימיון מפותח, כושר־יצירה ורגשות מעודנים. בהתבטאויותיו האמנותיות הוא מקורי, חביב ועדין. לעיתים אף בעל השראה אמנותית. תכונות אמנותיות אלה משאירות לו פינה חבויה משלו, שאותה הוא מטפח בנאמנות, כך שגם אם יכשל בתחרות, פינה זו תחזיק אותו כבעל־זהות, וממנה כוח ויכולת להתחיל מחדש. הוא מפצה את עצמו בעבודה ובהתמדה ללא לאות. החשש שיכולתו קטנה משל מתחריו, והרצון לטשטש זאת ולהתגבר עליהם, נותנת לו את הכח להתמיד. התמדה זו הפכה תכונת אופי. כאמור ביסודו הוא אדם חם ונוח, לבבי וטוב לב, שקול ואחראי,

(המשך בעמוד 69)

שימעון פרס
אפשר לומר שהוא ילדותי

אתה והלירה

מאת יגאל לביב

הקשרים המיסתוריים של הרופא, המישטרה ועיריית תל־אביב

„ציגות הבית ברחוב ארלוזורוב 53 בתל־אביב, מנהלת מזה שנים מאבק מר לסגירת המירפאה של ד״ר **גלעד כהן**, הממוקמת בדירת מגורים, בניגוד ליעוד הבניין. גלעד כהן הוא תושב ראשון־לציון, ומישטרת ראשון־לציון הזמינה לחקירה את ראשי מתנגדיו — ללא סיבה. תלונה של המוזמנים למישרד־הפנים, על שימוש לרעה בסמכות המישטרה, לא נענתה עד היום.

המירפאה פועלת בדירת־מגורים שכורה. עיריית תל־אביב פעלה לסגירת שני עסקים אחרים בבניין, בנימוק כי הוא נועד למגורים בילבד. העירייה אינה מונעת את הפעלת המירפאה של כהן, בנימוק כי חלק מהדירה משמש לו למגורים.

לבית־המישפט הוגשו הוכחות כי, הרופא גר בראשון־לציון, בדירה שבה מצוי

המיסמך המישטרתי המוזר
לטובת מי?

טלפון על שמו. גם שם קרה משהו מוזר, ומישטת ראשון־לציון הזמינה לחקירה את המתנגדים לו בבניין. הרופא שיכנע את עיריית תל־אביב שהוא מחזיק בדירה קומקום חשמלי ומיטת מנוחה, ובכך הפכה הדירה לדירת־מגורים חלקית, ולכן אין לפנותו.

עיריית תל־אביב, הפועלת במרץ רב לפינוי עסקים מדירות־מגורים, קיבלה משום־מה את הטענה, שתאפשר עתה לכל בעל מישרד להכניס מיטת־מנוחה וקומקום למישרד, וכך למנוע את פינויו.

איך להרוויח אינפלציה של שנה

ב־31 בינואר נחתם הסכם בין **יהודה זגמן** ל**משה שמרלינג**, בעלי מיפעל „פלדות", לפיו מונה רואה־החשבון **ישר־אל שטראוס** להערכת נכסי החברה, לצורך מכירת חלקו של שמרלינג ל־זגמן. ב־27 במארס הגיש שטראוס הער־כה של נכסי החברה (103 מיליון לירות) ויומיים קודם לכן נתן לזגמן חשבון שכר־טירחה בסך 541 אלף לירות, ועוד 65 אלף לירות מע"מ. ב־26 במארס שלח זגמן לשטראוס מיכתב אישור עם המחאה על־סך 606 אלף לירות, לתאריך ה־2 ב־אפריל. שטראוס החזיר קבלה ללא תאריך. זגמן קבע בתצהיר מישפטי, כי שטראוס ביקש המחאה לתאריך דחוי בשבוע, מטעמי תיכנון מס־עצמי. מדוע ביקש שטראוס דחייה של שבוע בתא־ריך ההמחאה? הרי החוק אוסר מתן קבלה ללא תאריך, וכן קובע כי הכנסה נחשבת כהכנסה בתאריך התהוותה. „התהוות" לפי החוק משמעותה הפעו־לה הושלמה והוגש חשבון. מכאן שעל שטראוס היה להגיש קבלה לתאריך קב־לת ההמחאה והגשת החשבון, היינו: במארס ולא בתחילת אפריל.

על־ידי דחיית ההמחאה והקבלה ב־שבוע היא נכנסה לשנת־המס הבאה, ו־שטראוס דוחה בשנה תשלום מס על הכנסה זו.

כיצד יכול היה לעשות פעולות אלה? שטראוס ניצל תיקון, שהתקבל בחוקי מס־הכנסה ושאינו ידוע. לפי תיקון זה, ההכנסות לגבי מיקצועות חופשיים תחושבנה על בסיס מזומנים. היינו: תאריך פירעון ההמחאה קובע.

גורודיש מצא זהב ואחיו מנהל את „סבן־אפ"

שמואל („גורודיש") **גונן** מצא זהב באיזור מיכרות־היהלומים שלו, ברפוב־ליקה המרכז־אפריקאית. גורודיש מצא כבר יהלומים בכמויות מיסחריות, ועתה הוא מחפש מימון להפקת הזהב. שות־פיו להפקות הן חברות אמריקאיות.

אחיו, **ברוך גורודיש**, התמנה ל־אחרונה כמנכ"ל חברת „סבן־אפ", השיי־כת בעיקר למיסעדן **ציון לוי**. הוא החליף את **מאיר** („מיור") **דגן**, שעבר לעיסקות בינלאומיות בניו־יורק.

ובכל זאת, לנסקי יבוא

למרות הודעת שר־הפנים, הד"ר **יוסף בורג**, כי החליט לסגת מאישור הבי־קור בישראל של **מאיר לנסקי**, מת־כונן זה לבוא כמתוכנן בתחילת ספטמ־בר. בידי עורך־דינו של לנסקי בישראל, **יורם שפטל**, מיכתב רשמי של שר־הפנים, ובו אישור הוצאת אשרת תייר ללנסקי. שפטל מצא כי השר אינו יכול לחזור בו ממיכתבו, ולכן ייאלץ להו־ציא את האשרה לאיש שתואר כאחד מראשי המאפיה בארצות־הברית.

תעלומת מדליות „אינא"

בשוק אספני המטבעות ידועות מטב־עות נדירות הקרויות „אינא ירושלים", העשויות מנחושת קלל, להבדיל מ„אינא ירושלים" הרגילות, העשויות ארד. עד כה ידוע על שמונה מטבעות נדירות כאלה, שערכן עשרות אלפי לירות ה־אחת. לאחרונה התגלתה מטבע „אינא ירושלים" מכסף. המטבע נרכשה מייד

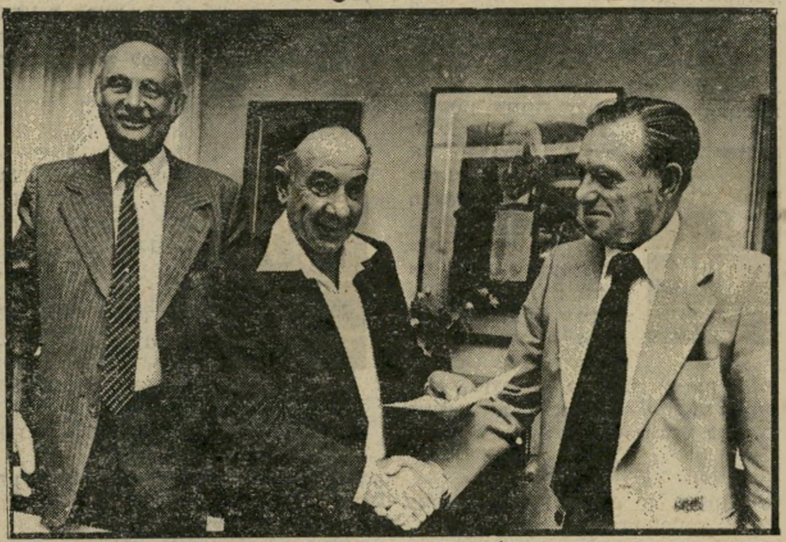

מנכ"ל שילוני עם יושב־ראש שוהם והשר הורביץ
מי לקח מהכספת?

על־ידי אספן ותיק של מטבעות „אינא", ששילם בעבורה כ־100 אלף לירות.

מהיכן המטבעות האלה? בדיקה העל־תה, כי כאשר הוטבעו מטבעות „אינא" הרגילות מארד, לפני עשר שנים, ניצל אחד הפועלים במטבעה רגע ללא השג־חה, והטביע באורח פרטי „אינא ירוש־לים" מנחושת קלל. כיום קשה לאתר מי היה הפועל שעשה זאת.

אשר למטבע הלבנה, התברר, כי ב־שנת 1970 הוטבעו עשר מטבעות לבנות כהטבעת נסיון למטבע הרגילה מארד. מטבעות לבנים אלה הוכנסו לכספת, ל־מישמרת. נראה כי אחת או יותר מהן הגיעו עתה לשוק האספנים. עד כה טרם פנה מנכ"ל החברה הממשלתית למדל־יות, **אליעזר שילוני**, למישטרת ישר־אל, כדי שתחקור בפרשה.

ישראלים בעיסקת קאזינו ענקית בלאס־וגאס

חקירת שילטונות מדינת נוודה, אר־צות־הברית, מעכבת את פתיחת המלון והקזינו המפואר „שאנגדוה", שבו הושק־עו עשרות מיליוני דולרים. בין המשקי־עים קבוצת ישראלים בראשות איש־העס־קים מלוס־אנג'לס, **דויד לנגר**.

החקירה החלה אחרי שהתברר, כי המשקיע העיקרי בקזינו, **ג'ון טאקר**, הורשע בשנת 1975 בבית־מישפט פדראלי

משקיע לנגר
קאזינו למכירה

במדינת וושינגטון, בעבירות של הונאות בניירות־ערך.

המלון הוא בן 150 חדרים, בגובה תשע קומות, ליד הקזינו של אם־ג'י־אם. קבוצת הישראלים של לנגר מחזיקה כ־10% ממניות המלון. לטאקר 26% מ־מניות החברה ועתה מחפשים משקיעים שירכשו את חלקו ויאפשרו את פתיחת הקזינו.

לנגר גם מעורב ברכישת קזינו נוסף, „אלאדין", אותו רכש עכשיו הזמר ה־ידוע **ויין ניוטון**. המחיר שישולם: 105 מיליון דולר, מזה שולמו שני מיל־יון כמיקדמה. קבוצת ניוטון מחפשת עתה משקיע עם 15 מיליון דולר, מתם שמונה מיליון כהלוואה, ומבטיחה שליש מהבעלות תמורת ההשקעה.

להיכן נעלמו 10 אלפים זוגות צעירים?

בשנת 1979 נישאו בישראל 26 אלף זוגות, מהם 4000 ממוצא לא־יהודי. ב־שנה זו לקחו הלוואות לזוגות צעירים במישרד־השיכון רק 8994 זוגות. מה קרה ליתר הנישאים? חלק מהם חברי קיבו־צים. חלק הם ערבים המקבלים עז־רה בשיכון באמצעות האגף לבנייה כפ־רית. יש גם כמה בעלי כסף שאינם נכנ־סים לקטגוריה של זוגות צעירים נזק־קים. לגבי כעשרת אלפים זוגות צעירים קיים נעלם. כמה חברות־בנייה טוענות שאלה הם חסרי כל אמצעי־מימון, והם גרים בדירות שכורות או אצל ההורים. אולם נראה כי חלק ניכר מהם פשוט שכרו דירה מחוץ לישראל.

לפי מה את בוחרת טמפון:
לפי הבושם? לפי המוליך? או לפי כושר הספיגה והנוחות?

אין כל ויכוח ש־או־בֶה הנו הטמפון בעל כושר הספיגה הטוב בעולם, אוטם לחלוטין ומונע ריחות.

עובדה שרוב נשות אירופה מעדיפות את או־בֶה על פני כל טמפון אחר. נכון שלאו־בֶה אין מוליך והוא אינו מכיל דיאודורנט - אך אלו הן דוקא מעלותיו הנוספות - כי מי בכלל צריכה מוליך - שהוא גוף זר, בשעה שידך הנה המוליך הרגיש והטבעי ביותר!

ומי זקוקה לדיאודורנט מלאכותי, בשעה ש־או־בֶה הטבעי סופג, מתרחב, אוטם לחלוטין, מונע ריחות ופועל כדיאודורנט טבעי.

טמפון או־בֶה ב־3 גדלים:
מיני - לבתולה ולנערה המתבגרת. נורמל - למרבית הנשים, אקסטרה - לנשים עם דימום רב.

נסי את או־בֶה - אין טוב ממנו.

o.b.

או־בֶה טבעי ובטוח

לכ' ענת עצמון
או־בה מח' ההסברה
ת.ד. 2115, חיפה

אבקש לשלוח אלי את חוברת ההדרכה + השי:
3 טמפונים בנרתיק

שם ____________

כתובת ____________

____

גיל ______ ☐ משתמשת בטמפונים
☐ לא משתמשת בטמפונים

אשראי הנוסע לחו"ל

שירות מיוחד: יורוקרד ל-4 חודשים ב-$10 בלבד.

דרכון יש?
יורוקרד/מסטרצ'רג' - יש?
אתה כמעט מוכן ליציאה לחו"ל!
בשהייתך בחו"ל תוכל להציג את היורוקרד/מסטרצ'רג' שלך בבתי מלון, בחברות להשכרת הרכב, בחנויות ובתי כל בו, בחברות התעופה ובמרכזי בידור.
3 מיליון בתי עסק מכבדים את יורוקרד - מסטרצ'רג'

לבחירתך: כרטיס לשנה או ל-4 חודשים בלבד.

יורוקרד.

אשראי וטוב לי בארץ ובעולם

באמצעות סניפי: • בנק הפועלים בע"מ • בנק המזרחי המאוחד בע"מ • הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ • בנק קונטיננטל לישראל בע"מ • בנק מסד בע"מ • בנק הבניה לישראל בע"מ • בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ • בנק אמריקאי ישראלי בע"מ • בנק אוצר החייל בע"מ • בנק למלאכה בע"מ • בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ • בנק צפון אמריקה בע"מ • בנק למימון ולסחר בע"מ • בנק עין חי בע"מ

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

תסבוכת

מי שמחפש את מותו גם מוצא אותו. עובדה.

הנה, קחו למשל את האסיר הביטחוני ההוא מכלא נפחא. מישהו יכול להגיד שהוא לא חיפש את מותו? חיפש, חיפש, עד שמצא.

ביגלל זה שאל כתב־הטלוויזיה את הגונדר מבתי־הסוהר איך „מצא האסיר את מותו". הגונדר הסביר אמנם איך מצא האסיר את מותו, אך חוששני שעשה זאת בחיפזון מיותר, ולכן ארשה לעצמי לחזור על ההסבר בפרוטרוט.

ובכן זה ככה. בגוף האדם, מכונה נפלאה שכמותה, יוצאים שני צינורות מהפה. אחד שמו ושט, והוא מוביל לקיבה ומשמש להולכת המזון. השני שמו קנה, והוא משמש להעברת האוויר לריאות ובחזרה.

כאשר ערבי שובת רעב, ולא רוצים שימות דווקא מזה, מכניסים לו צינור ארוך לוושט, ודרך הצינור הזה מזרימים את המזון. זו השיטה המקובלת גם לפיטום אווזים.

כל מי שמפטם אווזים יודע שהשיטה הזאת מסוכנת, וצריך מאוד להיזהר. אצל האסיר ההוא קרה הדבר הבא: כנראה ניסו להאכיל אותו ממש ארוחת־מלכים, ודחסו לצינור יותר מדי מזון. חלק נכבד מהמזון עלה בחזרה, מילא את חלל הפה, ומתוקף כוח־המשיכה גלש בחזרה לפתח הסמוך לוושט — לקנה. המזון נזל לו בקנה, עד שהגיע לריאות. הריאות הן מין ריקמה ספוגית, והן ספגו את המזון, ריאות זללניות שכמותן.

אך אין טוב בלי רע: כיוון שזללו הריאות מזון, לא יכלו לספוג אוויר, והאסיר נחנק ומת.

בינתיים זה קרה כבר לעוד אחד, ואם נתאזר בסבלנות, עוד נגלה שיש כאן פיתרון לצפיפות בבתי־הסוהר.

הגונדר הנכבד קורא לזה „תיסבוכת".

כן, לא, שחור, לבן

כשהיינו ילדים היה לנו מישחק אינטליגנטי, שחייב גם זריזות־לשון וריכוז־המחשבה. שחקן אחד היה התוקף, ועליו היה לפנות לשחקן השני בשאלות ולפתח איתו שיחה שוטפת, שתכליתה לסחוט מהשחקן המתגונן אחת מארבע המילים האלה — כן, לא, שחור, לבן. ברגע שנפלטה לשחקן המתגונן אחת המילים הללו, הפסיד במישחק ומתחלפים בצדדים.

היום מתנהל בין הממשלה ובין הטלוויזיה פיתוח מעניין של המישחק הזה. הממשלה עושה כל הזמן עסקים שחורים ולכל העולם אומרת לא, לא, לא — אך לטלוויזיה מותר לשדר רק בלבן, ולהגיד כן, כן, כן.

שרות למובטל

הובא לתשומת־ליבי שאחד מכל עשרים קוראים בערך הוא אולי לא משוגע ולא מצורע, לא מסופלס ולא ג'ינג'י, אבל אחד מכל עשרים קוראים יקרים הוא בהחלט מובטל. זה אולי לא נורא, אבל גם נעים זה לא.

מה שמפתיע הוא שיש כל־כך הרבה מובטלים, וכל־כך מעט התייחסות בתיקשורת לנושא. העיתונות שלנו, שלכל עשרה־עשרים אלף אנשים שיש להם משהו במשותף יש לה מוסף, דווקא למובטלים אין לה מוספים. מה, המובטלים יותר גרועים מילדים עד גיל שש? מסטודנטים? מקשישים? משחקני ברידג'? למה ש„מעריב" למשל לא יוציא ביום שלישי, נניח, איזה „מובטלתון"? ואחריו „ידיעות אחרונות" יוציא „מובטלקול"? והטלוויזיה תצטרף ב„מובטלטק"?

וגם הפירמות המיסחריות לא מתייחסות ברצינות לאפשרויות הפיננסיות האדירות שיש לנו כאן. חברת „אמקור", למשל, יכולה לשווק מקרר קומפקטי חדש, בנפח 0.0005, מיוחד למובטלים. „קופל־טורס" יכולה לארגן למובטלים טיול קבוצתי במחירים מפתיעים במקומות־עבודה. וחלוץ הבנקים הידוע, „הבנק הבינלאומי הראשון", יכול לפתוח למענם תוכנית־חיסכון מהפכנית.

אחד מכל עשרים זה לא הולך ברגל, ואני חושב ברצינות על הנושא הזה. אבקש מכל התשע־עשרה האחרים לעזוב את השטח ולפנות למשהו אחר, אולי לעבודותיהם. אני רוצה להישאר בארבע עיניים עם המובטלים. העניין עדין.

קודם כל, מובטלים יקרים, אסביר לכם את מצבכם המדוייק. ובכן, זה לא מצב קבוע. פעם עוד תמצאו עבודה. זה יכול לקחת חודש־חודשיים, זה יכול לקחת אפילו שנה, ומי יודע — אולי יחלפו שלוש־ארבע שנים עד שתעברו את השלב הקשה הזה, הכל לפי המזל. השלב שאתם נמצאים בו, מכובדי המובטלים, הוא חיוני ביותר להבראתנו הכלכלית, אז נא לא להתמרמר יותר מדי. ומי שיכול, שיתרום בבקשה יום־אבטלה אחד בחודש למען קרן ההתנדבות של הרמטכ"ל וראש־הממשלה.

שנית, מובטלים חמודים שלי, אסביר לכם את הסיבה למצבכם. אל תחשבו שזה קרה לכם בגלל שלשר־האוצר, מר הורביץ, יש משהו נגדכם. הורביץ מצידו היה אפילו מחלק לכם ארטיקים. אבל מה, אין לו ברירה. פשוט אין. ולכם אין עבודה, פשוט אין לכם. המצב הכלכלי דורש.

שלישית, חברים מובטלים, יש למצב שלכם ביסוס מדעי עמוק. האם שמעתם על מילטון פרידמן, למשל? ועל קיינס? זה לא עוזר לכם שלא שמעתם. הורביץ ויועציו שמעו. דעו לכם, מובטלים שלי, שהתורות המדעיות החשובות ביותר טוענות שאם יש גרעון במאזן, אינפלציה דוהרת וקיפאון בתל"ג, חשוב מאוד שאתם תהיו מובטלים. אם לא תעבדו, טוענים הכלכלנים, אם לא יהיה לכם כסף, אם תריבו עם האשה, אם לא תוכלו להסתכל לילדים בעיניים ותחשבו על ירידה, במשך הזמן זה יציל את הכלכלה.

ובינתיים, מובטלים חמודים, נסו להיות קונסטרוקטיביים. חישבו על הצדדים הטובים של מצבכם. אתם יכולים לנוח, אתם יכולים לצאת לדוג מהבוקר עד הערב, אתם יכולים להקדיש הרבה זמן למחשבות עמוקות, ומי יודע, אולי ברבות הימים ייצאו ממכם כמה מטובי הפילוסופים והסופרים שלנו.

הישארו עימנו גם בשבוע הבא, מובטלים יקרים, וניתן לכם צרור עצות איך להעביר את הזמן, איך לחפש עבודה ואיך להשלים עם המצב.

הצעה לעמוד־השער של מוסף יום ג'

האיש שהיה עמד במרכזם של ויכוחים סוערים ומרים בחוגים המתקדמים של זמנו.

כדרך שנעשים הדברים בחוגים המתקדמים, היתה לכל אחד מהצדדים היריבים תיזה עקרונית ומנומקת. אותם שצידדו באיש שהיה אמרו שמי שנולד בעוני וגדל בדלות, ראה אור במרוקו ועשו לו חושך במוסררה, איש כזה יכול להיות רק קדוש מעונה. האחרים אמרו שגם מי שנולד במרוקו וגדל במוסררה יכול לצאת מהפרשה נוכל לא קטן. בעלי התיזה הראשונה הואשמו בתמימות, בעלי התיזה השניה הואשמו בגזענות. וכמובן, איך אפשר אחרת בחוגים המתקדמים, היו גם בעלי התיזה השלישית, שאמרו שאמנם יתכן שהאיש בעצם נוכל, אבל אולי אם ינהגו בו כבקדוש מעונה, ייצא ממנו בסוף קדוש מעונה.

שיטתו היתה כזאת: הוא רצה לקחת את הקופה, וכדי להשיגה היה עליו להיכנס לתוך הבית. כדי להיכנס לבית היה האיש שהיה מוכן לנקוט כל שיטה תחת השמש, הירח והכוכבים אשר ממעל. הוא היה מוכן לשלוח כל ביריון, להכות כל אשה ולבעוט בכל נכה, להלשין על כל חבר וללקק כל אבר. הוא כירכר ופיזז סביב הבית וקרא ליושביו: אתם לא מאמינים לי? אתם חוששים שאברח עם הקופה? בבקשה, תתקינו מנעולים, סורגים, מערכות־אזעקה, רק תנו להיכנס כבר!

עשו יושבי הבית כדבריו ונתנו לו להיכנס. מהרגע שהיה בפנים, לא התמהמה האיש שהיה, לקח את הקופה והסתלק. מנעולים, סורגים ומערכות־אזעקה יעילים, כידוע, נגד מי שמבקש לפרוץ פנימה, ויעילים הרבה פחות כלפי מי שרק רוצה לצאת עם הקופה.

כשהיה בחוץ, צעק האיש שהיה: בטח שברחתי עם הקופה. הם התייחסו אלי כמו אל גנב, שמו סורגים, מנעולים ומערכות־אזעקה, אז שלא אגנוב? ורק שכח שהוא עצמו ביקש שיתייחסו אליו כאל גנב. הוי, שיכחה קדושה.

המציאות, כדרכה, השכיבה את התיזות על ברכיה החדות והצליפה באכזריות בעכוזן הצח והאדום. התברר שהאיש לא קדוש, ובטח לא מעונה, ואפילו נוכל כל־כך גדול איננו. גם בשביל להיות נוכל צריך להיות משהו, והאיש שהיה הוא רק האיש שהיה.

האיש שעליו אנו שואלים הוא ח"כ סעדיה מרציאנו, וזה מזכיר משהו. האדם מעפר בא ואל עפר ישוב. מכיוון שכך, אומרים, כבר כשנולד מישהו יש לו ריח של פגר. וכיצד מסלק האדם את הריח הנורא הזה? הוא עובד ומזיע, וריח הזיעה גובר על ריח הפגר.

אך מילבד ריח הפגר דבקים באדם במהלך חייו עוד כמה וכמה ריחות, ולח"כ סעדיה מרציאנו כדאי להציע לקחת קצת מהאפטר־שייב החריף שמשתמש בו (ולא בכדי) ח"כ שמואל פלאטו־שרון, כדי שלא נריח את הריח הנודף ממנו.

אבל אולי גם זה מוגזם, בעצם. כי אולי כל מה שנשאר מהאיש שהיה הוא הוויכוח הפילוסופי הישן והטוב על גודלו של האפס. האם האפס הקטן הוא אפס יותר קטן מהאפס הגדול, או שהוא אפס יותר גדול מהאפס הגדול.

הוויכוח לא קל. בעלי התיזה הראשונה אומרים שאין הבדל עקרוני בין אפס קטן ובין אחד קטן או שניים קטן, או כל דבר קטן אחר, ולכן גם האפס הקטן קטן יותר מהאפס הגדול. לעומתם טוענים בעלי התיזה השנייה כי ככל שהאפס הקטן קטן יותר, הרי מבחינת תכונתו המהותית — אפסיותו — הוא יותר גדול, ולכן ככל שהאפס קטן יותר, כך בעצם הוא גדול יותר. רק על האפס המוחלט אין ויכוחים: כולם מסכימים שהוא הגדול ביותר והקטן ביותר גם יחד.

מימין: אפס גדול, באמצע אפס קטן, משמאל אפס מוחלט

אברהם גינדי בצפון תל-אביב

בצפון ת"א, ליד הרחובות נורדאו, דיזנגוף וסוקולוב, מציע לכם אברהם גינדי
דירות יוקרה מפוארות בבנין בן 4 קומות (11 דיירים)
בבנין, דירות בנות 3 ו־4 חדרים, 4½ + חדר + גג.

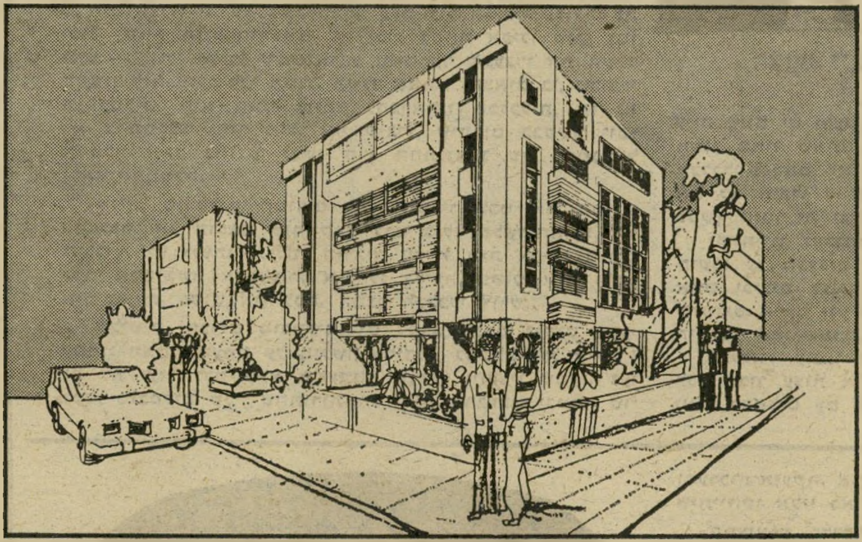

בדירות אברהם גינדי בתל־אביב תכנון וגימור מושלמים, שיכלולים ברמה בינלאומית:

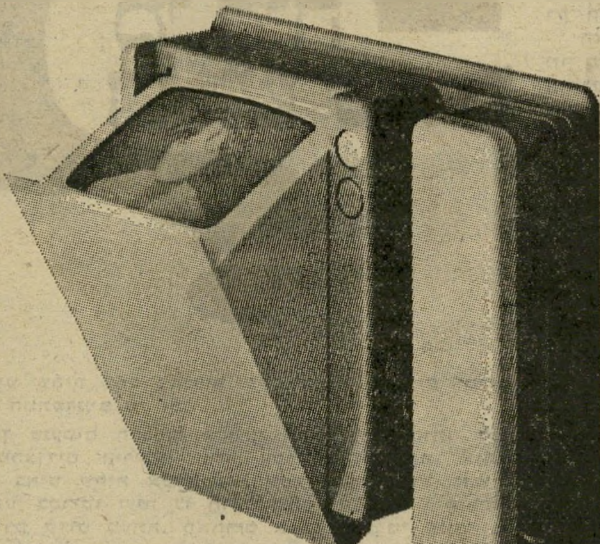

- אינטרקום עם טלוויזיה בכל דירה, לזיהוי מושלם של אורחיך.
- ריצוף כהה מיוחד בסלון, שטיחים מקיר אל קיר בחדרי השינה.
- שני מפלסים בכל דירה.
- קרמיקה ברצפת האמבטיה ובשירותים, חרסינה פרחונית וכלים סניטריים צבעוניים.
- חימום נפרד לכל דירה.
- מתקני משחקים ותאורה דקורטיבית בחצר.

- תכנון הבנין ע"י אדריכלים רשקיס - גולדמן.
- עיצוב חזיתות, לובי ופנים ע"י משרד אדריכלים אבי רסקין, הרי המלי.

עד ה־30. 80.
מחירי פרסום מיוחדים:
מ־: 3.750.000 ל"י

המחיר לא כולל מע"מ.

משרד מכירות זמני לת"א: רח' סוטין 13 ת"א (כניסה מבלוק). פתוח במוצ"ש החל מ־19.00. משך השבוע: שעות עבודה.

אברהם גינדי

הקניה הטובה ביותר 1980

רמת־השרון
רח' סוקולוב 84, טל. 03־475131

ראשון־לציון
רח' הרצל 62

פתח־תקוה
רח' חיים עוזר 28, טל. 03־905593

אמות בפרסום

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

גרמניה: קמפ־דייוויד KAPUTT

עולם קטן

גרמניה מגלה קוצר־רוח הולך וגובר כלפי „הסחיטה הרגשית" המופעלת כלפיה באורח שיטתי על־ידי ממשלת־ישראל.

הנוכחות הגרמנית הגדולה ביום הולדתו ה־85 של המנהיג הציוני הוותיק, אך השובב, נחום גולדמן, נועדה בין השאר גם להפגין את היחס המסתייג כלפי הממסד הישראלי הרשמי בכלל, וכלפי ראש־הממשלה, מנחם בגין, בפרט.

ראש ממשלת גרמניה, הלמוט שמידט, אינו מסתיר לאחרונה את דיעותיו לגבי המתרחש במרחב. רק לחצה

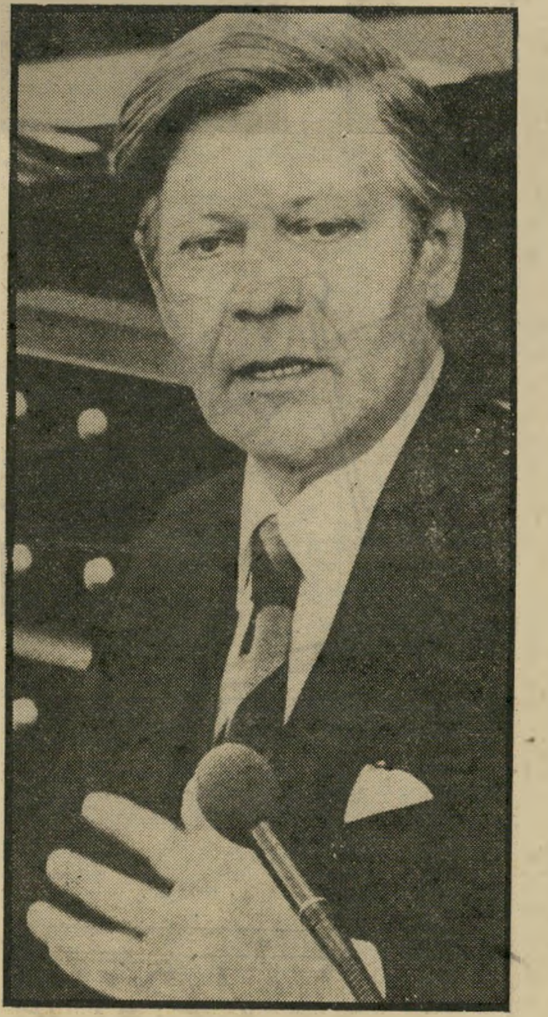

קאנצלר שמידט
חיל־הים הגרמני פועל שוב

ההולך וגובר של ארצות־הברית מונע ממנו מלנקוט יוזמות בנוסח צרפת.

שמידט, הרואה את עצמו כידיד אמיתי של מדינת־ישראל, חוזר ומצביע על העובדה שיותר ממחצית האוכלוסיה של מערב־גרמניה נולדה אחרי מילחמת־העולם השנייה. תסביך־האשמה כלפי היהודים עדיין קיים, אך הוא נשחק והולך, ואין לסמוך עליו לטווח ארוך כתחליף לאינטרס ולאהדה אמיתיים.

שארית האהדה לישראל מותקפת היום בתנועת־מלקחיים קלסית. הימין מדגיש את האינטרסים הגרמניים בעולם הערבי, השמאל את הדיכוי בשטחים הכבושים, המרכז, הדומיננטי בתרבות הפוליטית הגרמנית, מדגיש את שני הגורמים כאחד.

אבינרי הגרמני. יחסיה ההדוקים של בון עם ארצות־הברית אינם מונעים מהגרמנים פיתוח דוקטרינה מרחבית עצמאית. אך שמידט עדיין אינו מעז ליישם את השקפותיו החד־משמעיות במלואן.

העיתונאית קלודיה רייט, שביקרה לאחרונה במישרד־החוץ הגרמני, שמעה תלונות רבות על מדיניות־החוץ של האמריקאים במרחב. הגרמנים אמרו ברורות שאין לראות כיום בהסכמי קמפ־דייוויד מיסגרת לשלום מקיף ובר־קיימא. הם רואים, לפחות בשיחות פרטיות, את אש"ף כמייצג העיקרי של העם הפלסטיני. כמו פרופ' שלמה אבינרי, הם היו רוצים במערכת־מגעים שתכלול גם את ברית־המועצות.

הגרמנים מכירים בגלוי בזכות הפלסטינים להגדרה עצמית, בנסיגה מלאה של ישראל מהשטחים הכבושים, ובכללם מיזרח־ירושלים, ובהסדר מתאים לבעיית־הפליטים.

קלודיה רייט התעניינה בעמדת הגרמנים כלפי מיפלגת־העבודה. תשובת הגרמנים הוכיחה שהם עשו היטב את שיעורי־הבית שלהם. מדיניות המערך תהיה שונה מזו של הליכוד בסיגנון, אך לא במהות, סבורים ראשי מישרד־החוץ בבון. ממשלות המערך היו אשמות במשבר 1973 ובכישלון השיחות עד ליוזמת סאדאת בסוף 1977.

משנתבקשו הגרמנים להגדיר את האינטרס הלאומי הגרמני במרחב, נמנעו כולם מלהזכיר את ישראל. האינטרס הגרמני הוא כפול. גרמניה תלוייה בדלק הערבי וזקוקה לשווקים ערביים, כדי לשווק את מוצריה.

מטעמים מובנים יש צורך להדגיש בישראל את המובן־מאליו בכל ארץ אחרת. ממשלה אחראית כלפי עמה חייבת לפעול במידה רבה מאוד לאור אילוצי האינטרס הלאומי. במיקרה של גרמניה והמרחב מתלווים לאינטרס גם שיקולים הומניטריים ואידיאולוגיים — משלימים, לא סותרים.

ציר חדש. הידידות המסורתית בין מערב־גרמניה וארצות־הברית מבוססת, כמובן, על שיקולים איסטרטגיים של שתי המדינות. הלמוט שמידט מנסה לתמרן בין תלותו הצבאית, הפסיכולוגית בעיקר, באמריקאים, לבין נסיונותיו לגבש מדיניות עצמאית בשיתוף־פעולה הדוק עם נשיא צרפת, ואלרי ז'יסקאר ד'סטאן. הגרמנים מאמינים שאירופה חזקה ועצמאית יחסית, והציר המתהדק והולך של ארצות־הברית, סין ויפאן, יוצרים עוצמה מערבית כה אדירה, שהדטאנט עם הסובייטים יכול רק לחזק ולייצב אותה. האמריקאים, לעומת זאת, לוחצים על גרמניה לנקוט מדי־ניות יותר אגרסיבית ואנטי־סובייטית, ובכך לסכן את הישגה העיקרי של המיפלגה הסוציאל־דמוקרטית השלטת במדיניות־החוץ, האוסט־פוליטיק — מדיניות ההתקרבות לגוש המיזרחי, שאותה יזם וילי בראנדט.

מאז נפילת השאה האיראני מבקשים האמריקאים להשתמש בבסיסי נאט"ו באירופה, ובעיקר בגרמניה, לפעולות במרחב. הסכמי נאט"ו אינם כוללים כלל את האיזור. האמריקאים מנסים לעקוף את ההסכם הכולל, כדי להגיע להבנה דו־צדדית עם גרמניה. המטרה האיסטרטגית: ארצות־הברית מעוניינת להשתמש בכוחות המוצבים להגנת אירופה מפני ברית־המועצות לצורך פעולות במרחב ובדרום־מערב־אסיה. אין להוציא מגדר אפשרות פעולה צבאית אמריקאית באיראן, או אפילו בהודו ובפקיסתאן בעתיד, במיקרים של אי־יציבות מקומית.

הצעירים מסתערים. מלבד הלחץ על גרמניה מנסים האמריקאים ליצור מערכת־בריתות שתכלול את תורכיה, יוון, ספרד, פורטוגל, קניה, סומליה, מצריים ועומאן.

הגרמנים שיתפו פעולה עם המאמץ הצבאי האמריקאי באביב. היום ידוע שהמטוסים האמריקאיים, שתקפו את איראן באפריל במיבצע טאבאס הכושל, תודלקו בגרמניה. לפי בקשת ארצות־הברית שלחה גרמניה במאי ארבע אניות־מילחמה לאוקיינוס ההודי. היה זה מיבצעו הצבאי הממשי הראשון של חיל־הים הגרמני מאז תבוסת הנאצים בשנת 1945.

הגרמנים חוששים שמא מיבצע אמריקאי, אשר ייחשב כאנטי־איסלמי או כאנטי־ערבי בעיני מפיקות־הנפט הגדולות, בעיקר סעודיה ועיראק, יגרור בעיקבותיו חרם־נפט על אירופה. חרם כזה יפגע לא רק בכלכלה הגרמנית, אלא גם ביכולת העמידה של נאט"ו כלפי הגוש המיזרחי.

במיפלגתו של הלמוט שמידט גובר הלחץ של האגף השמאלי להתרחק מהמדיניות האמריקאית, להגביר את מאמצי השלום וההתקרבות הכלל־אירופיים — שיכללו את הגוש המיזרחי.

צעירי־המיפלגה רוחשים אהדה רבה לעולם השלישי ולפלסטינים. השפעתם במיפלגה הולכת וגוברת. הם יוכלו למלא תפקיד ראשי בכל מאבק ציבורי בגרמניה נגד וייט־נאמיזציה של המרחב או דרום־מערב אסיה. שמידט יודע שהפעם יזכה מאבק כזה בתמיכה רבה בגרמניה, מטעמים של אינטרס ואידיאל כאחד.

לוב: הקשר הצרפתי

המודיעין הצרפתי פיתח, לאחרונה, שיטת יחסי־ציבור מורכבת ומתוחכמת, הבנוייה, במידה ניכרת על עבודת דוברות והדלפות מכוונות לעיתונות.

בשנתיים האחרונות הפכו הדיווחים הצרפתיים אמינים יותר, וספקולאטיביים פחות. העיתונות האירופית מצטטת לעיתים קרובות, באורח גלוי, „מקורות־מודיעין מצרפת". מטרת הצרפתים היא, לעיתים־קרובות, לפוצץ יוזמות מדי־ניות שאינן נראות לממשלת צרפת, לקדם אינטרסים צר־פתיים עצמאיים, ולפגוע באמינות ובמהימנות של מיבצעים ויוזמות הרפתקניות, בעיקר במרחב. אין זה מונע מצרפת,

שליט־לוב קד'אפי
מישלחת ישראלית הכינה תוכניות?

כמובן, לנקוט יוזמות הרפתקניות משלה, כפי שמוכיחה פרשת האוראניום לעיראק.

השבוע מצוטט המודיעין הצרפתי בשבועון הבריטי סאנדיי טיימס. הצרפתים טוענים שמצריים מרכזת צבא אדיר, המורכב בעיקר מפלוגות־מחץ מעולות, לשם ביצוע התקפה קרובה על לוב.

המטרה המצרית היא, כמובן, מיגור מישטרו של סגן־אלוף מועמר קד'אפי וסילוק הסובייטים מלוב. סאנדיי טיימס מוסר מפי הצרפתים, בהסתייגות מסויימת, שהמטכ"ל הישראלי שיגר לקאהיר „קבוצת עבודה", שהכינה מיסמך ובו תוכנית צבאית מפורטת להתקפת־בזק על לוב.

מאחרי מהלכים אלה עומד, כנראה, יועצו של הנשיא ג'ימי קארטר לביטחון לאומי, זביגנייב („זביג") בז'ז'ינסקי. בז'ז'ינסקי, סובייטולוג אנטי־סובייטי הרוצה בשבירה סופית של הדטאנט, טוען שלוב עומדת מאחרי שורה ארוכה של מעשי־חתרנות, המשתרעים ממלטה עד לפיליפינים. קד'אפי עצמו מעוניין, כמובן, בהפצת הידיעה על המעורבות הישראלית. אחרי עריקת עיראק לתחום־ההשפעה המערבי, נשארה לוב המדינה הרדיקלית היחידה בעולם הערבי. המסע האנטי־מצרי והנפט נשארו הקלפים היחידים של קד'אפי במאבקו לצאת מבדידותו המדינית.

שיח־לוחמים תורכי

לא רק לישראל יש בעיות־הסברה. הפירסום הרחב שניתן למעשי העינויים והזוועה בתורכיה הבהיל את מישרד־החוץ התורכי.

השבוע מפרסמת שגרירות תורכיה בלונדון הבהרה בעיתונים, המאשרת למעשה את כל המידע האנטי־תורכי. אין השגרירות יכולה להכחיש אף סיפור אחד על העינויים המזוועים, שעוברים אסי־רים פוליטיים בבתי־הסוהר התורכיים. היא מס־תפקת, לכן, בהכרזה שממשלת־תורכיה חוקרת בהאשמות (כלפי עצמה!) ואינה יכולה, „כמובן", להגיב בשלב זה.

אשר להתנהגות הצבא התורכי, המאפשר לאלמנטים פאשיסטים ולכנופיות בנוסח טנ"ט להשתולל באזורים נרחבים בתורכיה, גם כאן נערכה „חקירה רצינית". השגרירות אינה מפריכה אף טענה אחת כלפי הצבא, ומסתפקת בשירי־הלל כלליים למסורת הצבאית התורכית.

„ידידים ואוייבים," לשון ההודעה התורכית, „הביעו תמיד הערכה גדולה ליושר, למישמעת ו־לערכים המוסריים הנעלים של הצבא התורכי."

ערכים אלה כוללים, כנראה, שוקים חשמליים, מעשי־אונס, כריתת אברים והתזת חומצה על אסירים.

העולם פשוט אינו מבין את תורכיה. כדאי, אולי, לשילטונות הצבא לעודד את חייליהם לכתוב איזה שיח לוחמים תורכי, שיתאר כיצד הם סבלו כשנאלצו לענות אחרים.

חיים ברעם

ניחוח האורן בדניש.

בדניש עכשיו - מבחר רהיטים מעץ אורן באיכות שרק דניש יכולה.
חדרי שינה, פינות אוכל, מערכות ישיבה, חדרי ילדים ופריטי ריהוט אחרים - כולם עשויים עץ אורן מאסיבי ובעיצוב בלעדי.

רהיטי אורן מקסימים - עכשיו בדניש.

8% הנחה על תשלום במזומן ואפשרות לתשלומים
הנחה נוספת בקניה בשיטת "שלם וקח".
המחירים כוללים מע"מ.

דניש

רמת-גן: דרך ז'בוטינסקי 104.
ירושלים: רח' הסורג מול בנק ישראל.
חיפה: אחוזה, רח' חורב 53.
באר-שבע: רח' החלוץ 124.

10,930
שידה 4 מגירות
עשויה עץ אורן מסיבי

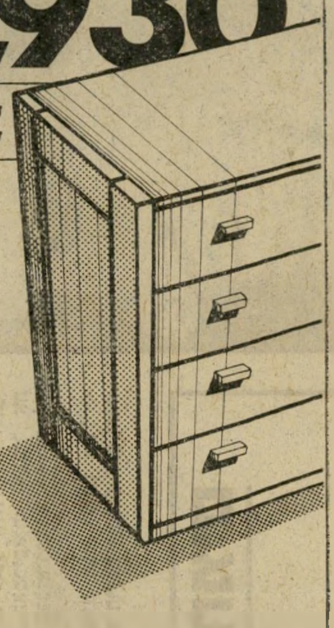

16,650
BIBA
המיטה המוצלחת של דניש באורן מסיבי כולל שידות, שולחנות לילה ארון קיר במידות שונות ומראה.
המחיר למיטה

13,410
שולחן דגם 17 באורן מסיבי 1.20×0.80
עם משטח עליון רחיץ.
ניתן להגדלה עד 1.80 מ'.

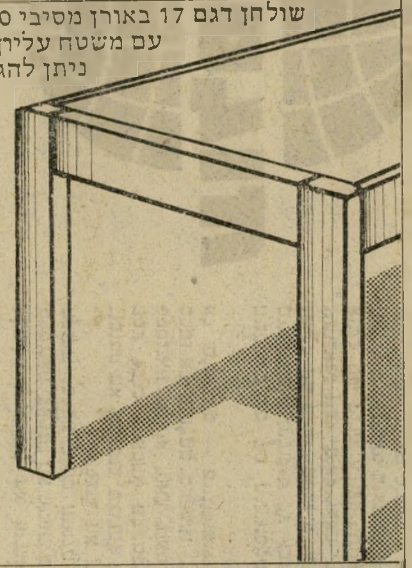

45,270
מערכת פינדלדיה מעץ אורן, תלת-מושבי ודו-מושבי עם או בלי כורסא.
המחיר ל-2 + 3.

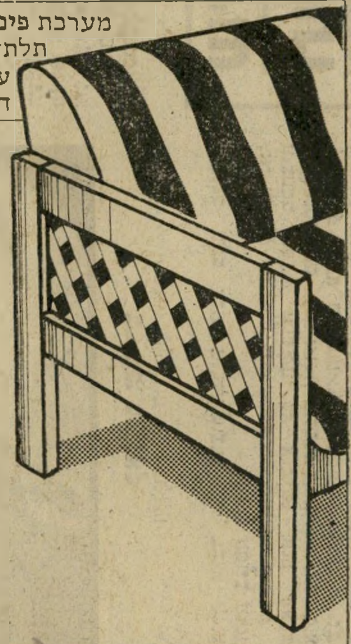

10,210
כסא נוח
איטלקי, עיצוב מקסים, נוחיות מקסימלית, עם בד קנווס וכרית.

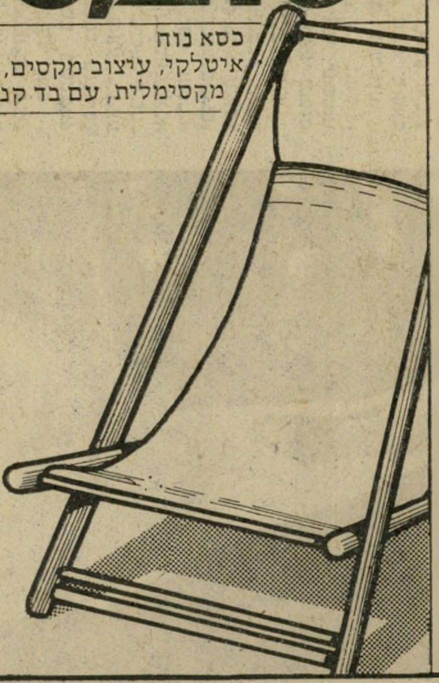

15,500
דגם 101
מיטה קלאסית כפולה באורן מסיבי כולל 2 שידות.

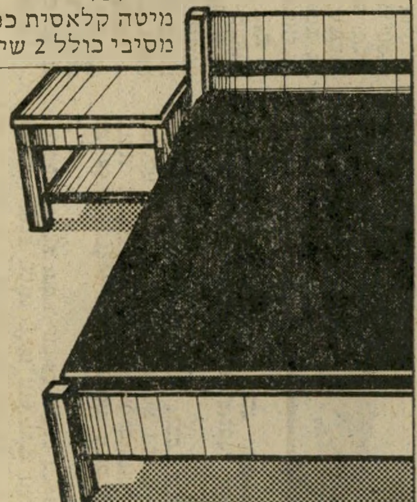

ורשבסקי - פרילך

אנשים בעולם

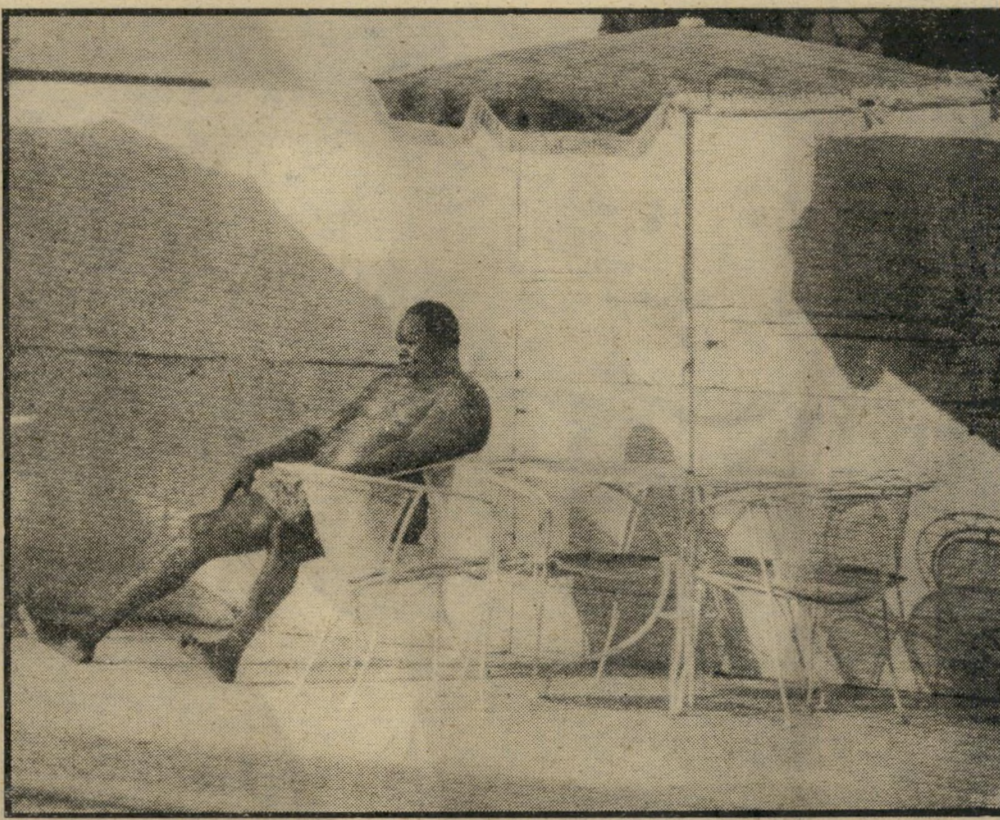

אידי אמין: „עוד אחזור לתהילה" - אשרי המאמין!

לפי מראהו מדושן העונג של אידי אמין דאדא, בן ה־52, קשה לומר שהדיקטטור לשעבר של אוגנדה סובל בגלות, או שמצפונו מייסרו על הרצח המיוחס לו של 300 אלף בני ארצו. הוא מבלה בבריכת־השחייה של מלון־פאר בסעודיה, כמו מיליונר בגימלאות. המתאגרף לשעבר במישקל־כבד מצא מיקלט בלוב, אך לא הגיע להבנה עם שליטה, מועמד קד׳אפי. עתה בא לשפץ את אמונתו באיסלאם בארצו של הנביא. מלוות אותו אחת מנשותיו, כמה מפילגשיו, ועוד כמה ילדים חוקיים ולא־חוקיים. והעיקר: שלו־שים שומרי־ראש, מוכנים ומזומנים לרגע שבו יחליט הכוכב העליון להזור לארצו ביד רמה.

הנסיכה אשרף: „חששתי שאמות במיטתי!"

אחותו התאומה של השאה, אשרף פאהלווי, עומדת לפרסם את זכרונותיה בארצות־הברית. המו״לים משוכנעים שאלה יכילו חומר־נפץ רב־עוצמה. מי שהיתה אישיות פוליטית מרכזית באיראן ויו״ר הוועדה לזכויות האשה של האו״ם מגלה: „איני יכולה לשאת את הרעיון שאני עלולה למות במיטתי. כולנו סבלנו מהוסר הכישרון של ג׳ימי קארטר. השאה היה הגבר היחיד בחיי."

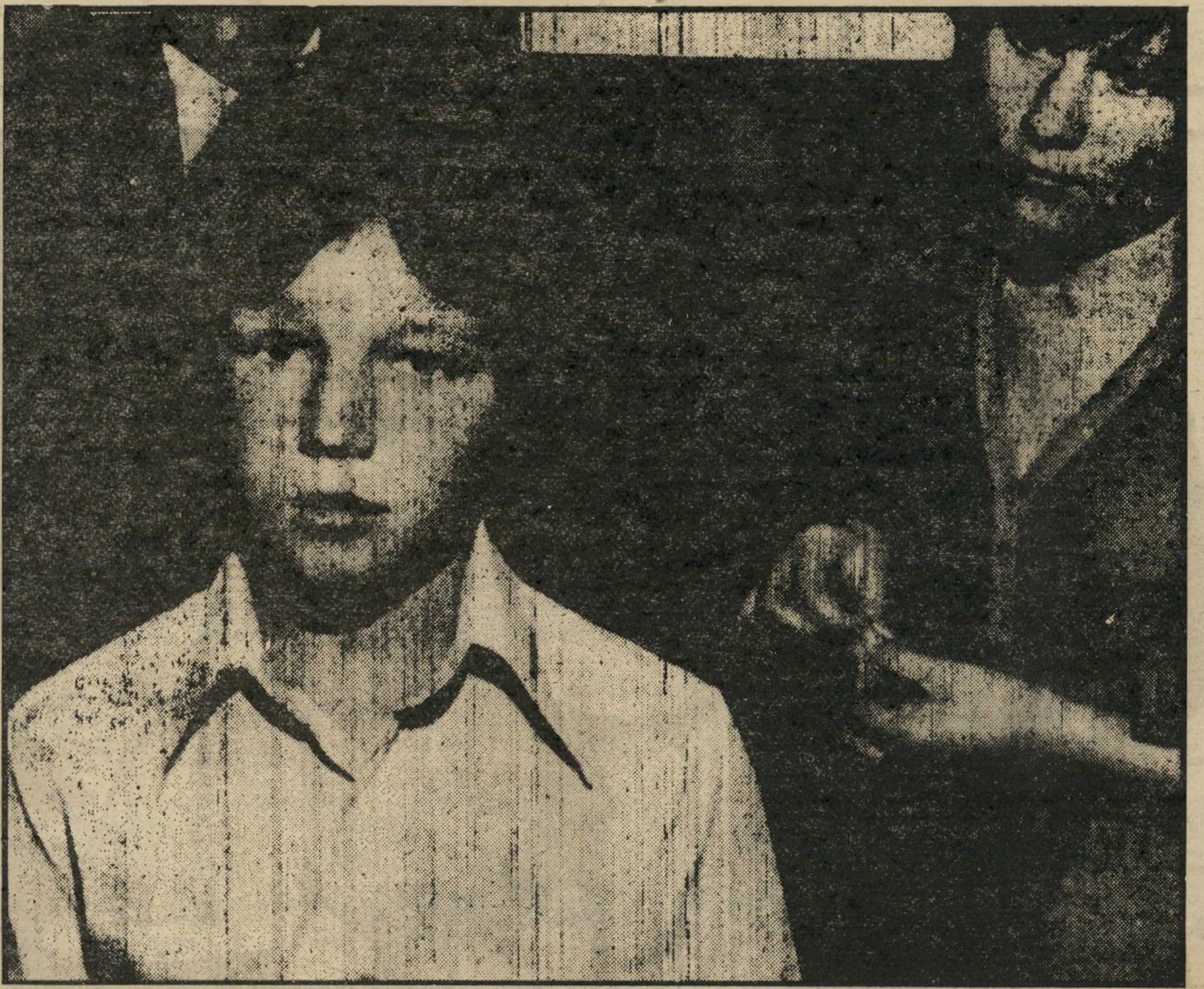

וולטר פולובצ׳ק: „לעולם לא אחזור לרוסיה!"

העריק הצעיר ביותר בהיס־טוריה, וולטר פולובצ׳ק בן ה־12 (הנראה בתמונה עם אחותו בת ה־16, נאטאלי) נעץ שיניים ב־בננה והודיע: „לא אחזור לרוס־יה. אמריקה היא ארץ חופשית. מעולם לא אכלתי בננות ברוסיה. אני אוהב בננות ויכול לאכול בננות כל אימת שמתחשק לי. חוץ מזה יש לי גם אופניים משלי, ואין דבר נפלא מזה! אני יודע, אלה הם דברים פשוטים, אבל יש להם חשיבות רבה." כידוע, עורר וולטר שערוריה־רבתי, כשהוריו החליטו לחזור ל־רוסיה, כיוון שאביו נרדף על־ידי הרעיון ש„האוויר מזוהם והאמ־ריקאים מרעילים את המזון בחו־מרים כימיים." הרוסים הודיעו ל־מיכאל ולאנה פולובצ׳ק שלא יוכ־לו לחזור למולדתם בלי ילדיהם. ואז הדהים וולטר הקטן אפילו את בית־המישפט בשיקאגו, שיצטרך להחליט מה דינו של קטין המבקש מיקלט פוליטי. „אני מעדיף שלא לראות את הורי לעולם ובילבד שלא אחזור לרוסיה!" הצהיר ה־עריק הקטן.

אנשים בעולם

דויד מטלון: לב ישראלי, מדיניות אמריקאית וחרם תל־אביבי

היה זה רגע של אושר כשקיבל סטנלי ג׳ופה, המפיק של קרמר נגד קרמר את פרס האוסקר. סגן הנשיא העולמי של חברת הסרטים קולומביה, הישראלי דויד מטלון (בתמונה מימין) היה שותף לשימחה. קרמר נגד קרמר היה הצלחה מסחררת בישראל, אבל במציאות הקולנועית בת זמננו — חריג. בה בשעה שהסרט שבר קופות, נאלצו בעלי בתי־קולנוע רבים בתל־אביב לחשוב על סגירת עסקיהם אם לא יופחתו המיסים. וכך מצא עצמו מטלון חוזר לישראל, לפני כמה ימים, כדי לתמוך בהחלטת החברות האמריקאיות: אם צ׳יצ׳ לא יקל את נטל המיסים תהפוך תל־אביב לעיר רפאים והסרטים האמריקאים יוצגו ברמת־גן, בפתח־תיקווה ובכל עיר אחרת בישראל שהמיסים שלה לא יבלעו חיים את פרנסיה.

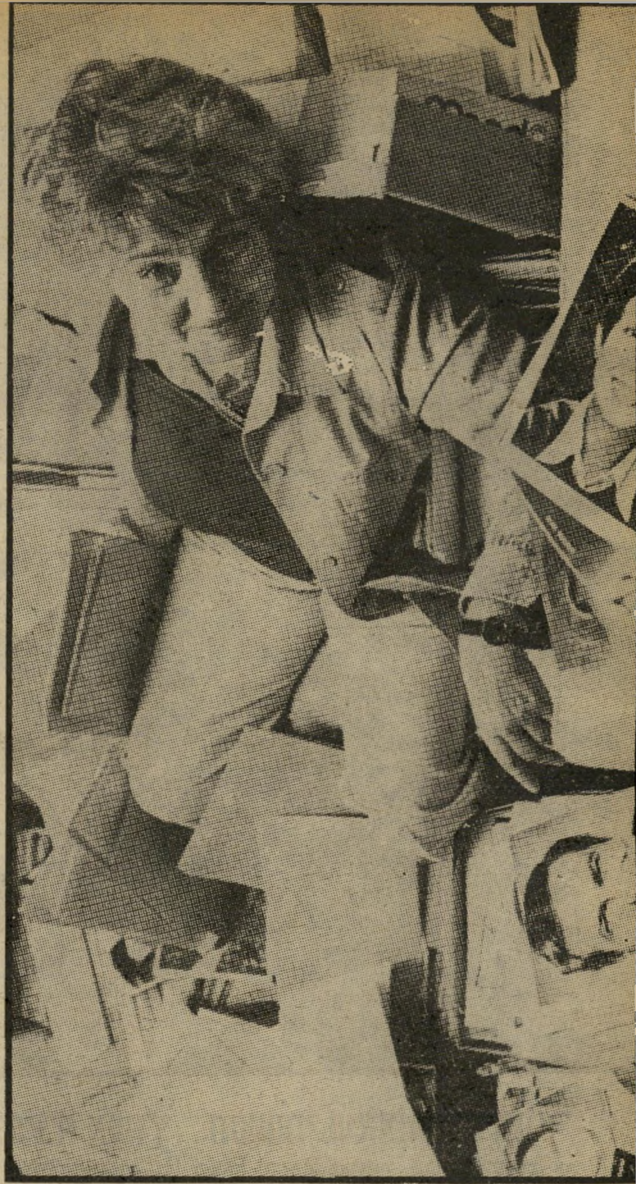

ג׳ויס סלזניק: מי מכיר את רוברט רדפורד?

אשה נאה זו היא לא רק אחייניתו של המפיק דייוויד או. סלז־ניק (חלף עם הרוח), אלא גם סוכנת השחקנים המפורסמת ביותר בהוליווד. זה עתה סיימה את כתיבת סיפרה הראשון, שושנים כחולות, שאין לו קשר ישיר עם עיסוקיה. כישרונה הסיפרותי מבטיח שהספר בה״א הידיעה יתאר את הסוד שמאחרי תגליותיה. כמו, למשל, העובדה שהאמינה בשחקן אלמוני שאיש לא היה מוכן להמר עליו. „הצעתי אותו לקולומביה, אך הם אמרו שהוא לעולם לא יצליח להיות גיבור של סרט,״ אמרה ג׳ויס, בהתכוונה לרו־ברט רדפורד.

לינדה ופול מקארתני: „ילדינו לא נולדו עם כפית של כסף בפיהם!״

לינדה ופול מקארתני, מן ה־עשירים שבין כוכבי בריטניה, בזים לכסף. או שמא הם או־הבים אותו יתר על המידה!? הם הודיעו שאין בכוונתם לכתוב צוואה, ולהוריש את רכושם לאר־בעת ילדיהם (איתם בתמונה). לזוג ארבעה ילדים: היתר (17), מארי (10), טליה (8) וג׳יימס בן שנתיים. „אין אנו מוכנים להש־קיע בקרנות־חיסכון או בחשבו־נות בנק של ילדינו. אם אתה חוסך למען ילדיך, יבלו הם את שארית ימיך בצפייה למותך, לק־ראת הרגע שבו יקבלו את הנתח. ילדינו לא נולדו עם כפית של כסף בפה ואנו רוצים להנחיל להם אותם הערכים שקיבלנו בבית הו־רינו העניים!״

קשה להיות

ריצ'ארד ברטון:

עשרים שנה מלאו להופעת ברטון, בפעם הראשונה בחייו במחזמר, על בימת ברודווי. אז, בשנת ’61, העלה את קאמלוט, כשהוא מגלם את המלך ארתור במשך שמונה חודשים רצופים, וזכה בפרס „השחקן הטוב ביותר של השנה”. השבוע ניסה לפתות את פיו, עם חידוש ההצגה (בתמונה משמאל) והתעלף. כשנשאל השחקן שגילם בחייו יותר מלכים מכל שחקן אחר, מדוע בחר לחזור לקאמלוט, ענה: „זה היה רצונה של אשתי, סוזאן, ומעולם לא הצלחתי להבין נשים.”

אבל מקורביו של ברטון בן ה־54 טוענים, שכדי לכלכל את אורח־חייו המלכותי נאלץ השחקן לאזן את תקציביו בקולנוע ולעבוד בקצב מטורף. עד היום הופיע, במשך 40 שנה כמעט, ב־46 סרטים וב־31 הופעות בימתיות. בשנת ’62 נפרד מאשתו הראשונה, סיביל, כשהכיר את ליז טיילור בקליאופטרה. לאחר שתי תקופות נישואין ניסה להיגמל ממנה ומן האלכוהול — שהיה אחד הנושאים המשותפים לשניהם. עתה, כשהגיל והאלכוהול אותתו לברטון אותות־אזהרה כה ברורים, יתכן שיזדרז להגשים חלום ישן וסודי ויחזור לאהבתו הגדולה — התיאטרון הטהור.

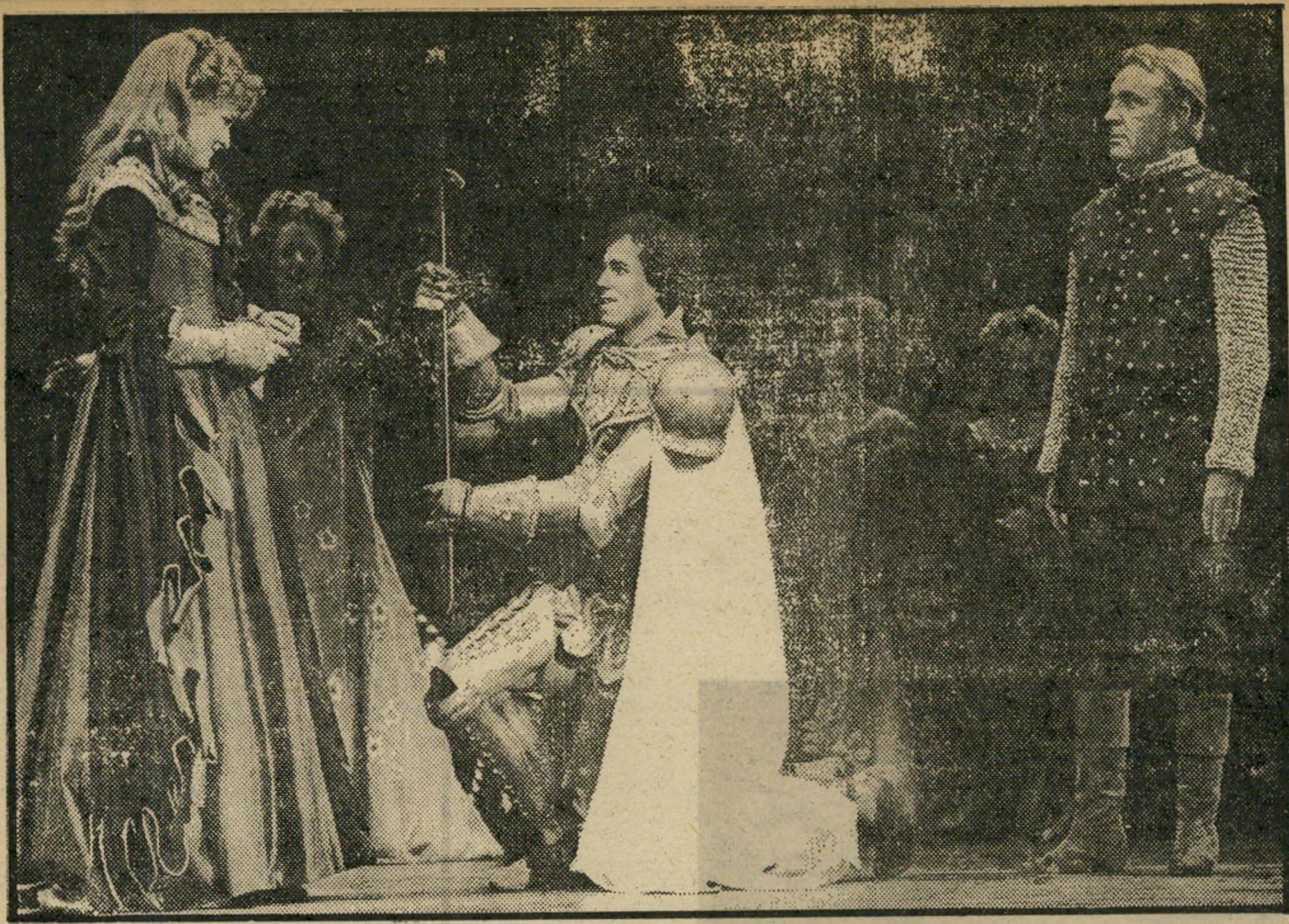

המלך מתמוטט: ריצ'ארד ברטון בתפקיד המלך ארתור במרכז לינקולן בניו־יורק, שבו התמוטט על הסף

הבת המאומצת: מאריה, מזכרת משותפת מנישואין־גירושין־נישואין

אהבה סתווית: עם טאטום או'ניל, ב„מעגל לשניים”

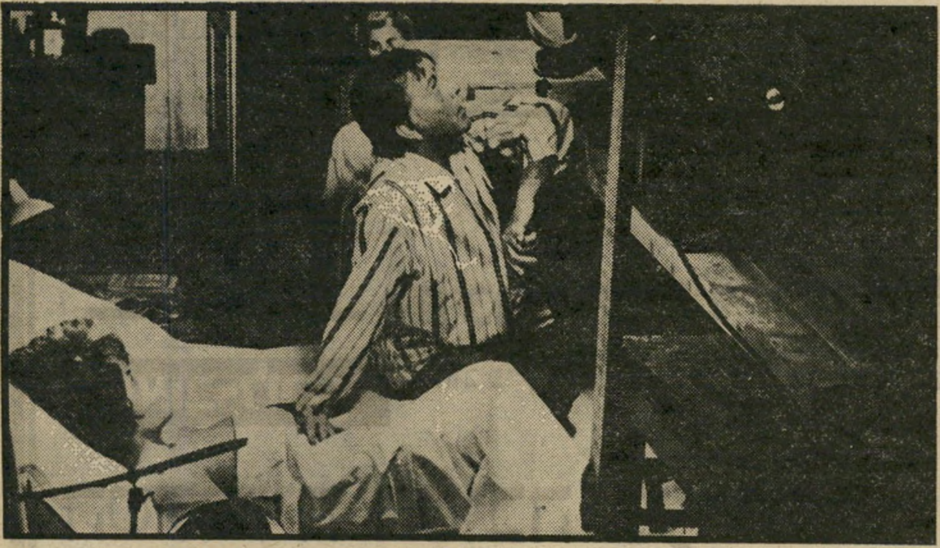

המיטה הציבורית: מעמד מתוך סירטם המשותף של ברטון־טיילור „השחקנים”

האשה האחרונה: סוזן האנט, בצל ליז

היבואן שלך נעלם!

אם אתה עומד לרכוש
מכשיר טלויזיה צבעונית
יקר ערך
ועליך לשלם עבורו
במיטב כספך,
עליך להיות בטוח
שאמנם תקבלו.

כמובן עליך לוודא
שתקבל אחריות,
שרות וחלפים מקוריים
במשך שנים רבות.

מנסים למכור לך
עשרות סוגי טלויזיות,
אך האם גם מחר
יהיה לך עם מי לדבר?

חובתך לעצמך
לקנות מכשיר טוב
ממקור מהימן ובטוח.
כדאי לך לשאול
על האיכות
של ITT שאוב לורנץ
ועל היבואן הבלעדי
כנורי בע"מ (נוסד 1950).

ITT
שאוב-לורנץ

היבואן הבלעדי כנורי! בע"מ
רחוב פרץ 4, תל-אביב, טלפון: 621984 624193.

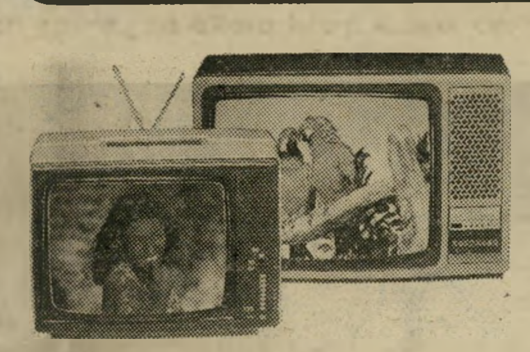

להשיג בחנויות האלקטרוניקה המובחרות

הטלויזיה הטובה בעולם.

אנשים

בגין גילה שהשיחות מישראל לגיהינום
זולות יותר, מפני שהן שיחות מקומיות

■ בסיעת־המערך מספרים את הבדיחה הבאה: כאשר ביקר ראש־הממשלה, **מנחם בגין**, בפעם האחרונה אצל הנשיא האמריקאי, אמר לו **ג'ימי קארטר**: „בוא אראה לך מכשיר־טלפון שאפשר ל־דבר בו ישר עם הגיהינום. כל שיחה עולה ארבעים דולר.״ בגין אכן עשה זאת. כאשר חזר ארצה, פנה אל שר־התיקשורת, **יצחק מודעי**, ו־שאל אותו מדוע אין מכשיר כזה בישראל. מודעי השיב לו שיש, וכל מה שצריך לעשות זה לשלם חמש לירות ולדבר עם הגיהינום. שאל בגין: „מדוע אצלנו זה רק חמש לירות, ובאמריקה זה ארבעים דולר?״ ענה לו מודעי: „כאן זו שיחה מקומית.״

■ ועוד ממיטבח המערך: ההימנון החדש של ממשלת בגין הוא „לקום מחר בבוקר, עם שריר חדש בלב.״

■ נציגת־החולים בבית־החולים הדסה בירושלים, **סטלה פודישוק**, מצאה במיש־רדה שתי הודעות־טלפון מאת רעיית ראש־הממשלה, **עליזה בגין**. כשטילפנה לבית בגין, ענה לה ראש־הממשלה בכבודו ובעצמו. סטלה התנצלה על ההפרעה, אך הסבירה כי היא מחזירה שיחה לעליזה. אמר לה בגין: „אני יודע בדיוק למה אשתי טילפנה אליך. היא רצתה להזמין אותך ליום־ההולדת שלי, במוצאי השבת.״

■ על הופעתו של מנכ״ל מישרד ראש־הממשלה, **מתי שמואלביץ**, בתוכנית הטל־וויזיה מוקד, אמר ח״כ **אבא אבן**: „קודם היו לנו רק

אירוע, ונאמר לי שאם אתה תבוא תיערך ארוחה צנועה, אך אם לא תבוא, תיערך ארוחת־שחיתות. במיקרה זה, נאמר לי שאצטרך לשטוף את כל הכלים. סירבתי לשטוף את הכלים, ולכן הוכנסתי לכלא, ל־35 ימי מחבוש.״ באותו היום ביקר רפול בכלא אחר, ושם שמע כי ערבי נתפס וברשותו כלי־נשק. הוא נידון למאסר של חודש וחצי. רפול התרעם על חוסר הפרופורציה, והורה לשחרר מייד את החיילת מן הכלא.

■ **אפרת לויטן** מבמחנה סיפרה, כי הרמטכ״ל ענד דר־גות טר״ש לחניכים שסיימו קורס בעברית ובהשכלת־יסוד, שארך עשרה שבועות. אמר רפול באותה הזדמנות: „כבר מזמן לא ענדתי לעצמי דרגות טר״ש. לכן, אם הסיכות ייתקעו בבשרכם, תצעקו כדי שאני אדע.״

■ לא רק אמרגנים מצליחים לגלות כוכבים חדשים. גם שגריר מצריים בישראל, **סעד מורתדא**, גילה כוכב. הוא הוזמן למסיבה בביתה של ה־זמרת התימניה, **אהובה עוזרי**. אחרי ששמע אותה שרה, החליט לסדר לה מסע־הופעות במצריים, וביקש ממנה לפרסם תקליט בשפה הערבית, כדי שתוכל למכור אותו שם. אהובה, שאינה דוברת ערבית, נעזרה באיש רשות־השידור, **נעים רג'ואן**, המלמד אותה להגות בערבית את המילים של שיריה העבריים, שתורגמו ל־ערבית. עכשיו עובדת הזמרת על התקליט, ובעוד כחודשיים תצא למסע־הופעות במצריים.

הוועדה טען: „רק טיפשים יקנו איגרות־חוב בתנאים נחו־תים כאלה.״ הגיב על כך ח״כ **אברהם מלמד**: „אולי זו סידרה מיוחדת לחברי־הממש־לה בילבד?״

■ ח״כ **יחזקאל פלומין** נראה השבוע בחולון, כשהוא יוצא מהצגת הקוסם **אלדו ריצ'ארדי**. כאשר נשאל איך הוא מתפנה ללכת להצגות באמצע היום, ענה פלומין: „הייתי בהשתלמות מיקצועית. כדי להתמודד היום עם בעיות הכלכלה, צריך להיות קוסם.״

■ בתוכנית בירה ומצב־רוח, אמר פלומין למראיין, **יעקב אגמון**: „עכשיו כחבר בוועדת־הכספים של הכנסת, יש לי יותר השפעה מכפי שהיתה לי כסגנו של שר־האוצר ל־שעבר, **שימחה ארליך**.״

■ ח״כ **חיים בר־לב** חיתן את בנו, **עומר**, עם חב־רתו **ידידה**, בחוג המישפחה בנווה־מגן. כאשר הגיעו אליו ח״כים רבים והתלוננו מדוע לא הזמין אותם, אמר להם: „חב־רים יקרים, הייתי צריך להח־ליט בין חתונה של אלפיים מוזמנים ועוד אלפיים ממור־מרים, לבין חתונה של ארבעים מוזמנים וארבעת אלפים ממור־מרים. העדפתי את האפשרות השניה.״

■ שר־האוצר **ייגאל הורוביץ** נוהג להביא גלידה מבית־החרושת שלו לישיבות־ממש־לה, הנמשכות יותר על המידה.

■ מספרים גם שהמיזנו־נאית במישרד־האוצר לא באה במשך כמה ימים לעבודה. כאשר התעניין השר מה קרה

השני!״ ענה הורביץ: „רק בתנאי שתתני לעלות על ה־ערוץ הראשון.״

■ בדיון בהנהלת סיעת המערך על נסיעות לחוץ־לארץ, דובר על יציאת מישלחת של חקלאים לסיבוב בשווקי אי־רופה. כאשר הודיע ראש־הסיעה, ח״כ **משה שחל**, כי

ללת את הנהגת שעון־הקיץ. ח״כ **אברהם** („כצלה״) **כץ־עוז** הגיב על־כך בהצעת־חוק היתולית משלו — חוק שינוי בזמנים. מיום תהילת חוק זה, כל המוגדר כזמן־עבר יהפוך לזמן־עתיד. כל זמן עתיד, יהיה זמן־הווה, וכל המתרחש בזמן־הווה, יהפוך לזמן־עבר. שר־

אניס מנצור

עורך השבועון המצרי „אוקטובר״, השיא את בתו ד״ר עלא רגב לד״ר עימאד מחמוד עבד־אל־מגיד. שני הצעירים הם רופאים. עלא היא בת אשתו של מנצור מנישואין קודמים. מנצור שאין לו ילדים, נשא אשה שיש לה שלושה ילדים. בתמונה, מעל לזוג הצעיר: אשתו של מנצור. עובדי „אוקטובר״ הכתירו את הכתבה על הנישואין של הזוג בכותרת „מסיבת השבוע״.

ארז נבון

בנו בן ה־6 של נשיא־המדינה, יצחק נבון, בא עם הוריו להצגת־הילדים „פופאי״. כאשר זיהה אותו פופאי, זרד מן הבמה והחליט לכוון את בדיחותיו אל הילד, להנאתה של מישפחת הנשיא. בתמונה: אופירה נבון, כשבנה על ברכיה, והנשיא צוחק מפופאי.

פופאי, שהוא **ייגאל ידין**, ו־מיקי־מאוס, שהוא **אריה נ־אור**. עתה מסתבר שיש לנו גם דונלד דאק.״

■ כתב במחנה, **עמיר שינקמן**, סיפר כי בכנס ה־שופטים הצבאיים, שנערך ב־רמת־גן, סיפר הרמטכ״ל **רפאל** („רפול״) **איתן**, על ביקורו בכלא לחיילות. אחת האסירות סיפרה לרמטכ״ל: „בבסיס שבו אני משרתת עמד להתקיים

■ בקבלת־הפנים שערך ה־שגריר המצרי הסתובב שר־הביטחון לשעבר, **עזר וייצמן**, ואמר לחבריו: „טוב לי! אני גר בקיסריה, ונפטרתי מן הממשלה המחורבנת הזאת!״

■ בוועדת־הכספים של ה־כנסת דנו בהנפקת סידרה חד־שה של איגרות־חוב שהרווח עליהן לציבור נמוך מאיגרות־החוב הקיימות. אחד מחברי

לה, אמרו לו שרגלה נשברה. הורביץ טילפן אליה והתעניין איך קרה הדבר. היא אמרה לו: „הסוכן של תנובה נתן לי דחיפה, וכך נשברה רגלי.״ אמר לה השר: „זה מראה לך שלא תמיד צריך לקנות רק מתנובה.״

■ עורכת דבר **חנה זמר** ושר־האוצר ייגאל הורביץ נפ־גשו השבוע במעלית־הכנסת. אמרה זמר: „תרד כבר מהערוץ

יש למנות שני נציגים מן המערך, הגיבה ח״כ **אורה נמיר**: „אני נולדתי במושב.״ אמר ח״כ חיים בר־לב: „אני בוגר מיקווה־ישראל.״ אמר ח״כ **עוזי ברעם**: „לי יש גינה לפני הבית.״

■ בדיון הוחלט שח״כ **יחזקאל זכאי** ייצג את תנו־עת־המושבים, וח״כ **אימרי רון** את תנועת־הקיבוצים. אמ־רה על־כך ח״כ **חייקה גרוס־מן**: „אי־אפשר להודיע לח״כ שבוע לפני המועד כי הוא נוסע לחוץ־לארץ.״ אמר לה בר־עם: „לי כבר הודיעו פעם אחת יום אחרי הנסיעה.״

■ ח״כ **קלמן כהנא** העלה בכנסת הצעת־חוק פר־טית הקרויה חוק־הזמן, והשו־

הפנים ושר־הדתות רשאים ל־תקן תקנות לקביעת מועד תחילת שינוי הזמנים ולעצירה זמנית של סיבוב כדור־הארץ. בדיברי ההסבר נאמר כי כתו־צאה מן הצורך לקצר בתפילת־שחרית, לאור הצעת חוק־הזמן, יש לאפשר לציבור להתפלל ערבית בשעת מינחה ושחרית בזמן ערבית, דבר שיאפשר לדתיים לראות הצגת־בוקר ב־ימי שישי. האפשרות לעצירת כדור־הארץ מותנית בהסכמת שני שרים, לפחות.

■ בפגישת ראשי תנועת־הליכוד עם חברי ועדת־העורכים, טען ח״כ **חיים קופמן**: „אנחנו זקוקים לערוץ השני כדי לשטוף את מוחותיהם של האזרחים הנבערים מדעת.״

האם מקבל השר שוסטק גלולות כדי לישון בישיבות הכנסת?

■ העורך היוצא של מע־ריב, **שלום רוזנפלד**, נזדמן למישכן הכנסת שעה קלה אחרי שסיים ח״כ **גוסטאב בדיאן** את נאום־האישום שלו נגד הטלוויזיה. במיסדרונות שררה אווירה מבודחת, והכל התלוצצו על בדיאן. אמר רוזנפלד: „מה אתה יכול לצפות מאדם ששמו גוסטאב?״ אחד הנוכחים העיר כי גם עמיתו של רוזנפלד, עורך הארץ שמו גוסטאב. השיב רוזנפלד בתמימות: „זה אתה אמרת. אני לא חשבתי על זה.״

■ כאשר הציע אורי אבנרי בכנסת להעלות את גיל־הפרי־שה של שופטי בית־המישפט העליון מ־70 ל־75, הזכיר ח״כ **אבא אבן** כי בבית־המישפט העליון של ארצות־הברית כיהן השופט הדגול **אוליבר וונדל הולמס** עד גיל 90. כאשר כבר היה בן 90 היה מהלך ברחובות וושינגטון, רואה נע־רה יפה ואומר לבן־לווייתו: „אה, להיות שוב בן 80!״

■ העיתונאית **סמדר פרי** רואיינה בתוכנית הרדיו כל צבעי הקשת וסיפרה על הבי־דוד שבו נמצא השגריר היש־ראלי במצריים, הד״ר **אליהו בן־אלישר**. אל האולפן טיל־פנה **ניצה**, אשת השגריר, ה־נמצאת בביקור־מולדת, ואמרה שהיא אינה מסכימה עם דב־ריה של סמדר. „בשבוע שעבר היינו מוזמנים בכל ערב ל־ארוחת־ערב אצל בני העם ה־מצרי,״ אמרה. שיחה זו נערכה אחרי שעורך השבועון אוק־טובר, **אניס מנצור**, כתב ש־השגריר הישראלי ואשתו חיים בבידוד ומילבד שתי מישפ־פחות מצריות אין איש מזמי־נם. מנצור גם ציין כי אשת השגריר הביאה עימה לקהיר מלאי גדול של שמלות־ערב, ואין לה הרבה הזדמנויות להש־תמש בהן.

■ „חבר׳ה חבר׳ה, לא לשרוק!״ צעק יושב־ראש ה־מחלקה לאיגוד המיקצועי ב־הסתדרות, **ישראל קיסר**, ב־וועידת ההסתדרות. „אני מב־קש שלא לזרוק קליפות ולא להרביץ על הבמה!״ כאשר עלה על הבמה **מאיר פעיל**, אמר: „עכשיו אני לא רוצה לדבר כנציג של״י, אלא כאדם שיש לו השכלה צבאית קימ־עה.״ באותו רגע התחילו צר־חות באולם, קללות וניבולי־פה. קיסר קם על רגליו ואמר: „חבר׳ה! חברה׳, תירגעו! הוא לא אמר מילה גסה! קימעה זאת מילה בסדר.״ לפעיל אמר: „תסלח להם, הם חשבו שזאת מילה בערבית.״

■ על־כך ששר הבריאות, **אליעזר שוסטק**, מנמנם ב־ישיבות הכנסת, הגיב הכתב הפרלמנטרי של המודיע, במיז־נון הכנסת: „מה הפלא? הוא מקבל גלולות־שינה חינם.״

■ מנכ״ל רשות־השידור, **יוסף** („טומי״) **לפיד**, מספר את הבדיחה הבאה: במוסקבה הוזמנו ראשי המיפלגה להסרת הלוט מעל לפסל שנקרא „לנין באודסה״ כאשר באו כל המנ־היגים למקום והלוט הוסר, התגלתה להם פסל של **קרופ־סקייה**, אשתו של לנין, כשהיא מתעלסת עם חייל. נדהם **ליאוניד ברז׳נייב** ו־שאל: „ואיפה לנין?״ ענה הפסל: „זהו. לנין באודסה.״

■ ח״כ **גידעון האוזנר** מספר על איש שנהג לשתות בכל פעם שתי כוסיות וודקה — אחת לזכר חבר שנפטר ואחת לכבוד עצמו. יום אחד הזמין רק כוסית „לזכר החבר״. שאל הפונדקאי: „אינך מזמין כוסית גם לעצמך?״ השיב ה־איש: „לא! אני הפסקתי ל־שתות!״

■ לעתונאי **פנחס זהבי** נגנבה מכונית הוולוו החדשה שלו, ונמסר לו כי היא בוודאי קבורה בתלות סיני. זהבי שיכנע את חברת־הביטוח שלו כי אין סיכוי למצוא את המכו־נית, וקיבל בימים אלה צ׳ק על סכום של מיליון ו־200 אלף לירות.

■ קורבן נוסף של גניבת מכונית היתה הפסלת **אילנה גור**, שהגיעה ארצה לחופשת־קיץ. אילנה גילתה באחד הבק־רים שמכונית המרצדס־ספורט שלה נגנבה. ידידים יעצו לה לפנות לחברת הסורקים, המת־מחה באיתור מכוניות גנובות. אילנה מספרת שכאשר טילפנה אליהם ואמרה: „מדברת אילנה גור,״ הפסיקו אותה ואמרו לה: „זה בקשר למכונית שלך? כבר מצאנו אותה.״

■ ראש־עיריית חיפה, **אריה גוראל**, חזר מסיור באירופה וסיפר על תוכניתם של יהודי מרסיי, לרכוש דירות בחיפה. „בבית החיפאי הם יראו תחילה בית שני,״ אמר, „אך במרוצת הזמן אולי יהפוך לביתם הראשון.״ הגיב על כך העיתונאי **אמנון אברמו־בייץ**: „הם יוכלו לשיר ,כאן בארץ חמדת אבות נבלה את כל החופשות׳.״

■ מאז **שיצחק ליבני** פרש מתפקידו, הוא פנוי ל־משימות שדחה בזמן שהיה מפקד גלי צה״ל ומנכ״ל רשות־השידור. המשימה הראשונה היא ילדים: השבוע נולד לו בנו השני. בנוכחותו ילדה אשתו **אתי** שהיא עורכת־דין. משימה שניה היא קריאת ספרים. הוא מתעורר בכל יום בשש בבוקר ומתחיל לקרוא, ומסיים את המלאכה הזו ב־11 בלילה.

■ לחגיגת בר־המיצווה של **שהומי**, בנם של השחקן **יוסף** („בומבה״) **צור** ואשתו **מינה**, ששניהם נפטרו לפני כשנה וחצי, הגיעו כמה שחקנים. ה־חגיגה התקיימה בקיבוץ שפיים, שם מתחנך הצעיר. מאחר שלא נותרה לו מישפחה קרובה, מילבד אחותו ואמו הקשישה של בומבה, באו למקום האמנים **שייקה** ו**לידיה אופיר**, **יוסי** ו**אביבה בנאי**, **יצחק** („זי־קו״) **גרציאני**, **יפה** ו**שייקה ירקוני** עם בתם **אורית** ובר־עלה **יגאל שוחט**, ו**אורנה** ו**שאול ביבר**. כולם הביאו מתנות לילד. איש־הקולנוע **מיכה בגן**, שהיה חברם הטוב של ההורים, הגיע למסיבה במיוחד מארצות־הברית.

■ אל שמות כמו **הנרי קיסינג׳ר** ו**סול בלו**, הכות־בים לעיתים בירחון־האמריקאי אטלנטיק, הצטרף שמה של הישראלית **דורית גרי־בן־חורין**, שסיימה את לימודי־העיתונאות באוניברסיטת קו־לומבה בניו־יורק. דורית, בעלת תואר שני, כתבה מאמר בשם „יהודים מול יהודים — בעיות עדתיות בישראל״. המאמר פור־סם בגליון האחרון. דורית היא בתה של השחקנית **פנינה גרי** ונשואה ל**יואב בן־חורין**, המסיים את לימודי־הדוקטורט שלו במדעי־המדינה באוניברסיטת הארוואךד. לפני שהתחילה בלימודי־עיתונאות, היתה דורית דוגמנית מצליחה בישראל.

■ הפרקליט **עוזי שראטר** מהלך בביטחון מלא בבית־המישפט. כאשר מספרים לו על עורכי־דין ושופטים, החוששים לחייהם ביגלל נקמת עבריינים, הוא מחייך בפה מלא. „אינני חושש כלל,״ הוא אומר, „יש לי נשק סודי. אני תמיד נמצא עם פצצה צמודה.״ הוא הצביע על המתמחה יפת־המראה שלו.

ברל רפטור מראשוני ההסתדרות ותנועת־העבו־דה, נוהג מאז ומעולם להסתובב במכנסיים קצרים. כאשר בא לוועידת־ההסתדרות לא ויתר על מינהגו זה, ולבש גם הפעם את מכנסיו הקצרים המסורתיים.

יצחק בן־אהרון מי שהיה מזכ״ל ההסתדרות לפני ירוחם משל, לא התרגש במיוחד בוועידת־ההסתדרות האחרונה. בעוד מז־כיר מועצת פועלי תל־אביב, דב בן־מאיר, נואם בשצף־קצף, מנמנם לו בן־אהרון בנחת. לידו מקשיב ח״כ ז׳אק אמיר, בעוד שגם ח״כ שימעון פרס, יו״ר מיפלגת העבודה, נרדם.

מזוג כרמליטה
בכוסות
עם קוביות קרח,
הוסף פלחי לימון
ומעט קינמון
לפי הטעם.
אתה תהנה
ואורחיך יודו לך.

כרמליטה
סנגריה
עם קרח,
היש טוב
ממנה
בקיץ?

כרמליטה עם קרח
זה מה שאתה צריך

כרמל מזרחי
מוקד

מסיבת השבוע

מלך הפיצות הופך עכשיו מלך הגלידה

וידידיו החליטו כי מעתה הוא יגיש להם מאכל בשם גליצה

הדוד סם הוא שם החנות של מנפרד. מלך הפיצות, שחפ[...] להפוך גם למלך הגלידות, מחזיק פיצה ביד[...] הימנית ומנה ענקית של גלידות בידו השמאלית. „אני אוהב את[...] שתיהן," הסביר, „קשה לי להחליט מה טוב יותר. לדעתי צריך[...] לאכול פיצה תחילה ואחר־כך לקנות במנת גלידה."

האדריכלית ליאת פרייס תיכננה עבור כץ את חנות הגלידות שלו. החנות נראית צבעונית ועליזה, כדי למשוך קונים צעירים, אך מי שמתבונן באדריכלית הצעירה, בעלת הרגליים הארוכות, מבין מה משך את כץ לתת דווקא לה את העבודה.

הגר ליד הנילוס היא הגר אגמון, בתם של השחקנית גילה אלמגור ובעלה המפיק יעקוב אגמון. לידה נילוס מנוסי, בנו של הפיזמונאי דידי מנוסי ואשתו הגרפיקאית צילה. השתיים הלכו ביחד לאותו גן־ילדים ומתכוננים ללכת ביחד, בשנה הבאה, גם לכיתה אל"ף. „באנו לאכול גלידה, אבל אבא שלנו אוכל פיצה," התנצלו השניים.

כל הילדים אוהבים פיצה. כל הילדים אוהבים גם גלידה. ומנפרד כץ אוהב ילדים. מה שיוצא מזה הוא גלידה ופיצה גם יחד — גליצה לשם הקיצור. וזה מה שמוכר כץ לכל דורש.

ברחוב דיזנגוף בתל־אביב, לצד מיסעדת רימיני שלו, פתח מלך הפיצות מנפרד כץ חנות למימכר גלידות בשם הדוד סם.

כץ, שהקים רשת חנויות למימכר פיצות ברחבי גרמניה, ראה כי טוב ופתח חנויות־פיצה רבות גם בישראל. עתה החליט שגם לגלידה יש טעם לגמרי לא רע. לכן פתח השבוע את חנות הגלידה שלו, ב־40 טעמים שונים ובכל צבעי הקשת, ליד חנות הפיצות שלו. ולפתיחה הגיעו אמנים רבים. כשהם מביאים את ילדיהם לזלילה עליזה.

„אני לא יודע מה לאכול קודם. פיצה או גלידה," הסביר בן קראוס, בנם של הזמרת ג'וזי כץ והמלחין־זמר שמוליק קראוס.

„ואני בכלל לא רוצה גלידה," התלוננה שלומית הקטנה באוזני אמה, יעל צפיר, אשתו של הבדרן טוביה צפיר.

אך עם רצון ובלי רצון, הזעטוטים חיסלו תחילה מנות רבות של גלידה, ואחר כך ניפנו לנגוס גם מן הפיצות.

מנפרד, המתגורר בהמבורג ו־קופץ לישראל כמעט כל שבוע, הסתובב מאושר. „כל מה שאני אוהב, נמצא כרגע בדיוק לידי," אמר. „בתי צריכה ללדת בכל רגע[...] בגרמניה, ואני די מתוח לשמו[...] אם הפכתי כבר לסבא," הסבי[...] כץ. בעוד יומיים יטוס לגרמניה[...] אך כעבור חמישה ימים יחזור אר[...]צה, לראות איך הולכים עסק[...] הגלידה שלו.

זהו איש־עסקים ממולח, היודע[...] היטב איך למכור את מוצריו. חנו[...]יות הפיצה שלו צצות כפטריות[...] אחרי הגשם בכל רחבי הארץ[...] העובדה שהוא מתגורר בגרמני[...] לא מפריעה לו לנהל עסקים פור[...]חים בישראל.

„קראתי לחנות הדוד סם, כ[...] אני מאמין ששמות אנגליים מוש[...]כים יותר קונים," סיפר לאור[...]חיו. ואכן צדק. הילדים ליקקו[...] האמנים ריכלו והעסקים פרחו.

גלידה לבן אומרת אמא ג'ודי כץ בפני בנה בן. „הוא כבר ילד גדול, ואוכל לבדו, אפילו כאשר המנה כל כך גדולה. הוא יגמור אותה עד הסוף. אחר־כך כבר לא יאכל ארוחת־צהריים, אך זה לא נורא. גם אני אוהבת גלידה."

גביע לשלומית מגישה אמה, יעל צפיר, בעוד הקטנה ממאנ[...] לאכול. אבא טוביה צפיר אמר: „אם את לא[...] רוצה את הגלידה, אני אוכל אותה." לידם בנם יואב, שכבר טעם מן הגלידה החדשה[...]

ערב ★ ערב

2.8.-23.8.80

צביקה פיק
מתי כספי
גרי אקשטיין
גלי עטרי
ששי קשת
שרי
חלב ודבש
שימי תבורי
תיקי דיין
דודו דותן
שליחי הנשמה
הפלטרס
ושלום חנוך

לפרטים נוספים ומועדי ההופעות
עקבו אחר המודעות בעיתונות.

"שחק אותה" בעיר הנוער
דיסקוטק 80'
אליפות הדיסקו לנוער
ערבי ראיונות
פסטיבל פיזמונוער
הצגות ילדים ונוער
אליפויות ספורט
כדורגל, כדורסל,
טניס שלחן
מרוץ אופניים וגלגליות
פיאנוער-בית-תה
אליפות הנוער בשש-בש
קורס קוסמים
אילוף כלבים
טיסוני מנוע
קורס סנטולוגיה
פינת היופי
פינת הלבבות האוהבים
סרטים
תחרות כשרונות צעירים
תערוכת חלל
שעשועי מחשבים
תצוגת אופנה
שוק ובאזר מציאות
ת"א בשנות אלפיים
טכס הענקת "תו חביב הנוער"
והפתעות......

עירית תל אביב-יפו
מינהל הנוער והתרבות

בשיתוף
מעריב מעריב לנוער

כרטיס כניסה - .80 ל"י

ורשבסקי - פרילוך

עיר נוער 80

האירוע החם של השנה

גני התערוכה • ת"א 2.8-23.8.80, ימי חול 17.00-23.00 מוצ"ש 19.00-24.00

אנשים

האמנים רצו לקבוע שלא לבוא במגע עם פנינה רוזנבלום והחליטו שאינם יכולים לעמוד בגזרה

■ הערב לזיכרו של שחקן תיאטרון הבימה, **שרגא פרידמן**, שנפטר מהתקף־לב לפני 10 שנים, הפך מסיבה עליזה לזיכרו. היין הוגש על הבמה, ולקהל שמילא את בית־לסין, הערב הוקלט למען גלי צה״ל, הצחוק ומחיאות־הכפיים הידהדו באולם ללא הרף. **דן אלמגור** סיפר שכאשר מת פרידמן, לא פירסם התיאטרון מודעות־אבל. כאשר נשאל איש־ההנהלה אז לסיבת הדבר, ענה: „מה, על כל אחד שמת נוציא מודעה?״

■ קולומבו הישראלי אינו מצליח כמו המפקח קולומבו האמריקאי. בהצגת רחמים קו־לומבו, שבה מככב השחקן **גבי עמרני**, הובהל מעבד המחזה, **אדי שגיא**, לבית־החולים לשם ניתוח. לגבי נשברה הרגל. השחקן הצעיר **מאיר דה־לנגה**, המשחק סמל־מישטרה, שעליו לעצור בתוקף תפקידו את השחקנית **שלומית נתיב** ולכבול את ידיה באזיקים, נתקל בבעיה. הוא לא הצליח לפתוח את האזיקים בתום החזרה. שני השחקנים נאלצו לנסוע למסגר. כאשר נכנסו למכונית, בעודם קשורים זה לזה באזיקים, התעקמה רגלו של דה־לנגה ותחת לנסוע למסגר נסעו השניים לבית־שם חבשו את רגלו בגבס ורק אז נסעו למסגר. מפיק־ההצגה, **אבי אהדד**, שנסע להביא אוכל, למקום החזרות של השחקנים בריספון, התחלק בווספה שלו, נקע את בירכו וכעת היא חבושה.

■ איגוד מאמני ישראל — אמ״י — כבר השיג הישג חשוב ראשון. אחרי 19 שנים, שבהן לא דיברו **גילה אלמגור** ובעלה הראשון, **אילי גורליצקי**, זה עם זה אף מילה אחת — הם יושבים יחד בישיבות. גילה אף מכינה לאילי קפה.

■ בין השאר עלתה בישיבה ההצעה להחרים את **פנינה רוזנבלום**, על הופעתה בתוכנית שעה טובה למרות שביתת האמנים. הציע אחד המשתתפים: להחליט כי אף חבר אחד באיגוד לא יבוא עוד במגע עם פנינה. אולם כל הנוכחים, ובכללם הנשים, התנגדו לכך בטענה שזוהי גזירה שאין הציבור יכול לעמוד בה.

■ בעיקבות רעיונו של אנגלי בשם **אדגאר כורן** למהול חלב עם פלואוריד, כדי למנוע את מחלת העששת בשיני ילדים בגיל הרך, התחיל ד״ר **חיים גל־און**, רופא־שיניים ישראלי, במהילת הפלואוריד עם מיץ־תפוזים. תוצאות ניסיונו גילו שהדבר עוזר למניעת המחלה. כאשר נשאל הרופא אם יכול פאטנט זה לעזור גם לילדים מעל לגיל 12, ענה: „זה כמו להגיד תהילים. אם זה לא יועיל, זה בטח לא יזיק.״

■ **חזי כרמל**, שכתב ספר בשם השגרירות, בשיתוף עם אשתו **רני**, הוטרד בשבוע שעבר על־ידי צילצולי־טלפון. היה זה אחרי ששבועון ישראלי פירסם כתבה על סיפרו תחת הכותרת „המנהיג הישראלי התגלה כסוטה־מין״. עשרות אנשים טילפנו לכרמל כדי לברר במי המדובר.

■ השחקן **יוסי בנאי** מצא דרך נעימה לטייל עם בנו הקטן, **דניאל**, בימי הקיץ הלוהטים. כאשר הוא מטייל איתו בכיכר־מלכי־ישראל ונעשה לו חם מדי, הוא נכנס לבנק הסמוך, יושב ונהנה ממזגן־האוויר. אחר־כך הוא יוצא שוב לטיול קצר, עוצר אצל רופא־השיניים שלו ונופש קצת, ושוב ממשיך בטיול, עד המזגן הבא.

■ בשבועות האחרונים הורגלו מאזיני גלי צה״ל להקשיב לדברי הכתב המדיני של התחנה, **יוסי עבאדי**, מלישכת ראש הממשלה. בעודו ממתין, הבחין רימון בתנועות־ידיים של שני כתבים צבאיים, **ירון ויילנסקי** ו**חיים רביה**, שאותתו לו שייצא מיד מן האולפן. הוא יצא ומצא שוב ידיעה של איי־פי, שהודיעה, כי השאה מת בבית־החולים במצריים. את הידיעה פירסם איי־פי כמה פעמים. בינתיים השמיע ישראלי תקליט חדש, ואז סיפר

ראובן בר־יותם ויהודה ברקן הם שני השחקנים המככבים בסרט „שני נוכלים עליזים״. הסרט הוסרט כבר לפני שלוש שנים, ואז נקרא „בואו ופוצץ מיליון״. בארץ הוא לא הצליח מבחינה מיסחרית, אך בגרמניה הוא משחק כבר שנה שלמה. הפעם החליט הבמאי יהודה ברקן לשנות את השם ולהקרינו שנית. בתמונה: סצנה מהסרט.

דיע צוות הרופאים של **השאה** האיראני על החמרה במצבו, ומיד אחר־כך הודיע על שיפור. זה הזכיר לעורכי־החדשות במערכות העיתונים והנות־הרדיו את סיפור גסיסתו של **יוסיפ ברוז־טיטו**, שארך כמה חודשים, עד אשר נפטר. לכן הפסיקו העורכים להיכנס ללחץ, בכל פעם שהגיעה הודעה על החמרה במצבו של השאה. ביום הראשון, בשעה עשר בבוקר, הודיעה סוכנות הידיעות איי־פי על התדרדרות במצב בריאותו של השאה. כולם ציפו לידיעה על התאוששותו. אך הטלפון האדום בגלי צה״ל החליט הפעם לתרגם את הידיעה על מצב השאה ביתר פיוטו. **צבי רימון** נעזר בכתב לענייני רפואה של התחנה, **עמוס נבון**, ויחדיו, בעזרת מילון רפואי, גילו שיש לו שטף־דם בלבלב. רק גלי צה״ל שידרו ידיעה זו. בשעה 12 בצהריים היה רימון באולפן וחיכה שהשדר **אלי ישראלי** יסיים בהשמעת התקליט שניגן, כדי לשדר את לו רימון כי חובה עליהם להידיע על מות השאה. אלי הפסיק את השמעת התקליט באמצע, והטלפון האדום היה הראשון ששידר את הידיעה על מות השאה. כעבור עשר דקות חזרו שוב על אותה ידיעה. לאולפן התחילו להגיע קריאות־טלפון ממאזינים, שהגיבו על כך. בין המטלפנים היו אנשי חדר־החדשות של קול ישראל, ששאלו אם מקור הידיעה בדוק. בינתיים ניסו אנשי התחנה לאתר את **אורי לוברני**, מי שהיה שגריר ישראל באיראן, שהכיר את השאה אישית. בשעה 1 בצהריים היו באולפן התל־אביבי של גלי צה״ל, עורכת דבר, **חנה זמר**, ובאולפן הירושלמי, פרופסור **בנימין אקצין**, שעמדו לדבר על ערוץ שני בטלוויזיה. אך מאחר שהחדשות על השאה הופיעו, נאלצו השניים להגיב על מות השאה. את אורי לוברני הצליחו לאתר כעבור כשעה, וגם היא לא שמע עדיין על מות השאה. אך הוא נתן ראיון ארוך בקשר לעניין זה.

לבנה זמיר ישראלית ילידת מצריים, שהיא גם מנהלת האגודה למילחמה בסמים, „אל־סם״, ציירה פורטרט של ג׳יהאן אל־סאדאת. היא הגישה את התמונה כשי לשגריר מצריים בישראל, סעד מורתדא, אשר תלה את התמונה בלישכתו.

אולימפיאדה בלונדית

לפני זמן־מה שידרה הטלוויזיה סרט יחיד־במינו: שצולם על־ידי צוות אירופי ברשות השילטונות.

הכל היה נחמד. הטייסים היו נחמדים, וגם אנשי התחזוקה, הילדים והנשים.

אבל מי ששם לב לדברים קטנים שכאלה, יכול היה להבחין בפרט מעניין. הטייס היה בלונדי, וכך גם אשתו וילדיו. איש־התחזוקה היה שחום־עור — אולי אוזבק, אולי קירגיז, אולי גרוזי. הטייס הבלונדי היה, כמובן, קצין. איש־התחזוקה השחום היה, כמובן, סמל.

זה הזכיר מאוד את המצב בישראל, והיתה בכך נחמה־פורתא.

נזכרתי באותו סירטון השבוע, כאשר חזיתי בשידורים מן האולימפיאדה. ראיתי הרבה ספורטאים וספורטאיות בלבוש אדום. וככל שהרביתי לראות, כן שמתי לב לתופעה תמוהה למדי. כימעט כל השיאנים הסובייטיים היו בלונדיים ובעלי שמות אירופיים.

ה„אשכנזים" של ברית־המועצות — רוסים, אוקראינים, ליטאים וכו' — מהווים עתה קצת יותר ממחצית האוכלוסיה של המדינה הסובייטית. עד סוף המאה יהיו בני עדות־המיזרח רוב מכריע. (אגב, בהקשר זה מותר לדבר על „עדות המיזרח" מבלי לחטוא לאמת הגיאוגראפית. כאשר ישראלי מדבר על מארוקאים כעל בני „עדות המיזרח" הוא שוגה. מארוקו שוכנת בקצה המערבי של המרחב השמי, וקאזאבלנקה נמצאת ממערב ללונדון. אך האוכלוסיה הלא־לבנה של ברית־המועצות שוכנת כולה ממיזרח לחבלים ה„לבנים").

כל השיאנים הסובייטיים הם מוצרים של תעשייה ספורטאית מאורגנת, שהמדינה משקיעה בה ממיטב משאביה. בכל ספורטאי כזה מושקעים, מן הסתם, מיליונים. מדוע מייצרת תעשייה זו אחוז כה גבוה של מוצרים בלונדיים? האם בני עדות־המיזרח בברית־המועצות מוכשרים פחות למאמץ ספורטאי? או שמא יש כאן הפלייה בולטת, טיפוח מידע של עם־אדונים?

אדם חזק

איך הייתי מתנהל אילו הצליחו מתנקשים לקטוע את שתי רגלי? איך היתה מתנהגת רחל, אשתי?

שאלות אלה הבזיקו במוחי, כאשר ביקרתי השבוע אצל בסאם אל־שכעה, בפעם הראשונה מאז ההתנקשות. אי־אפשר היה שלא להתפעל מהתנהגותם של בסאם ואשתו, עינאייה.

עלתה עליו אשתו. היא דיברה באופן חופשי, חייכה לא־פעם חיוך בלתי־מאולץ. „אנחנו סובלים," אמרה, „אבל בסופו של דבר זה לטובה. מנחם בגין הוא בעל־הברית הטוב ביותר שלנו. הוא מכריח אותנו להאבק על זכויותינו. הוא לא הותיר לנו ברירה."

אל־שכעה

באווירה זו, העזתי גם אני להתלוצץ מעט. „אני מצטער," אמרתי לשכעה, „שנאבקתי נגד הגירוש שלך. אילו גירשו אותך, לא היית מאבד את רגליך." אל־שכעה צחק ואמר: „לא, אני לא מצטער, ואתה לא צריך להצטער."

כדרכם של אנשים שעברו תאונה קשה, היה לו צורך נפשי לדבר על מה שקרה, לתאר את הדברים שוב ושוב בפרטי־פרטים. באותו לילה, כך סיפר, שהו אצלו אורחים עד סמוך לחצות. כאשר הלכו, שם לב למשוריין שעמד בקירבת הבית, כשהמנוע שלו פועל.

ביתו של אל־שכעה אינו שוכן ברחוב הראשי. יורדים אליו בסימטה קטנה, חוצים מיגרש ריק נרחב ומגיעים אל הבית הנאה, המוקף חומה. מה עשה משוריין בלילה במקום מבודד זה?

בבוקר יצא מן הבית, פתח את המכונית, נכנס אליה, התניע אותה. שום דבר לא קרה. הוא לחץ על המצמד והכניס את מוט־ההילוכים למהלך אחורי. אז אירעה ההתפוצצות.

למזלו הסתכל באותו רגע אחורה, בהתכוננו לנסוע „רוורס". תודות לכך ניצלו פניו.

אחרי ההתפוצצות נוכח לדעת כי המנוע שלו עדיין פועל. ועלה בו הרעיון להסיע את עצמו לבית־החולים. אז הביט למטה וראה כי רגליו קטועות. הוא לא הרגיש בכך עד אותו הרגע.

חמש דקות לפני כן טילפן אל־שכעה מביתו. אך ברגע שאירעה ההתפוצצות, השתתק הטלפון. בשכונה כולה היו הטלפונים מנותקים. אי־אפשר היה להזעיק עזרה במכשיר. גם לאחר מכן, כאשר כבר הוכנס לבית־החולים, ביקש לטלפן הביתה — אך הטלפון לא פעל.

כל הפרטים האלה לא נבדקו. אל־שכעה, אשתו ובני־ביתו לא עברו עד היום אף חקירה מישטרתית שיגרתית. פשוט לא גבו מהם עדות. ואם זה אינו מוזר, איני יודע מה מוזר.

שוחחנו. פיסת־נייר נפלה על הארץ. אל־שכעה התחיל אינסטינקטיבית להתכופף כדי להרימה, אך נזכר כי אינו מסוגל לכך.

האם סירב להניח לרופאים יהודיים לטפל בו? „לא, לא!" מיהר להשיב. „אנשי המימשל הצבאי אמנם הציעו להעביר אותי לטיפול בבית־החולים הדסה בירושלים. לזה סירבתי. בעיני, המימשל הצבאי אחראי למה שקרה. לא רציתי שיביא אותי לבית־החולים ויתעטף באיצטלה הומאנית. אך ביקשנו מפרופסור של הדסה שיבוא אלי. הוא יצא לדרך, אך המימשל הצבאי מנע ממנו להגיע לשכם. גם אשתי וגם אני היינו לא פעם בטיפול אצל רופאים יהודיים בחיפה."

בינתיים קיבל הזמנות רישמיות מממשלות צרפת, ברית־המועצות, בריטניה וצ'כוסלובקיה, שהציעו לו טיפול בחינם. הוא בחר בבריטניה, וייצא לשם בעוד כמה ימים.

יש לי דוד בנהלל

כאשר הייתי בן 10, גרתי במשך כחצי שנה אצל משפחת לוויט בנהלל. למדתי בבית־הספר של המושב וגם עבדתי קצת.

נהלל היתה אז מורכבת מ־75 בתים לבנים קטנים וזהים, מסודרים בעיגול מדוייק. בחורף טבעו כל הדרכים בבוץ. הייתי נועל מגפי־גומי, ואחרי הליכה של כמה דקות הייתי מדדה על סוליות עבות של בוץ.

הנהללים חשבו על עצמם כעל „איכרים". הם עבדו 12, 14 שעות ביממה. גם בשבתות. האוכל היה מורכב בעיקר מלחם עגול וטעים, חמאה, גבינה וזיתים. בליל־

שבת אכלו כנף או שוק של עוף. אז גם לגמו כוסית יין מתוק, מתוצרת עצמית, ואכלו קצת הלבה.

איני יודע איך חיו בני ספרטה בשעתם. אך החיים בנהלל אכן היו ספרטאיים.

מאז השתנתה נהלל לא־מעט. הבתים הלבנים הקטנים נעלמו מתחת — או בתוך — בתים רב־קומתיים, דמויי־וילות, שבהם גרים שניים־שלושה דורות. יש כבישי־אספלט ומיבני־ציבור מרשימים. כשאני מזדמן למושב, לא קל לי למצוא את הבתים שהיכרתי.

אך אנשי נהלל עדיין עובדים קשה. אומרים לי כי אין הם מעסיקים פועלים ערביים. הם משווקים את תוצרתם במרוכז, באמצעות תנובה.

החיים השתנו, נעשו קלים יותר. אולם הם לא שינו את מהותם.

אך נהלל, ושאר המושבים הוותיקים, נשארו איים מבודדים — גם בתנועת המושבים. המושבים החדשים, שנוסדו בחיפזון אחרי קום המדינה, ושאליהם הובאו העולים החדשים בלי כל הכנה רעיונית, התאימו את עצמם לרוח הזמן. רבים מן המושבניקים האלה אינם אלא בעלי־אחוזות, המחכירים את אדמתם (בניגוד לחוק) לאריסים ערביים, או המעסיקים פועלים ערביים העושים את כל העבודה השחורה. את תוצרתם הם מבקשים למכור באופן פרטי, לא פעם באופן שחור. יש העלמות־מס בשפע. אך אין הם מוכנים לוותר על המעמד המיוחד המוענק למושבים על־ידי מס־ההכנסה.

כל זה די עצוב. שמעתי כי יש מחלוקת קשה בתנועת המושבים, כשהוותיקים מתייצבים מול ה"חדשים", ומאיימים בפילוג. יתכן כי פועלים כאן גם גורמים אישיים וכיתתיים. בוודאי יצוצו גם ויכוחים בין עשירים־ועניים. וגם בין אשכנזים־ובני־עדות־המיזרח. בסופו של דבר לא יהיה מנוס מפילוג — אם המושבים הוותיקים רוצים לשמור על ציביונם וערכיהם, בעוד שהמושבים החדשים ירצו להפעיל את כל כללי הקפיטליזם.

יתכן שמבחינה זו מהווה תנועת־המושבים מעין דגם של המתרחש במדינה כולה.

יצא המרציאנו מן השק

„יצא המרציאנו מן השק!" התלוצץ שלמה הילל.

לא רק המרציאנו. יצאה מן השק בעייה המטרידה אותי מזה 30 שנים לפחות: הבעייה של „השלום ועדות־המיזרח".

מאז שאני זוכר, היו המוני העולים מארצות־האיסלאם ובניהם מגוייסים למען הימין הקיצוני. בקרב אנשי־השורה באירגון־הצבאי־הלאומי היה אחוז בני־המיזרח גדול בהרבה מאשר האחוז בהגנה, והם אף תפסו את דרגות־הפיקוד הנמוכות, עד מפקד־מחלקה ועד בכלל. (הפיקוד הגבוה יותר היה כימעט כולו אשכנזי־פולני־רוסי־צברי.) בית"ר היתה כימעט על טהרת בני־המיזרח.

העלייה ההמונית בשנים הראשונות של המדינה חיזקה מגמה זו עוד יותר. רוב בוחריהם של מנחם בגין ועמיתיו הפולניים באו להם משורות העולים מארצות־המיזרח.

יש הסברים שונים לתופעה זו בישראל (ולתופעות דומות בארצות־הברית ובארצות אחרות.) המדענים יאמרו כי השיכבה המקופחת ביותר בקרב העם השליט זקוקה לשיכבה נמוכה עוד יותר, שהיא יכולה לבוז לה ולהתעלל בה. היא שונאת את המיעוט הלאומי. כדי לשמור על כבודה העצמי, היא זקוקה להזדהות־יתר עם המעמד השליט, והדבר אפשרי רק על רקע לאומני־גזעני.

מרציאנו

הסבר אחר אומר כי המסר היסודי של הימין הקיצוני הוא פרימיטיבי, קנאי ומיסטי. הוא פונה אל האינסטינקטים העמוקים ביותר, אל המכנה המשותף הנמוך ביותר. המסר של מחנה־השלום, לעומת זאת, הוא מתוחכם ורציונלי. מכאן התוצאות של כל הסקרים, בלי יוצא־מן־הכלל: הימין הקיצוני חזק יותר בשכבות בעלות רמה נמוכה של השכלה והכנסה, מחנה־השלום יונק כימעט את כל תמיכתו משכבות בעלות רמה גבוהה של השכלה והכנסה. די להשתתף בהפגנה של „שלום עכשיו" ולהתבונן בפני המפגינים, כדי לקבל אישור אמפירי מוחץ לסקרים אלה.

התיאוריה הפשוטה ביותר היא גם הכוזבת ביותר. אומרים כי בני ארצות־ערב שונאים את הערבים, מפני שאלה התעללו בהם. אך איש לא התעלל ביהודי־מצריים (עד מיבצע־סיני), וגם מצבם של יהודי מארוקו היה שפיר מאוד, בהשוואה ליחס אל היהודים באירופה. ואילו היהודים הגרמניים, שניצלו מאימת השואה, ברובם המכריע אינם שונאים את גרמניה.

כל מי שרוצה בשינוי פני המדינה יודע כי הדבר אינו אפשרי אם לא ימצא המסר הליברלי (ליברלי, לא „ליברלי") מסילות אל ליבם של בני עדות־המיזרח. אין תקומה למחנה־השלום אם הציבור המהווה עתה רוב במדינה שבוי בשינטה עיוורת לעולם הערבי, ואם הוא דוחה אוטומטית כל מגמה לכיוון מישטר ליברלי, דמוקרטי, חילוני ושוחר־שלום.

זה ברור. אך מי יודע איך עושים זאת?

איני מאמין שיש פיתרון קל, אוטומטי, תרופת־פאטנט. יש צורך בעבודה רבת שנים, סבלנית, יסודית, „טיפול שורש". יש לאפשר לבני עדות־המיזרח לשקם את כבודם העצמי, לגלות מחדש את השורשים שלהם בעולם התרבותי המוסלמי־יהודי ובעולם הלשוני הערבי. הם צריכים להשתלב באופן אורגני בהתחדשות לאומית. אין קפנדריא.

אך השעה דוחקת, המדינה זקוקה לשלום, ולאנשים אין סבלנות. מכאן השאיפה — הבלתי־מודעת לפעמים — למצוא „טריק" כלשהו שיפתור את הבעייה לפי שיטת הביצה של קולומבוס.

סעדיה מרציאנו צץ על רקע זה. הוא היה שייך לקבוצה הקטנה של הפנתרים השחורים, אנשי־שוליים שעשתה הרבה רעש בראשית שנות ה־70'. המיפלגות עטו עליהם כדי לקשט בהם את חלון־הראווה שלהן.

לובה אליאב הוא ההיפך מאדם ציני. הוא רואה בבעיית אי־השיוויון החברתי־עדתי בעייה מוסרית עמוקה. כאשר הקמנו את של"י, הביא עימו רעיון מהפכני: שכל אדם שני ברשימת של"י יהיה בן עדות־המיזרח. לי זה נראה כפיתרון מכני מדי — ולדעתי אין לבעייה פיתרונות מכניים.

את סעדיה הביא דווקא מאיר פעיל. חוששני שגם אנשי „מוקד" חיפשו פיתרון מכני כלשהו, אשר יספק את צורכי השקפתם הסוציאליסטית. שיתופו של סעדיה מרציאנו בהקמת של"י היה, לגביהם, תנאי־בל־יעבור.

בלילה הארוך שבו קם המחנה, היה רגע דראמתי כאשר מרציאנו קפץ ממקומו והחל יורד במדרגות, כמחאה על אי־הצבתו במקום השני או השלישי ברשימה. אנשי „מוקד" מיהרו אחריו, פייסוהו ושיכנעוהו לחזור.

הפרשה העצובה של מרציאנו, ופרשות דומות במיפלגות אחרות, מוכיחות כי אין כל טעם בשליפת עסקן עדתי־מיקצועי מן הרקע שלו, והכללתו ברשימה אחרת. כבר הוכח שטרמפיסטים אלה אינם מביאים עימם אלא את קולות בני־מישפחותיהם. אין הם מרגישים כל רגש של נאמנות לתנועה שאימצה אותם או לרעיונותיה. כשהם מנותקים מקרקע־צמיחתם, אין הם אלא פיראטים המבקשים לחטוף ככל יכולתם.

הבעייה הגדולה נשארת בעינה.

הנדון:

הטלוויזיה המיסחרית היא מכשיר של טרור רוחני. היא תחולל בארץ תמורה עמוקה

מאדאם קאראצ'י

מישהו עומד להרוויח הרבה־הרבה כסף, אם תקום הטלוויזיה המיסחרית.

איני יודע מי יהיה מישהו זה. אני מנחש שלא יימצא הרחק מן החוגים הנמצאים עתה בשילטון.

אני אף מעלה בדעתי — אוי לחשדנות זו! — שמישהו זה לא יימצא הרחק מאחד השרים המשתתפים בהכרעה זו.

מישהו ירוויח.

מישהו יפסיד.

עם ישראל.

■ ■ ■

לפני זמן, בשנים הראשונות של הטלוויזיה הישראלית, בא אלי מומחה בריטי לתיקשורת. הוא ערך סקר על בעיות הטלוויזיה הישראלית, במיסגרת מחקר עולמי על השפעת הטלוויזיה על החברה.

הוא נתן לי שיעור מעניין על כל האסונות הטמונים בתיבה הקטנה לגבי התפתחות האדם, כגון סילוף ערכיו ועיוות עולמו הנפשי. לבסוף אמרתי לו: „אני מקנא בך. הלוואי והיו לנו הבעיות האלה. אבל לנו יש בעיות הרבה יותר פשוטות ומיידיות. למשל: כיצד למנוע מן הממשלה להשתמש בטלוויזיה כדי לשטוף את מוח הציבור ולכפות עליו את תפיסותיה."

הפרופסור שלח בי מבט רחמני, כפי שהיה פיסיקאי גרעיני מביט בכושי שיצא זה עתה מן הג'ונגל.

עכשיו איני מקנא עוד באותו מומחה. אני מתחיל להבין את חרדותיו.

יצאנו מן הג'ונגל. הטלוויזיה הישראלית אינה עוד מכשיר עיוור בידי הממשלה. היא מסוגלת, לעיתים, להיות אובייקטיבית — ועל כן יצא עליה הקצף של השילטון.

אך עכשיו מאיימת על המדינה סכנה חמורה לאין שיעור יותר — הסכנה של הטלוויזיה המיסחרית.

■ ■ ■

המודעה הטלוויזיונית היא סרטן רוחני.

יש אומרים: העיתונות מפרסמת מודעות מיסחריות. הרדיו מפרסם מודעות מיסחריות. הקולנוע מביא מודעות מיסחריות. פירסום מודעות מיסחריות בטלוויזיה לא יהיה אלא צעד נוסף באותה דרך.

מי שאומר כך, אינו מבין את ההבדל התהומי בין אמצעי התיקשורת השונים, מבחינת כוח המחץ.

הטלוויזיה היא מכשיר טוטאלי. היא פונה אל שני החושים העיקריים — הראייה והשמיעה — בעת ובעונה אחת. לא העיתון ולא הרדיו יכולים להגיע להשפעה טוטאלית כזאת.

צופה־הטלוויזיה אינו דומה למבקר־הקולנוע. איש הנכנס לאולם החשוך יודע שהוא מתמסר לעולם של אשליות. איש המסתכל במירקע בביתו, בטרקלין או בחדר־השינה, חשוף בלא־הגנה. המכניזם ההגנתי שלו אינו מופעל.

המודעה הטלוויזיונית מסתערת על האוכלוסיה הזו, כמו חיידקים על אורגניזם חי.

הצופה יושב בכורסתו הנוחה, בחברת ידידים, בידו כוס בירה או מיץ, כולו רגוע. אין הוא מרגיש כלל כי באותו רגע נזרק עליו פלצור רוחני, הלוכד את הכרתו ואת תת־הכרתו.

אין מנוס מפני ההתקפה הזאת.

יש אנשים המפתחים נוגדנים מסויימים, המסוגלים לקום מן הכסא ולרוקן את המקרר ברגע שמתחיל שידור־הפירסומת. אך מרבית הצופים נשאריש רתוקים לכורסה (או למיטה), מוכנים לקלוט את הכל. תשדירי־השרות יוכיחו.

ככל שהצופה יהיה פרימיטיבי יותר, כן יהיה חשוף יותר להתקפה זו.

זוהי עובדה סוציולוגית חשובה. בבואנו לנתח את ה מ ס ר של המודעה הטלוויזיונית, עלינו לראות גם את ה י ע ד של המסר הזה.

היעד העיקרי הוא, בהכרח, השיכבה הנמוכה ביותר של האוכלוסיה, שהנוגדנים שלה הם החלשים ביותר.

■ ■ ■

בעל המודעה הטלוויזיונית — כמו בעל המודעה בעיתון, ברדיו ובקלנוע — אינו רוצה אלא למכור את המוצר שלו. המסר שלו הוא פשוט: „קנה את קאראצ'י, הבושם הנהדר."

זהו המסר הגלוי. אך יש במודעה מסר שני, חשוב הרבה יותר, מסוכן הרבה יותר.

כדי למכור את „קאראצ'י" שלו, צריך המפרסם ליצור עולם של אסוסיאציות, מסכת של אשליות.

על המירקע לא יופיע פירוט כימי משעמם של מרכיבי הבושם. בצורה של מישוואה בעלת ספרות ואותיות לאטיניות.

על המירקע תופיע אשה בעלת הופעה מהממת. יפהפיה זוהרת. כלילת־השלמות, (נשים כאלה אינן מזיעות, אינן מדברות בגסות, בגדיהן אינם מתקמטים, לעולם אינן מתעייפות ומתעצבנות.) היא יוצאת תמיד ממכונית־הדר, מרצדס או רולס־רויס, שמחירה שניים־שלושה מיליוני לירות (לפני עליית המדד). לעולם אינה עובדת. נשים כאלה אינן צריכות לעבוד. כמו הינשופים, אין הן קיימות כלל בשעות־היום.

האשה של קאראצ'י יוצאת בערב, בחברת גבר אלגנטי שנגזר מז'ורנל. היא מבלה במועדון־לילה חלומי. הגבר — ברור שהוא מולטי־מיליונר (בדולרים), המרוויח את המיליונים שלו מבלי להתעייף עד הערב — שבוי בקסמי המאדאם קאראצ'י. הוא שולף מכיסו טבעת יהלומים (טיפאני? קארטייה?). נשיקה נמסה.

עולם האשליות: יהלומים, מועדוני־לילה, מכוניות־פאר

רק הדימיון הפרוע יכול לתאר לעצמו מה קורה אחר־כך. זה כבר לא יופיע על המירקע.

האם זה יכול להיות אחרת? לא, אין זה יכול להיות אחרת. החוקיות הפנימית של עולם־הפירסומת ועולם־התיקשורת, המתחברים בסירטון המיסחרי, מחייבת זאת.

לעיניהם של המוני הצופים בדימונה ובמוסררה, בכפר־מנחם ובכפר־יהושע, בחיפה התחתית ובהר־הכרמל, יופיע ערב־ערב עולם כוזב זה, על ערכיו הכוזבים ואמות־מידותיו הכוזבות.

הצופה הממוצע יידע: אלה הם החיים. כאלה הם צריכים להיות. את זה אתה צריך להשיג. זוהי פיסגת כל השאיפות והמאוויים. „מרצדס". אשה שהיא בובת־חלון־ראווה מהלכת. גבר מז'ורנל. מועדון־לילה ומוטי־מיליונרים. „קאראצ'י".

לא עוד מילחמה בין גוש־אמונים ושלום־עכשיו. לא עוד מאבק בין דתיים וחילוניים. אלא מילחמה בין עולם דימיוני, שהוא כל־כולו אשליות, ובין כל השאר.

אם עוד נותר משהו מן הערכים שעמדו לנגד עינינו כאשר הקמנו את המדינה הזאת — הם יטבעו במבול נוצץ זה, שיסחוף את פגריהם אל האפס הסופי.

■ ■ ■

יש לכך השלכה חברתית, שגם בה טמונה סכנה נוראה.

מי שיראה את הגברת של קאראצ'י על המירקע, בצבעים טבעיים (כביכול), יתמלא תשוקה של אותם חיים נהדרים, קלים, שופעי־מותרות.

אבל הוא לא יתקרב אל החיים האלה אף במילימטר אחד.

להיפך, בסוף השידור הוא יהיה עני קצת יותר, שהרי הוא משלם בעד הפירסומת הזאת.

זוהי אחת האשליות של הפירסום הטלוויזיוני. הוא יקר לאין־שיעור מכל פירסומת אחרת. אך כמו כל פירסומת, האזרח משלם עבורה, בתפקידו כצרכן. שום פילנטרופ לא יוציא מכיסו את הון־העתק הדרוש כדי להביא את העולם הקסום של קאראצ'י אל כל בית בישראל. כל מי שיקנה בקבוקון עבור אשתו או חברתו — וכי תהיה לו ברירה אחרי השידור? — ישלם גם עבור הנוזל, גם עבור הבקבוקון, גם עבור העטיפה וגם עבור הפירסומת שהכריחה אותו לקנותו.

יש בארץ פערים מסוגים שונים. יש פער מסוכן בין עשירים ועניים. יש פער בין המצוי והצפיות. עם הנהגת הפירסומת הטלוויזיונית, ייווצר פער בלתי־נסבל בין המציאות, שבה חי האזרח, ובין המציאות המדומה, שאותה יראה מדי יום בטרקלין שלו.

התוצאות? אי־שקט. תיסכול. מתחים גוברים. קירוב ההתפוצצות החברתית. ובעיקר — הגברת הירידה.

הצופה יידע שיש באיזשהו מקום מציאות שכזאת. אם אינה קיימת בארץ, משמע שהיא קיימת בחוץ־לארץ. אולי בגרמניה, אולי באמריקה. אולי בדרום־אפריקה. אולי בקנדה.

רבים היושבים כעת על המיזוודות הרוחניות, יארזו את מיזוודותיהם בפועל, לחפש את העולם של „קאראצ'י" מעבר לים.

הם לא ימצאו אותו, כמובן, מפני שאינו קיים אלא בדמיונם של במאי־סירטונים. אבל כאשר יגלו זאת, יהיה זה מאוחר מדי. הם כבר יהיו יושבים בטורונטו או בלוס־אנג'לס. ילדיהם כבר יהיו לומדים בבית־הספר המקומי.

סוף־פסוק.

■ ■ ■

השכבה אחרת היא, כמובן, כלכלית. אותה ניתן למדוד בפשטות רבה יותר.

נדמה שלא תיתכן הוכחה חותכת יותר לצביעות המונומנטלית של ייגאל הורביץ, ושל כל אשר הוא מייצג, מאשר עמדתו בפרשה זו.

מי לא ראה את ייגאל הגואל על המירקע, כשהוא זועק מול שובתים: „אין כסף, אין לי!" מי לא שמע מפיו —

(המשך בעמוד 48)

מאת אורי אבנרי

בכל בית מוצרי

לה ולי
קאפרי
תותידנט
שמפו רדיאל
זָבִּרָה
בזק
אליבה

עץ הזית

למרגרט תאצ'ר (משמאל) יש נפט, אין חור גדול במאזן התשלומים, פעילות הממשלה צומצמה - אך האינפלציה והאבטלה הן הגדולות בעולם המערבי

מדוע היא מתנדנדת?

מאת
אסתר אלכסנדר

בסקירה על משרדו בכנסת הבטיח שר־האוצר שיעשה לנו מיתון חמור. הוא כבר הבטיח זאת כמה פעמים בעבר הלא־רחוק, אך למזלנו, בגלל התנגדות מערכת המשק, הצליח להגשים זאת רק במידה מוגבלת.

אבל לא אדם כשר־האוצר מתייאש. הפעם זה ברצינות.

מדיניות הצימצום והידוק־החגורה שלו רק הצליחה עד כה להעלות את המדד ב־10% באפריל וב־9.5% במאי. עדיין לא הצליח לגרום לאבטלה רצינית. המסקנה מ„כישלון" זה היא, אליבא דשר־האוצר, שהצימצומים היו קטנים מדי, ושלא שיתקו את המשק במידה מספקת.

ההיגיון הישר היה אומר שאם צימצום קטן, הגורם לאבטלה קטנה, מעלה את המחירים ב־9%—10% לחודש, הרי צימצום גדול, הגורם לאבטלה גדולה, יעלה את המחירים ב־15%—20% לחודש.

אך זה אינו ההגיון של האוצר. הפעם מבטיחים לנו צעדי מיתון חמורים. האשראי יצומצם ויתייקר. השכר הריאלי יירד ב־4%. הצריכה הפרטית תרד (האומנם?). הצריכה הציבורית תרד. האבטלה תתקרב ל־100 אלף איש ואשה.

■ ■ ■

פירושה של תוכנית זו הוא הרס וחורבן כלכלי וחברתי. מיפעלים לאומיים גדולים, כגון מערכת החינוך, החקלאות, הבריאות, האוניברסיטות יתנוונו. מיפעלים פרטיים ייסגרו.

הייצור יילחץ בין הירידה בכוח־הקנייה והעלייה במחיר המימון.

אין הייצור יכול להוריד את המחירים בתנאים אלה. דבר זה יגביר את האפקט של צעדי מדיניות־המיתון, ועלול לדרדר את המשק למשבר עמוק.

מה פירוש הסיסמה „או שהמיפעלים יעבדו לייצוא או שייסגרו"? בתי־חולים, בתי־ספר, אוניברסיטות אינן יכולות לעבוד לייצוא — אלא אם כן מייצאים את תלמידיהם. האם דינם להיסגר? האם זה יציל את הייצוא?

גם אבטלה של 8—9% מכוח־העבודה וציוד רב אינם תנאים להגברת הייצוא בייצור. הארצות המתועשות מגדילות את הייצוא שלהן כדי לשלם בעד עליות מחירי־הנפט תוך כדי הגדלת התל"ג שלהן, ולא תוך כדי צימצום התל"ג, ומסיבה זו הן יכולות ל ה ת מ י ד בגידול הייצוא. גידול בייצוא המבוסס על הצימצום בתוצר הלאומי, על הצימצום בשוק המקומי — כפי שמתכננים זאת אצלנו — ייכשל בהכרח, אפילו יש לו הצלחות התחלתיות. הייצור, בסופו של דבר, יתאים את עצמו ויעבוד למען השוק המקומי היקר של מוצרי־הפאר שנגדו, ונגד ריווחי־האינפלציה שמקיימים אותו, לא יועילו כל צעדי המיתון של האוצר. גם אין הם מתוכננים להועיל. התוצר שלנו יימכר שם, ולא בחו"ל.

מדיניות־הייצוא צריכה לכוון את ה ת ו ס פ ת בתוצר הלאומי להגדלת הייצוא — ולא להרוס תעשיות מקומיות. רק בדרך זו תתקיים ההגדלה בייצוא לאורך זמן.

איך נעבור מצימצום התוצר לגידול מחודש ללא אינפלציה, שיהיה בו כדי להחזיק לאורך ימים תעסוקה, השקעות וייצוא? במיסגרת מהלך־המחשבה של האוצר אין תשובה לשאלה הזאת. לגביו זהו עניין שבאמונה. הוא מפחד שחידוש הפיתוח יגביר את האינפלציה. האם נובע מזה שנצטרך לחיות, מעתה ועד עולם, עם אבטלה של 10%? אנשי־האוצר גם טוענים שאין לנו האמצעים לחידוש הפיתוח. האם אין הם מבינים שאם לא נחדש את הפיתוח, לעולם לא יהיו לנו האמצעים?

לשאלות האלה אין תשובה בסקירה של שר־האוצר.

שר־האוצר הורביץ
ללמוד מן הכישלון הבריטי

אפשר גם לנתח מה פירוש
החברתי של תוכנית־הרס ושל א
טלה בגובה כזה עבורנו. אך א
בכך צורך. כל אחד יודע זא
כל אחד יודע גם שזה יביא
ירידה מוגברת, ומה המשמעות ש
ירידה זו לישראל.

וכל ההרס המתוכנן הז
— על שום מה? לפי מיסמ
האוצר והסקירה בכנסת —
כדי להוריד 600 מיליון ד
לר מן הגרעון במאזן־התש
לומים! לא פחות ולא י
תר! אין אני מזלזלת ב־00
מיליון דולר. אך האם בש

אם צימצום קטן גורם לאבטלה קטנה הרי צימצום גדול יביא לאבטלה גדולה

ביל זה כדאי לעשות א
טלה של 8%, לסגור מי
עלים ולהרוס ענפי־מש
מפוארים? האם אין המחי
גבוה במיקצת? האם אנ
האוצר משוכנעים „שעי
קה" זו היא „כלכלית?"

■ ■ ■

לגבי שיעור האינפלציה א
מבטיחים דבר. אולי הוא ייר
אולי הוא יעלה. אני מוכנה לה
מין שבסתר ליבם הם מקווים שהו
יירד. וזאת מתוך אמונה. מתו
אמונה בתיאוריה של מילטון פרי
מן, האומרת, שהדבר היחידי ש
הממשלה צריכה לדאוג לו ה
ויסות כמות הכסף במחזור, כלו
לצמצם אותו בזמני אינפלצי
לכל השאר ידאג השוק החופ

(המשך בעמוד 8

תשקיף

מחאה
של סנטורים

עשרה סנטורים אמריקאיים, בראשותו של הנרי ג׳קסון, כולם ידידי ישראל, שיגרו מיכתב מחאה סודי לראש־הממשלה, מנחם בגין, בעניין חוק־ירושלים והתוכנית להעברת לישכתו של בגין לעיר-המיזרחית. בעקבות פנייה אישית של בגין אל ג׳קסון, הסכימו הסנטורים שלא לתת פירסום למחאתם.

מפ״ם הציגה
אולטימטום

בניגוד לידיעות שהופיעו השבוע בעיתונים, עמד המשא־ומתן בין ארבעה חברי־כנסת מהקואליציה לבין מיפלגת־העבודה בפני חתימה.

יושב־ראש מיפלגת־העבודה, ח״כ שימעון פרס, הבטיח לח״כ שלמה אליהו מד״ש ויצחק יצחקי, מקום ריאלי ברשימת המערך לכנסת הבאה, לח״כ אסף יגורי מהליכוד מישרת שגריר ולח״כ שפיק אסעד פיתרון לקשיים כלכליים שלו, אם אלה יעזרו להפיל את הממשלה.

כשנודעו פרטי העיסקה לראשי מפ״ם, הם איימו לפרוש מהמערך על רקע זה, ועל פרס היה לסגת, תוך הכחשת עצם קיום המשא־והמתן.

פרס סידר את קולק

ראש־עיריית־ירושלים, טדי קולק, טוען כי יושב-ראש מיפלגת־העבודה, ח״כ שימעון פרס, מנסה לסדר אותו.

לדברי קולק, הבטיח לו פרס להיות שר לענייני ירושלים בממשלה שיקים פרס אחרי הבחירות. לאחרונה נודע לקולק שפרס התבטא כאילו הוא לא הבטיח זאת לקולק וכי אין צורך בחבר ממשלה, שר לענייני ירושלים.

בעקבות זאת הדליפו מקורבי קולק לעיתונים את כוונת ראש־העיר לרוץ ברשימה נפרדת בבחירות הקרובות לכנסת, רשימה למען ירושלים.

האגודה איימה
על בגין

על פי הוראת מועצת־גדולי־התורה, נפגשו ראשי אגודת־ישראל עם ראש־הממשלה, מנחם בגין, בביתו, ואיימו לפרוש מהקואליציה כבר השבוע אם הכנסת לא תעביר את חוק האנטומיה והפתלוגיה.

בגין הסביר לראשי האגודה, כי הדבר אינו אפשרי. אחרי התייעצות עם מועצת־גדולי־התורה הסכימו ראשי האגודה להסתפק בהחלטת ממשלה בעניין זה והממשלה אמנם החליטה על קבלת החוק בישיבתה בתחילת השבוע.

ברמן
לא יהיה יו״ר

יושב־ראש הכנסת, יצחק ברמן, החליט שלא להציג את מועמדותו לתפקיד יושב־הראש הכנסת הבאה. גם אם יעלה המערך לשילטון, יש לברמן סיכויים להיבחר מחדש. גורמים במערך הודיעו לו על תמיכת המיפלגה בו.

אולם ברמן החליט כי בשום מקרה הוא לא יציג את מועמדותו. ברמן שואף לחזור לפעילות מיפלגתית ולעסוק בנושאים מדיניים וחברתיים, התעסקויות שנמנעות ממנו בתפקיד יושב־הראש.

יתחדש משבר
תיק־החוץ

שר־האנרגיה, יצחק מודעי, מתכוון לחדש את דרישתו לקבלת תיק־החוץ. מודעי הודיע על־כך לראש־הממשלה, מנחם בגין, באמצעות אנשי לישכתו של בגין.

שרי הדמוקרטים, אשר להם נודע על דרישתו המחודשת של מודעי, הודיעו לבגין על התחזקות התנגדותם למינויו של מודעי לתפקיד, בעיקר בעקבות דרישותיו האחרונות של מודעי להחרמת עצרת האו״ם ולהחרמת מישלחת השוק-האירופי־ המשותף העומדת להגיע לישראל.

בגין יחפש עולים

ראש הממשלה, מנחם בגין, עומד להציג את סיורו הקרוב בארצות־הברית כמסע פגישות עם עולים פוטנציאלים לישראל.

בלישכת ראש הממשלה חוששים שמא הסיור יהיה כישלון מהבחינה המדינית. לכן החליט ראש הממשלה להציג את מטרות המסע כעידוד העלייה.

חלבי יפרסם ספר

כתב הטלוויזיה לענייני השטחים המוחזקים, רפיק חלבי, סיים כתיבת ספר „סיפור הגדה המערבית״, אשר יודפס בארבע שפות ויופץ בכמה ארצות בעולם.

חלבי יסקור בסיפרו, שיהיה בעל גוון אוטוביוגרפי, את תולדות הסיכסוך הישראלי־ערבי מיום הולדתו של חלבי, בעיצומה של מילחמת העצמאות, ועד עתה. ידידיו של חלבי חוששים שעם פירסום סיפרו הוא יסולק מעבודתו ברשות־השידור.

המישלחת המצרית –
בספק

נראה כי המישלחת של מיפלגת־השילטון המצרית לא תבוא לארץ.

תחילה היתה המישלחת צריכה לבוא לביקור־תגמול, אחרי ביקור מישלחת מפ״ם במצריים. לאחר־מכן החליט הנשיא אל־סאדאת כי המישלחת תהיה „לכל המיפלגות״ בישראל, כנראה אחרי התערבות השגרירות הישראלית. עתה, על רקע ההרעה ביחסי ישראל־מצריים, שוררת בקאהיר ההרגשה כי המישלחת לא תצא כלל.

גם מישלחת אחרת לא תבוא: המישלחת של עיתונאי מצריים לישראל.

הסיבה: שום עיתונאי מצרי לא נרשם לסיור, כנראה בגלל החלטתה של אגודת־העיתונאים המצרית להחרים יחסים עם ישראל כל עוד לא הושג שלום עם הפלסטינים.

בינתיים בא רק עיתונאי מצרי יחיד, עבד־אל־סתאר אל־טאווילה, עיתונאי שמאלי ותיק התומך במדיניות אל־סאדאת. הוא עומד לכתוב 20 מאמרים על רשמיו בישראל, כולל שהייה בקיבוץ גבולות.

היכן הי״ה
המפכ״ל?

חרושת שמועות ממשיכה להעסיק את המטה־הארצי של המישטרה בעקבות כישלון הצלתו של הנער אורון ירדן.

סביב מחלתו של המפכ״ל, רב־ניצב הרצל שפיר, בעת שנעשתה ההחלטה על מיבצע הכופר, נפוצו סיפורים כאילו שפיר כלל לא היה חולה, אלא בחופשה פרטית באחד מבתי־המלון בארץ.

שמועות אחרות טוענות בעקשנות כאילו לא דיווח מפקד מחוז תל־אביב של המישטרה, ניצב משה טיומקין, למפכ״ל על החטיפה ב־24 השעות הראשונות של החטיפה.

תמיר מקלל
במליאת הכנסת

רק מעטים מחברי־הכנסת שמעו השבוע מטר של קללות מפי שר־המישפטים, שמואל תמיר, לעבר ח״כ המפד״ל, יהודה בן־מאיר, בתוך מליאת הכנסת.

אף עיתונאי לא היה בטווח שמיעה. תמיר צעק: „שישק לי בתחת״ ובאנגלית:

"It is none of his bloody fucking business".

הדבר קרה כשנדון „חוק העיתונות״. הדתיים דרשו והשיגו את העברת הסמכויות לפי חוק זה משר־המישפטים לשר־הפנים. כשקם תמיר לסכם בסוף־הדיון, התנגד לכך בן־מאיר.

סגן־ראש-הממשלה, הפרופסור ייגאל ידין, רץ אל תמיר וביקש ממנו להימנע מלדבר, כדי לשמור על שלום הקואליציה. על כך השיב תמיר בהתפרצותו, ודיבר.

המפכ״ל
בראש הצח״מ

מפכ״ל המישטרה, רב־ניצב הרצל שפיר, העמיד עצמו למעשה בראש צוות החקירות המייוחד (צח״מ) שהוקם לחקור את פרשת הרצח הכפול, של עמוס אוריון ועזר כהן.

שפיר דורש לקבל דיווחים יומיומיים על מהלך החקירה והבהיר לראשי הצח״מ שהוא „דורש תוצאות מהירות.״

לדעת שפיר פיענוח מהיר של פרשת הרצח הכפול יהווה הצלה לדימוי הציבורי של המישטרה שנפגע אחרי פרשת חטיפת אורון ירדן.

פרשת תוכים
בביטחון־שדה

אחד מקציני ענף ביטחון־שדה בחיל המודיעין, סרן מחזיק שלושה תוכים במישרדו. חיילות התלוננו על כך שבנוסף לתפקידיהן הצבאיים, הן חייבות לנקות את כלובי התוכים ולהאכיל אותם. כמו־כן טוענות החיילות, שהן חשופות למחלות המועברות על־ידי התוכים.

לדברי החיילות, מתנכל סרן לאלה מהן שמסרבות לטפל בתוכים הפרטיים שלו.

בעקבות תלונות קיבל הסרן פקודה לסלק את התוכים, אך סירב לעשות כן. הפרשה הגיעה למפקד חיל־המודיעין שיצטרך לפסוק בפרשת התוכים.

תוקם חוות
אליגטורים

בחמת־גדר עומדים להקים חוות אליגטורים. נציג של קיבוצי הסביבה סייר בארצות־הברית, ביקר בחוות כאלה שם ורכש למעלה מ-20 אליגטורים העומדים להגיע לישראל בחודש הבא. האליגטורים יהוו מוקד משיכה לתיירים.

בחמת־גדר כבר מגדלים עתה סרטני־מאכל לייצוא.

התנועה הדמוקרטית
הזדהתה

בעיקבות שאלות שהציג כתב העולם הזה לחיים סמט, יועץ שר־המישפטים שמואל תמיר, בעניין זהותו של מפיק חוברת־הפירסומת־האישית לתמיר (ראה במדינה), נערכו בתחילת השבוע תיקונים בחוברת.

לפתע הופיע הדפס על שער החוברת, בו ציין שהחוברת יצאה־לאור על־ידי התנועה הדמוקרטית.

העם

שאה מת

כמו במישחק־המלכים הקרוי על שמו, מאפשר מותו של השאה את התחלת המישחק מחדש

מעטים הזילו דימעה, כאשר נפ־טר השבוע מוחמד ריז'ה פהלווי, השאהין־שאה (מלך המלכים) ה־מודח של איראן.

בין הרודנים המגואלים־בדם של המאה ה־20 לא היה השאה הדמות הנתעבת ביותר. הוא לא הגיע ב־זוועותיו לממדים של אדולף היטלר או יוסף ויסארינוביץ' דז'וגאשווי־לי־סטאלין. הוא לא השתווה באכ־זריותו לאידי אמין ולקיסר בוקאסה ה־1. בהפעלה שיטתית של עינויים לא עלה על מישטרים רבים בדרום־אמריקה, הפעילים גם בשעה זו.

אולם כרודן מן השורה, רשם בדברי ימי עמו דף עגום. הצעיר שהגיע לשילטון כאשר בעלות־הברית פלשו לארצו במילחמת־העולם השנייה והדיחו את אביו, היה בעל כוונות טובות. דרכו הו־כיחה שוב את נכונות הכלל כי „השילטון משחית, והשילטון ה־מוחלט משחית באופן מוחלט.” אחרי שגורש מארצו על־ידי הת־קוממות לאומית מוצדקת, הראשונה במהפכות המוסלמיות אחרי מיל־חמת־העולם השניה, הוחזר לכיסאו — כס־הטווס — על־ידי התערבות ישירה של סוכנות־הביון של אר־צות־הברית.

מאז החמיר שילטונו משנה ל־לפי פירסומים זרים הקים בעזרת ארצות־הברית וישראל מישטרה חשאית ששמה יצא לדראון ושהפכה שם־דבר בעולם כולו — סאוואק. העינויים והרציחות מטעם השילטון הפכו שיגרה. אחותו־התאומה הפכה סמל השחיתות, כשעומדת בראש מערכת ההברחות של הסמים המסו־כנים. מישפחה־השאה הבריחה מיליארדים מרכוש המדינה לחו"ל. בחסותה אכלה השחיתות כל חלקה טובה, בעוד שהמוני העם האיראני הוסיפו לסבול מעוני ממאיר בלב העושר שהביא הנפט למדינה.

נביא מהפכת הנפט. יתכן כי השפעתו הגדולה ביותר של השאה על תולדות המאה ה־20 היתה בשני כיוונים, אחד רצוני ואחד בלתי־רצוני לגמרי.

השאה היה נביא אחת המהפכות הגדולות ביותר של המאה — מה־פכת הנפט. היא התחוללה בסוף 1973, בעיקבות מילחמת יום־הכי־פורים, שסיפקה למדינות־הנפט ה־ערביות את האמתלה להעלות ב־אופן דראסטי את מחיר הדלק ה־שחור.

אך המטיף הגדול לצעד זה היה השאה, שלא היה ערבי, ושהיה דווקא ידיד־ישראל. במשך שנים ניהל תעמולה נמרצת נגד הביזבוז המשווע של הנוזל היקר, שאין לו תחליף. הוא הסביר כי מוכרחים לחסוך בבנזין, שיש להפסיק ב־הנעת מכוניות בדלק זה שאינו מתרבה, שיש להשתמש בנפט רק לצרכים חשובים, כמו התעשייה הפטרו־כימית.

מבחינה זו עזר השאה לגרום לאחת התהפוכות הגדולות של ה־היסטוריה — העברת העושר ה־עולמי מארצות־התעשיה המערביות לארצות־הנפט.

הר־הגעש הסמוי. התוצאה החשובה השניה של שילטון־השאה באה בעל־כורחו.

מתחת לפני הקרקע של שילטונו השנוא והאכזרי נוצר הר־הגעש של המהפכה האיסלאמית — גם היא אחת המהפכות הגדולות של המאה.

העובדה כי יורשו של השאה האיית־אללה רוח־אללה חומייני, עולה עליו באכזריותו, וכי ה־טרור של הקנאות הדתית החשוכה בא במקום הטרור הקיסרי, אינה מצדיקה את השאה בדיעבד. להיפך — יתכן כי האנושות לא היתה שומעת לעולם את שמו של חו־מייני, לולא הכשירו האכזריות וה־שחיתות של השאה את הקרקע לעלייתו.

המפסיד: ישראל. כאשר מת השבוע, חשו רבים כי הסתלק מיטרד.

מישחק־המלכים הקרוי „שאה־מת” (ומכאן השיבוש „שחמט”) מסתיים עם מותו של השאה. הכלים חוזרים למקומות־המוצא, ומישחק חדש מתחיל.

יתכן כי מותו של השאה ריז'ה פהלווי יגרום לתוצאה דומה. הוא מסלק את האמתלה להחזקת בני־הערובה האמריקאיים. אם ישוח־ררו, יוכלו היחסים הבינלאומיים להתאזן מחדש. איראן של חומייני תוכל להסתדר עם ארצות־הברית, מול פני העוצמה הסובייטית המא־יימת על שתיהן.

כאשר יקרה הדבר, יישאר רק מפסיד אחד: ישראל. בהעניקה תמיכה בלתי־מסוייגת למישטר ה־שאה, על כל גילוייו השליליים וה־אכזריים, תמורת זרם סדיר של נפט, שללה ממשלת ישראל מעצמה כל אפשרות להשיג התפייסות עם יורשיו — גם לולא היו אלה קנאים דתיים קיצוניים.

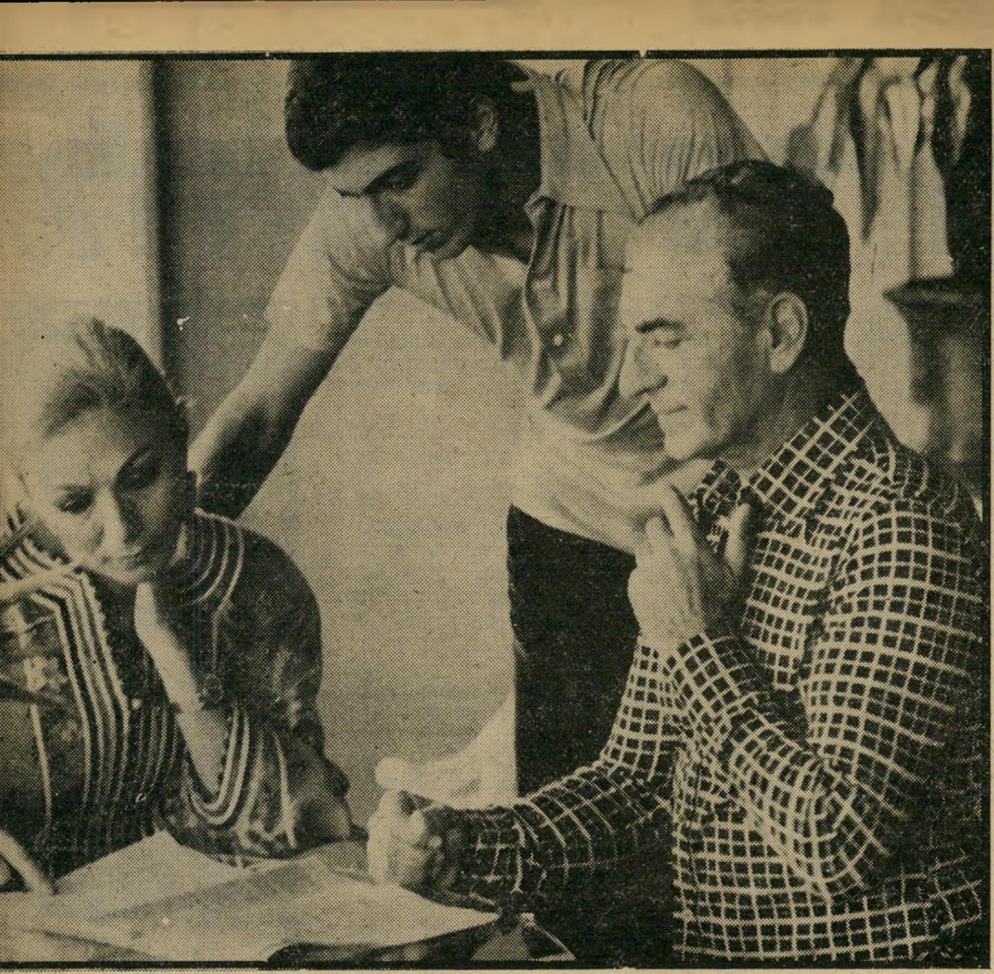

השאה (עם בנו ריז'ה ואשתו פארח)
השילטון משחית — והשילטון המוחלט משחית באופן מוחלט

עיתונות

מותר ואסור

השר בורג הטיל וטו על ההומוסקסואלים אך הסכים למישכב בהמה ולבעילת אשה שלא כדרך הטבע

כותרת השבוע בעיתונות העב־רית היא ללא ספק של דליה שחורי, כתבת היומון על־המישמר עבור ידיעה פרי־עטה שהופיעה ב־עמוד הראשון של העתון ביום ה־שני השבוע.

הצעת „פשרה” של בורג:

ימשך האיסור על משכב זכר אולם תותר בעילת אשה „שלא כדרך הטבע”

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר”

על־פי הצעת שר המפד"ל, הד"ר יוסף בורג, ימשך האיסור על משכב זכר גם בחוק העונשין המתוקן, שאושר אתמול על־ידי הממשלה. עם זאת לא הטיל ד"ר בורג ווטו על מחיקת איסור משכב בהמה ובעילת אשה שלא כדרך הטבע —

„הפשרה” של שר־הפנים
„על המישמר” 28.7.80

מדיניות

דיבוק מול דיבוק

דיבוק אחד נכנס לממשלת ישראל, דיבוק שני נכנס לממשלות הערביות ולאש"ף

„ממשלת ישראל מתנהגת כאילו היתה סוכנת־של מדינות־ערב. ה־ממשלות הערביות מתנהגות כאילו היו סוכנות של ישראל.” כך, ספק ברצינות, ספק בבדיחות־הדעת, סיכם את המצב אחד הדיפלומטים הזרים, שהשתתף השבוע בקבלת־הפנים של השגריר המצרי במלון הילטון בתל־אביב.

היה זה סיכום מדוייק למדי.

ילד מופרע ונזוף. שני כי־נוסים גדולים נערכו ברחבי העולם, שני כינוסים אשר מיקדו אליהם את תשומת־לב אמצעי התיקשורת ואת התעניינות העולם, וישראל עמדה במרכז שניהם.

בניו־יורק התכנסה עצרת־האו"ם כדי לגבש את הקונסנזוס העולמי נגד מדיניותה של ממשלת־ישראל. בקופנהאגן נערכה מעין הצגה נשית מקבילה, במיסגרת הכינוס למען עשור־האשה מטעם האו"ם. כינוס שבו לקחו חלק נשים רבות, אשר ייצגו את מדינותיהן.

שני הכינוסים לא יכלו להפעיל סנקציות ממשיות נגד ישראל, אך שניהם היו חשובים ביגלל הש־פעתם הרבה על דעת־הקהל ה־עולמית, שתכתיב מחר את מהלכי הממשלות.

והנה, כאילו נכנס בה דיבוק, פע־לה ממשלת ישראל באופן קדחתני כדי להקים נגדה את העולם כולו.

כמו ילד מופרע ונזוף, החלה מתנהגת בצורה שהצדיקה את ה־נזיפה שיבעתיים.

חוק יסוד: ירושלים, **הצעה** פרובוקטיבית שהומצאה על־ידי האופוזיציה הימנית־קיצונית כדי להביך את ממשלת־בגין, הפך דיגלם המשותף של הליכוד וה־מערך גם יחד. גאולה כהן הופיעה על במת־הכנסת כדוברת הרוב המכריע של הכנסת. בהצבעה ה־ראשונה לא זה בילבד שהחוק התקבל, אלא שהדבר נעשה ברוב עצום, כשרק 12 ח"כים * מרהיבים עוז להצביע נגדו. אפילו נציג יש־ראל באו"ם, יהודה בלום, איש הימין הקיצוני, רמז השבוע בטלוויזיה הישראלית שהצעת־החוק היא אסון מדיני.

באותה שעה העניק שרות בתי־הסוהר טיפול אכזרי לאסירים ה־פוליטיים הערביים, ששבתו רעב. שניים מאסירי כלא־נפחא נפחו את נישמתם כתוצאה מהזנה בכוח (ראה כתבה) — דבר שסיפק כוח־דחף ריגשי יעיל ביותר למסע העולמי לגינוי ישראל ולבידודה מהעולם.

כאילו לא די בכך, באה ההח־לטה המוזרה* להעביר את מיש־רד ראש־הממשלה ממערב־ירושלים למיזרח העיר — מעשה פאראדוכסלי שהוכיח את ההיפך מכפי שביקש להוכיח. אילו האמינה ה־ממשלה באמת כי העיר היא מאו־חדת לצמיתות תחת ריבונות יש־ראל, לא היתה כל משמעות ב־הפגנת־סרק זו. הפגנה אשר עלולה להחמיר את המתח בעיר.

אימות מול אימות. בעזרת מעשים אוויליים אלה של ממשלת בגין והאופוזיציה שלה, יכלו ה־ערבים להשיג בקלות קונסנזוס עולמי, שהיה מהווה צעד נוסף לבידוד המוחלט של ישראל ב־עולם. פארוק קדומי, שר־החוץ של אש"ף, יכול היה לנחול ניצחון גדול.

אך הערבים נהגו, כפי שנהגו פעמים רבות ביבר, על פי הכלל „תפסת מרובה — לא תפסת”. הם לא הסתפקו בניצחון הגדול שהיה בהישג־ידם. הם רצו יותר, וכך נשמט ההישג מידיהם.

הקונסנזוס העולמי מסכים עתה כי ישראל צריכה להיסוג מכל השטחים שכבשה במילחמת ששת־הימים, ושצריכה לקום לצידה מדינה פלסטינית, תוך משא־ומתן עם אש"ף כנציג החוקי הבילעדי של העם הפלסטיני. לא היה קושי בגיבוש הכרה זו בהחלטה בינלאו־מית מוחצת, תוך בידוד טוטאלי של ממשלת־ישראל.

(המשך בעמוד 36)

* של"י, חלק ממפ"ם, חלק מ־ש"י, יוסי שריד ורק"ח.

* שעליה דיווח **העולם הזה** לראשונה בשבוע שעבר במדור תשקיף.

להאכיל עד מוות!

שני אסירים נהרגו על־ידי האכלתם בכוח - האם זוהי שיטה חוקית?

האם נועדה להציל חיים - או להעניש?

אייבי נתן
בלי בעיות

אמנון זיכרוני
לא בכוח

מוהנדס גאנדי
עד הניצחון

מהאטמה מוהנדס גאנדי, המנהיג ההודי, נהג להפגין את מורת־רוחו מהשילטון הבריטי בארצו על־ידי שביתות־רעב ארוכות. הוא היה ידוע בסגפנותו, ובמשך חודשים ארוכים הסתפק בשתיית חלב־עיזים, ללא כל תוספת. האנגלים פינו לבסוף את הודו.

המנהיג הרביזיוניסטי זאב וולפגאנג פון־וייזל, מי שהיה תותחן בצבא הקיסר פרנץ יוזף במילחמת־העולם הראשונה, ואחר כך עזר להקים את חיל־התותחנים בצה״ל, נקט גם הוא בשביתת־הרעב.

כאשר הוכנס, יחד עם מנהיגים אחרים ולוחמי־מחתרות על־ידי הבריטים בתקופת המנדאט לבית־המעצר בלטרון, החליט לשבות שביתת־רעב. הוא פתח בצום ממושך. הבריטים נכנעו ושיחררוהו מבית־המעצר אחרי כשלושה שבועות של צום. אך הקצין הוותיק לא הפסיק את שביתת־הרעב שלו, הוא המשיך בה עוד שבוע נוסף לאות הזדהות עם חבריו העצורים, והגיע ל־28 ימי־צום. על נסיונו זה כתב ספר מרתק בשם 28 ימי מעצר וצום.

כאשר גוייס בשנת 1954 צעיר בלונדי בשם אמנון זיכרוני לצה״ל, קרא בעניין רב את ספרו של פון־וייזל. זיכרוני היה אז פאציפיסט, והתנגד לשרות בצבא מסיבות מצפוניות. צה״ל לא הסכים לשחררו, והוא נעצר והוכנס לבית־סוהר צבאי. אז נקט זיכרוני בשיטות פון־וייזל. הוא הכריז על שביתת־רעב עד שישוחרר.

שילטונות הכלא איימו עליו כי יאכילוהו בכוח, אולם הם לא מימשו את איומם. זיכרוני זוכר כי אסיר ערבי, שנקט בשיטה זו בבית־סוהר אחר בארץ, הואכל זמן קצר לפני־כן בכוח, ומת כתוצאה מהאכלה זו. בגלל סיבה זו או מסיבות אחרות שוחרר זיכרוני מבית־הסוהר אחרי 24 ימי שביתת־רעב, בלי שניסו להאכילו בכוח. למרות הצום הממושך, ולמרות הפסד של 20 קילוגרמים ממישקלו, היה זיכרוני בריא עם תום הצום.

מאז שינה זיכרוני את דיעותיו. וכיום הוא קצין בצה״ל — אולי בגלל תבונתם של שילטונות צה״ל, שנתנו לצעיר להשלים את שביתת הרעב שלו ולהישאר בחיים.

רק לפני חודשים אחדים הודיע אייבי נתן לאומה כי הוא יצום למען השלום. ואכן, דמותו המרשימה בבגדים שחורים הלכה והצטמקה, אך הוא עדיין חי וקיים.

מאסר, לא מוות

מבין 47 אסירים ביטחוניים שפתחו בשביתת־רעב בכלא נפחא, נפחו את נישמתם שניים, אחרי שרופאים התערבו והכריחו אותם לאכול בכוח.

אין זה משנה מה היו מניעיהם של האסירים לשביתה, ואין זה רלבנטי גם כי ידיהם מגואלות בדם, כפי שאמר שר־הפנים. השניים נידונו לעונש־מאסר במדינת־ישראל, ולא לעונש־מוות.

האם היתה האכלתם בכוח נחוצה? האם היתה ההזנה הכפוייה חוקית? האם נעשתה בצורה מתאימה ובלתי־מרושלת? אלה הן שלוש השאלות העיקריות, הנובעות ממותם של השניים.

לשילטונות בתי־הסוהר יש חובה חוקית לשמור על חייהם של אסירים הנתונים לחסותם. כדי למלא חובה זו בתוכן, נותן החוק לשילטונות סמכות לכפות טיפול רפואי על אסירים, אפילו בכוח ונגד רצונם. אולם סמכות זו נתונה לשילטונות רק כאשר הטיפול הרפואי הוא חיוני להייו או לבריאותו של האסיר.

האסיר סירב ושוחרר

לפני שנה הועמד שירות בתי־הסוהר לפני שאלה מסובבת כזו. אסיר בשם יעקב כהן, שהיה שפוט למאסר של 18 שנים בגלל עבירות חמורות של שוד וניסיון לרצח שוטרים, נפל בחצר בית־הסוהר והתעלף. בדיקה רפואית הוכיחה כי האיש סובל מאי־ספיקת כליות מוחלטת, וכי עליו לקבל טיפול של דיאליזה. טיפול כזה מצריך התחברות למכונה מיוחדת במשך שש שעות בכל פעם, שלוש פעמים בשבוע.

בתחילה היה האסיר מובל במכונית מישטרתית שמורה היטב לבית־החולים אסף הרופא, ושם היה מקבל את הטיפול שנזקק לו. אולם הנטל על השילטונות היה גדול מבחינה כלכלית וגם מבחינת כוח־אדם, ולכן הוחלט, לבסוף, לקנות מכונת־דיאליזה מיוחדת לבית־הסוהר.

בכסף רב נקנתה מכונה משוכללת. היא הוצבה בחדר מיוחד בבית־החולים של בית־הכלא רמלה, וצוות מיוחד הוכשר להפעילה. האסיר הובא למכונה החדשה והוסבר לו כי הטיפולים בעתיד יינתנו לו בבית־הכלא.

פעם אחת הסכים החולה לקבל טיפול בכלא — אבל אחר־כך סירב באופן מוחלט לכל טיפול נוסף. „מוטב לי למות מאשר לקבל את הטיפול בכלא,״ אמר כהן. שילטונות־הכלא ידעו כי האיש אינו מאיים בעלמא, ושללא טיהור דמו בעזרת המכונה יהיו ימיו ספורים.

לפי החוק יכלו שילטונות בית־הסוהר להכריח את כהן, ולכפות עליו טיפול במכונה שלהם. אולם הם חששו להפעיל סמכות זו.

הפיתרון נמצא לבסוף במוסד החנינה. כהן שוחרר מבית־הכלא מסיבות רפואיות, ונשלח לביתו. שם הפכה בעיית הדיאליזה שלו לבעיה פרטית.

מדוע דווקא לגבי האסירים הביטחוניים החליטו השילטונות למצות את הדין?

רופאים מעידים כי אדם בריא המקבל נוזלים במידה מספקת, יכול להתקיים זמן רב ללא פגיעה בבריאותו, וודאי בלי סכנה לחייו. על רקע מידע זה נשאלת ביתר שאת השאלה: האם היתה האכלתם הכפוייה של האסירים הבטחוניים הכרחית — או שהיתה, למעשה, עונש ונסיון לשבור שביתה פוליטית.

מבחינה חוקית, אם לא נשקפה סכנה לחייהם או לבריאותם, לא היתה כלל סמכות להשתמש בדרך זו. ואם הנזק הצפוי להם היה עלול להיגרם מהתייבשות הגוף מחוסר נוזלים, מדוע נבחרה הזונדה, לשם החדרת המזון לגופם?

קיימות שתי שיטות לספק לגוף האדם מזון ונוזלים. האינפוזיה, שבה מכניסים לגוף החולה נוזלים המכילים בדרך־כלל מים מזוקקים, מלח ולפעמים סוכר. כך יכול האדם להחזיק מעמד זמן ארוך. אמנם, כאשר מתנגד מקבל־האינפוזיה לטיפול, הוא יכול בקלות להזיז את ידו ולהוציא מתוכה את המזרק והצינורית המחוברת לו. אולם בתי־החולים בעולם כבר למדו מזמן להתגבר על כך על־ידי קשירת ידיו של החולה. אין זו שיטה אידיאלית, אך היא מסוכנת פחות מהאחרות. היא מספקת לחולה את החומרים החיוניים לו, ואינה מכאיבה.

הזונדה המסוכנת

השיטה השנייה, המיועדת להאכלה במזון מרוכז, שיטת הזונדה. בדרך זו מהדירים מזון מרוכז בעזרת צינור ארוך, ישירות לקיבה. הזונדה מוכנסת דרך הפה או דרך האף, ונהוגה במיקרים של מחלות־מעיים או ניתוחי־חיבה.

בשיטה זו מחדירים לקיבתו של החולה מזון מרוכז, בדרך־כלל חלב, ביצים ונוזלים. אולם גם במיקרים שהחולה אינו מתנגד לזונדה, קשה להחדירה דרך הפה. הצינורית גורמת הרגשת בחילה חזקה, ורוב החולים נתקפים בהקאות. הצינורית מכאיבה בדרכה לקיבה, ועלולה להקדים קנה ולוושט.

בבתי־חולים שבהם משתמשים בזונדה כבטיפול יומיומי, מונעים תאונות על־ידי נקיטת אמצעי־זהירות מירביים. אין נותנים לתלמידות לעשות את הטיפול. מוודאים בכל רגע כי המזון זורם אמנם לקיבה, בעזרת בדיקות שונות, ומונעים בעד החולה מלבלוע את קיאו. שכן הסכנה העיקרית בזונדה היא בכך שהחולה יבלע את קיאו או רוקו ויזהם את ריאותיו. דלקת־ריאות זיהומית היא סיבוך נפוץ ואפשרי מהאכלה בזונדה.

אם חולה, שהואכל בזונדה, מתחיל להשתעל שיעול יבש, חומו עולה או הדופק שלו מהיר במיוחד, נוהגים לצלם מיד את ריאותיו, ולתת טיפול נגד דלקת־ריאות.

ועדת־החקירה, שהוקמה לבדיקת מותם של שני האסירים, והשופט החוקר העומד לברר את סיבת מותם, יצטרכו לקבוע אם היה הטיפול הכפוי נחוץ. אם הדרך שנבחרה להאכלה היתה הדרך המתאימה לאסירים אלה, ואם ננקטו כל הצעדים הרפואיים הדרושים כדי למנוע סיבוכים, כמו דלקת־ריאות.

אם אמנם חששו ממותם של האסירים הללו מרעב — היו צריכים להיזהר מהאכלתם עד מוות.

אילנה אלון

(המשך מעמוד 35)

אולם אותו קונסנזוס עולמי דוגל גם בהמשך קיומה של ישראל ובשלום בינה ובין המדינה הפלסטינית. ואילו הממשלות הערביות, בסיחרור של הרגשת־כוח, ניסו להתעלם מקונסנזוס זה. לא מפני שהתנגדו לכך, אלא מפני שניסו, כמו ממשלת בגין, לפייס את הקנאים הקיצוניים.

הצעת־ההחלטה שהוגשה על־ידי הערבים, באמצעות „העולם השלישי״, התעלמה מישראל. היא לא תבעה את חיסול ישראל, אך היא השמיטה כל איזכור לישראל ולהחלטת מועצת־הביטחון 242, המבטיחה את זכות כל המדינות במרחב לעצמאות, לריבונות ולשלמות טריטוריאלית בגבולות בטוחים ומוכרים.

מנוסח ההחלטה ברור כי הכוונה היא לנסיגה מן השטחים שנכבשו ב־1967. אך מכיוון שהוטל על האו״ם להשיג נסיגה זו באמצעות מנגנון מייוחד, עד נובמבר 1980, ברור כי אין הכוונה לנסיגה במיסגרת הסכם־שלום בין ישראל והפלסטינים.

הצלה מאירופה. לכך לא היו מדינות־אירופה מוכנות. נציגם, שר־החוץ של לוכסמבורג, גאסטון תורן, הודיע שלא יתמכו בהחלטה. ובהעדר הסכמה אירופית נשאר הרוב באו״ם כפי שהיה קודם לכן. ההצגה הגדולה לא השיגה שינוי ממשי.

אך היה בה אות־אזהרה: שלושת ה„לאווים״ של מנחם בגין, שימעון פרס ויצחק רבין (לא נסיגה לגבולות 1967, לא מדינה פלסטינית, לא משא־ומתן עם אש״ף) יוצרים מצב שבו מתקבלת גישה שלילית הפוכה: מדינה פלסטינית בלי שלום עם ישראל ובלי הכרה בה.

השבוע הצילו האירופים את ישראל מבידוד גמור. אך אין ערובה לכך שהם ימשיכו לנקוט עמדה זו לאורך־ימים, מול פני הסרבנות הישראלית. ואין כל ערובה לכך שארצות־הברית תתמיד אף היא בעמדתה, אחרי הבחירות.

מול פני הסיכוי המוחשי שייבחר כנשיא הבא, שינה רונלד רגן את עמדתו הפרו־ישראלית המוחלטת ואימץ לעצמו את עמדת ג׳ימי קארטר. קארטר, שבחירתו מחדש מוטלת בספק הולך וגובר, נוקט עתה עמדה פייסנית, אך אם ייבחר מחדש, ינקוט בלי ספק עמדה נוקשה הרבה יותר.

מול פני התפתחות ודאית זו עומדים גם הליכוד וגם המערך בידיים ריקות.

יחסים מרחביים

המישלוח הראשון

הפירות הישראליים הגיעו סוף־סוף לאלכסנדריה — וגרמו לשערוריה

היום הגדול הגיע. אונית צים הגיעה לנמל אלכסנדריה, לפרוק את המיטען הגדול הראשון של פירות מישראל, בשתי מכולות.

האוניה איחרה, וגרמה לשיבוש בנמל. אבל הדבר לא עורר מורת־רוח מיותרת. הסוחרי המצרי, שנקט יוזמה זו, צהל. אחרי קליטת מיטען־מיבחן זה, כך הודיע, יוכל להזמין אלפי טונות. „אקנה את כל יבול הבננות של ישראל!״ הכריז.

אולם כאשר נפתחו המכולות, נפלו פניו. הוא הזמין את הפירות לפי הדוגמות שהוצגו לפניו — פירות גדולים, מרהיבי־עין, טריים ועסיסיים. ואילו המכולות הכילו פירות קטנים ועלובים. רבים מהם היו מעוכים ורקובים, מכיוון שחברת אגרסקו השתמשה לאריזתם בקרטונים בעלי איכות נמוכה.

הסוחר המצרי ויתר על הזמנותיו הנוספות.

מוות כפול בחולות אשדוד

הַשוטרים, שהוזעקו על־ידי בדואי צעיר ביום השישי האחרון, לחולות אשדוד, לא יכלו להסתיר את הזדעזועתם. אחד מהם הקיא.

הם ניצבו מול שתי גופות, שסועות ומושחתות, גושי־בשר שעפר דבוק אליהם.

בחקירה הראשונה הועלתה הסברה שאחת הגופות היא של עמוס אוריון. המיסמכים שנמצאו ליד הגופות היו של אוריון. לגבי הגופה השניה היה רק רמז. על כף־היד שלה היה צמיד־זהב, שעליו היו חקוקות האותיות .E.C.

השוטרים לא הצליחו בשלב זה לדלות פרטים נוספים. הגופות היו מנוקבות ככברה, בניקבי כדורים. במקום בו לא קדחו הקליעים חורים, היו סימנים בולטים של דקירות־סכין. אברים היו מונחים ליד הגופות, וברור היה שהרוצחים התעללו בהן.

עמוס אוריון נשבע לגלות רוצחים שביגללם בילה 10 שנים בכלא. עזר כהן זוכה מרצח אחר ונשבע לעזור לחברו וגופות שניהם התגלו בחולות

החקירה הראשונה קבעה, שהרצח הכפול לא היה למטרות שוד. ליד אחת הגופות נמצא ארנק, ובו אלפי לירות. בתוך כיס הבגד של הגופה השניה נמצאו יותר מ־500 דולר, צמיד זהב ושעון־יד יקר. דבר לא נלקח.

בחקירה מאומצת, שנמשכה יומיים, נקבע בוודאות שהגופה הראשונה היא אכן של עמוס אוריון. הפתעה גדולה יותר היתה לגבי הגופה השניה. החקירה והבדיקה הפאתולוגית קבעו ללא צל של ספק שהיא של עזר כהן.

גילויין של שתי הגופות העמיד את המישטרה לפני חקירה, שעתידה להיות אחת המסובכות ביותר בתולדותיה. עמוס אוריון הוא הצעיר ששוחרר לפני ארבעה חודשים מהכלא, אחרי שבילה שם עשר שנים בעיקבות הרשעתו ברצח דב ליבנה,

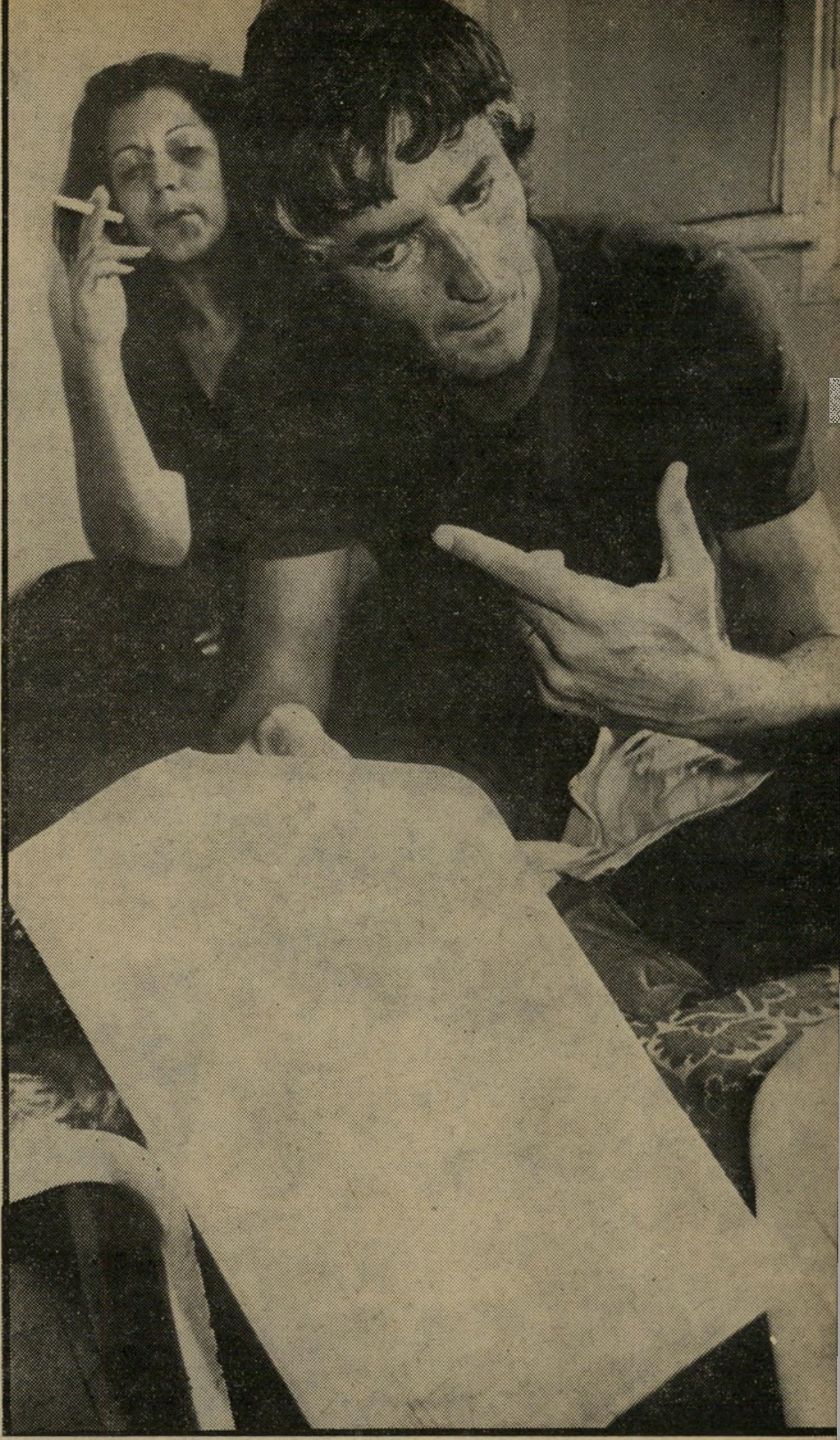

עמוס אוריון עם המיסמך והחברה שולה יפרח

(המשך מעמוד 37)
קצין־המיבצעים של חברת הובלת־הכסף ברינקס. קיבל חנינה, ונשבע עם צאתו מהכלא לגלות את הרוצחים האמיתיים של ליבנה.

עזר כהן היה דמות מפורסמת עוד יו־תר. הוא היה מלווייתני־הפשע בארץ, ו־המלך המוכתר של העולם־התחתון ה־ירושלמי. עזר כהן הואשם ברצח דודו ענתבי, מנהיגה של כנופיית־פושעים ירי־בה בבירה. במהלך ישיבתו במעצר ניסו ידידיו של ענתבי לרצוח את עזר בתוך הכלא. הוא נפצע, אך הצליח להינצל. אחרי מישפט ארוך ומייגע זוכה עזר כהן מאשמת הרצח. התביעה לא הצליחה להו־כיח את אשמתו.

עמוס ועזר התיידדו בכלא. חבריהם ל־מעצר כינו אותם „שני העיינים.״ עמוס הצליח לשכנע את עזר בחפותו, ועזר נשבע לעזור לעמוס לגלות את הרוצחים האמיתיים של דב ליבנה, ולפרוע מהם את חובו.

לעולם התחתון ולמישטרה ברור ש־עמוס ועזר הצליחו לעלות על עיקבותי־הם של רוצחי דב ליבנה, ואולי גם על עיקבותיהם של רוצחי דודו ענתבי. לאיש אין ספק בכך שרק זו יכולה היתה להיות הסיבה לרצח הכפול בחולות אשדוד, ש־הכל משוכנעים שיביא ל„מילחמה עול־מית״ בין כנופיות הפשע בארץ.

כדי לפתור את הרצח של השבוע ש־עבר יהיה על הצוות המייוחד, שהקים מפכ״ל המישטרה, לפתור ארבעה מיקרי־רצח: של עמוס אוריון ועזר כהן, וגם של דב ליבנה ודודו ענתבי. הוא זקוק להרבה מאוד מזל כדי לחשוף את רוצחי־הם של הארבעה.

שתי הפרשות, זו של עמוס אוריון וזו של דודו אנטבי הן מהפרשות המוזרות ביותר בעולם הפשע הצעיר של ישראל. סיפור מאסרו של עמוס אוריון לקוח כאילו מספר פשע דמיוני.

חנינה רק לאשמים

בחודש **אוקטובר** 1971, במרתף ה־חשוך למחצה של מיגדל שלום, רץ בחור גבה־קובה, בידו אקדח שלוף. צבי דורון, איש־תחזוקה של הבניין, הבחין בו כאשר היה שתי מדרגות לפניו, ושאל אותו: „לאן אתה רץ?״ אך הצעיר לא ענה אלא המשיך במרוצתו, ונעלם אחרי העיקול במדרגות.

מבוהל צילצל דורון לקצין־הביטחון של מיגדל שלום, ומסר לו כי שיכור מזויין נראה במדרגות של מרתף א׳. הידיעה נרשמה ביומן בשעה 18.30 בדיוק, ומבואות הבניין נחסמו.

עשר דקות מאוחר יותר, בשעה 18.40, נתקבלה קריאה מבוהלת במוקד המישטרה, וקול חלוש אמר: „שוב פעם, זה ברינקס, שודדים אותי בכל־בו שלום.״ הקול נחלש עד שנעלם והשוטר שמע את טריקת השפופרת.

ניידת הגיעה למקום שלוש דקות אחרי שהתקבלה הקריאה במוקד. השוטרים נעזרו באנשי ברינקס כדי למצוא בסבך המרתפים את המיתקן של החברה. שם, מחוץ לדלת הכניסה למיתקן, שכב מתבוסס בדמו דב לבנה, המיבצען של חברת ברינקס. הוא נורה באקדח בראשו, מטווח קצר ביותר, ומת אחרי דקות ספורות.

דורון, שראה את הצעיר עם האקדח, נחקר על־ידי המישטרה במרתף ברינקס. הוא חזר על תיאורו: „ראיתי בחור צעיר, בערך 1.80 מטר גובה, רזה ושחרחר. שיער מלא עד הצוואר, מסורק לאחור. לא חלק אלא קצת מתולתל. לבוש חולצת ג׳ינס.״ התיאור הוליד זיהוי ספונטני מפי [illegible] שנוכחו במקום. „זה עמוס!״ הם קראו. והתכוונו לעובד החדש בברינקס, עמוס אוריון.

עמוס אוריון נתפס על סמך זיהוי זה, נעצר, נחקר והורשע בבית־המישפט ה־מחוזי בתל־אביב באשמת רצח בכוונה תחילה, ובאשמת רצח למטרת שוד. הוא נידון למאסר עולם (העולם הזה 1783).

מיום מעצרו ועד ליום שיחרורו, ערב יום העצמאות האחרון, חזר עמוס בעקשנות על גירסתו כי איננו אשם, וכי לא הוא רצח את המיבצען. הוא היה כל כך נחוש בדעתו, עד שסירב לבקש חנינה. „חנינה זה לאשמים, אני חף מפשע.״ משך תשע השנים שבהן ישב בכלא לא שקט גם יום אחד. הוא הגיש עירעור לבית־המישפט־העליון, וכאשר גם זה נדחה המשיך לאסוף חומר למישפט חוזר. ולשם כך היה מגיש בקשות לבית־המישפט הגבוה לצדק כמעט כל חודש.

הישועה באה לעמוס ממקור בלתי צפוי, שאין לו תקדים בהיסטוריה המישפטית בישראל. השופט העליון חיים כהן, שהיה אב בית־הדין שדחה את עירעורו של אוריון בבית־המישפט־העליון, הוא אשר התערב לטובתו. אחרי שראה חומר חדש שהתגלה בחקירות סניגורו של אוריון, דויד ליבאי, השתכנע השופט כי עובדות מסויימות שנקבעו בפסק־הדין הופרכו. כאשר הסתבר לשופט, כי התגלו ספקות באשר לאשמתו של אוריון, פעל מיוזמתו. הוא פנה לשר־המישפטים ואחרי שיחה ארוכה שיכנע אותו כי יש מקום להמתיק את עונשו של אוריון ולשחררו.

הגנתו של עמוס התבססה על 10 דקות. הרגעים שבין השעה 18.30, שבה נראה בורח, לדברי דורון, כשבידו אקדח שלוף, ועד 18.40, כאשר התקשר המנוח למיש־טרה והודיע על שוד. במשך זמן זה היתה עוד שיחה טלפונית אחת. בשעה 18.35 התקשר עובד ברינקס, אליהו מרדכי, אל המנוח והודיע לו כי מישלוח מסויים מהשק״ם יתעכב. בשיחה זו היה המיבצען בריא ושלם, וקולו היה רגיל. הוא לא הודיע על שוד ולא על פגיעה כלשהי. אם אמנם נראה עמוס בורח בשעה 18.30 הרי ברור כי לא הוא שפגע בקורבן.

שנים ארוכות טען אוריון כי חברת ברינקס מנהלת רישומים מדוייקים, וכי ביומנו של המיבצען המנוח חייב היה להיות רישומה של אותה שיחה — חמש דקות אחרי בריחתו של הרוצח. חברת ברינקס הכחישה בתחילה כל מידע כזה, ולא נענתה לבקשתו של הסניגור להציג בפניו את הרישומים. רק בעירעור, כאשר ביקש הסניגור בקשה מייוחדת, להזמין את נציג ברינקס אשר יביא עמו את הרישומים, התגלה כי אמנם היה יומן כזה. איש ברינקס העמיד לרשות בית־המישפט את יומנו של המיבצען מיום הרצח. היומן הסתיים בשעה 18.00 בדיוק. כל שיחה לא נרשמה אחרי שעה זו.

אוריון טען שוב כי היומן שהוגש לא היה המקור. בחדר הרצח היו כתמי דם רבים, לכן סירב להאמין כי היומן הצח שהוגש לבית־המישפט הוא זה שהיה למראשותיו של המנוח בשעת הרצח.

הוא גם טען כי היו רישומים נוספים, אצל העד מרדכי, שחייב היה לציין בהם את קריאת הטלפון שלו למיבצען,

אוריון בברינקס

אחרי שיחרורו מהכלא, לפני ארבעה חודשים, החל עמוס לחקור, יחד עם עזר כהן, את הפרשה שלו. הוא ניסה למצוא ולדובב עדים שהעידו נגדו וביקר במקום הרצח, של דב ליבנה, מרתפי־החנייה של חברת **ברינקס בכל־בו שלום** בתל־אביב.

המיסמך ששיחרר

המיסמך שהיווה תפנית בחייו של עמוס אוריון. אחת העובדות החדשות ששיכנעה את מי שהיה אז היועץ־המישפטי־לממשלה, אהרון ברק, להורות ולחקור מחדש בפרשת רצח **ברינקס** ואת השופט העליון חיים כהן להמליץ על חנינה לעמוס אוריון, היו יומני חברת **ברינקס**.

ואת שעתה המדוייקת. השעונים בברינקס מאופסים ומעודכנים לעתים קרובות, ולכן לא היתה יכולה להיות אפילו טעות של דקות ספורות. חברת ברינקס סירבה לשתף פעולה, ולא היתה כל דרך להכריח אותה. יתכן שהיא חששה לחשוף את דרכי פעולתה, לבל ישתמשו בהם שודדים בעתיד, או אולי היו לה סיבות אחרות. על כל פנים בעת העירעור לא התגלו כל ראיות נוספות, ובית־המישפט העליון לא שוכנע כי חלה טעות שיפוטית.

גורם נוסף להרשעה היו בגדיו ונעליו של אוריון, שנעלמו. חליפת הג'ינס, שבה היה מגיע כל יום לעבודה, והנעליים שאותן נעל ביום הרצח נעלמו כליל. הנאשם סיפר כי ארז אותם בתיק פלסטיק, לקחן עמו למקום שבו בילה את הלילה שאחר הרצח, כדי למסרן לכביסה. אך כאשר חיכה לאוטובוס שכח את השקית על ספסל התחנה. החבילה לא אותרה, וידידו שהיה עמו בתחנה, דויד גיא, אצלו לן באותו לילה, וחברתו של עמוס באותו זמן, שרה דנוך, לא זכרו כלל את התיק. לכן קבע בית־המישפט כי הסיפור „מצוץ מן האצבע".

הנקודה האחרונה לרעתו של אוריון היתה יום המחרת. במקום לבוא לעבודה בשעה 6.30, כפי שהתבקש במיוחד, הוא איחר. הוא אפילו לא הגיע לשעת העבודה הרגילה, שהיא 7.30, אלא בא בשעה 8.20. כאשר התיישב במישרד שבו אירע הרצח לא שאל כל שאלות, למרות שהקיר מולו היה מוכתם בדם רב. הוא רק ביקש קפה והיה עצבני ורועד באופן בולט.

היה ברור גם כי המיבצען הכיר את רוצחו. מיתקן ברינקס מאובטח בשלוש

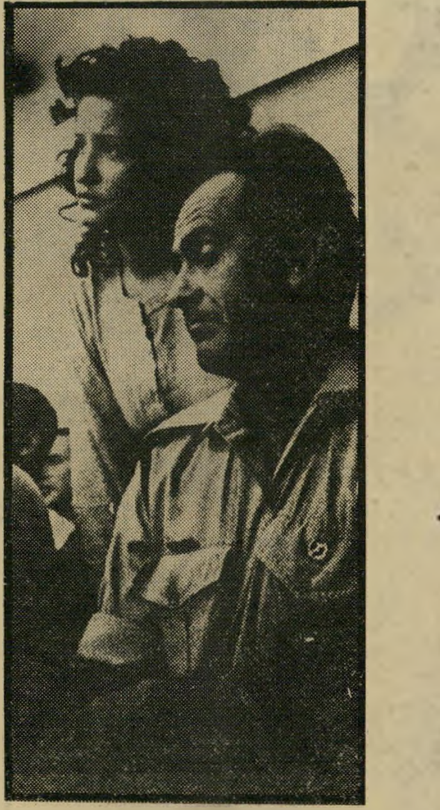

העדה שלא עזרה לעמוס, היתה המאהבת שלו לשעבר, שרה דנוך, בת למישפחת דנוך המפורסמת. שרה היתה לדעת עזר כהן, אחד הקשרים בין הפרשה שלו לזו של עמוס אוריון.

דלתות הנפתחות באופן אלקטרוני, על־ידי המיבצען. והוא לא היה פותח אותן בפני זר. לא נמצאו כל סימני פריצה, אך לא היה גם כל שוד, ולא נלקח דבר מהכספת הגדולה שהיתה מלאה כסף רב באותו הזמן. נטען אמנם בבית־המישפט כי יתכן שהפורץ הופתע ולכן גם ברח במהירות מהמקום כאשר אקדחו בידו, אך הדבר לא הוכח.

באותה עת היה עמוס חדש בחברת ברינקס. הוא עבד שם שלושה שבועות בלבד, ומצבו הכספי היה קשה. אחרי שיחרורו מצה"ל, התכוון לעלות על אוניה ולעבוד כימאי. אך אז הכיר את שרה דנוך, תימניה יפהפיה, בת למישפחה ידועה בתל־אביב. היא היתה גרושה ולה בת קטנה, ועמוס העדיף להישאר בתל־אביב, קרוב לאהובתו, ושכח את הים. בעת הרצח היה כבר מתגורר לעתים בביתה של שרה, וביום הרצח בא לביתה, ויחד עמה נסע לחברים אצלם לנו.

מאז הורשע ניהל עמוס את מילחמתו הפרטית מבית־הסוהר. הוא ניסה בכל דרך להגיע למקורות המידע של חברת ברינקס, ולמצוא את היומנים האבודים.

בעת השיחות בקמפ־דייוויד, התפנה מי שהיה אז היועץ המישפטי, אהרון ברק, לשמוע את בקשתו של אוריון. הוא השתכנע כי למרות פסק־הדין הסופי נגדו, יש מקום להמשיך לחקור בעניינו, והורה למישטרה לחקור את העד אליהו מרדכי, שדיבר עם המנוח חמש דקות אחרי שעמוס נראה בורח מהמקום. המישטרה קיבלה הוראות לתפוס את יומני חברת ברינקס, בייחוד את זה של מרדכי, כדי לאמת את הזמנים. אך אז הסתבר כי בשנת 1975 נשרפו חלק ממיסמכי ברינקס, כפי שעושים מידי חמש שנים. אולם יומן אחד שנתפס הוכיח כי עמוס דיבר אמת, וכי שיחת הטלפון עם מרדכי התקיימה בשעה שציין. בכך הודגש הספק באשר לשעת הרצח, ולקשר שבין אוריון ומותו של המיבצען. זה היה החומר החדש ששיכנע את השופט כהן לפנות לשר־המישפטים.

לו היה מנהל ברינקס נעתר לבקשת ליבאי, ומוסר לרשותו את המיסמכים המבוקשים מוקדם יותר, יתכן שהדברים היו מתגלגלים אחרת, ועמוס לא היה מבלה את השנים האחרונות של חייו בכלא במאמצים נואשים להוכיח את חפותו.

הקשר בין שתי הגוויות

פרשת רצח אחרת, זו שבה היה מעורב עזר כהן, היתה לא פחות מסתורית ומסובכת מזו של עמוס אוריון. עזר כהן היה מנהיג כל־יכול של כנופיית־פושעים ירושלמית שהטילה את חיתתה על עסקים, מועדוני־לילה, מסעדות וחנויות בעיר. שימעה של כנופיית עזר כהן הגיע לכל רבדי העולם־התחתון בכל רחבי הארץ.

לדודו ענתבי היתה כנופיה משלו. הוא אמנם לא היה כה מפורסם כמו עזר כהן, אך יתרונו של ענתבי היה בקשרים ההדוקים שהיו לו עם אחת הכנופיות המפורסמות של הפשע־המאורגן באחת משכונות תל־אביב. דודו ענתבי נרצח, גופתו הושלכה לבאר מבודדת בהרי־ירושלים, ליד יד קנדי ונתגלתה על־ידי אחיו. עזר כהן נעצר. הוא נראה יחד עם ענתבי ביום בו נעלם ענתבי וביום בו ככל הנראה נרצח.

לכל שוטר זוטר בירושלים היה ברור שעם הרצח של ענתבי ומעצרו של כהן תתלקח בירושלים מילחמת־כנופיות אלימה וממושכת. אולם המילחמה לא התלקחה. כנופיית־האם של ענתבי מדרום תל־אביב הורידה הוראה ברורה: לשמור על השקט.

עזר כהן ישב חודשים אחדים במעצר, עד שיצא זכאי במישפט. אולם דלתות הכלא נשארו סגורות עבורו. למרות שזוכה מרצח הואשם עזר כהן בשורה של עבירות, ביניהן עבירות סמים, וספג ארבע שנות מאסר.

לגבי כל אדם אחר פסק־דין זה היה פסק־דין מוות. היה ברור שידידיו של ענתבי ושליחי כנופיית האם מתל־אביב יחסלו את עזר בכלא. הוא אמנם הותקף, פניו נחתכו, ידו נשברה, אך הצליח למלט עצמו מהחוזה שהוצא עליו.

עזר כהן לא קיבל חנינה. כשתם מועד המאסר והוא שוחרר מהכלא, ידע עזר שבכך לא הסתיימה התקופה המסוכנת שלו. עזר כהן ידע שהוא יחיה תמיד באחד משני מעגלים סגורים: מעגל החוזה על חייו שעדיין היה בתוקף ומעגל הכלא. לחבריו הוא אמר: „אם אני לא חוזר לכלא, מוצאים את הגופה שלי בחולות." עזר כהן לא חזר לכלא.

בבית־הסוהר נפגשו עמוס אוריון ועזר כהן. עמוס היה עסוק באיסוף וכתיבת חומר שלדעתו מפריך את אשמתו. ביום השיחרור שלו הוא נשא איתו אל החופש ארגז מלא מיסמכים ורישומים. במשך הזמן החל גם הפושע הקשות עזר כהן להאמין לעמוס. אולם יותר מכך: עזר החל למצוא חוטים המקשרים בין הפרשה שבגינה בילה חודשים רבים במעצר, הרצח של דודו ענתבי, לבין פרשת הרצח של עובד ברינקס.

כששוחרר עמוס מהכלא הוא סיפר להעולם הזה (2225): „במשך השנים חקרתי הכל מחדש. אספתי מיסמכים ועדויות. ניסו לשים לי רגל, להכשיל אותי, אבל זה לא הלך להם. היום יש לי חומר שמוכיח שאני חף מפשע. אני יכול להוכיח שהכל היה שונה. השוד היה בשעה אחרת, אני הייתי במקום אחר, העדים לא היו כפי שהוצגו. אני מתכוון להקדיש עכשיו כל רגע מחיי לגלות את האמת.

„זו משימה גדולה. אני יודע. למדתי את זה עוד בבית־הסוהר. שם ניסו לעשות הכל בשביל להשתיק אותי. יום אחד באו מהמדור־המרכזי והחזיקו אותי יום שלם בתוך בית נטוש ביפו. נתנו לי רמזים עבים כמו פיל, שיותר טוב שארד מכל העניין. חשבתי שהם עומדים לחסל אותי. אבל מה שיותר גרוע — ביומן של הכלא רשום שהייתי באותו היום בתא שלי. אני הייתי ביפו, אבל ביומן רשום שהייתי ברמלה. זאת השיטה שלהם. ככה הם עובדים. אחד מחפה על השני.

חפש את האשה

עזר כהן, הוותיק בפשע, הבין מה פירושה של רדיפה כזו. הוא הבין שאם יש כאלה שכל כך מעוניינים להשתיק את עמוס, סימן שהכוחות העומדים נגדו הם גדולים וחזקים. בעולם המושגים של עזר, כוחות גדולים וחזקים הם כנופיה גדולה של הפשע־המאורגן. הכנופיה הגדולה אותה הכיר עזר כהן היא הכנופיה מהפרבר של תל־אביב.

מילבד ברית־האסירים שכרתו ביניהם השניים בכלא היה להם עתה אינטרס משותף, יריב־אפשרי משותף. היתה לעזר עוד סיבה לחשוב שעמוס צודק וכי יש קשר בין הפרשות של שניהם. אחת העדות במישפטו של עמוס היתה שרה דנוך, מי שהיתה המאהבת של עמוס באותה תקופה. עדותה של שרה לא היתה בדיוק העדות שעמוס, אז עציר חשוד ברצח, קיווה לה.

שרה היא בת למישפחת דנוך המפורסמת מתל־אביב ולא רק עזר ידע שאותה מישפחה מכירה כנופיית הפשע־המאורגן שרדפה אותו.

כשיצא עמוס מהכלא הוא עבר להתגורר עם צעירה בשם שולה יפרח, אותה הכיר בעת אחד מביקוריה בכלא. עזר כהן לא חזר לירושלים. הבירה היתה מסוכנת מדי עבורו. הוא חילק את זמנו בין שלוש ערים: נתניה, תל־אביב ואשדוד. אולם מאז השיחרור מהכלא הפכו השניים לצמד. הם התראו מדי יום ביומו כמעט, ואת שניהם העסיק לטענתם רק דבר אחד: למצוא את רוצחיהם של דב ליבנה ודודו ענתבי.

חוקרי המישטרה לא הצליחו עדיין לעקוב אחרי מהלכה של החקירה הפרטית של השניים. רק לגבי אחד העדים ממישפטו של עמוס, קיימת העדות של עמוס עצמו. סיפר עמוס ימים אחדים אחרי ששוחרר מהכלא: „הדבר הראשון שעשיתי אחרי שיצאתי מהכלא היה ללכת לחפש את העד צבי דורון. זה האיש שאמר שראה אותי עם האקדח על המדרגות של כל־בו שלום. לא מצאתי אותו. הוא נעלם. אנשים ששאלתי אותם עליו התחילו לרעוד. ממש ראיתי את הפחד שלהם בעיניים."

גם כמה חוקרי מישטרה וותיקים נוטים להניח שעמוס ועזר מצאו קשר בין שני מקרי־הרצח בהם הואשמו ובמהלך חקירתם עלו על יבלות של כנופיה אלימה ומקצועית. השיטה בה נרצחו השניים, האכזריות שגילו החוטפים כלפי שניהם לפני שרצחו אותם וכלפי גופותיהם אחרי שהם היו כבר בין המתים — כל אלה מעידים שעמוס ועזר נרצחו בידי אנשי כנופיה קשוחים.

עזר כהן (במרכז חורץ לשון) יוצא מבית־המישפט

נסיכת הים התיכון

אף אחד

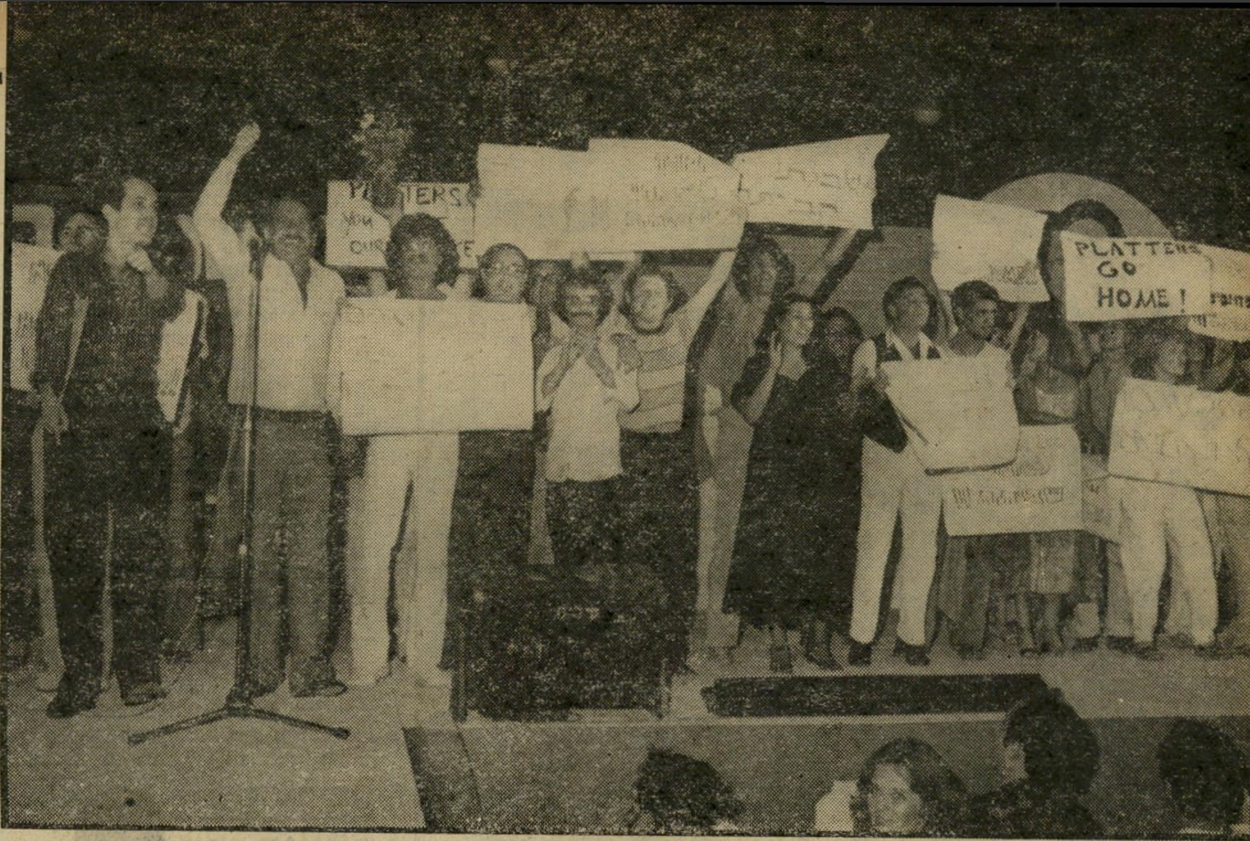

טופול מלהיב הוא עלה על הבמה, בפתיחת הערב, בחברת עמיתיו הנושאים שלטים, והסביר לקהל את פשר הימצאותם של האמנים הישראלים במקום. „גם אתם לא הייתם רוצים שיביאו פועלים מיוגוסלביה, למשל, כדי שישברו שביתה,״ אמר והוסיף: „מי שלא רוצה אותנו כאן, שיקום!״ אף אחד לא קם.

המיון הסופי הסתיים. שתים־עשרה המועמדות נבחרו, ועתה מתחילה סידרת הנשפים המפוארים במיסגרת תחרות מלכת־המים. הנשף הראשון התקיים במוצאי השבת שעברה, במלון המלך שאול באשקלון, שבו נבחרה נסיכת הים־התיכון.

התוכנית האמנותית, שעליה פורסם במודעות, נועדה להציג בפני קהל־הצופים אמנים ישראליים, גולת הכותרת תוכננה להיות הופעה של להקת הפלאטרס, שהגיעה מארצות־הברית. אך ביום השישי שעבר הסתבר למארגני הנשף, רפי ומירי זכרוני, שהאמנים הישראליים מני פאר, מוטי גילעדי ולהקת סקסטה מסרבים להופיע בצוותא עם הפלאטרס. „הם שברו את השביתה שלנו, כשהסכימו להופיע בתוכנית הטלוויזיה שעה טובה, לכן אנחנו מסרבים להופיע איתם,״ הסביר המנחה מני פאר (ראה עמודים 50—52).

הנושא הועלה בישיבת אירגון האמנים הישראליים — אמ״י. אילי גורליצקי הודיע לאמנים ולמארגני הנשף: „מחר יופיעו או האמנים הישראליים או הפלאטרס. אתם חייבים לוותר או עלינו או עליהם!״

לא היה זמן, וההחלטה חייבת היתה ליפול. האמנים קבעו: „אם תוותרו על הפלאטרס, נפצה אתכם בכמה אמנים ישראליים נוספים.״

„אין בעיות,״ אמר השחקן חיים טופול. „נביא לכם אמנים משלנו. אני בעצמי אסע לאשקלון ואסביר לקהל מדוע הפלאטרס לא מופיעים.״

מנוחת הלוחמות לפני העלייה הראשונה על הבמה. הן תופסות רגע של שלווה. מימין: קורין נגן, ריטה כהן, דגנית נחום, סילביה בן־שושן, זיוה ברקן, דורית ברזילי ושלי ברלינסקי.

„אנחנו לא רגילות״

בשבת, בשעה שבע בערב, התאספו כמאה אמנים במיגרש החנייה של היכל התרבות בתל־אביב. רובם באו במכוניות הפרטיות שלהם. בשעה שעשו דרכם לאשקלון, כבר שהו במקום המועמדות הצעירות. כולן אחוזות התרגשות רבה. „זה הנשף הראשון שלנו. אנחנו לא רגילות להופיע בפני קהל רב כל כך,״ אמרה המועמדת ירדנה צרור.

עם תום ההכנות האחרונות — איפור וסירוק אחרון — עלו המועמדות, בזו אחר זו, על הבמה, לעיני קהל של שלושת אלפים איש, רובם תושבי אשקלון.

בתחילה עלו המועמדות עם בגדי־ים וחוף של גוטקס. הם נעלו סנדלי נימרוד ונעלי מרנו. אחר־כך עלו עם שמלות בוקר וערב של ניבה, ולבסוף עם שמלות־כלה של סלון אמבר. את הבנות ליוו דוגמנים הלבושים בבגדי אנוה. הכוללים מערכות שלמות. החל בבגדי־ים וכלה בחליפות־ערב. מאחרי הקלעים הוגש המשקה פינה קולדה, שהעלה את מצב הרוח. לאשקלון נסעו הבנות באוטובוס ממוזג ומרווח של חברת עמי־תור, שזכתה השנה בתואר „תיירן מצטיין״. כל

מני מנצח על האמנים ומארגני הנשף, במהלכה של תוכנית אמנותית מאולתרת. מימין: מירי זכרוני, אילי גורליצקי, חיים טופול, שלמה ניצן, טוביה צפיר ושייקה אופיר (עם הגב למצלמה).

שלוש הגראציות הן הזוכות ... ספים ש... כון וסגניותיה. במרכז: הנסיכה שלי ברלינסק...

נבחרה בצל הפגנה
של אמני ישראל
שבאו לאירוע

לא קם!

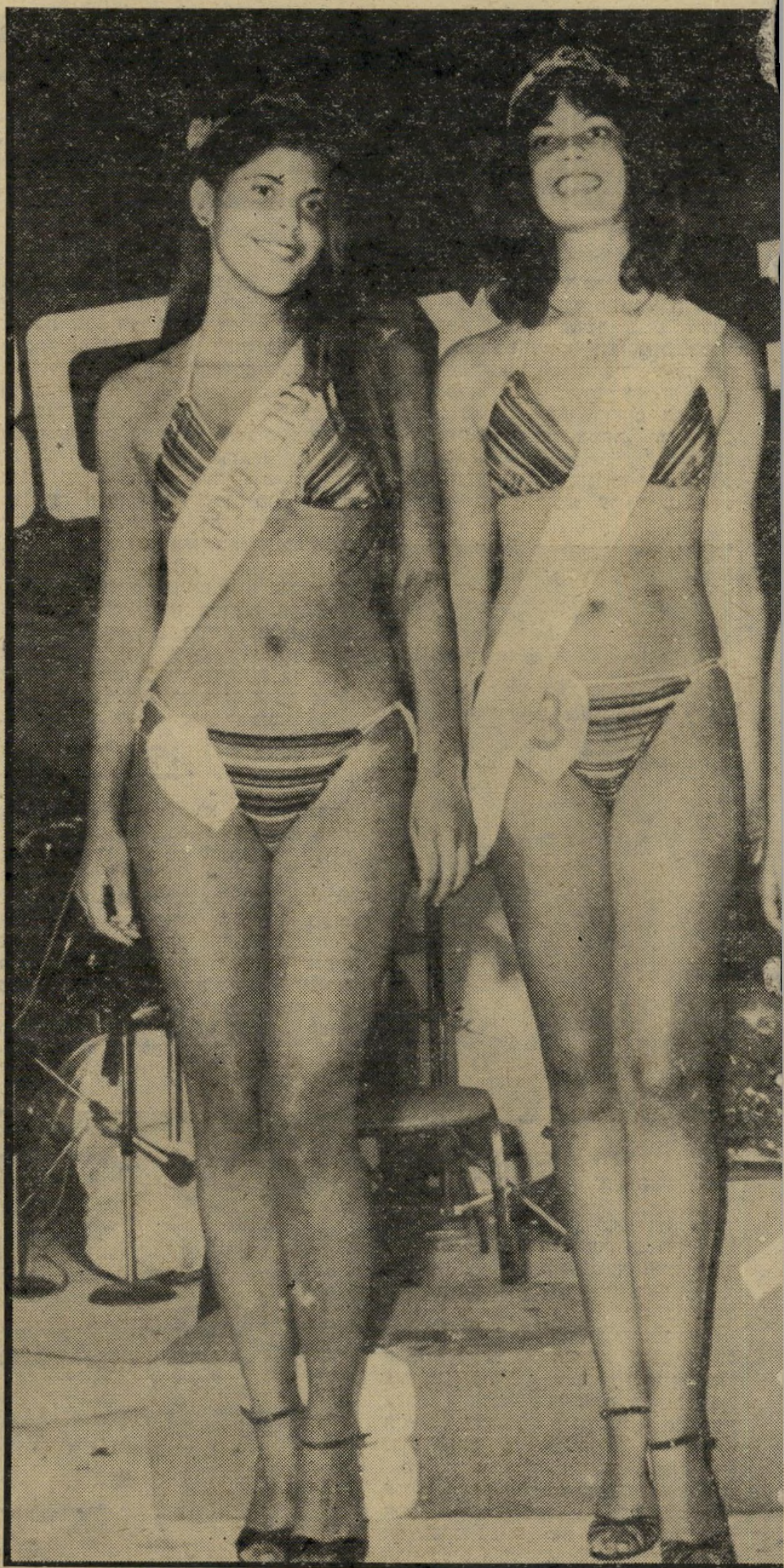

מיפקד הערב המועמדות ניצבות על הבמה. מימין: סילביה בן־שושן, עדי שריטר, אתי סלע, קורין נגן, דורית ברזילי ודגנית נחום. למטה: טובה ישעיה, מנהלת הפירסום של **עץ הזית** מכתירה את שלי.

המועמדות תטוסנה בחג הסוכות לאיי יוון, במטוסי אולימפיק, שם תתארחנה על־ידי חברת התיירות אופיר־טורס. הן תקבלנה מחברת מצלמות הדר את מצלמות־הכיס הידועות בטיבן ויויטאר. מלכת המים, שתיבחר בנשף המסכם בהיכל התרבות, תקבל מהקבלן אברהם גינדי סיוע לקניית דירה שבנתה חברתו. את הבנות סירק

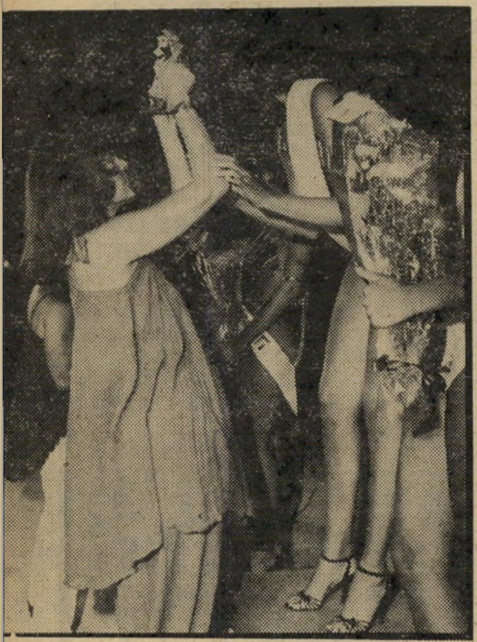

דיין כפי שמציג אותו החקיין מוטי גילעדי, המושך את מיכנסיו כלפי מעלה, כמינהגו של משה דיין.

הסגנית השנייה ירדנה צרור מוכתרת ע״י שלמה אק־סלרוד, מחברת תכשירי השיער, **וולה.**

ג'ימי החיפאי, שהביא עימו ארבעה ספרים — לעזרה. את הבנות איפרה אביבה אורגד, שגם היא הביאה עימה אסיסטנטית שלה.

„נשף נפלא כזה"

בחבר השופטים השתתפו תת־אלוף נתקה ניר, שהוא יושב־ראש הוועד למען החייל; אברהם אבו־קסיס, סגן מפקד מישטרת אשקלון; תיקווה אהרוני, בעלת המלון; טובה ישעיה, מנהלת הפירסום של עץ הזית; תמי בארי, בעלת סלון אמבר; שלמה אקסלרוד, מהנהלת וולה; יוסי שוורץ, מנהל חברת עמי־חור; יצחק פרושינובסקי, המייבא את המשקה פינה קולדה; מוריס לוי, מחברת התעופה אולימפיק ודויד חיימוביץ, מהנהלת אופיר־טורס.

מני פאר הינחה את הערב בהו־

(המשך בעמוד 42)

מימין: אתי סלע ומשמאל: סגנית שנייה ירדנה צרור, בת החמש־עשרה וחצי, שהיא חובבת אופנועים גדולים. שלי היא תלמידה מחוננת במגמה הריאלית ומני ערך לה מיבחן בטריגונומטריה.

ת בתוארים הניכ־
נסיכת הים־התי־
סגנית ראשונה.

המדינה כולה שקועה בצפיה בשידורי האולימפיאדה בטלוויזיה והספורטאים שלא נסעו ממורמרים

ההפסד הישראלי במוסקווה

קלעי מיכה קאופמן

בכל צהריים מגיעה אורלי יניב לאולפן א׳ בבניין־הטלוויזיה בשכונת רוממה בירושלים. משך שעה ארוכה מאפרים את אורלי. פניה המתוטסים דורשים שכבות רבות של איפור. אחר־כך טורחת אורלי, שעה ארוכה, על לבישת המיקטורן הלבן, שעל כיסאו תפור סמל אולימפיאדת מוסקווה. אורלי נמוכת הקומה ומלאת הגוף חונטת עצמה בתוך המיקטורן.

אחר־צהריים, מתחילה ההצגה הגדולה של אורלי. משך שלוש עד חמש שעות ביום משמשת אורלי, האשה המצולמת ביותר בצבע בארץ, כאלופת ישראל באולימפיאדת מוסקווה. אנשים מבטלים פגישות, מוותרים על בילויים ומרתקים עצמם למקלט הקטן למשך שבועיים, כדי לחזות באורלי.

הוועד־האולימפי־הישראלי נעתר לבקשת ראש־הממשלה, מנחם בגין, שנעתר לבקשת נשיא ארצות־הברית, ג׳ימי קארטר, להחרים את אולימפיאדת מוסקווה. אחרי כישלון נבחרת־הכדורסל במישחקים־המוקדמים, עדיין נותרה לחובבי־הספורט הישראלים, ולאלה שהופכים לחובבי־ספורט בתקופת האולימפיאדות, תקווה קלושה לראות את דגל ישראל מתנוסס במוסקווה.

חמישה מבין הספורטאים הישראלים שעמדו לצאת למוסקווה מביעים את דעתם לגבי השאלה המעסיקה היום את הכל: האם היתה צריכה ישראל להשתתף בחרם החלקי, או שספורטאי הכחול־לבן היו צריכים לנסוע לבירה הרוסית.

האצנית מיספר אחד של ישראל, אסתר רוט־שחמורוב, אלוף־ישראל בג׳ודו, ישראל מלניק, אלופת־ישראל בהתעמלות, סיגל וינר, אלוף־ישראל בקליעה ברובה־זעיר, מיכה קאופמן ואלוף־ישראל בהתעמלות, יוחנן מויאל, מביעים את דעתם על החרם, על שידורי הטלוויזיה ומספרים על הפגיעה האישית של החרם בהם.

אסתר רוט־שחמורוב:

כל העניין היה ביסודו בטעות. הנשיא קארטר פלט משהו, ואחר־כך הוא היה צריך לעמוד בזה, כך הוא גרר אחריו את כל 32 המדינות, שהחרימו את האולימפיאדה. זה לא פתר כלום. הרוסים אולי אפילו מרוצים. הם הרי זוכים עכשיו ברוב המדליות. היחידים שסובלים הם הספורטאים שלא נסעו. עבורם זה היה קשה מאוד.

לדעתי זה היה חשוב מאוד שאנחנו דווקא כן נהיה במוסקווה. זה היה חשוב במייוחד עבור היהודים שם. אני גם חושבת שאנחנו צריכים להשתדל להיות בכמה שיותר תחרויות. האולימפיאדה זה השיא עבור כל הספורטאים בעולם. יחד עם זאת אני יודעת שיש גם שדברים שעומדים מעל לספורט. כספורטאית אני לא צריכה לומר את זה, אבל אי־אפשר להתעלם מהשיקולים האחרים.

בי אישית זה לא פגע במייוחד. נכון שהתאמנתי במשך ארבע השנים האחרונות למעמד הזה. בשבילי זה היה צריך להיות פיסגת הקאריירה. רציתי לייצג בכבוד את ישראל. אבל אני השתתפתי כבר בשתי אולימפיאדות בעבר. הייתי בתחרויות בכל העולם. אני יכולה לחיות גם בלי מוסקווה. אבל אני יודעת שבספורטאים אחרים זה פגע קשה מאוד.

תיארתי לעצמי מראש שהספורטאים יהיו הסובלים העיקריים. אני חושבת שראו את זה בטלוויזיה. הרוסים אירגנו את האולימפיאדה בדיוק כמו שרצו. הפתיחה היתה מרשימה ועשתה להם תעמולה בכל העולם. שידרו את זה גם במדינות המחרימות. העובדה שהספורטאים של 32 מדינות לא השתתפו, כמעט שלא גרעה מהרושם.

ישנם שיקולים שונים לגבי השאלה, אם היה צריך לשדר בארץ מהאולימפיאדה. אני לא חושבת שזה צעד נבון להתנהג כמו בת־יענה ולהטמין את הראש באדמה. האולימפיאדה מתקיימת למרות הכל. אבל קיימת גם ההזדהות עם הספורטאים שלא נסעו. מהבחינה הזאת בהחלט לא היו צריכים לשדר. אבל לא רק אצלנו. אני חושבת שכל המדינות המחרימות את המישחקים היו צריכות להחרים גם את השידורים. באופן כזה ההחרמה כולה היתה הרבה יותר ממשית.

בשנה האחרונה התאמנתי רק בשביל האולימפיאדה. השקעתי מאמצים אדירים. זה היה כרוך בשעות ארוכות של אימונים מדי יום. כל סדר־החיים שלי נע סביב זה. הספורט הוא בעצם מרכז החיים שלי. ברור שיש לי גם מישפחה וחיי חברה, אבל כמעט מאז שאני זוכרת את עצמי, אני ספורטאית.

אין לי אשליות. גם אם הייתי משתתפת, הסיכויים שלי לזכות במדליה היו קלושים. אבל הפסדתי חווייה גדולה. היום אני פחות או יותר בשיא שלי. אני עדיין לא יודעת. אם אמשיך להתאמן עד האולימפיאדה בלוס־אנג׳לס בעוד ארבע שנים. על זה אני צריכה עוד לחשוב.

יונה מלניק:

ספורטאים זה לא רק גוש־בשר ושרירים בלי שכל. למרות שלא שאלו אותנו, גם לנו יש מה להגיד בכל העניין הזה.

השאלה כיום אינה אם היינו צריכים להשתתף באולימפיאדה. זה גם לא חשוב אם משדרים את המישחקים בטלוויזיה. מה שחשוב כיום זה הלקחים שנפיק ממה שקרה. יש לנו עתה הזדמנות יוצאת־מן־הכלל לשנות פעם אחת ולתמיד את כל שיטת המישחקים האולימפים. לטהר את האווירה בעולם־הספורט.

הבעייה הגדולה של הספורט כיום היא הפוליטיקה. כולם אומרים שלא צריך לערב את השניים, אבל מה שקורה בפועל זה בדיוק ההיפך. במשך שנים שולטים בענפי הספורט דווקא השיקולים הפוליטיים. הספורטאים הם שסובלים מכך. אנחנו, הישראלים, מרגישים את זה יותר מכולם. באופן שיטתי זורקים אותנו מתחרויות־ספורט בינלאומיות. הרקע לכך הוא תמיד פוליטי.

אני מציע להנהיג שינויים יסודיים בכל הסדרים שהיו נהוגים עד היום. ההשתתפות באולימפיאדה צריכה להיות פתוחה בפני כל מדינה ריבונית, וזה כולל גם את דרום־אפריקה, שעד היום היתה מוחרמת בכל הארועים הבינלאומיים.

אם יש לספורט השפעה גם בתחומים אחרים, הרי שהיא רק חיובית. לכן, שיתופה של מדינה הפוגעת בזכויות של אזרחיה, יכול רק להביא לשינוי חיובי אצלה. ההחרמה שלה אינה תורמת דבר. היא רק גורמת לבידודה של אותה מדינה ולהתבצרותה בעמדותיה.

הכלל החשוב השני שאני מציע הוא עריכת המישחקים האולימפים במקום ניי־אוטרלי קבוע. המקום האידיאלי לכך הוא אולימפיה שביוון, שם נערכו המישחקים האולימפים העתיקים.

לקיום המישחקים האולימפים במקום כזה יש כמה יתרונות. הדבר החשוב ביותר הוא שלא תהיה מדינה מארחת, שתזמין או לא תזמין מדינות לפי האינ־

מתעמלת וינר
הפסד השנים היפות

שדרית יניב
אלופת הצבע

אצנית רוט־שחמורוב
חרם טלוויזיה־כללי

טרסים הפוליטיים שלה. אבל יש לכך גם השיבות עצומה מבחינה ספורטיבית. ה־מצב האידיאלי לשבירת שיאים הוא כאשר כל התחרויות מתקיימות בתנאים שווים. כאשר התחרויות מתקיימות כל ארבע שנים בארץ בעלת תנאי מזג־אוויר שו־נים, אי אפשר לדעת אם השיא נשב־ בגלל הישג אישי של המתחרה או בגלל השינויים בתנאים החיצוניים.

האולימפיאדה במקום קבוע תחסוך גם כסף רב. לא יצטרכו להקים כל פעם מחדש את כל המיתקנים. אך מה שייחסך, ניתן יהיה להפנות לקידום הספורט.

החרם על מוסקווה לא נכשל. לדעתי הוא הצליח בצורה בלתי־רגילה. במוסקווה היתה אומנם פתיחה מרשימה ומיפגן־ ראווה מפוצץ, אבל זאת רק עטיפה חיי־צונית מפוארת. התוכן של האולימפיאדה הזאת הוא זול מאוד. המאבק האמיתי היה מאז ומתמיד בין הספורטאים האמ־ריקאים והרוסים. ברגע שהאמריקאים לא באו, כל המתח נשבר. זה מתבטא יפה בתוצאות.

בענף שלי, הג'ודו, זה בולט בגלל אי־בואם של היפנים. תחרות בינלאומית ב־ג'ודו בלי היפנים לא נחשבת לתחרות. אבל יחד עם זאת צריך להודות שקצת ניצבט הלב לראות בטלוויזיה את ה־תחרויות. אף ספורטאי לא יכול להכחיש שהיה רוצה להיות שם.

בי זה פגע אולי פחות מכולם. אני לא ספורטאי שמתאמן ארבע שנים רק לאולימפיאדה. יש לי הרבה דברים מעבר לזה. מזה עשר שנים אני שוקד על פיתוח ענף הג'ודו בארץ. אני יכול להת־גאות שרוב אלופי הג'ודו בארץ הם חניכים שלי. לי זה לא יותר חשוב מ־אולימפיאדה.

אני היום בן 31. אני אלוף־ישראל 14 פעמים ברציפות. השתתפתי בתשע אלי־פויות אירופה, שתי אליפויות עולם ובאו־לימפיאדת מונטריאול. יחד עם זאת צריך להודות שהיה לי נוח לסיים את הקאריירה באולימפיאדה. אבל אני לא אקכל בגלל זה שיער לבן.

סיגל וינר:

מבחינה פוליטית החרם מוצדק. חבל שזה פוגע בספורטאים. אני אי־שית מצטערת מאוד שלא נסענו, אפילו אם לא היינו המצטיינים בתחרויות, לפחות היינו מייצגים את ישראל בהתעמלות. אני חושבת שהדבר חשוב גם ליהדות רוסיה.

אין בארץ שום תודעה להתעמלות. אף אחד לא מכיר אותנו, ואף אחד לא בא לתחרויות התעמלות שנערכות כאן. אני השגתי תוצאה שמאפשרת לי השתתפות באולימפיאדה, אבל מעולם לא הזכירו את שמי בנושא זה.

המכשיר החזק שלי הוא הקורה, ואני מאמינה שהייתי משיגה תוצאה טובה יחסית.

לתחרויות באולימפיאדה הקדשתי את כל זמני. אני בת 17 ועדיין יש מקומות בארץ שלא ראיתי. הפסדתי שלושה חודשי לימודים השנה בגלל אימונים אינ־טנסיביים. בשביל ההתעמלות אני מפ־סידה את שנותי היפות ביותר. ברור שביטול הנסיעה הוריד לי את המוטי־בציה. אני חשבתי לנסוע לאולימפיאדה ואחר־כך לפרוש בצורה מכובדת מהענף. אני אמנם ממשיכה להתאמן לקראת אליפות־העולם במכסיקו, ואני מאוד מקווה שיישאר לי רצון להתאמן לקראת האו־לימפיאדה הבאה, כמו שהתאמנתי לק־ראת משחקי מוסקווה.

טוב מאוד שמשדרים את האולימפיאדה בטלוויזיה. לפחות אפשר לראות ספור־טאים אחרים והישגים מעולים. זה צובט בלב, אבל זה לא העיקר. העיקר הוא שית־חילו להתעניין יותר בענף ולפתח אותו.

מיכה קאופמן:

אני בעד החרם. כל מדינות־המערב היו צריכות להחרים את משחקי האו־לימפיאדה. ברור שבתור ספורטאי שהשת־

אמן והקדיש את כל מירצו וזמנו לעניין, אני מאוכזב. תמכתי בהחרמת המישחקים ולכן לא ראיתי את ההשתתפות במוסקווה בתור אתגר גדול. אם היינו נמצאים שם לא היינו זוכים לחופש רב. זה ברור לי. היינו נמצאים בלחץ המשטר הרוסי. אני בטוח שגם השיפוט לא היה לטו־בתנו, כמו שקורה עכשיו לגבי מדינות אחרות, אפילו מהגוש המזרחי.

אני בהחלט מרוצה מכך שהטלוויזיה משדרת את המישחקים. זה בידור כמו בועות, או כמו כל תוכנית אחרת. לא צריך לעצום את העיניים ממה שקורה בעולם.

החרם לא נכשל. הרוסים, למרות כל המדליות שזכו בהם, מרגישים בחסרונם של ספורטאי המערב. הם יודעים בבירור מדוע הם זכו בכל המדליות והיו מעדי־פים להתחרות עם ספורטאים גדולים.

במיקצוע הקליעה הגיל הוא אינדיבי־דואלי. אני בן 34 ויכול להתחרות באו־לימפיאדה הבאה. אני מאמין שהייתי מת־ברג בין 15 הקלעים הראשונים וזה היה יכול להיות הישג רציני.

יוחנן מויאל:

כל האולימפיאדה הזאת היא פש־לה של ארצות־המערב. אם באו ספור־טאים מארצות כמו אנגליה וצרפת, אפ־שר היה להחליט שכל הגוש המערבי יבוא.

לגבי ספורטאים שהגיעו לרמת השתת־פות ולא נמצאים שם בגלל חרם פוליטי, זו אכזבה קשה. באיזה מקום אני חש התמרמרות.

אני מסתכל בשידורי הטלוויזיה כדי לראות לאיזו רמה הגיעו המתעמלים. זה מעניין אותי מהבחינה המיקצועית. אני רואה מתעמלים שזוכים בניקוד גבוה על מכשיר הקפיצות, זה מכשיר שאני מגיע בו לאותה רמת ביצוע, אבל אני לא שם.

יפה מצד הטלוויזיה שמסקרת בהרחבה את המישחקים. כולם רוצים לראות את רמת הביצוע וההישגים של כל הספור־טאים, אבל ממעיטים בערכו של מי שלא נסע. לא מזכירים אף פעם את הספור־טאים הישראלים שלא משתתפים בגלל ה־עניין הפוליטי, אבל הישגיהם מתאימים לאולימפיאדה.

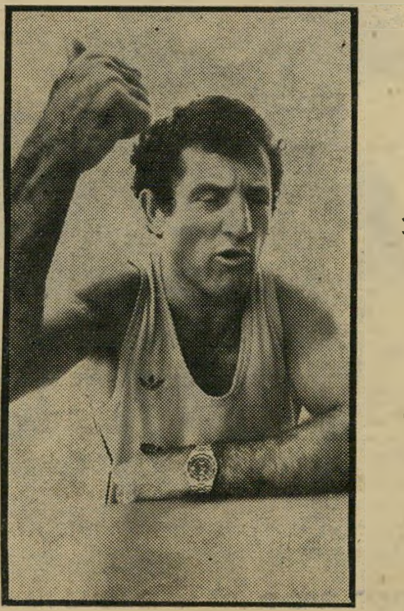

ג'ודאיסט מלניק
רק ביוון

לדעתי נכשל החרם בצורה בולטת, וזה בגלל שיקולים מוטעים של המדיניות ה־מערבית. זה ממש צובט בלב לראות כמה מדליות השיגו הרוסים והמזרח־גרמנים.

אני בן 22, ויכול להשתתף באו־לימיאדה הבאה, אם אהיה באותו כושר. אני ממשיך להתאמן לקראת אליפות העו־לם במכסיקו. אם הייתי משתתף במשחקי מוסקווה, הייתי מגיע לתוצאות הטובות ביותר שהגיע ספורטאי ישראלי אי פעם באולימפיאדה.

הייתי מוכן להקריב למען האולימפיאדה את השהייה בבית בזמן לידת בתי. היא נולדה בימים אלה. עזבתי את דירתי ה־שכורה והפסקתי לעבוד כדי להתמסר לאימונים. אנחנו גרים בבית הורי ומו־טלת עליהם מעמסה כבדה.

אף אחד לא קנו

(המשך מעמוד 41)

מור האופייני לו. אני עושה זאת כבר כמה וכמה שנים, בנישפי בחירת מלכת־המים. ליד כל היפהפיות, אני מרגיש כדג במים. לא מפריעה לי אפילו העובדה שאשתי, קרני, נמצאת באולם," גילה מני. ואילו קרני אמרה: „לא איכפת לי מה הוא עושה, שיהנה מן החתיכות, בתנאי שלא יביא הביתה מזכרות."

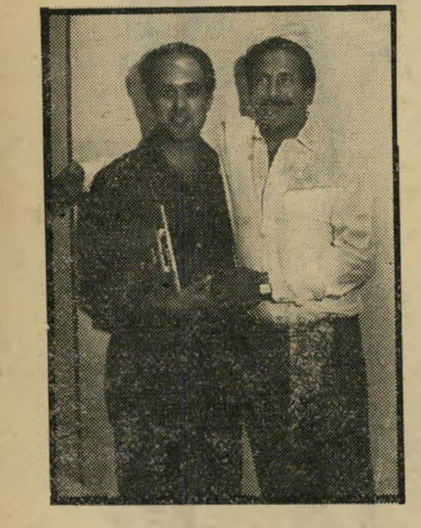

גיבור הערב היה השחקן **חיים טופול** שהתנדב לעלות לבמה ולהסביר לקהל האלפים, מדוע **הפלאטרס** לא יופיעו. הוא עלה לבמה וחיבק את המנחה, מני פאר.

שופטים א' הם אלה שקבעו מי תזכה בתואר נסיכת הים־התיכון, בראשון שבנשפי מלכת המים 1980. מימין: דוד חיימוביץ מהנהלת **אופיר טורס**, טובה ישעיה מהנ־הלת הפירסום של **עץ הזית**, תת־אלוף (מיל.) נתקה ניר, יו"ר הוועד למען החייל ויוסי שוורץ מהנהלת חברת ההחבורה **עמי טורס** שבאוטובוסים החדישים והממו־זגים שלה מגיעות המתמודדות להזחרויות.

כמתוכנן, עלה חיים טופול לבמה, הס־ביר את מניעי השביתה של האמנים ואת סירובם להופיע עם הפלאטרס. הוא הציג את עמיתיו, שעלו לבמה עם שלטים. אמר טופול לקהל: „אתם לא צריכים להיי־פגע מן המאבק שלנו. לכן הבאנו לכם תוכנית שהיא מעל ומעבר למצופה. אך, בכל זאת, אם יש מישהו מביניכם, החש עצמו מקופח בגלל העובדה שהפלאטרס אינם מופיעים, שיקום! שלא ישב ויהנה כל הערב ויבוא אחר כך בטענות. מי שרוצה את הפלאטרס — שיקום!"

מאה אמנים פרצו אל הבמה בשירה אדירה בנוסח הגשש החיוור: „אף אחד לא קם." כך התחיל הנשף הראשון.

„אשקלון לא חזתה עד כה בנשף נפלא כזה," אמרה מנהלת המלון, תיקווה אהרוני.

בסיום הנשף נבחרה שלי ברלינסקי כנסיכת הים־התיכון, בתם של השחקן זאב ברלינסקי ואשתו זהבה, שנוכחו באולם וצילמו את המעמד ללא הרף. כסגנית ראשונה נבחרה אתי סלע, וכסגנית שנייה ירדנה צרור.

כתוכנית הבינלאומית: לראשונה בישראל — לילות פריז היפים!

להקת ה„קאן־קאן" — הרוויו המוזיקאלי ממולן רוז' — פריז

- ★ מוטי גלעדי
- ★ להקת סקסטה
  בתלבושת שהוכנה במיוחד ע"י אופנת גיבה
- ★ מני פאר
- ★ משה נוי ולהקת הדולפינים
- ★ ג'וקי ארקין ולהקת בנות הג'אז
- ★ ריקי מנור
- ★ תצוגות אופנה — קייץ 80'
  גוטקס, גיבה, אנוה, אמבר, מרנו, סנדלי נמרוד
- ★ טובה פורת
  זמרת הייצוג של ישראל

תל־אביב

היכל התרבות

מוצאי־שבת 16.8.80 בשעה 8.00 בערב (בגלל אורך התוכנית — נא לדייק!)

כרטיסים: „הדרן", אבן גבירול 90 ת"א, טל. 248844, 248787 וביתר המשרדים בעיר. ביפו: משרד גוטווין. ברמת־גן: משרד רכניץ. כבת־ים: משרד היווב. בחולון: „בידורון" ו„כרטיסטורון". בערב המופע בקופת היכל התרבות. הנחות: לוועדי עובדים, מיפעלים ומוסדות. לחיילים — בקצין העיר.

בעזרתן האדיבה של חברת הבנייה של **אברהם נתדי**, הברת „גוטקס", בית האופנה „גיבה", יבואני המשקה המטריף „פינה קולדה", בית האופנה „אנוה", חברת „וולה", נעלי „מרנו", סנדלי „נמרוד", חברת התעופה „אולימפיק", חברת הנסיעות „אופיר טורס", חברת התחבירה „עמי תור", מצלמות הדר, יבואני מצלמת „ויויטר", סלון „אמבר". הדרכת המועמדות: אולפן **לאה פלטשר**. עיצוב הכתרים: רחל גרא. עיצוב תיסרוקות: סלון ג'ימי חיפה. איפור: המעבדה לעיצוב ההופעה בהנהלת **אביבה אירגד**. צילום המועמדות: **אסף שילה**. עיצוב גרפי: סטודיו **אריין**.

תיאטרון מבט
בשיתוף מירי זכרוני ורפי זכרוני
מטעם
מלכת המים 80'
מצעד מועמדות - ראיונות
ערב בלתי נשכח - חויה נדירה!
העולם הזה בחסות עץ הזית

רחל מרחלת על כל העולם

קשר מיקצועי

אתם זוכרים את החתיכה ההיא מ־הפוסטר של **מנחם בגין** ו**אנוור אל־סאדאת**? אם לא, אז אני אזכיר לכם. אחרי הביקור ההיסטורי של סאדאת ב־ארץ הודפס אצלנו פוסטר, שנמכר בכל העולם. בפוסטר נראים בפוטומונטאז' סאדאת ובגין, כשהם שולחים ידיים ל־חתיכה בלונדית.

אותה חתיכה בלונדית היתה דוגמנית־הצילום הישראלית **ציפורת כרמל**. מאז שהצטלמה לפוסטר היא הספיקה כבר ל־התחתן ולהתגרש. אבל לא על זה אני עומדת לספר לכם. הפעם יש לי בשביל־כם עניין של חיים ומוות ממש.

לפני כחודש כימעט אירע לציפורת אסון. מכונית שהתדרדרה לאחור ללא נהג עלתה עליה ודרסה אותה. ציפורת ניצלה ממש בנס. היא הוצאה מתחת ל־מכונית, אחרי שאחד הגלגלים עבר על

ציפורת כרמל
תאונה

היד שלה ונעצר על אגן־הירכיים החטוב שלה. ציפורת הובהלה לבית־חולים, ושם אובחן שבר באחת החוליות בגב. רק השבוע השתחררה ציפורת מבית־החו־לים, אבל עד שתחלים לגמרי היא תצט־רך לבלות עוד כמה חודשים בבית.

מיהו בעל המכונית? האיש הזה אינו אלא **עמוס מוקדי**, אחד מבעלי אולפני ההסרטה הרצליה, ובנה של **מרגוט קלאוזנר** המנוחה.

למוקדי ולאשתו, **צ'יפ**, יש ביחד, מ־נישואיהם הקודמים ומהנישואים המשות־פים, לא פחות מחמש בנות.

הקשר בין מוקדי וציפורת נוצר על מישור מיקצועי ביותר. ציפורת כתבה פעם ספר, אבל הוא לא פורסם מעולם. לפני שנה החליטה ציפורת להפוך את סיפרה לסרט. כך פגשה במוקדי, שהב־טיח להפיק עבורה את הסרט. העבודה המשותפת מחייבת שהות רבה בצוותא.

איש אינו יודע בדיוק איך קרה ש־המכונית החלה להתדרדר, אבל כולם מספרים שמוקדי נכנס לפניקה רצינית. הבחור ממש דאג לדוגמנית־הצילום ו־הסופרת. הוא היה משוכנע שהיא עומ־דת למות. רק כשהבטיחו לו בבית־החו־לים שיהיה בסדר, הוא נרגע. כדי ל־הירגע לגמרי החליט מוקדי לקפוץ לטיול ביוון, יחד עם אשתו.

הוכחה לאהבה אמיתית לגמרי

מישה אשרוב וביהה מס
בטן

אני עוד זוכרת את השערוריה הגדולה ואת אלפי המילים שנכתבו במדורי־הרכילות על הרומן בין שחקן הבימה, **מישה אשרוב** לבין השחקנית הצעירה **בילהה מס**. לא רק עולם־התיאטרון געש אז, אלא כל המדינה כולה. כי מישה אשרוב היה ידוע אז כשחקן ותיק וכבעלה של השחקנית **דליה פריד־לנד**, ובילהה היתה ידועה אמנם כחתיכה, אך גם כשחקנית מתחילה.

מאז השערוריה עברו חמש שנים טובות, וככל שערוריה, גם זו שככה. מסתבר שהזוג שגילה את האהבה, ממשיך בגילוי, וגם ממשיך לאהוב. השניים לא רק בנו להם קן־אוהבים, אלא גם תיאטרון פרטי.

בילהה ומישה הקימו את תיאטרון־הילדים־והנוער בימממ״א, כשהם משחקים ומביימים במרץ.

ההצגה הנוכחית, שבה משתתפים שניהם, היא תישעה סיפורים ועוד סיפור. מישה הוא הכוכב הראשי, ובילהה היא הכוכבת הראשית. אבל כל זה היה נכון עד לשבוע שעבר. בשבוע שעבר כבר לא יכולה היתה בילהה להמשיך ולהופיע על הבמה. הבטן הפריעה לה. בילהה נמצאת בחודש השישי להריון, והאב־לעתיד מאושר, פשוט אינו מסכים שאשתו תקפץ ותרקד על הבמה.

לזוג יש תוכניות מפורטות, לא רק איך לגדל את הילד, אלא גם איך להמשיך בתיאטרון שהם אוהבים לפחות כמו שהם יאהבו את הצאצא שלהם. בילהה אמנם אינה יכולה לשחק, אבל היא יכולה לביים. אז עד שהיא תלד, היא תביים בבימממ״א את ספר הקבצנים של מנדלי מוכר־ספרים, ומייד אחרי הלידה היא כבר מתוכננת לשחק את יוליה בהעלמה יוליה של אוגוסט סטרינדברג.

אז בחיי־המישפחה וגם בעולם התיאטרון — שיצליחו.

הנימפה

להשתגע ממה שהאילתים האלה מרשים לעצמם. אני באמת לא יודעת את מה או את מי להאשים. או שזו השמש, או שזה מזג־האוויר, או אולי הים או השבר ה־סורי־אפריקאי. מה שבטוח שברוב ה־הרפתקות שנוהגים לספר על אילת גדול חלקן של אלפי החתיכות הנוהגות לפקוד את העיר הדרומית.

קחו, למשל, את הסיפור הזה שאני מספרת לכם ברגשות קצת מעורבים.

אבי גבע הוא קצין־הביטחון של מלון קיסר באילת. הוא גם נשוי ל**ביריה**, ש־נוסף על היותה אשתו היא גם לבורנ־טית במרכז הרפואי ע״ש יוספטל.

למרות מצבו המישפחתי הברור, כ־נשוי אני מתכוונת, מסתובב אבי ב־אתרי־הבילוי של אילת, כשבזרועותיו יפהפיה שוויצית תמירה ובלונדית. לא מזיז לו בכלל שרוב תושבי אילת מכי־רים היטב אותו ואת אשתו. ככה טוב לו, וזהו זה.

עוד מספרים שהשניים הכירו לפני כשנה במקום הזה בדיוק, ושמאז הספי־קה הנימפה השוויצית לבקר בארץ אצל אבי, כמובן, ארבע פעמים. עוד דרך נעי־מה לבזבז משכורת של קצין־ביטחון ב־בית־מלון.

החתיכות ברחו

לא תמיד מתחיל סיפור בציפור קטנה שלוחשת. לפעמים הכל מתחיל בזכות שלט.

במרכז כפרו של **רפי נלסון** שליד אילת מתנוסס שלט גדול וכתוב עליו: „חיה היא אשתו של **ליאון רז**." מאחר שחיה היא אשה לא כל־כך צעירה, ה־עובדת מאחורי הדלפק של הבר של רפי, רציתי פשוט לדעת מה כל־כך מיוחד בעובדה.

לשמוע סיפורים ומעשיות מרפי נלסון זוהי חווייה, וכך עשיתי.

את השלט דנן הקים רפי כדי למנוע אי־הבנות שגרמו לו לקשיים בתיקשורת עם בנות המין היפה והחשוף, המסתוב־בות בכפרו.

מסתבר, שרוב היפהפיות הבאות אל הכפר מתחמקות ומסרבות להצעותיו של רפי, מפחד עינה הפקוחה של „אשתו" כביכול, זו הניצבת מאחורי הבר. נראה שהסבריו המילוליים אינם מספיקים, ו־הרי את תעודת־הזהות שלו אינו נושא בכיס בגד־הים, כך שהחליט, בהסכמתה של חיה כמובן, להכריז בשלט, בראש חוצות, שהקשר המישפחתי היחידי של חיה הוא אל בעלה, ליאון רז.

אלא שאליה וקוץ בה. לפני כשבועיים נסעה חיה עם בעלה לטיול בחו"ל, ו־במקומה ניצבת מאחורי הבר אחותה, **שולה**. מספרים בעיר שראו את רפי יוצא מחנות חומרי־הבניין, ובידו קופ־סת־צבע חדשה.

השלט החדש בוודאי יכריז משהו ב־סיגנון: „שולה היא אחותה של חיה, אשתו של ליאון רז."

כלה תמורת חצי מיליון

מסתובב לו בחור ישראלי בניו־יורק, ומשגע את העיר. לא את כל העיר, אבל את מושבת־היורדים הישראלית הגדולה בניו־יורק. ולא רק משגע אותה במה שהוא מכנה „החן שלי", לא רק משגע אותה בכסף שיש לו, ולא רק בחתיכות שתמיד תלויות לו משני עבריו, אלא בעיקר משום שהוא מזכיר ליורדים, ובעיקר ליורדות, שהם „פחדנים שברחו מהמערכה".

שוקי שפיגלר כבר מסתובב כמה חודשים בכל מקום שבו אפשר לראות ולהיראות בניו־יורק. אני לא בדיוק יודעת מה הוא עושה, אך השליחים שלי במולדת השנייה מדווחים לי שהוא עושה הרבה רוח. מכונית מפוארת, מסיבות, „בראנשים" עם שמפניה והמון־המון חתיכות.

אני אמנם לא יודעת מה שוקי עושה בניו־יורק, אבל אני יודעת מה הוא אומר שהוא עושה שם. שוקי מצהיר בכל מקום שאליו הוא מגיע — ואלה הם מקומות יקרים וטובים — שהוא מחפש ישראלית כדי להתחתן. מדוע דווקא בניו־יורק? לשוקי יש הסבר פשוט: „להתחתן עם ישראלית בארץ זה כמו כולם. להתחתן עם ישראלית בניו־יורק זה להציל נפש מישראל. אני אחזיר אותה לארץ."

להברה בניו־יורק הוא כבר מנגן על העצבים. אף אחד אינו אוהב שמזכירים לו כל הזמן שהוא יורד, ועוד מאיימים לגזול ממאגר החתיכות שלו שם, ולהחזיר אחת למולדת הדוויה. לכן, במסיבה שנערכה בשבוע שעבר אצל היורד־המיליונר־היש־ראלי־לשעבר, **יגור שיינמן**, בדירת־הפאר של יגור במרכז מנהטן, נמאס לבעל־הבית מההצהרות של שוקי. הוא ניגש אליו ואמר לו: „אם אתה מוצא כאן בחורה ישראלית ומשכנע אותה להתחתן איתך ולחזור לישראל, אתה מקבל ממני 10 אלפים דולר." שוקי מיהר לעשות בלב חשבון והבין שיש לו כאן נדוניה של חצי מיליון לירות.

שוקי הסכים. לא רק הסכים, אלא הודיע לכל המשתתפים במסיבה שאם הוא לא מוצא כלה כחול־לבן תוך חודש, הוא תורם 10 אלפים דולר ליגור. יגור שלף בקבוק של שמפניה צרפתית כדי לקדש את ההתערבות, שוקי שלף חתיכה בלונדית בשם **ליז**, שהיא כמובן אינה ישראלית, כדי שתשמש בינתיים עדה שלו, והמושבה הישראלית ממתינה לראות לאן יפלו 10 אלפים הדולרים.

שוקי שפיגלר וליז
נדוניה

אל־על לא קולטת את הטייסים עוזבי חיל־האוויר ועשרות מהם ירדו מהארץ ✶ מקורות בשגרירות האמריקאית טוענים כי 140 ישראלים יורדים לארצות־הברית מדי יום ביומו

טייסי קרב בקוטב הצפוני

יו״ר מילוא ופנינה רוזנבלום
להיבהל מהזעקה

מ׳ הוא טייס ישראלי צעיר, בנו של טייס אל־על ותיק. מ׳ שירת עשר שנים בחיל־האוויר. כשהחליט לפרוש, פנה כמו כל טייסי חיל־האוויר לאל־על. לפני כשנה נערך קורס ההסבה האחרון של אל־על, שהיה מייועד לטייסי־קרב הרוצים להפוך לטייסים אזרחיים. אף אחד מבוגרי אותו הקורס לא התקבל לעבודה באל־על. מאז גם לא נערך קורס נוסף.

הוא, כמו יתר טייסי חל־האוויר, ידע שאל־על סגורה. סגירת אל־על לטייסי חיל־האוויר פרושה קץ הדרך. ארקיע היא חברה קטנה, שאינה קולטת כמעט בכלל טייסים, ורשימת הממתינים בתור לקבל עבודה אצל החברות הזעירות העוסקות בטיסות־ריסוס, עוברת על גדותיה.

טייס המשתחרר מחיל־האוויר צריך לבחור היום באחת משתי האפשרויות: לערוך הסבה מקצועית ולוותר על חלום הטיס, אחרי שזה התגשם, או לרדת מהארץ. קשה למצוא טייסים המוכנים לוותר על המטוס. הטיסה אינה רק מקצוע לגביהם, אלא בראש ובראשונה אהבה, תחביב ויש המגדירים זאת כמחלה. קיבוצניקים, מושבניקים, בוגרי תיכון — החומר הטוב ביותר המתגייס לצה״ל וההולך לקורס טייס, מוצא עצמו אחרי כמה שנות שרות וטייס, כשהוא מתדפק על שעריהן של חברות תעופה זרות.

המשבר הפוקד את אל־על אין לו אמנם אח ורע בעולם־התעופה, אך יתר החברות הגדולות סובלות אף הן בשנים האחרונות מקשיים כספיים. מצב זה הביא לכך, ככל הידוע בעולם התעופה הישראלי, שאין טייסים בוגרי חיל־האוויר בחברות התעופה הגדולות והמוכרות כטי.וו.אי. או בריטיש אירוויס.

אבל אפשר למצוא טייסים ישראלים המשרתים בחברות־תעופה פרטיות קטנות. החברות בהן יש עדיין מקומות פנויים לטייסים, משום שהעבודה בהן קשה במיוחד ומסוכנת, הן החברות המפעילות מטוסים קלים, בטיסות מעל לג׳ונגלים או מעל לקוטב־הצפוני. טייסים כאלה נקראים בלכסיקון המקצועי: „בוש־פיילוטס״, — טייסי־יער.

התכתבות פרטית

מ׳ הוא בוש־פיילוט, עובד עבור חברה אמריקאית המקיימת טיסות מעל אזור הקוטב־הצפוני. מביא דואר ומצרכים לפועלים העובדים במקומות אלה. הוא אינו מרוויח סכומי־עתק, כפי שסביר היה להניח שירוויח בעבודה קשה במקום מרוחק ועל מטוס קטן ומיושן. אך לו אין ברירה. זה מקום העבודה היחיד אותו מצא שאיפשר לו להמשיך לטוס.

על־פי הערכה זהירה מועסקים היום כעשרות טייסים ישראלים, מרביתם צעירים וכולם יוצאי חיל־האוויר, בחברות תעופה זרות. קשה להגדיר אותם כיורדים. הם נמצאים שנה, שנתיים או חמש שנים בחוץ־לארץ, אך קשה להניח שמי מהם יחזור, אלא אם כן תובטח לו עבודה כטייס, מה שנראה היום כחלום רחוק אפילו יותר מהקוטב הצפוני.

חיל־האוויר מודע לנזקים שמצב זה גורם. עשרות טייסי־קרב ירדו ממצבת כוח־החרום שלו. לגבי עיתות שלום, מטילה עובדה זו מעמסת־מילואים גדולה יותר על הטייסים שנשארו בארץ.

אולם מה שצריך להדאיג יותר את מפקדת חיל־האוויר, היא המגמה. אחד הנושאים המדוברים ביותר בבסיסי חיל־האוויר הוא חברות־התעופה הזרות. טייסים מתכתבים עם חברות־תעופה ומתעניינים באפשרויות עבודה. בדרך־כלל נעשית ההתכתבות שלא דרך הדואר־הצבאי, אלא מתיבות־דואר פרטיות או מכתובות של בני־מישפחה או ידידים. לאיש אין ספק שהמספר „עשרות״ נכון להיום, וכי מיספר הטייסים ממשתחררי חיל־האוויר העוזבים את הארץ גדל מיום ליום.

יושב־ראש ועדה ארנסט ובנו השלישי שנשאר בארץ
הדור השני יורד מהארץ

מסיבות פרידה ליורדים

אך בעוד הנגע שפשה בקרב הטייסים בולט ומכאיב במיוחד, תופעת הירידה בכלל הפכה למגיפה של ממש. הירידה אינה דומה היום לתופעת הירידה לפני עשר או עשרים שנה.

אז מקובל היה לחשוב שיורדים מהארץ אנשים שלא הצליחו, בעיקר מהבחינה הכלכלית. אלה קיוו לשקם עצמם, בעיקר בארץ האפשרויות הבלתי־מוגבלות, ארצות־הברית, אם כי יורדים ישראלים אף פעם לא בחלו בארצות אחרות כקנדה, אוסטרליה, גרמניה ובמידה קטנה יותר בשאר ארצות אירופה.

לעיתים הגיעו לארץ סיפורי הצלחה של יורדים, אך בדרך כלל היה ידוע שהיורד הישראלי הוא נהג מונית בניו־יורק, עובד תחנת־דלק בקליפורניה ובתחילת דרכו כיורד, שוטף־כלים במיסעדה. התופעה של יורדים שלא הצליחו לגרוף את הזהב בשנה הראשונה לשהותם בנכר, אך התביישו לחזור לארץ, להראות בעיני קרוביהם ושכניהם כמי שנכשלו, היתה מוכרת היטב למוסדות שעסקו בהחזרת יורדים.

היום המצב שונה. את הארץ לא עוזבים בגלל בעיות כלכליות, או לפחות לא רק בגלל בעיות אלה. הסיבה העיקרית לירידה היא המצוקה הנפשית של הישראלי. יש התולים זאת באיום הכלכלי, אם כי לא במצב הכלכלי. יש תולים זאת בסיבות פוליטיות. אחרים יודעים להסביר את העובדה שדווקא אנשים בעלי השכלה, שורשים ציוניים, הכנסה כספית מניחה את הדעת ומישרה טובה יורדים בגלל סיבה כללית אחת: פשיטת הרגל של הציונות.

החיים בארץ, או מה שהיה נקרא פעם „לבנות את המולדת,״ אינם יותר אתגר. ככל שהישראלי הוא בעל רמת השכלה גבוהה יותר, ובעל אמצעי מחיה למעלה מהבינוני, הוא מרגיש בארץ מחנק. אין ספק שהתשובה לגל הירידה השוטף את הארץ היום היא סיכום של כל הסיבות ביחד.

תופעת לוואי לירידה של שנות ה־80 היא העובדה שהיורדים אינם מתביישים יותר בעובדת היותם יורדים. הם לא רק מצהירים על עצמם כיורדים, כשהם נמצאים בארץ אליה הגיעו, אלא מכריזים על כוונתם לרדת עוד בארץ.

צעירים ליד שגרירות ארצות־הברית
להמתין לתור כל הלילה

החלום שהמריא למרחקים: עבודה לטייסים באל־על

אייב כהן עלה לישראל מארצות־הברית לפני כ־30 שנה. כהן ידוע היטב בחוגי המוסיקאים בארץ. משך שנים רבות הוא היה מנהל התזמורת הפילהרמונית. כהן היה דמות מקובלת בקרב שרים, חברי־כנסת ופקידים בכירים. בחודש שעבר עזב כהן את הארץ. הוא קיבל עבודה בחברה גדולה ליחסי־ציבור בניו־יורק. חבריו של כהן ערכו לכבודו סידרה של מסיבות פרידה. אורחי המסיבות, מהאישים הבכירים של החברה הישראלית, ידעו שקיימת סבירות גבוהה שאייב כהן יחזור לישראל רק כתייר.

הבנים של חבר־הכנסת

ליושב־ראש ועדת־החוץ־והביטחון של הכנסת, הפרופסור משה („מישה") ארנס, הוא אחד האישים הלאומניים ביותר בפוליטיקה הישראלית. ארנס סיכן את מעמדו בתוך תנועת החרות כשהתנגד לראש־הממשלה, מנחם בגין, בעת שבגין הביא לאישור הכנסת את הסכם קמפ־דייויד ואת חוזה השלום.

אפשר שלא להסכים עם הקו הפוליטי

שגריר לואיס
ציונות בכובע

של ארנס אך איש אינו מפקפק באהבת המדינה שלו ושל אשתו. ארנס, יליד קאונס שבליטא, הגיע לארצות־הברית ב־גיל צעיר. אחרי שלמד בשורה של אוני־ברסיטאות ומכונים־טכנולוגיים במסצ'וסטס וקליפורניה, זכה ארנס, מהנדס אווירו־נאוטיקה, להצלחה רבה בשטח המקצועי. הוא כיהן כפרופסור בכמה אוניברסיטאות וניהל מפעלים לייצור מטוסים בארצות־הברית.

בשנת 1957 עלתה משפחת ארנס ל־ישראל. הם רכשו וילה בסביון וארנס הפך להיות מנכ"ל של חברות שונות, מרצה בטכניון וחבר מועצות־מנהלים של חברות נוספות. מקומו הפוליטי הטבעי של ארנס היה כמובן בתנועת החרות. הוא היה חסיד קנאי של ארץ־ישראל־השלמה. ארנס נבחר לכנסת ומונה כיושב־ראש הוועדה החשובה ביותר שלה.

את מישפחת ארנס פקד אסון. לארנס ולאשתו ארבעה ילדים, שני בנים ושתי בנות. הבן הבכור, גדעון, החליט לעזוב את הארץ ולהשתקע בארצות־הברית. גדעון ארנס אינו מכחיש כלל את העובדה שהוא יורד ואינו מסתיר את כוונתו שלא לחזור לארץ. ישראלים שפגשו אותו בארצות־הברית מספרים על הביקורת הרבה שלו על המדינה, ביקורת המלווה בהשמצות של ממש. גדעון הוא מתנגד חריף לעצם קיומה של מדינת־ישראל בצורתה הנוכחית.

בני הזוג ארנס, שירידת גדעון פגעה בהם קשה, עדיין לא הספיקו להתאושש מאסון זה ועליזה, בתו של ארנס, צעירה נאה ומלאת־חיים, נישאה למשה רוזנפלד ועזבה איתו את הארץ. עליזה ובעלה לא הכריזו על עצמם עדיין כיורדים. עליזה טוענת שהם נסעו „רק לכמה שנים, כדי ללמוד," אך בעלה אינו מסתיר את כוונתם שלא לחזור לארץ.

אייב כהן וגדעון ועליזה ארנס הם רק שלושה. שגריר ארצות־הברית בישראל, סמואל („סם") לואיס, יודע את המצב לאשורו. לואיס יודע כמה אשרות־הגירה מעניקה השגרירות שלו לישראלים מדי שנה ויודע מספר גדול הרבה יותר: כמה אשרות־תייר מעניקה שגרירות ארצות־הברית לישראלים וכמה מהם נשארים, בניגוד לחוק, בארצות־הברית.

להמתין כל הלילה

לאחרונה החלה בעייה זו להציק ללו־איס. אפשר להבחין בכך על־פי מיספר השיחות וההרצאות שעורך לואיס בנושא ירידת הישראלים. את לואיס מנחים לדבריו שתי דאגות. האחת: הדאגה, בתוקף תפקידו כשגריר ארצות־הברית, למנוע מישראלים להגר לארצות־הברית, בניגוד למיכסת ההגירה של השלטונות. אולם לדברי לואיס מדאיג אותו גם „הצד הציוני." השגריר האמריקאי טוען שכואב לו הלב לראות כיצד מדינת־ישראל, אותה הוא אוהב לדבריו, מתרוקנת מתושביה „ודווקא מ־הטובים שבהם."

על פי הסטטיסטיקה של לואיס יורדים מדי יום ביומו מישראל לארצות־הברית 140 איש. אם המיספר נכון, הרי שמדי שעה עוזבים את הארץ לבלי שוב שישה ישראלים. בסיכום שנתי מגיע המיספר ל־50 אלף יורדים לשנה.

גורמים אחרים בשגרירות האמריקאית טוענים שהשגריר ממעיט. לדבריהם יתברר בסופו של דבר שהרבה מאותם שנחשבים כתיירים ולא הוכנסו לתוך קטגוריות היורדים, ישארו גם הם בארצות־הברית. המיספר של 50 אלף היורדים לשנה נכון, במידה והוא לא קטן מדי, לגבי ארצות־הברית. אל 50 אלף הישראלים היורדים לארצות־הברית יש להוסיף כמה אלפים או עשרות אלפים של יורדים לארצות אחרות.

כל מי שחושב שלואיס או פקידים בשגרירות ארצות־הברית מגזימים, במיס־פרים, מוזמן לבוא לקונסוליה של ארצות־הברית בתל־אביב ולהתבונן בתורים ה־ארוכים הניצבים מדי יום ביומו מול אשנבי האשרות. הישראלים מבקשי ה־אשרות מתחילים להתרכז מול הקונסוליה החל מחצות הליל, כדי לתפוס תור כש־יפתחו המישרדים בשעה תשע בבוקר. אל אלה הממתינים בתוך שקי־שינה על המידרכה מול הקונסוליה, יש להוסיף את הישראלים המבקשים אשרות דרך מישרדי־הנסיעות עם רכישת כרטיסי ה־טיסה.

הגזמה או המעטה?

קשה להצביע על גורם ממלכתי או ציבורי שתפקידו המוגדר הוא להילחם בתופעת הירידה, לנסות ליצור תנאים ליורדים־בכוח שישכנעו אותם שלא לרדת מהארץ או להחזיר יורדים. מישרד הק־ליטה, בראשותו של השר דוד לוי, הוא הכתובת לבעיות היורדים. ההרכב של הממשלה מצביע לדעת רבים על אחת הבעיות הגורמות לירידה. דויד לוי הוא לא רק שר־הקליטה, אלא גם שר־הבינוי והשיכון. יש הטוענים כי בעיות השיכון בארץ הן מגורמי הירידה. בין שני מישרדי השר לוי אין כל קשר ושר־הבינוי אינו מנסה לפתור את בעיות גורמי הירידה הצריכות להעסיק את שר־הקליטה.

מאז קיבל לוי את תיק הבינוי, משותק כימעט לחלוטין מישרד־הקליטה. המלצות ועדת חורב, שהתקבלו אמנם אך לא יושמו, הטילו על מישרד־הקליטה מעמסה כבדה שקשה להניח לאור פעילותו היום, שהוא יוכל להתמודד איתה.

לפני שקיבל עליו את תיק הבינוי, ניסה לוי לחולל מהפכה בנושא החזרת היורדים לארץ. הוא טווה תוכנית הקלות חדשה ואף ערך סיור נלעג בארצות־הברית. אם היו ישראלים מקרב אלה שהשתתפו בפגישות עם לוי בניו־יורק המושלגת, ששקלו חזרה לארץ, הם שינו את דעתם אחרי הפגישה.

גורם ציבורי אחר שתפקידו לטפל בבעיות הירידה היא ועדת־הקליטה של הכנסת. בראשות ועדה זו עמדה, עד לפרישתה מתנועת החרות, גאולה כהן. כהן סרבה להאמין בנתונים על היורדים ובתחזית מגמות הירידה, ובהתאם לכך היה טיפולה בנושא.

את מקומה של כהן ירש ח"כ רוני מילוא, קרוב־מישפחתו של ראש־הממשלה מנחם בגין. מילוא מכיר על בשר מש־פחתו את בעיות הירידה. חלק מבני מישפחת בגין חששו שמא בנו של ראש הממשלה ישאר לנצח בארצות־הברית. אחרי שבגין נבחר כראש־הממשלה חזר הבן לארץ ועד היום חלוקות הדעות ב־מישפחה אם הוא חזר משום בחירת אביו, או שהיה חוזר בין כה וכה.

מילוא הצעיר החל לעסוק בנושא הירידה וניסה ללמוד את היקף הבעיה. לפני כשנה הוא יצא בהכרזה שממדי הירידה הם עצומים והגיעו ל־20 אלף ישראלים בשנה. מיספר זה נראה היום מגוחך, אך אז הוא גרם להלם אצל ראשי הליכוד. הם דרשו ממילוא „להפסיק לדכא את מוראל העם" וטענו נגדו שהוא מגזים. רוני התקפל. ועדת־הקליטה, בראשותה הוא עומד, לא עסקה מאז ברצינות בנושאי הירידה, למרות שמאז הצהרת ה־20 אלף החריפה הבעיה פי כמה.

גורם אחר שניסה לעסוק בפתרון חלקי של בעיית הירידה הוא ח"כ אסף יגורי. יגורי היה משך תקופה מסויימת שליח־עליה בארצות־הברית ומאז הוא חושב עצמו כמומחה בנושאי עליה וירידה.

פעלול על חשבון הירידה

לפני שיגורי הצטרף לליכוד הוא חי־פש פעלולים של יחסי־ציבור. אחד מהם, פתיחת מערכה ציבורית נגד הירידה. מהתקציב החודשי שלו פירסם מודעות בעיתונים בהן קרא לישראלים שאינם חושבים על ירידה לאמץ מישפחות של ישראלים השוקלים ירידה — לעודד את רוחם ולהשפיע עליהם להישאר בארץ.

ח"כ יגורי (עם אשתו דבורה)
נסיונות כושלים

יגורי קיווה לעשות הון פוליטי ממבצע זה.

המיבצע נכשל, כמובן, ויגורי הפסיק לפרסם את המודעות שלו. אולם יתכן והמיבצע של יגורי תרם לכך שגורמים אחרים, רציניים יותר, לא עסקו באותה תקופה בנושא זה.

יוסי ינאי ■

(המשך מעמוד 31)

שוב באמצעות התיבה — שיש „לחתוך בבשר החי"

והנה מופיע אותו ייגאל כמטיף למכשיר־הצריכה ההרסני ביותר שהמציא שטן הצרכנות!

הרי זה כאילו ראינו את ג'ורג' הקדוש יוצא רכוב על סוסו כדי להרוג את הדרקון האוכל את הבתולות — וחוזר רכוב על הדרקון!

הטלוויזיה המיסחרית היא קודם כל ומעל לכל מכשיר לדירבון הצריכה.

אפשר לומר: זהו מכשיר טרוריסטי, המכריח אנשים לקנות, כאשר אקדח פסיכולוגי צמוד לרקתם.

לקנות מה? הטלוויזיה לא תפרסם גבינת־קוטג', וגם לא לחם אחיד. היא תפרסם את המוצרים היקרים, שמחירם המוגזם הופך את הפירסומת היקרה לכדאית.

ידוע שבארצות־הברית מפרסמת הטלוויזיה מוצרים כלל־ארציים, בעוד שהעיתונות היומית ממשיכה לפרסם את המוצרים המקומיים. אין כדאיות בייצור סירטון־טלוויזיה, אם הוא יוקרן רק בעיר אחת. סירטון אמריקאי מוקרן בעשרות תחנות־טלוויזיה.

במציאות של ישראל, יינתן יתרון עצום לסחורות של ייבוא.

הטלוויזיה המיסחרית תהיה מוצפת סירטונים שהוסרטו בפאריס ובלונדון, ברומא ובניו־יורק, שנועדו לפרסם מכוניות גרמניות, ויסקי סקוטי, סיגריות אמריקאיות ובושם צרפתי. על הצרכן הישראלי יופעל לחץ כביר לקנות מוצרים זרים אלה, כל עוד אינו מהגר לארצות־המוצא שלהם.

המסר המיידי של הטלוויזה יהיה: קנה! קנה! קנה! תוציא את האגורה האחרונה שלך, כי לא תוכל להסתכל בעיני חבריך אם לא תקנה את המכונית האחרונה! האשה שלך תזרוק אותך אם לא תביא לה את קאראצ'י, באריזת־שי מהודרת! אם לא תקנה את ארון־היוקרה ומכונת־היוקרה, ולא תשתמש בסבון־היוקרה, חייך לא יהיו חיים. תהיה אפס. „קנה!"

■ ■ ■

הסכנה האחרונה — ואולי החמורה ביותר — היא להמשך קיום המישטר הדמוקרטי, המתנדנד בימים אלה תחת מהלומות ממשלת־הליכוד.

אין זה סוד שהליכוד זומם את הקמת הערוץ המיסחרי לא רק כדי להעשיר את המולטי־מיליונרים, שהם חבריו (וגם חברי מנהיגיו, ואולי שותפיהם), אלא כדי להנחית מכה ניצחת על הטלוויזיה הישראלית, שאינה נכנעת לו די הצורך.

תוך כדי כך גם ינחית מכה ניצחת על העיתונות החופשית.

מזה כמה חודשים עמל השר שמואל תמיר קשה כדי לחסל את חופש־העיתונות בארץ באמצעות חוקים. הוא יודע שיהיה זה הרבה יותר קל להרוג את העיתונות בדרך של חניקה כלכלית, מאשר בדרך של נעיצת הסכין המישפטית בגבה.

המצב הכלכלי מסכן גם כיום את העיתונות הישראלית. הטלוויזיה המיסחרית, שתפקיע מידיה את מרבית המודעות הדרושות לקיומה, עלולה לגרום לקטל, פירורים משולחן הטלוויזיה לא יעזרו.

הנה כי כן, הנה פני ישראל של מחר, אם תתגשם המזימה: ישראל הסוגדת לעגל הזהב של אליל הצרכנות, החיה בתחרות מטורפת של קניות כפויות, אשר דמה הנפשי יוקז על־ידי ההגירה ודמה הכלכלי על־ידי הייבוא, ושבה ייעלמו שרידי הדמוקרטיה יחד עם העיתונות החופשית.

כפי שאמר האיש: להיטיב עם העם.

(המשך מעמוד 33)

לבדו. הוא ידאג לתעסוקה, לייצוא ולאינפלציה על הצד הטוב ביותר. רק שהממשלה לא תתערב. שתקטין את עצמה ככל האפשר, תוך כדי הקטנת כמות הכסף במחזור, שתצמצם את הפרוייקטים שלה, את השרותים ואת הפיתוח כדי לצמצם את ההזרמות, שתצמצם את האשראי, ושתעלה את שער הריבית.

לב ליבה של התיאוריה הוא שהממשלה לא תגע במחירים. המחיר הוא קודש־הקדשים, בו אסור לנגוע, וכל הנוגע בו דרך פיקוח כלשהו יגיע לגיהנום.

הייצור יילחץ בין הירידה בכוח־הקניה והעלייה במחיר המימון

זה המירשם שהאוצר דבק בו בעיניים עצומות. זו התוכנית הכלכלית „החדשה" שלנו — צימצום התקציב, צימצום הפיתוח, צימצום האשראי ועליה בשער הריבית. האם מישהו ראה או שמע בתוכנית זו משהו על פיקוח על המחירים — מילבד הפיקוח על השכר?

ואם עד עכשיו לא הצליח מירשם זה, הרי יש אמונה בלב — של האוצר ושל כלכלניו כמובן — שבשלב מסויים מוכרחה תיאוריה זו להתחיל להצליח.

אין האוצר שלנו בודד באמונה הזאת. יש לו שותף מכובד — עמיתו בבריטניה. שם המצב עוד הרבה יותר פאראדוכסלי מאשר אצלנו. בבריטניה הגיעה האינפלציה לשיעור שנתי של 22% — הגבוה ביותר במערב — יחד עם אבטלה המתקרבת ל־10% מכוח־העבודה — גם הוא הגבוה ביותר במערב.

מסקנה ראשונה היא, שאם מישהו עוד מאמין ש־

כלפן פרידמן
גרעון קטן או הרס גדול

האבטלה מורידה את האינפלציה — מוטב שיסתכל באנגליה.

כל זה מתרחש שם בלי משבר במאזן־התשלומים. ומה שעוד יותר משמעותי — בלי משבר־אנרגיה. לאנגליה יש כיום נפט משלה, המספיק לכל צרכיה. אין היא תלויה באופ"ק, ואין היא סובלת ממחירי־הנפט ועולים בלי הרף, כמונו וכמו חבריה במערב.

בריטניה מייצאת נפט. עם זאת התפוקה התעשייתית הבריטית נמוכה כיום יותר מכפי שהיתה ב־1973, אך

מדיניות הייצוא צריכה להביא להגדלת התוצר הלאומי

מחיריה עלו פי שלושה. ואם מישהו סבור שמשבר הסטגפלציוני במערב — אינפלציה המלווה באבטלה, נגרמת על־ידי עליות מחירי הנפט, כדאי שגם הוא יסתכל בבריטניה.

מהי, אם כן, הבעייה עם בריטניה?

הבעייה היא שממשלת תאצ'ר החליטה ליישם את התיאוריה הפרידמנית כלשונה, וכאשר זה קורה — אפילו שדות־הנפט העשירים של הים הצפוני אינם עוזרים.

היא החליטה לצמצם את הממשלה, לצמצם את ההזרמות, להגביל את האשראי, לעלות את הריבית, כמובן בלי פיקוח על מחירים — ואת כל השאר, את גורל התעסוקה, התפוקה והאינפלציה, להעביר להחלטות „השוק החופשי".

ואם מישהו עוד מאמין ש„גודל" הממשלה הוא העומד מאחרי האינפלציה של היום, כדאי שוב שיסתכל בבריטניה, שבה האינפלציה וגם האבטלה בשעורים הגבוהים מתרחשות תוך כדי צימצום הממשלה.

עם זאת מאמינה הממשלה באנגליה בדיוק כמו אצלנו שכל המיתון הזה הוא „זמני" (אם כי אין שום סימנים לכך) ושהתיאוריה תתחיל להתגשם באיזשהו שלב ותוציא אותה מן המיצר. אך הסיכויים שתחת זה המשק יתדרדר לתוך משבר אמיתי הם הרבה יותר גדולים — גם שם וגם אצלנו.

■ ■ ■

מעניין שאנחנו הולכים תמיד אחרי בריטניה במדיניות הכלכלית שלנו. כאשר זאת „סוציא־

האם הקטנת הגרעון ב־600 מיליון דולר מצדיקה אבטלה של 8%?

ליסטית". גם שלנו היא „סוציאליסטית". כאשר היא „ליברלית", גם שלנו היא „ליברלית". כאשר בריטניה משמשת שפן־נסיון לתיאוריה המוניטריסטית, גם אנחנו משמשים לה שפן־נסיון. (יש לציין שפעם היא נוסתה גם על ארצות־הברית, אך הם מהר מאד הפסיקו אותה, והכניסו תחתיה את הפיקוח על השכר והמחירים).

האם לא הגיע הזמן לנתק קשר מוזר זה? יש לחפש מדיניות כלכלית מקורית, התואמת את האינטרסים ואת התנאים המיוחדים שלנו והמבוססת על תיאוריה שצמחה מן הנסיון שלנו, ולא לנסות וליישם דוגמות זרות — מה גם כשהן כושלות.

הזמן כבר עכשיו
מקום לגליון
ראש השנה
המוגדל והחגיגי של
העולם הזה
שיופיע ב־8.9.80

קוראי העו"ז בארה"ב
הרוצים להשתתף בפעולה להצלת מדינת ישראל מחורבן הליכוד —

יתקשרו אל:

AMERICAN-ISRAEL
MIDDLE-EAST PEACE FOUNDATION
AP. 19 D
360 E. 65th St., N.Y. 10021
Tel: (212) 570-9190

לאה פלטשר
הכינה את המועמדות לתחרות
מלכת המים 80'
בקורס מזורז לתיקון יציבה והליכה וביטחון במה.

אבן גבירול 50 תל־אביב, טל. 267682

הופיע!

ספרו החדש של גבי רוזנבאום
מגרות
שבוע של התאבדות

להשיג בחנויות הספרים המובחרות
הפצה ראשית: בית־עלים

אורי דן האשים את הטלוויזיה בסילוף ובהטעייה

ואילו חיים יבין תובע פירסום הכחשה והתנצלות

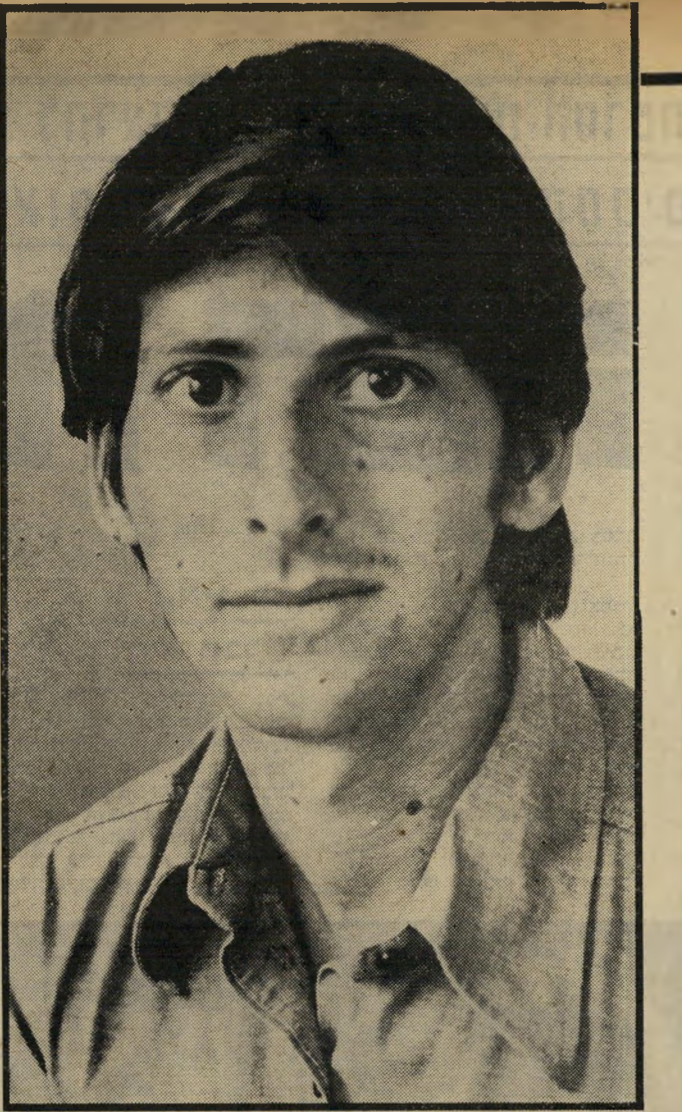

כתב טלר
„הכל אמת !"

כתב דן וידיד
„בדקתי בעצמי !"

„עלילות" הטלוויזיה

„הבדואי העשוק" אינו מתגורר בתל מלחתה

„הבדואי העשוק" שרואיין בטלוויזיה בשבוע שעבר ויצא בזעקה קורעת לב נגד פינוי הבדואים מתל־מלחתה, אינו מתגורר כלל באזור.

גם הכתבה, שהתיימרה להציג את מחאתם של הבדואים על הפינוי הצפוי, לא צולמה כלל בתל־מלחתה, מתברר מבדיקה שערך סופר „מעריב", אורי דן.

כתב המריבה בעמוד הראשון של „מעריב"
„הוא לא היה שם !"

הבדואי המיסתורי

„ב **דיקתי העידה**, כי בשידור זה של ,זעקת הבדואי נגד הפינוי בתל־מלחתה', האיזור המיועד לשמש לצרכים ביטחוניים חיוניים של ישראל, הטעתה הטלוויזיה את הציבור. זהו סילוף חמור בהרבה מזה שעשתה הטלוויזיה כאשר הראתה צילומי ערבי מיסכן, העובד בגורן בכפר רוג'ייב, באמתלה ששם „נסללת, כביכול, דרך להתנחלות אילון־מורה."

את הדברים האלה כתב בשבוע שעבר אורי דן במעריב. תחת הכותרת „,עלילות' הטלוויזיה" תקף בחריפות כתבה שהוקרנה במבט, בערב שבו התקיימה בכנסת ההצבעה על פינוי הבדואים מתל־מלחתה שבנגב, כדי להקים במקום שדה־תעופה צבאי. בכתבה קיבלו אדמות באיזור לגיה, לשם עברו מכבר. שם מתגורר גם חסן איבראהים אל־צנעה, לא הרחק מקיבוץ להב, באיזור מרוחק לחלוטין מתל־מלחתה. ,הבדואי העשוק' מעל מסך הטלוויזיה קיבל מאות דונמים של קרקע לעיבוד ממינהל־מקרקעי־ישראל.

„אילו, לפחות, היה הדובר הזה מצטלם לצורך הכתבה בתל־מלחתה — דיינו. אבל גם הראיון איתו נערך באיזור לגיה, שאינו נכלל כלל ב,שטח המריבה' בתל־מלחתה, כפי שהתיימר השידור להרשים את הצופים."

בהמשך מאשים דן בפירוש את הטלוויזיה בהטעיה ובסילוף, וטוען כי דבר דומה נעשה בכתבה על הכפר רוג'ייב. „למרות שהסבו את תשומת־לב רואיין בדואי, שגולל את העוול שנעשה, לדבריו, לבדואים. בהמשך הכתבה צולמו התנאים החמורים שבהם חיים עדיין בדואים רבים. בין השאר צולמה באר של מים מעופשים, שבתוכה שטה לה צפרדע.

אורי דן טען בכתבה שהחלה בעמוד הראשון של מעריב ושנמשכה בעמוד פנימי: „בבדיקה שערכתי נתגלה, שלא רק שהצילומים באותו ראיון דראמתי לא הראו את איזור ביר־מלחתה, אלא ש,הבדואי העשוק', שנבחר להיות פה לתושבי ביר־מלחתה ושהציג את עצמו כאחד מהם, אינו אלא חסן איבראהים אל־צנעה, דמות ידועה משבט קודריאת אל־צנעה, שמקום מושבו המקורי היה באיזור תל־ערד.

„לפי בקשתם של בני־השבט הם אנשי הטלוויזיה לפבריקציה הזאת של ה,חדשות'," כותב דן, „חלף שבוע ימים, ואנשיה לא מצאו לנכון לחזור ולהסביר לציבור את האמת, שלפחות חלק זה של הכתבה לא צולם בתל־מלחתה, וכי גם אותו בדואי אינו כלל משם."

היכן צולמה הכתבה?

מי היפנה את תשומת־לב אנשי הטלוויזיה לעניין? למחרת שידור הכתבה התקשר אריק שרון עצמו אל מנכ"ל רשות־השידור, יוסף („טומי") לפיד, ומיחה בפניו על השידור. שרון טען שנציב־המים, מאיר בן־מאיר, המטפל במיסגרת תפקידיו במישרד־החקלאות גם בבדואים, הודיעו לו מה בתום־לב, והכחיש בתוקף כי שורבבו בה הטעיות או סילופים.

„צילמנו את הכתבה רק באזורים שעליהם נסב באותו יום הדיון בכנסת," אמר טלר ליבין. „איזורים אלה כללו את תל־מלחתה. עצמה ואת אל־לגיה, שם הופקעו אדמות לצורך הקמת שכונה למפוני תל־מלחתה. היינו בשני המקומות והבאנו צילומים וראיונות משניהם. לטענות כי צילמנו רק באל־לגיה או במקום אחר כלשהו, שאותו הצגנו אחר כך כתל־מלחתה, אין כל שחר.

„הבדואי שרואיין בכתבה אמנם אינו מתל־מלחתה, אבל הוא מנהיג ידוע בקרב הבדואים שבנגב, והוא נבחר על־ידם להשמיע את טענותיהם. הראיון עימו צולם בתל־מלחתה, כשברקע נראה בבירור הנוף של המקום. הוא התייחס אך ורק לבעיות של בני־המקום המועמדים לפינוי. במהלך שידור הראיון בטלוויזיה הופיעה על המירקע כותרת מתחת לתמונה, עם שמו המלא של הבדואי. כך שהטענות, כאילו ניסינו להסוות את זהותו ולהציגו כאחר, הן חסרות כל בסיס.

„אחרי ראיון זה עברה הכתבה לאל־לגיה, שם צולמה הבאר המעופשת. בשל הפקעת האדמות, לצורך הקמת העיירה למפונים מתל־מלחתה, הוזכרה גם אל־לגיה בדיון בכנסת. לכן היו הצילומים שם אותנטיים לחלוטין. הבעיות של אל־לגיה מוזכרות יחד עם הבעיות של תל־מלחתה בעתירה לבג"ץ, שהגישו הבדואים. כל הצילומים נתנו תמונה על מה שקורה בשטח.

„נוסף על כך נאמר בפירוש כי הכתבה היתה מסולפת, ושהיטעתה את הציבור. אחרי שלפיד שמע את טענותיו של השר, הוא הציע שנציב־המים יפנה ישירות אל מנהל מחלקת־החדשות, חיים יבין, ויציג לפניו את טענותיו העינייניות.

מאיר בן־מאיר אכן התקשר טלפונית עם יבין. איש הטלוויזיה ביקש מנציג המים את טענותיו בכתב, כדי שיוכל לבדוק אותן לגופן, אחת לאחת, ולהודיע לו את מסקנותיו. בן־מאיר הסכים, אמר שישלח את הטענות בכתב בהקדם.

כתבו של אורי דן פורסמה במעריב אחרי השיחה הטלפונית של בן־מאיר ויבין, ולפני שמיסמך הטענות של בן־מאיר נמסר ליבין. כעבור זמן, כאשר קיבל יבין לידיו את המיסמך של בן־מאיר, הוא נדהם לגלות כי הטענות של דן במעריב מהוות חזרה מדוייקת על הטענות שהעלה בן־מאיר על הכתבה.

בשלב זה לא התייחס יבין לעובדה בולטת זו. הוא העדיף לבדוק תחילה את הטענות לגופן. לצורך זה זימן לשיחה את כתב הטלוויזיה בנגב, עופר טלר, שהיה אחראי על הכתבה על תל־מלחתה. טלר טען כי הכתבה צול־

כי נושא־הכתבה הוא בעיות הבדואים בנגב, כלומר, בעיות הקרקע והמים. העיתוי היה פינוי הבדואים מתל־מלחתה, אבל הכתבה הביאה תמונה כוללת של המצב. לכן צילמנו גם את התנאים שבהם חיים הבדואים, ולא הסתפקנו רק בהשמעת טענותיהם נגד הפינוי."

דרישה להתנצלות

יבין בדק את טענותיו של טלר ומצא אותן כנכונות. במשך הזמן שחלף מאז פורסמה כתבתו של אורי דן ומאז שהוגש המיסמך של בן־מאיר, חזרו וראו את הכתבה של עופר טלר, מילבד ליבין, גם יושב־ראש הוועד המנהל של רשות־השידור, הפרופסור ראובן ירון, המנכ"ל לפיד ועורך מבט, יעקוב אחימאיר. לפיד וירון ניסו אמנם למצוא פגמים בכתבה, אך נאלצו להסכים עם יבין ואחימאיר ש„ההשמצות של בן־מאיר ואורי דן אינן מוצדקות."

בעיקבות זאת תבע יבין שלפיד יפנה למערכת מעריב ויבקש פירסום התנצלות והכחשה, באותו העמוד ובאותו הגודל שבהם פורסמה הכתבה של דן. יבין הסביר כי הוא רואה בחומרה את העובדה שעיתון כמו מעריב מצטרף להתקפות שלוחות־הרסן על עובדי־הטלוויזיה, שהפכו לאופנה. לדברי המנהל מחלקת־החדשות, צריכה הטלוויזיה לתת גיבוי לעובדיה, החשופים להתקפות גסות. במהלך השיחה הועלתה גם האפשרות שהטלוויזיה תגיש תביעת־דיבה נגד מעריב, אם יסרב הצהרון לפרסם את ההתנצלות.

אנשי הטלוויזיה יודעים — כמו

(המשך בעמוד 53)

עשרות אמנים באו להרצליה כדי למנוע את הסרטת
סירב להנחות אותה - אך מאיר שלו הסכים

שעה רעה

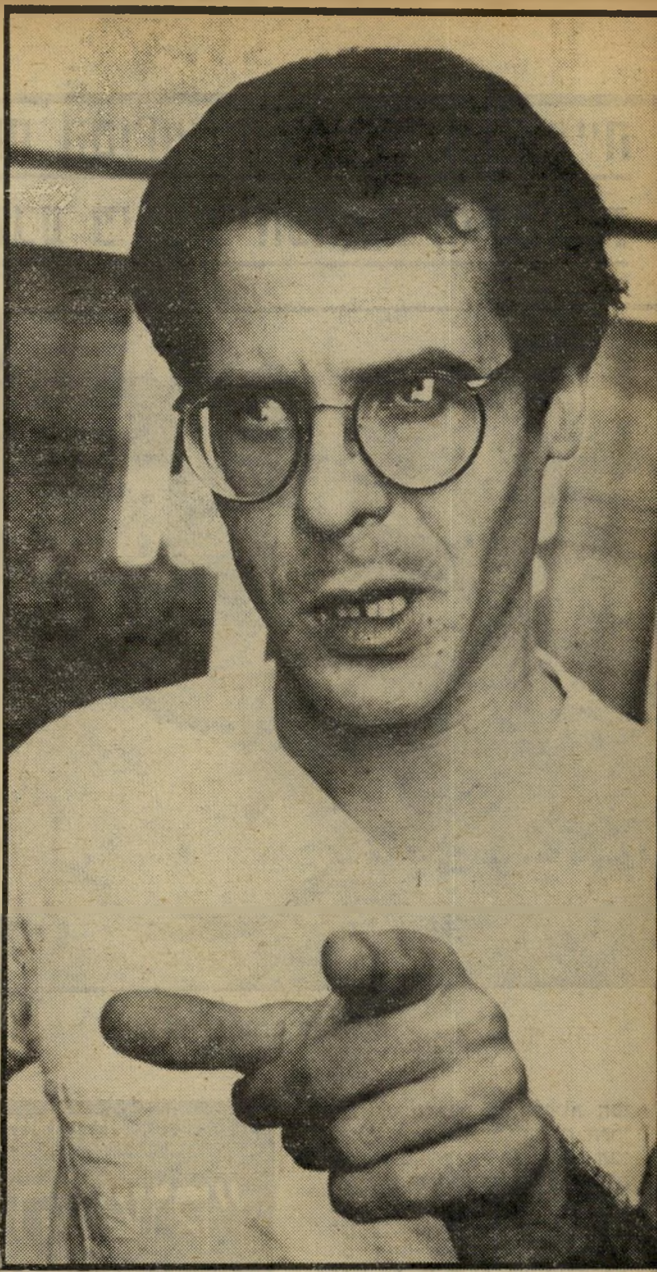

שובר השביתה מאיר שלו, בנו של המשורר יצחק שלו. הוא סירב להיענות לבקשות נציגי **איגוד אמני ישראל**, לא להנחות את התוכנית **שעה טובה**. הוא תפס את מקום מני פאר והנחה את התוכנית. „אני ממלא פקודות,” אמר.

„**זה הולך** להיות עסק רציני, ומי יודע כמה זמן זה יימשך,” אמרה השחקנית גילה אלמגור לעמיתיה, כאשר טילפנה אליהם בבוקר היום החמישי שעבר, כדי להזמינם להפגנת האמנים באולפנים המאוחדים בהרצליה.

„שביתה זה לא משהו שאפשר לזלזל בו,” אמר השחקן אילי גורליצקי לעובדי רשות־השידור, כאשר טילפן להודיעם, שמני פאר לא יוכל להנחות את התוכנית שעה טובה בטלוויזיה.

„אבוא מיד, אין בעיות. אקח מונית ואהיה שם בשש,” הבטיחה הזמרת חווה אלברשטיין לגילה.

אירגון אמני־ישראל (אמ"י) הצטרף לאיגוד במאי הקולנוע והטלוויזיה העצמאיים ולאיגוד הנגנים, בשביתתם נגד רשות־השידור. אנשי אמ"י החליטו להסתער על האולפנים, לחבל בהסרטה ולסכל את עבודתם של מפיקי־התוכנית.

כ־150 אמנים, במאים, נגנים, זמרים ושחקנים הגיעו למקום־המיפגש בהרצליה. ראשונה באה חווה אלברשטיין. כשביקשה לעבור מבעד לשער החשמלי של האולפנים, לא ניתן לה. אחריה באו שאר האמנים. השעה היתה 6.00 בערב וההסרטה עמדה להתחיל ב־9.15.

מנכ"ל האולפנים, יצחק קול, יצא לרחבה וראה את האמנים עומדים מחוץ לשער. הוא הורה לשוערים לאפשר לכל אמן להיכנס לשטח הפתוח של האולפנים. „אני לצידם של האנשים האלה, ואני לא יכול לתת להם להישאר בחוץ,” הסביר.

„אין פה יחס חברי”

גם אהרון גולדפינגר, מפיק שעה טובה, יצא מהאולפן לצפות בהתרחשויות. „אני לא רוצה שאיש מהם יסתובב בשטח. אם יתנו להם להיכנס, אני עלול לבטל את ההסרטה!” איים. אך האמנים נכנסו, חרף התנגדותו. לא לאולפן, אלא לרחבה הענקית המשמשת מקום־חנייה למכוניות. באותה עת כבר נמצא המנחה מאיר שלו באולפן, מוגן על־ידי דלתות־ברזל.

כאשר הודיע אירגון־אמני־ישראל לאנשי הטלוויזיה כי מני פאר לא יפר את השביתה ולא ינחה את התוכנית, הוזעק מאיר שלו כדי למלא את מקומו. בתוך האולפן התנצל שלו: „אני מבצע הוראה של רשות־השידור. אמרו לי כי מני שובת, והורו לי למלא את מקומו. זה בסדר. דיברתי עם מני בטלפון, בצורה מאוד חברית, והוא יודע שאני רק ממלא פקודה.” הוא נראה רגוע, חייך והעדיף להסתגר באולפן, תחת לצאת לרחבה.

לעומת זאת אמר מני פאר, כי שלו לא טרח כלל לטלפן אליו. „אני טילפנתי אל שלו ואמרתי לו, שמה שהוא עושה הורס את היחסים האישיים שלנו. אין פה שום יחס חברי. הוא לא היה צריך לעשות מה שעשה!”

„הוא דומה לסטאטיסטית הוותיקה, הממתינה שנים לרגע שבו תשבור הכוכבת את רגלה ותינתן לה הזדמנות חייה לעלות על הבמה ולשחק את התפקיד הראשי,”

„איך הוא מעז לשבור שביתה? אמר אחד מן הבמאים השובתים. יבוא יום וזה יתנקם בו!” רטן אחד השחקנים בשטח.

בעוד האמנים מתארגנים ומחלקים ביניהם שלטי־מחאה, הסתובבו אנשי הטלוויזיה, כשהבעה משועשעת על פניהם. כולם הכירו את כולם מעבודות משותפות שביצעו בעבר.

ראש מחלקת־הבידור בטלוויזיה, חנוך חסון, נראה שקט ונינוח. הוא הסתובב בין השחקנים ואמר לכל מי שהיה מוכן להקשיב לו: „תשמעו, אתם צודקים, אבל לסמנכ"ל שלמה עבאדי אין כסף. אין לו מהיכן להוסיף לכם!” יצ־

קריאה לקהל השמיעו הזמרת חווה אלברשטיין והשחקן דידי לוקוב **(בתמונה מרים ידיים)**: „בואו להתבדר איתנו כאן! אל תיכנסו לאולם!” הם ניסו לשכנע את קהל הצופים שלא להיכנס אל תוך האולפן, כדי לחזק את שביתתם.

התחנונים לא הועילו למרות שגילה אלמגור ניסתה לשכנע את נוסעי המכונית שלא יכנסו לאולפן, התמלא האולם בצופים והתוכנית צולמה ללא תקלות. „אל תעזרו לשבור שביתה,” אמרה גילה, אך לשווא.

ויכוח עם השוטרים מנהל השחקן אילי גורליצקי, מפעילי **איגוד אמני ישראל**. „למה אתם מזיזים אותנו הצידה?” שאל אילי גורליצקי את השוטרים והסביר להם: „המאבק שלנו צודק.”

התוכנית „שעה טובה." מני פאר
לשבור את השביתה ולהנחות

יהורם לא שיכנע הזמר הירושלמי יהורם גאון ניסה לשכנע שניים מן המרואיינים בתוכנית, מירון בנבנישתי והאדריכל משה ספדי, שלא ישתתפו בה. גם הוא לא הצליח. „תוכנית ממילא בוערת אצלי בבטן כבר שלוש שנים," נימק בנבנישתי את השתתפותו בתוכנית, „לא אוותר."

פנינה לא אמרה לא לנציגי איגוד אמני ישראל, שביקשו אותה לא להשתתף בתוכנית. נערת־הזוהר פנינה רוזנבלום באה בלוויית וספר האישי שלה, קובי בר, אשר סידק אותה כמה דקות לפני תחילת ההסרטה. „אני תמיד באה בסטייל," אמרה פנינה.

חק קול לעומתו אמר לאמנים שהם צודקים, אבל את ההפגנה הזאת היו צריכים לעשות מול ביתו של עבאדי, ולא נגד העובדים של הטלוויזיה.

מפיק התוכנית, גולדפינגר, התהלך שופע־ביטחון, כשחיוך נסוך על פניו. „יש לי עבודה לבצע היום," אמר, „ואני עומד לבצעה. אם מני פאר לא רוצה לעבוד, יש לי את מאיר שלו. לו הייתי מציע עתה לגילה אלמגור להנחות את מסך גדול — מסך קטן, היא היתה שוברת את השביתה הזו ורצה אלי!"

אחרי שניסה ולא הצליח לעצור את האמנים בשער, הורה גולדפינגר להפסיק מיד את ההסרטה ברגע שמישהו מהאמנים יצליח להסתנן לאולפן. האיום הצליח. אנשי־הביטחון שמרו בשבע עיניים, שאיש מן המפגינים לא

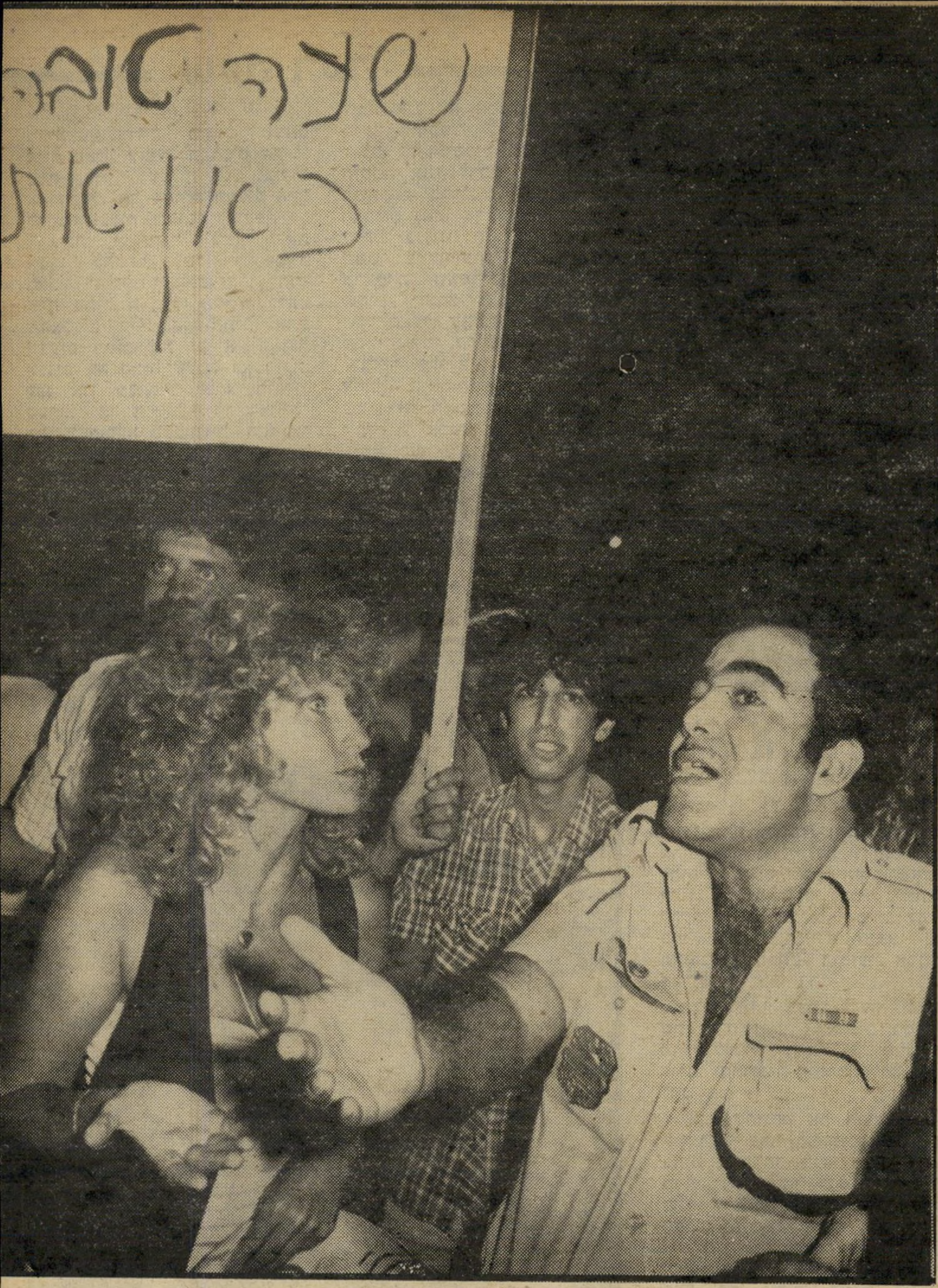

„מה אפשר לעשות?" התנצל השוטר בפני הזמרת נירה רבינוביץ. „קיבלתי הוראה לסלק אותכם מהכביש." השובתים נשאו שלטים שקראו לקהל להישאר ברחבה ולא להיכנס לאולפן. למרות בקשותיהם והשלטים, לא נענה להם הקהל.

ייכנס לאולפן. לאמנים השובתים לא נותר דבר לעשותו, מילבד הנסיון לשכנע את קהל־הצופים, שבא לחזות בהסרטה, שלא להיכנס לאולפן.

גילה אלמגור, יהורם גאון, ירדנה ארזי ואחרים עצרו כל מכונית, וממש התחננו בפני נוסעיה שיחזרו כלעומת שבאו. „אנחנו נבדר אתכם פה. כאן נקבצו מיטב האמנים. אנא, הישארו איתנו!" ביקשה נירה רבינוביץ. אלא שהאולפן התמלא בצופים, שלא רצו לוותר על ההזדמנות להופיע על

(המשך בעמוד 52)

בליווי המישטרה עזב שובר השביתה מאיר שלו את האולפן בהרצליה עם תום ההסרטה. שלו חשש לצאת לבדו, מפחד שהשובתים יפגעו בו, אך איש מהם לא המתין לו ולא חשב לפגוע בו לרעה. רוב האמנים השובתים עזב את הרחבה לפני הסיום.

שעה רעה

(המשך מעמוד 51)
מירקע־הטלוויזיה כשעל פניהם חיוך מאוזן לאוזן. האמנים הקימו במה קטנה, שמעליה שרו ובידרו את הקהל. אך לשווא. הבאים חייכו בהתנצלות ונכנסו לאולפן.

גילה אלמגור מצאה את אנשי להקת פלטרס השוהים בארץ, שהגיעו לאולפן כדי להתארח בתוכנית. היא הסבירה להם שהאמנים המקומיים שובתים. „אתם יודעים היטב מה זה איגוד של אמנים, זה הכוח שלכם באמריקה. לכן אנו מבקשים שלא תופיעו הערב." אך הפלטרס לא רצו להחמיץ הופעה בטלוויזיה, ולא גילו סולידריות עם עמיתיהם הישראלים.

כאשר נודע שנערת־הזוהר פנינה רוזנבלום עומדת להתראיין בתוכנית, פנו גם אליה וביקשו שלא תשתתף בשעה טובה. „זה יקלקל את האימאג' שלי," הסבירה פנינה. „אני לא יכולה לעשות זאת. אני לא אמנית." היא הופיעה בתוכנית.

גם להקת־הרוק דובדבן לא היטתה אוזן לדברי השובתים והשתתפה בתוכנית. התיסכול של האמנים גאה, אך לא הפריע להם לפתוח בנגינת תיזמורת. הם השתמשו במיקרופון של ניידת המישטרה, והזמרים חווה אלברשטיין, יהורם גאון, אושיק לוי ואחרים עלו בזה אחר זה על הבמה והנעימו בקולם לשובתים.

מאיר שלו היה עדיין סגור באולפן. הוא חשש לצאת ולדבר עם נציגי האמנים, ומשום־כך אף ויתר על ארוחה במיזנון המקומי.

מני פאר נותר בביתו. הוא קיבל דיווח שוטף, באמצעות הטלפון, על המתרחש במקום. „זה הסוף של מאיר שלו," הכריז השחקן מיכאל ורשביאק, „אנחנו לא נעבוד איתו עוד!" „גם עם הפלטרס סגרנו עניין ושום אמן ישראלי לא יופיע איתם!" הביטיחה גילה אלמגור. ואמנם, יומיים אחר כך עמדה להקת הפלטרס להופיע בנשף מלכת־המים באשקלון, אך האמנים מוטי גילעדי, להקת סקסטה ומני פאר סירבו להופיע עימם. הפלטרס הוצאו מן התוכנית ותחתם הופיעו אמנים אחרים (ראה כתבה).

בשעה 9.15 בערב החלה הסרטת שעה טובה. האמנים נשארו מחוץ לאולפן, הקהל גדש את האולם, והתוכנית הוסרטה ללא תקלות.

שלו, שהינחה את התוכנית בקור־רוח, פחד לצאת מן האולפן בתום ההסרטה ללא ליווי מישטרתי. אך כאשר יצא, מלווה בשני שוטרים, לא נראו האמנים בשטח. איש מהם לא תיכנן לפגוע בו. אמר שייקה אופיר: „זה יקח הרבה זמן עד שילמדו בישראל מה פירוש הדבר לשבור שביתה..."

הפגנת האמנים בהרצליה הסתיימה בלא כלום, ואנשי הטלוויזיה לא גילו עדיין נכונות לפתוח במשא־ומתן.

תחיה אדר ■

„לא אשם!"

אמר מנכ"ל **האולפנים המאוחדים** עב־הכרס יצחק קול, לשחקנים השובתים מיכאל ורשביאק **(מימין)** ואלי גורליצקי. „פתחתי את שערי הרחבה," אמר, „אך אני לא יכול לפתוח את האולפן. את ההפגנה אתם צריכים לעשות מול ביתו של שלמה עבאדי."

זעם בעיניים

ניבט מעיניהם של שייקה אופיר וגילה אלמגור, כאשר הבחינו שקהל הצופים זורם אל תוך האולפן. „שביתה זה לא מישחק ילדים," הסביר שייקה אופיר לקהל, בנסותו לחזק את רוח חבריו השובתים.

הצדעה לגילה

מפגין הזמר יהורם גאון, באומרו: „אעשה מה שתגידי, אפילו אשיר כאן את **רוזה רוזה.**" הוא אמר ועשה — כשניסה לבדר את הקהל.

מעצר־שווא

השחקן דן שמר הובל לניידת המישטרה, אחרי שאחד מעובדי האולפנים טען שהוא הוציא את האוויר מגלגלי מכוניתו של מאיר שלו. „לא היו דברים מעולם," אמר שמר ושוחרר כעבור חמש דקות. **משמאל:** השחקן דובי גל מקבל נשיקה ממעריצה.

הבדואי המיסתורי

(המשך מעמוד 49)
כל עיתונאי ישראל — כי אורי דן הוא מעין דובר בלתי־רשמי ומנהל יחסי־הציבור של השר שרון. אלה הם יחסי־גומלין, שהשכר לצידם לשני הצדדים.

בחודש אפריל נסע כתב מעריב, אורי דן, לארצות־הברית. שם הוענק לו פרס כתבי־החוץ, שחולק השנה ל־17 עיתונאים. דן זכה בו בעיקבות שתי כתבות שלו, שהתפרסמו בינואר 79' בניו־יורק טיימס, תחת הכותרת „סודות המשא־ומתן לשלום עם מצריים".

בכתבות אלה פירסם דן גילויים על תהליך השלום, שנשמרו עד אז בסוד. בעוד שהמישחק החברתי הנפוץ ביותר בארץ כיום הם הניחושים מי הדליף למי, הרי שלגבי אורי דן אין כלל צורך לנחש מהם מקורות־המידע שלו. הקשרים ההדוקים בינו לבין שר־החקלאות, אריאל („אריק") שרון, ידועים לכל מזה שנים רבות. הדברים הגיעו לכך, שאורי דן הפך כימעט חבר בלישכת־השר.

לפיד, שהוצנח לטלוויזיה הישר ממערכת מעריב, טען בצדק כי הוא „מנוע מלהחליט בסוגיה זו." ההכרעה הועברה אל ירון. אולם מאז העלה יבין את הדרישה לתבוע ממעריב התנצלות, בתחילת השבוע שעבר, לא נודע על כל החלטה נוספת שקיבל ירון. כאשר נשאל דובר רשות־השידור, משה עמירב, מהי עמדתו של ירון בעניין זה, הסתפק בתשובה סתמית: „הנושא נמצא בטיפולו."

עובדים שונים ברשות־השידור הביעו התמרמרות על כך שלפיד מתחמק מהכרעה בפרשה זו, ועל שירון מעכב את החלטתו. „המצב שבו עובדי הרשות מותקפים והמנכ"ל שלה מקפלים זנבות ואי־„ואילו יושב־ראש רשות־השידור השכם והערב," טענו העובדים, גם נותנים גיבוי לעובדיהם, אינו יכול להימשך. הפעם אנחנו מתכוונים ללכת עד הסוף. אם לא יינקט צעד משמעותי נגד גלי־ההשמצות, נפתח בשביתה."

בטלוויזיה טוענים כי אורי דן כלל לא בדק את הפרטים שפירסם. „הוא שמע מה ששמע מאריק," התמרמרו עובדי טלוויזיה. „הוא אפילו לא טרח לרדת לשטח. זאת היתה השמצה חסרת־שחר ומרושעת."

בתגובה על ההאשמות נגדו אמר אורי דן כי הוא נשאר דבק בגירסתו. „לא ידוע לי שבטלוויזיה הועלתה דרישה להתנצלות על הכתבה שלי או להגשת תביעת־דיבה," אמר. „כתבתי את מה שכתבתי מתוך התרשמותי האישית מהכתבה בטלוויזיה, ואחרי ששמעתי גם דיעות של אנשים נוספים. בדקתי אישית את העובדות. אין לזה שום קשר עם המיסמך של נציב־המים.

„הבדיקה שלי העלתה כי האיש שרואיין אינו מתל־מלחתה, וגם הראיון שנעשה עימו לא צולם במקום. למרות זאת הוא דיבר כתושב תל־מלחתה ואמר בגוף ראשון ,לא נזוז מפה !'. הכתבה כולה הוצגה ככתבה על תל־מלחתה. לא נאמר כי זאת כתבה על הבעיות של הבדואים בנגב בכלל, כפי שהטלוויזיה טוענת כיום. פשוט הראו דברים שלא קשורים לנושא, מבלי לציין זאת.

„אני סבור כי הטלוויזיה אינה יכולה לבדוק את עצמה. נושא כזה צריך להיבדק על־ידי גוף ניטרלי חיצוני. ועדת־האתיקה של אגודת־העיתונאים, למשל, יכולה להיות הגוף שיבדוק זאת. אם יסתבר שטעיתי, אני מוכן להודות על כך ולהתנצל. אבל במיקרה זה אני בטוח כי מי שיצטרך להתנצל זה הטלוויזיה."

ברשות־השידור עדיין מצפים להחלטתו של היושב־ראש ירון. אם היא תתעכב, או שלא תניח את דעת העובדים, עלולה לפרוץ בקרוב שביתה חדשה.

יוסי היימן

אל תחמיץ את הפסטיבל הבינלאומי לפולקלור, הרביעי בישראל 4.8.-10.8.80

תזמורת הצי ה־6 בפסטיבל הבינ"ל לפולקלור ה־4 בישראל אוגוסט 1980

אברהם גינדי
יעניק למלכת המים 80'
הנחה של
100,000 ל"י
לקניית דירה באחד מהבניינים שהוא בונה בראשון־לציון, פתח־תיקווה, רחובות, רמת־השרון ותל־אביב.

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

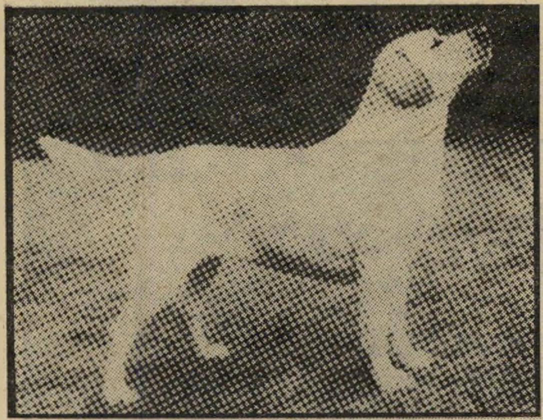

רוקי שוב הביתה
אבד כלב־לברדור
באיזור צהלה
בן 9 חודשים, צבע צהוב
עונה לשם רוקי

מי שראה אותו מתבקש להתקשר לטל. 03־470135 ליוסי

אל תחמיץ את הפסטיבל הבינלאומי לפולקלור, הרביעי בישראל 4.8.-10.8.80

עצור! לא כדאי לנסוע לפיליפינים - הפיליפינים באים אליך, בפסטיבל הבינ"ל לפולקלור - אוגוסט 1980

קולנוע

סינמטק

הכסף המר

בתי־הקולנוע עודם במשבר. אבל המש־בר כנראה אינו חמור דיו, כדי להניעם להכניס שינויים בתפריט השגור. ומשום כך, טוב שיש סינמטקים המסוגלים, מעת לעת, כשאינם עסוקים בהצגות החוזרות של ההצלחות מאמש, להציל את המצב.

לפני כמה חודשים דווח במדור זה בהר־חבה על סרט איטלקי, שאין מוצאים לו מסך, בשם כספה של הזקנה, של הבאי לואיג'י קומנצ'יני. והנה בחודש אוגוסט יוצג הסרט בסינמטק של תל־אביב, כמה פעמים, וזוהי בהחלט הזדמנות מומ־לצת לחובבי הקולנוע, ללכת ולצפות בו.

הסרט, שיוצג תחת השם הכסף המר, מספר על זוג עניים מרודים, הממתינים מדי שנה לזקנה עשירה כקורח ולגושא כליה, שיבואו לבקר בחווילה הרומאית המפוארת שלה. בכל פעם שהיא באה, היא מזמינה את העניים לשחק עמה קלפים; היא מלווה להם את הכסף הדרוש לשם כך, ומוציאה אותו מידיהם באמצעות זכייה

בט דייוויס בתפקיד הקלפנית העשירה ב„כסף המר"
סיפור־מוסר ממדרגה ראשונה

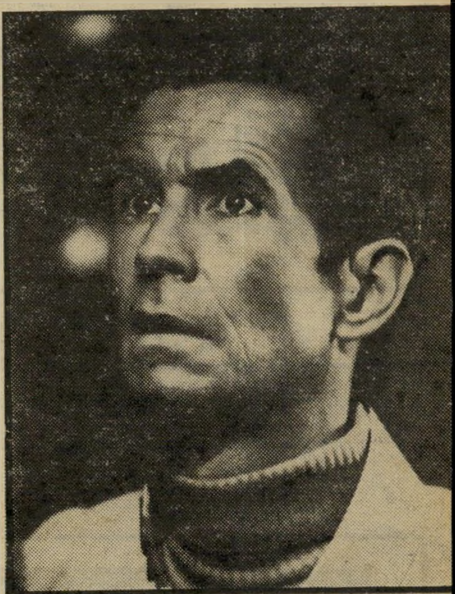

אנתוני פרקינס כמדען־חלל
המשך רעיוני של ז'ול ורן

בקלפים. אנשי שכונת הפחונים שבה מת־גוררים הבעל והאשה היחפנים, מקווים ש־יבוא יום והמזל יאיר להם פניו, ואז יזכו כולם בעושר וברווחה.

ואכן, המזל כימעט והאיר להם פעם וההתרגשות היתה גדולה. אבל קומנצ'יני אינו מתפתה לחלומות פז. למזל אין שום השפעה על קביעת גורלם של העשירים והעניים, ומישחקי־קלפים אינם מישחקי־מזל. תיאור סרקאסטי וצבעוני של אווי־רה איטלקית, הנשען על סיפור אהבה וקינאה קטן. קומנצ'יני מעצב סיפור־מוסר מעולה, והוא נעזר ברביעיית שחקנים מרשימה — אלברטו סורדי וסילבאנה מאנ־גאנו (העניים), בט דייוויס וג'וסף קוטן (הזקנה ונושא כליה) — ובנוף הטבעי וה־אנושי המיוחד במינו של רומא. כדאי לר־אות את הסרט. ומי יודע, אם יימצאו די אנשים שיילכו לצפות בו בסינמטק, אולי ישתכנע גם בעליו של בית־קולנוע כלשהן להקרינו ברציפות.

סרטים

החור השחור

החור השחור הוא הסרט היקר ביות־תר שהפיקו עד כה אולפני וולט דיסני. הוא עלה כ־20 מיליון דולר, ושלא כרוב מוצרי האולפן הזה, ממליצה הצנזורה הפ־נימית של התעשיה הקולנועית, שההורים ילוו את ילדיהם אל תוך האולם האפל,

איבט מימיה כמדענית־החלל
סוף דו משמעי

כדי שלא ילכו לאיבוד בתוך החוויה.

ואין זה פלא. החור השחור הוא אחת התופעות המדעיות המרתקות ביותר המ־עסיקות לאחרונה את עולם המדע; תופעה מוזרה, מאיימת ובלתי־מוסברת די הצורך. אפשר לומר, שזה מעין בור בתוך החלל, שבו הגופים מכלים את עצמם כיוון שכוח־המשיכה של החומר אל תוך עצמו מגיע למימדים שלא נודעו כמותם, ואפילו קרני האור אינן מסוגלות להימלט מתוכו.

מוזר, משונה ומעורפל? זאת אולי הסי־בה לכך, שההורים מוזמנים להתלוות אל ילדיהם. יותר משהם יודעים על החור הש־חור לפני שנכנסו לאולם האפל, לא יידעו ביציאה. אך לפחות יוכלו להבטיח שה־זאטוטים לא יודאגו יתר על המידה, ויתי־ייחסו לנעלם כרצוי, כאל הרפתקה חדשה של הקפטן נמו, הפעם בתוככי החלל החיצון.

זהו סוג של מדע בדיוני בנוסח ז'ול ורן, מעין „עשרים מיליון מיל מעל פני המים". את מקום הצוללת נאוטילוס תו־פסת ספינת החלל סיינוס, שאורכה כשני קילומטרים. את מקומו של נמו תופס קבר־

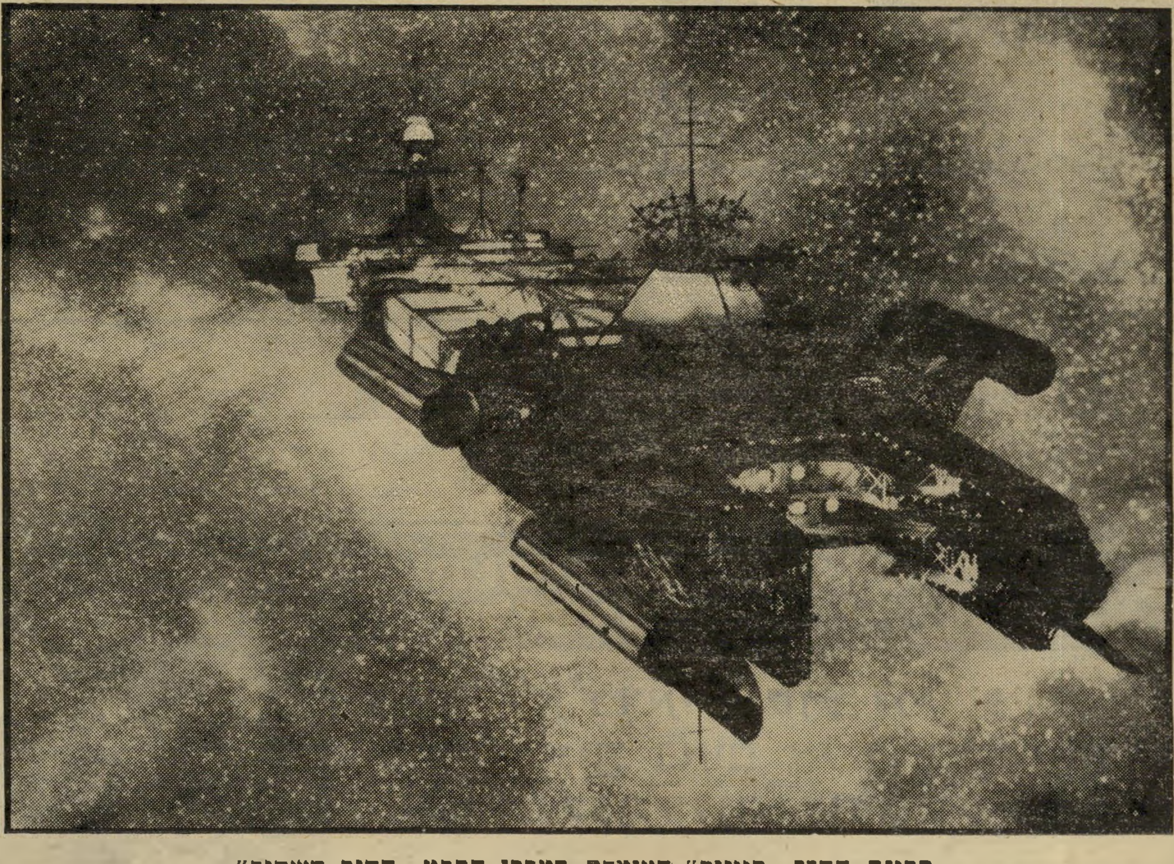

ספינת החלל „סיינוס" העומדת במרכז הסרט „החור השחור"
עשרים מיליון מיל מחוץ לחלל החיצון

ניט בשם ריינהרט, שהוא גאון יותר גדול וגם מטורף יותר מיציר כפיו של וורן. וכמו בסיפור המקורי, גם אל ספינה זו נקלע צוות שפוי מן האדמה, המנסה בכל מחיר למצוא את הדרך חזרה הביתה.

מבחינה מדעית הסרט אינו פותח שע־רים חדשים, אבל בכל מה שנוגע לטכניקה הקולנועית, זהו מיבצע יחיד במינו. האיש החשוב ביותר של הסרט הוא פיטר אלנ־שאו, הממונה על האפקטים המיוחדים. הוא זכה בעבר בפרס על מרי פופינס, ועובד באולפני דיסני מזה שלושים שנה. מעניין, שהסרט הראשון, שבו תרם משהו לאולפן היה 20 אלף מיל מתחת למים.

המצאות חדשות. מה שאלנשאו עשה בסרט זה, קרוב מאוד למעשי־כשפים: שי־מוש בכל השיכלולים והשיפורים של הס־רטים שנעשו עד כה (כולל מילחמת הכוכ־בים, שכמה מרעיונות התנעת המצלמה שבו הושאלו לכאן) ומיגוון רב של המצאות חדשות. על המסך תיראה בסופו של דבר תערובת פרועה של תיפאורות־ענק, משו־לבת בציורי־רקע — לעתים בגודל של קיר ולעתים בגודל של עדשת מצלמה. העין

אהבה בשינאה

שלחתי מיכתב לאהובתי (פאר, תל־אביב, צרפת) — כדאי לדעת מראש באיזה סוג של סרט מדובר — ולא לצפות שיעניק דברים שאין בו — ואז מובטחת לצופה חוויה נעימה ומעודנת.

סרטו של משה מזרחי, המבוסס על רומן בריטי, מזכיר יותר מכל סרט טלוויזיה מן הסוג הטוב, שמספק הבי־בי־סי לעתים מזומנות. סרט שעיקר מעלתו בצוות שחקנים מעולה, המודרך כהלכה ומצליח להפיח חיים ועניין בדמויות שהוא מגלם. המצלמה, הבמאי ועימם גם הצופה, קרובים כל העת אל הדמויות, עד כדי כך שהרקע מאבד מחשיבותו ואין לו כמעט השפעה על המתרחש. זאת ניתן, כמובן, להשיג רק בתנאי שיש שחקנים מעולים ובמאי המוצא עימם שפה משותפת. וזה מה שקרה בסרט זה למשה מזרחי — עם סימון סיניורה, ז׳אן רושפור ודלפין סייריג.

סימון סיניורה כמעט משוחררת מן החובה לשחק. ברגע שהמצלמה נחה על פניה, היא מוצאת בהם עולם ומלואו. אשה מזדקנת שלא זכתה לנצל את חייה, משום שהקריבה אותם כדי לטפל באחיה הנכה. בעזרת אישיותה משיג הבמאי גווני־מישנה: צער על הזדמנויות שהוחמצו, אהבה מעורבת בקורטוב של שינאה ובלא מעט חוסר סבלנות, גינונים של בתולה זקנה ולב של אשה צעירה.

ז׳אן רושפור, האח הנכה, מרותק לכיסאו. זהו ילד מפונק המפצה עצמו על מיגבלותיו על־ידי העמדת פנים לא־איכפתית כביכול, המסתירה קינאה בבריאים, תשוקה לאהבה וזעם עצור. ואילו דלפין סייריג היא אשה שהגיעה לפרקה ועודה ילדה בנישמתה, יודעת הכל בתיאוריה וכלום בפרקטיקה, מעין מוח של ציפור בגוף של אשה, ונשמה של נערונת במסווה של אשת העולם הגדול.

סיניורה ורושפור: חוויה מעודנת

מה שקורה למשולש הזה, הוא אחד מאותם מישחקים היכולים לגלוש בקלות לאכזריות. אילו היה רומן פולנסקי מביים את התסריט של ג׳ראר בראך (השניים הירבו לעבוד יחדיו), אין ספק שהאכזריות היתה צפה ועולה במהרה על פני השטח. אולם מזרחי מחבב כנראה את דמויותיו ואינו מרשה לעצמו להתעלל בהן. הוא מותיר את צידן האפל לדמיונו של הסופר בסרט הוא מתאר נסיון־פריחה אחרון של אהבה בלב האח והאחות, שאינו אלא מישחק תעתועים שאחריו באה ההשלמה עם המציאות.

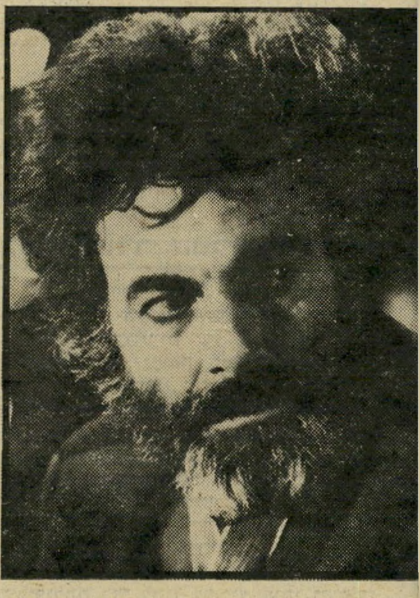

מכסימיליאן של קברניט ריינהרט
יותר משוכלל — יותר מטורף

המיכנית מתבוננת דרכם במתרחש סביבה. אנשים עוטים שיריונים, כדי שייראו כרו־בוטים, ולידם רובוטים קטנטנים הנראים גדולים באמצעות מישחקי מרחק מן ה־מצלמה. הם כה גדולים, עד שהם נראים מאיימים ומפחידים.

כדי לצלם תנועה בחלל תיכננו אלנשאו ובנו פיטר מצלמה, שנעה על מישטח על־פי פיקוד אלקטרוני, כעשרים מטר קדימה ואחורה, כשלושה מטרים למעלה ולמטה, וכשני מטרים ימינה ושמאלה. מצלמה שניה ביצעה אותו סוג של פעולה כשצילמה מיניאטורה של החלל. אחר כך, כש־הרכיבו את שתי התמונות יחד, התקבלה אשליה של טיסת חלל. בסצינות אחרות לא היו שני צילומים שהורכבו יחד, אלא חמי־שה, וכדי להשיג תיאום מושלם בין הת־נועות המצלמה בכל אחד מהם, הופעלו מחשבים שדאגו למנוע סטיות מן התיכנון המוקדם.

לפי מיטב המסורת של אולפני דיסני, לא היתה ספינת־החלל הענקית, שאורכה בסרט כ־400 מטר, אלא מיניאטורה באורך 40 סנטימטרים, ואילו האיש הנפלטת מלוע המנועים של החללית, צויירה על־ידי המ־איירים המפורסמים של האולפן.

אין זה פלא שבתנאים כאלה מחווירים כל השחקנים החיים בסרט, בהשוואה לשני רובוטים, הממלאים בו תפקיד ראשי. אחד וינסנט, עגלגל, מרחף באוויר, שופע פית־גמים, אימרות־שפר ובדיחות, ובעל כישרו־נות בניווט, קליעה־למטרה והיאבקות חופ־שית. השני מכסימיליאן, מעין שיריון צף של אביר טווטוני בצבע אדום, משליך אור ארגמן מאיים מבעד לחריר שבקסדה ומ־חסל את אוייביו באמצעות סכיני־כירסום המשמשים לו כאצבעות. אפילו שועלי־מיש־חק ותיקים כמכסימיליאן של, ארנסט בורגנין או אנתוני פרקינס חסרי־ישע בת־חרות שכזאת.

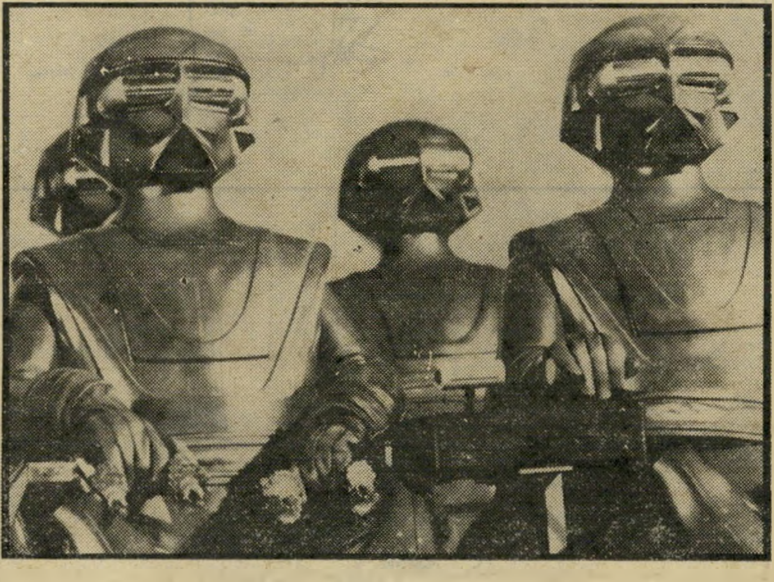

רובוטים בתפקיד פיקודי של קברניט ריינהרט ב„חור השחור"
ההישג הנכבד ביותר של הסרט

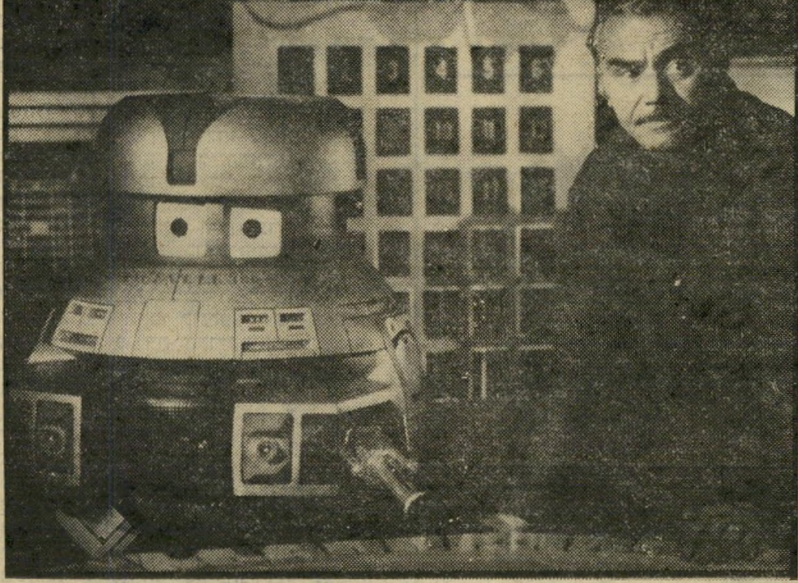

ארנסט בורניין עם הרובוט וינסנט
— יותר מכוכבים של בשר ודם

„יומנואיד" — שילוב דימיוני של אדם ורובוט
הצופים יזכרו אותם —

שידור

צל"ש

כמו במוסקבה

● **לאלכס גילעדי,** מנהל מחלקת־הספורט ועוד 40 אנשי־טלוויזיה הטורחים במשך קרוב לשלושת השבועות של ה־אולימפיאדה, להביא את המישדרים, למרות התקלות הרבות, אל המרקע הישראלי. גילעדי, שהגדיר את פעולת אנשי מחלקתו כ„נסיון לקחת מכונית מודל 1968, ולהכניס אותה אל תוך מסלול המירוצים של 1980, תוך שמעמיסים עליה כמה טונות מיותרים, ורוצים שהמכונית לא תתקלקל," כיוון דבריו לציוד המיושן, שבעזרתו מנסה הטלוויזיה הישראלית לקיים מישדרים ישירים באיכותיות־שידור של ראשית שנות ה־80'.

הצל"ש מגיע לאנשי מערכת האינפורמציה — **יואש אלרואי, אמנון בר־קאי, אמנון לנגזם** ו**משה גרטל** — שהצליחו לרכז חומר מערכתי וארכיוני, ששימש גם במהלך האולימפיאדה את העיתונות היומית. צל"ש נוסף מגיע לאנשי מערכת השידור של מחלקת־הספורט, **ניסים קיוויתי, יוסף טלקי** (פרשן השחייה), **דני לבנשטיין** (פרשן התעמלות), ו**יעקב וישניה,** ואנשי המחלקות הטכניות של רשות־השידור, שעשו את שהכל ניבאו לו כישלון: שידור מה־בריכות, המסלולים והמיגרשים של אולימפיאדת מוסקבה, בלא תקציב מיוחד, תוך כדי הענקת התחושה שהשדרים משדרים ממוסקבה, בעוד שהם שידרו מתוך בניין הטלוויזיה בירושלים (ראה במדינה).

מאחרי המסך

קאריקאטורה ושמה

„כימעט חצות"

בראשית היה **יצחק רועה,** שמצא נוסחה מקורית להגשת מהדורת־חדשות לילית — מהדורה של חדשות בנוסח אישי. הדיעות היו חלוקות על שיטתו של רועה, אך הכל היו תמימי־דעים לגבי איכות השדר והשידור. אחרי יצחק רועה בא **יואל אסתרון,** ששמר על המתכונת שקבע רועה.

המתכונת שטבע יצחק רועה כללה את הקריקטורה, ככתבת טלוויזיה. מהדורת כימעט חצות החזיקה קריקטוריסט ככתב, המביע דעתו על החדשות ועל המתרחש. את תפקיד הקריקטוריסט איישו כמה צעירים בעלי עמדות שלא היו מביישות קריקטוריסטים ותיקים. הבולט שביניהם היה **ערן וולקובסקי.**

בינתיים שב יצחק רועה להנחות תוכניות ברדיו, יואל אסתרון עוסק בדברים אחרים, ואת מקומם תפסה בינוניות דיווחית. כימעט חצות הפכה המראה־המעוותת של מבט לחדשות. המנצח על השקיעה הזאת היה כתב רשות־השידור לשעבר בגרמניה, איש־הרדיו **מיכאל קרפין,** הסורח להתאים מהדורת כימעט חצות למיגבלותיו.

כאשר פנה קרפין אל מנהל מחלקת־החדשות וביקש ממנו לאפשר לו להגיש את כימעט חצות, סירב **חיים יבין** מתוך טעמים מיקצועיים ברורים. קרפין טיכס עצה ומצא פיתרון. הוא החל מראיין במהלך כימעט חצות ראיונות ארוכים ומייגעים אל תוך הלילה. באחד מראיונותיו, הזמין את הרב הראשי, **שלמה גורן,** וחבש כיפה לראשו בטרם פנה אל הרב. הראיונות המייגעים הורידו את אחוז הצפייה בכימעט חצות עד למינימום.

קרפין לא חונן בחוש־הומור. לדעתו, על הקריקטורות לשמש אילוסטרציות ל־ליין־אפ (הרצף המילולי בשידור). קריקטורות שלא תאמו קונספציה שידורית זו נפסלו, כמו סידרת הקריקטורות העוסקת בסגן ראש־הממשלה יגאל ידין, ובדבקותו בכיסא.

אלא שערן וולקובסקי לא היה מוכן לשמש כאילוסטראטור לשיחות של קרפין אל תוך הלילה, ולפני כשבועיים שלח אל מיכאל קרפין מיכתב ובו „הודעה על הפסקת עבודה", עם העתק לחיים יבין. בין שאר הדברים כתב וולקובסקי „המערכת החדשה של מהדורת כימעט חצות משדרת מנופחות, שביעות־רצון עצמית, פטרונות ויומרנות דעתנית ללא כיסוי. ה־מהדורה ארכנית, מייגעת, בלתי־נסבלת ולא־אינטליגנטית... לא אוכל לצערי לסיים

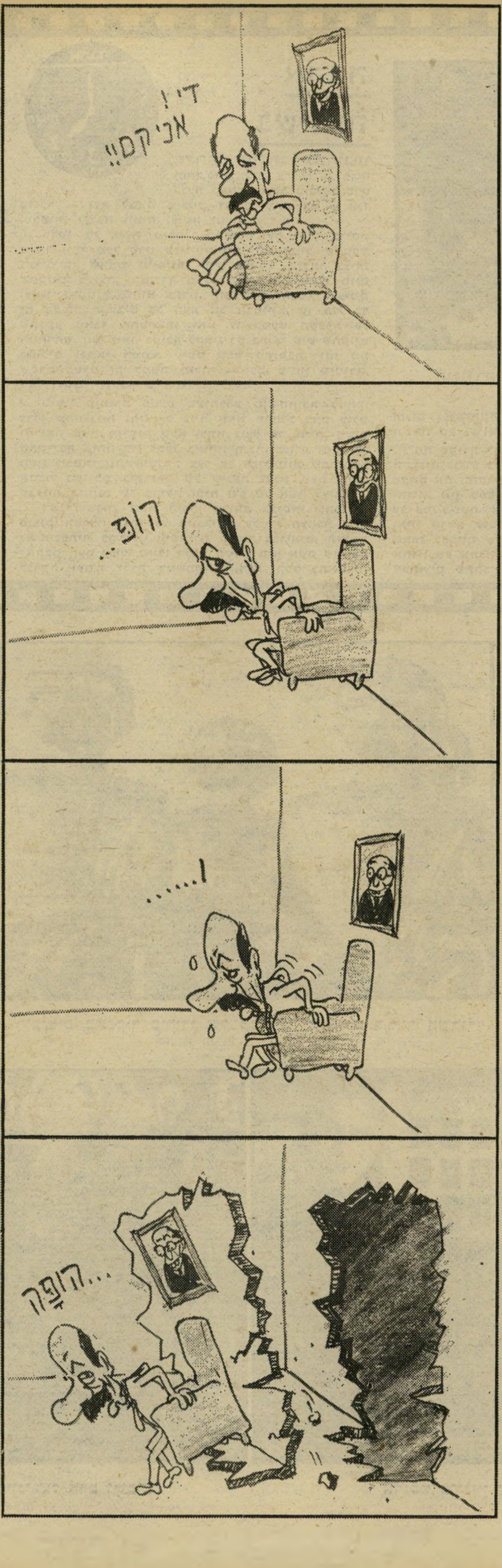

באימרה היהודית הנודעת ,היה נעים לעבוד איתכם'..."

מיכתבו של וולקובסקי הוצפן בכיסו של קרפין ובמגירתו של יבין. כמה מ־עובדי כימעט חצות אינם יודעים כי וול־קובסקי התפטר, והם תוהים: מה קרה לקריקטורות שלו?

ראש הממשלה על הקו

בבוקר של יום רביעי, כאשר פתח מנכ"ל רשות־השידור את ישיבות פורום החדשות, קם ממקומו **חיים יבין,** מי שעזב ברוגז רב את ישיבת־הפורום הקודמת, ובירך את מנכ"ל הרשות על הו־פעתו המרשימה בטלוויזיה, במבט שבערב הקודם. גם מנהל־הרדיו, **גידעון לב־ארי** בירך את **טומי לפיד** על דברים דומים, שבהם הגן על אנשי רשות־השידור בפני המשטינים והמשמיצים.

משתתפי פורום החדשות אינם זוכרים ישיבה כל־כך מוצלחת של פורום זה בשנה האחרונה. ואז נכנסה לחדר־הישיבות מזכירתו של לפיד, ובישרה לו „ראש־הממשלה על הקו, הוא רוצה לשוחח איתך..." שקט, הושלך בחדר־הישיבות. לפיד קם ויצא ממנו.

איש אינו יודע מה אמר ראש־הממשלה למנכ"ל־הרשות. יש ספקולאציות שונות. יש האומרים שהוא „בורך" על הופעתו בטלוויזיה, ויש האומרים דברים אחרים. המנכ"ל ממלא את פיו מים ואינו אומר מילה אפילו באוזני מקורביו.

מועדון שדרי הטלוויזיה

רשות־השידור מעודה לא מצאה לנכון לקיים מוסד רשמי, שבו ייבחנו וילובנו הבעיות המיקצועיות של שדרי־הטלוויזיה — מוסד שבו יטופח חופש־השידור ברשות־השידור. לפני חצי שנה קמו כמה אנשי רדיו וטלוויזיה, בראשות **צבי גיל,** מי שהיה בעבר מנהל מחלקת־החדשות של הטלוויזיה, והקימו את מועדון שדרי הטלוויזיה. זהו מוסד חופשי המוכיח, בניגוד לטענות של פוליטיקאים, כי מאחרי המסך יושבים להם אנשים אחראיים שאיכפת להם, היודעים שבידיהם הופקד מכשיר ציבורי תיקשורתי, והם עושים כל שביכולתם כדי להגן על עצמאותו וחופש־השידור שלו.

בראשית השבוע שעבר נערכה הפגישה האחרונה של המועדון בעונה זו. כמינהג המועדון היא נערכה במיסגרת מוסד ון ליר בירושלים. לפגישה זו הז־מין עצמו מנכ"ל הרשות, **יוסף לפיד.**

כמה מהדברים שנאמרו במהלך ערב זה היו משמעותיים ביותר לדרכה של הטלוויזיה.

טנדו: לונדון — לפיד. כאשר פתח **ירון (טנדו, עלי כותרת) לונדון** את דבריו, נכנס לאולם מנכ"ל־הרשות יוסף לפיד. לונדון פנה אליו בדברים שבחלקם היו דיברי־התקפה ובחלקם דברים שנאמרו מתוך הלב. בין השאר קבע ירון כי הוא מבכה את השקפת־עולמו של לפיד, אף כי אין לו שום טענות על שלפיד פסל אותו כמנחה. אלא שמיד אחרי־כן המשיך לונדון וקבע כי שיקולי להיד היו טוטאליטריים, ושהם נבעו מתוך השקפת־עולם עילגת.

טומינ'קה טומינ'קה. לפיד לא חשש כלל מלחשוף את עצמו. הוא הבהיר לשדרים כמה ממרכיבי השקפת־עולמו ה־טלוויזיונית. הוא רואה בטלוויזיה מדיום המותאם למכנה משותף מירבי. לפיד סיפר כי יש לו דודה המטלפנת אליו מדי פעם, כשהיא בוכה בטלפון ואומרת: „טור־מינ'קה... טומינ'קה... אין שום דבר יפה בארץ הזאת..." היה זה רמז לעמדתו שה־טלוויזיה מדגישה את הקדרות שבחיים בארץ.

בן־גוריון הכתיב. האווירה של חשיפה הוסיף מנהל מחלקת־החדשות, **חיים יבין,** שסיפר כי ראה בצעירותו ברדיו את דויד בן־גוריון מכתיב ידיעה לחנוך גיבתון, בעניין „פרשת לבון".

יבין פנה לעבר לפיד: „אני שוקל אם לפנות אליך ולבקש את ביטולו של השבוע — יומן אירועים. יבין אמר כי מטיבעו הוא אדם מאוד אופטימי. אך הימים האחרונים, שבמהלכם הותקפה רשות־השידור בידי פוליטיקאים, מביאים לו בפעם הראשונה, מאז החל לעבוד ברשות־השידור, חרדה עמוקה. יבין ללפיד: „זוהי דקה לפני השעה 12, ועליך, יוסף לפיד, להיות איתנו!"

יום רביעי

30. 7

● **ניקולאס ניקלבי (סידרה חדשה) (8.03).** עם הנהגת שעון־הקיץ, הוחלט לדחות את הקרנת הסידרה חיים עלי אדמות לימי חמישי (החל מ־21.8 בשעה 9.30) ולשבץ בימי רביעי את הסידרה ניקולאס ניקלבי בגירסה חדשה, שהופקה בידי הבי־בי־סי על־פי סיפרו הנודע של צ'ארלס דיקנס. בפרק הראשון פוגשים בניקולאס, באחותו קייט ובאמם. אחרי מות אבי המישפחה הם מחליטים לנסוע ללונדון, אל הדוד, וזה מוצא לניקולאס ניקלבי עבודה בפנימייה. בתפקידים הראשיים: נייגל הוורסט בתפקיד ניקולאס ניקלבי, והילרי מייסון בתפקיד אחותו קייט. את תפקיד ראלף ניקלבי מגלם השחקן דרק גודפרי.

● **קנון (10.05).** אל המירקע חוזר לביקור חד־פעמי הבלש השמן והממולח, הלא הוא השחקן וויליאם קונראד. שם הסרט: רוצח מכוכב אחר.

● **פסוקו של יום (11.50).** בערב זה: „אומרים לי: אלו אומרים ,ארץ לא תחסר כל בה' (דברים ח') ואלו אומרים ,ארץ אוכלת יושביה' (במדבר י"ג). אמרתי להם: משל לחמה, צדיקים מתרפאים בה, רשעים נשרפים בה. והשמש אחת היא. כך ארץ־ישראל, לפי טיבו של אדם מוצא בה" (ש"י עגנון).

יום חמישי

31. 7

● **המרתון (8.03).** במיסגרת התוכנית מישחק השבוע יוקרן סרט תיעודי על ריצת המרתון הקשה והמתישה ביותר באולימפיאדות, על המנצחים בה ועל המפסידים.

● **שאלה אחת תשובות הרבה (9.30).** במיסגרת מישדרי־תעודה יובא פרוייקט ניסויי שנערך ביוזמת הטלוויזיה הישראלית כתוכנית רב־לאומית, שמפיקה הוא צבי דורנר. תוכנית זו נועדה לתת ביטוי ופתרונות חדשניים לבעיות חברתיות וכלכליות. הנושא הראשון בסידרה זו התמקד בטיפול בילדים מוגבלים במקומות שונים בעולם. כל מדינה שלקחה חלק בפרוייקט שיגרה כתבה בת עשר דקות. את ישראל מייצג סירטון של מוקי הדר, על הטיפול בילד החרש. כתבה נבחרת מניו־זילנד עוסקת בטיפול בילדים מוגבלים שנולדו בלידה מוקדמת. כתבה מטעם הטלוויזיה הציבורית של בוסטון (ארצות־הברית) מתארת טיפול בילדים מונגולואידים, וניסיון לשילובם במערכת החינוך הרגילה.

● **אהוב אותי עד מוות (10.00).** דרמה בריטית. מתח ומיסתורין מלווים את סיפורם של שני צעירים „להשכיר". השניים נשכרים על־ידי עורך־דין ולקוחתו העשירה, כדי שישמשו כבני־לוויה שלה. האשה ופרקליטה מביימים מוות על־מנת להתחמק מתשלום מס־הכנסה.

יום שישי

1. 8

● **אמיל (3.00).** הפרק מעשה בפרה, בסידרה שצולמה על־פי סיפרה של איסטריד לינדגרן.

● **דרדרי שלום (6.30).** מחזה פרי עטו של הסופר והמחזאי המצרי הנודע תאופיק אל־חכים. אחד מסימני־הדרך הבולטים ביותר בדרמה המצרית והערבית. הדרמה צולמה והופקה על־ידי הטלוויזיה הישראלית. והיא מציגה בצורה מעולה את הגירסה של אל־חכים לסיפור אהבת בני־היריבים של שיקספיר. בת ראש הקהילה מתאהבת בבן ראש הקהילה היריבה. האהבה עזה וכמוה עזה שינאת ההורים, המתערבים ומסכסכים ככל יכולתם. בין שחקנים: בסאם זועמט, ג'ורג' איברהים (סמי וסוסו), מרלין בג'לי וג'קי איוב.

● **תמונה מישפחתית (9.20).** הפרק יום שכולו טוב

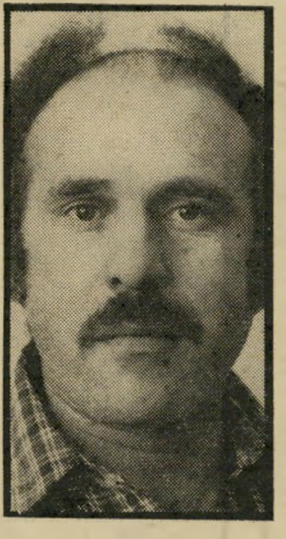

שאלה אחת: צורנר
יום חמישי, שעה 9.30

נפתח בכך שחייו הכפולים של ריצ'ארד מתחילים להטרידו. הוא מנסה להתקשר אל סוזן אך אינו מוצא אותה. מרג'ורי מתחילה לחוש שמשהו אינו כשורה. ג'יין מגיעה אל הדירה שהיא מתכוונת לשכור, בשותפות עם שתי בחורות, אך אינה מוצאת אותן בבית. היא פוגשת את השכן פיטר גייל, המציג בפניה את הדירה ולאחר מכן מזמין אותה ללגום כוסית בדירתו.

שבת

2. 8

● **שלום לגיבור (9.30).** אחד מראשוני הסרטים האמריקאים על מלחמת ויאט־נאם, עם פיטר שטראוס (גיבור עני ועשיר). השחקנים מייקל דאגלס, ארתור קנדי ותרזה רייט מופיעים בתפקידים הראשיים. בן סורר של מישפחת בוקרים אמריקאית בא לבקרה קודם גיוסו לצבא.

יום ראשון

3. 8

● **החבובות מארחות את ליזה מינלי (8.30).** השחקנית־זמרת כוכבת קברט מצטרפת אל רשימת הכוכבים המתארחים אצל החבובות.

● **אביון וגנב (10.00).** הפרק השני בסידרה המפורסמת ורבת־הכוכבים, נפתח כאשר הכל עושים הכל כדי לגלות את רוצחיו של תום. וסלי נמצא בקליפורניה. עורך־הדין של קייט מנסה לחזר אחרי לקוחתו הצעירה.

● **בועות (10.50).** ג'ודי ודני שבים להתגורר בחדר בו התגוררו בילדותם. צ'אק ובובתו מתגרים באחים. לדני יש כרטיס למישחק בייסבול. מארי מבקשת שכולם יבואו איתה לבילוי בקוני־איילנד,

דרדרי שלום: בג'לי
יום שישי, 6.30

ובארט חפץ לשחק בכדורת. צ'אסטר וג'אסיקה טייט הולכים בינתיים להתייעץ עם כוהן מתודיסטי. צ'אסטר, כמינהגו, נמשך לגלוריה, בתו של הכוהן, ומחזר אחריה. הוא משתכנע להצטרף לטיפול הקבוצתי שהיא מציעה לו. דני מצליח סוף סוף לאתר את היפהפיה השחורה שבה פגש בבית־הקברות. הוא הולך לביתה.

לוח השידורים מן האולימפיאדה:

31.7.80	18.00—17.30	יומן האולימפיאדה — תקציר.
	20.50—20.00	סרט על ריצת המרתון.
	23.50—23.00	יומן האולימפיאדה — תקציר.
1.8.80	20.30—16.00	שידור חי של 100x4 גמר נשים, זינוק המרתון, 1500 גמר גברים, 100x4 גמר גברים, 1500 גמר נשים, 400x4 גמר נשים, 5000 גמר גברים, סיום המרתון, גמר כדורעף גברים, 400x4 גמר גברים.
	00.30—24.00	יומן האולימפיאדה — תקציר.
2.8.80	20.00—18.00	מחצית ראשונה של הגמר בכדורגל + תקציר.
	23.55—23.00	יומן האולימפיאדה — תקציר.
3.8.80	18.30—17.30	סיכום האולימפיאדה.
	24.00—23.00	המשך סיכום האולימפיאדה וטכס הנעילה.

לקראת שידור

פרשת איילנד

יוקרן לראשונה בטלוויזיה הישראלית, הסרט מעורר־המחלוקת „פרשת איילנד"

פרשת איילנד
ביום החמישי הבא (7.8)

יום שני

4. 8

● **שנת שמיטה (8.03).** במיסגרת מורשה יוקרן הסרט שבת הארץ, המוקדש לשנת תש"ם שהיא שנת שמיטה. הסרט מנסה לענות על השאלה: מה יהיו פני הדברים אם הכנסת והממשלה יחליטו על קיום מיצוות־שמיטה בימינו? כיצד יחולק היבול בין הצרכנים? ומה עם השימוש במחשבים בשנת שמיטה? אחרי הסרט ייערך דיון בהשתתפות

אביון וגנב: דרגרייב
יום ראשון, שעה 10.00

רב, כלכלן, היסטוריון, עסקן הסתדרות ואגרונום. מפיק: בנימין צביאלי.

● **מסך גדול מסך קטן (8.30).** תחת הכותרת זמרות שחקניות ובדרניות יוקרנו קטעים מתוך הסרטים רוז, מצחיקונת, ניו־יורק, ניו־יורק, גוזל קטן שלי, הליידי שרה בלוז וכן קטע מתוך הסרט הישראלי כוכב השחר.

● **יום אחד (9.30).** תוכנית בידור יוצאת־דופן שהוקלטה בחוות הבקר של קיבוץ נווה־איתן שברמת־הגולן, אותה מנהל איש יחידה 101. מבקרי המיסעדות רנה מוקדי יתאר כיצד עושים אומצה (סטייק) מעולה. מנחה התוכנית מאיר שליו.

● **סיפורו של אלן (10.10).** דרמה בריטית, אודות בני זוג המתגוררים באנגליה והיוצאים לניו־זילנד לבקר במקום הולדתו של הבעל. הזוג מייצג את העולם המערבי המודרני, והוא זוכה ביחס עויין מצד המארחים השמרנים תושבי ניו־זילנד.

● **הארט ואשתו (10.45).** בסידרת המותחנים יוקרן הפרק שאלה של חפות.

יום שלישי

5. 8

● **25 שנה לדיסניילאנד (5.30).** מופע בידורי לרגל 25 שנותיה של עיר הסיפורים והחלומות, המהווה מקום משיכה למיליוני תיירים. בין כוכבי התוכנית הבדרן דני קיי, מישל ג'קסון, האחים אוסמונד. בתוכנית יובאו סרטים שונים של וולט דיסני.

● **עיר אבודה בחולות (9.30).** בסידרה כרטיס ביקור מובא סרט המתאר שתי עונות חפירה בעיר נבטית השוכנת ליד באלוזה, לא הרחק מתעלת סואץ. בשנים 1972—4 נערכו במקום חפירות ארכיאולוגיות שחשפו

25 שנה דיסניילאנד: קיי
יום שלישי, שעה 5.30

תגליות מפתיעות.

● **אני קלאודיוס (10.50).** בסעודה מישפחתית שעורך אוגוסטוס מבחינה ליוויה ברומן שבין פוסטמוס (בנה של יוליה) וליבליה (בתם של אנטוניה ודרוסוס), הנשואה לקאסטור (בנו של טיבריוס). בשורות איוב מגרמניה, לפיהן הושמד כל הצבא הרומי שם, ואין עוד צבא שיפריד בין השבטים הגרמניים למושבות הרומיות בגליה. טיבריוס נשלח לגרמניה לטפל במצב. קלאודיוס ממשיך במחקריו ההיסטוריים.

במדינה

מישטרה

הצולע המקפץ

החשוד חשף את רגלו הפצועה, כדי לסתור את גירסת המישטרה כאילו הוא האיש הדוהר והמנתר בחצרות בתים

הסניגור דרור מקרין ביקש מ־החשוד, בנדיטו מסילתי, לקום על רגליו. הוא ביקש ממנו כי יפשיל במחילה את מכנסיו בפני בית־המישפט ויראה את רגלו. הרגל, מהקרסול ועד המפשעה היתה מעוותת ומלאת צלקות טריות. לפני זמן קצר עבר מסילתי תאו־נת־דרכים קשה שהותירה ברגלו את הצלקות הנוראות.

השופט בנימין קוהלת קרא ב־יתר עניין את בקשת המעצר ש־היתה מונחת בפניו. בבקשה זו טענה המישטרה כי יומיים קודם לכן גילתה ניידת מישטרתית מכו־נית אאודי שנסעה בצורה חשו־דה. שני נוסעי המכונית סירבו לעצור והובילו את השוטרים ב־מירדף פרוע ומרתק ברחובות בת־ים. לבסוף עצרו השניים את רכבם וברחו ממנו במרוצה. הם קפצו על גדרות ונמלטו מידי השוטרים.

ריצה מטורפת. בתוך המכו־נית העזובה גילו השוטרים מיס־מכים שהעידו, כי היא שייכת לאמנון מזרחי. זה לא נמצא ב־ביתו, אך מתוך תמונות באלבום המישפחתי טענו השוטרים שהם מזהים אותו בבירור כאחד משני נוסעי המכונית. השני שהיה, ל־דבריהם, באותה מכונית הוא מסי־לתי.

שני החשודים טענו כי בזמן המירדף היו בשפת הים, עסוקים בדייג. הם עושים זאת לעתים קרובות בגלל מצב רגלו של מסי־לתי, שאינו יכול לעבוד.

המישטרה לא השתכנעה וביק־שה בבית המישפט את מעצרם של השניים. השופט, שראה את רגלו

פרקליט מקרין
תמונות מאלבום מישפחתי

של החשוד, לא שוכנע כי בעל הרגל הזו יכול היה להוביל את השוטרים במירדף מלווה קפיצות על גדרות ולהימלט מהם בריצה מטורפת.

הוא גם שקל את טענת הסני־גור, כי השוטרים היו למעשה משך כל זמן המירדף מאחורי ה־חשודים ולכן לא יכלו לראות את פניהם, אלא רק את עורפם. לכן לא שוכנע בית־המישפט בזי־הויים של השניים. הם שוחררו רק בערבות עצמית של 5000 לי־רות לאיש.

כתבה רביעית בסידרה על התיירות בישראל. פרנסי טבריה וראשי מישרד־התיירות טוענים שהתפתחותה של טבריה נבלמת בגלל עקשנותו של עיברי

טבריה נגד חיל האוויר

מי שמזמין חדר במלון גני־חמת בטבריה הוא בדרך־כלל אדם חולה או קשיש. היתרון הגדול של מלון זה, הנמצא מחוץ לעיר עצמה, הוא המרחצאות הנמצאים מולו, מרחצאות חמי־טבריה.

כשמטלפנים להזמין חדר בגני־חמת מקבלים את המידע לפיו חדר זוגי ליום, כולל שלוש ארוחות, מחירו 4460 לירות. כשמבקשים מידע על המרחצאות והטיפולים עונה פקידת ההזמנות: „הכל פתוח, אפשר לקבל את כל הטיפולים.”

מזכיר העיר ענתבי
יש דיסקוטקים

כשמגיעים לטבריה, התמונה הופכת להיות קצת פחות משובבת־לב. מלון גני־חמת, למרות המחיר הגבוה שהוא גובה עבור השרותים שהוא נותן, ולמרות שמישרד־התיירות העניק לו 4 כוכבים, מזכיר יותר בית־הבראה ברמה ירודה של קופת־חולים. השרות הוא מתחת לכל ביקורת. העובדים מתייחסים אל האורחים כאל טרדנים בלתי־רצויים, החדרים מכוערים ובתוכם הציוד האלמנטרי ביותר. המסדרונות מלוכלכים ושרותי־המלון, כמזנון לשתיה קלה, פתוחים רק כשמתחשק לעובד האחראי עליהם לפתוח אותם. האוכל הוא גרוע ומבושל ככל הנראה על־ידי טבח בלתי מיומן.

אולם האנשים הבאים לגני־חמת באים בעיקר בשביל המרחצאות. כאן נגרמת להם האכזבה הגדולה ביותר. חלק ניכר משרותי המרחצאות החדשים סגורים בתקופות מסויימות במשך השנה, וזאת בניגוד להבטחה, שנאמרה בטלפון.

חמי־טבריה הוא מיתקן המרחצאות המשוכלל ביותר בעולם. על שפת הכנרת נבנה מיבנה ענק ומפואר, בו מיתקנים משוכללים, בריכות ענק, אמבטיות מיוחדות וחדרי־טיפולים. אולי לעג הגורל הוא שחלק ניכר מהבאים למלון גני־חמת ולמרחצאות הם כאלה שהשהות שלהם משולמת על־ידי ממשלת מערב־גרמניה במסגרת הסכם־השילומים והמרחצאות המפוארים ניבנו בהשקעה גרמנית גדולה ביותר.

פלא ארכיטקטוני בטבריה

מחיר הכניסה למרחצאות הוא 175 לירות ביום־חול. בתמורה מקבל הנופש רשות שימוש בארון־מלתחה וזכות רחצה בשתי הבריכות הגדולות של המרחצאות, זו שנמצאת בתוך המיבנה וזו שמחוצה לו, באוויר הפתוח. עבור אמבטיות, בתוכם צינורות הפולטים אוויר, יש לשלם סכום נוסף. עבור עיסוי, שימוש בחדר מיתקני הפיזיותרפיה או בבריכה המייוחדת לנכים ומוגבלים יש לשלם סכום נוסף. ביקור בחמי־טבריה מסתכם בדרך כלל ב־1000 לירות ליום.

אך בחודש יולי, למשל, סגורים מרבית המיתקנים. המבקרים מועטים, רק כ־300 ליום, ועבור אלה לא כדאי לפתוח את כל אולמות חמי־טבריה. כשמגיע מיספר המבקרים ל־800 איש ליום, כדאי כבר להפעיל את כל המיתקנים. השיקול הוא שיקול מסחרי ואין לבוא בטענות להנהלת חמי־טבריה ומלון גני־חמת, הנמצאים באותה בעלות, אך אפשר לבוא בטענות להטעיה. למי שמזמין חדר במלון ושואל אם מיתקני המרחצאות עובדים כרגיל, נמסרת תשובה חיובית.

גני־חמת יכולים להרשות לעצמם לרמות את אורחיהם. שלא כמלונות אחרים בטבריה אין הם צריכים להתמודד על כספו של כל אורח ואורח. לגני־חמת יש הסכם עם שלטונות השילומים הגרמנים לפיו יכולים זכאי הטיפול הרפואי הממומן על־ידי הגרמנים, לבוא למלון ולמרחצאות למשך שבועיים עד חודש בשנה, והגרמנים משלמים. חמי־טבריה מבוססים על המים הנובעים מהמעיין הסמוך, מים בטמפרטורה של 32 מעלות, הנמהלים שם במים רגילים.

היחס לתייר בטבריה מזכיר את היחס לאורח במלון גני־חמת, ואת התייר אי אפשר לרמות. כשלא מציעים לו מאומה, מילבד דפדפות־פירסום ומודעות, אין הוא בא. טבריה עומדת בתחתית סולם התיירות בארץ, במקום החמישי מבין חמשת אתרי התיירות של ישראל. טבריה ניצבת אחרי ירושלים, תל־אביב, אילת ונתניה. יש בטבריה 1500 חדרים ב־24 בתי־מלון, שהם רק 8 אחוזים מכל בתי־המלון בארץ. בשנה שעברה היו בטבריה 559 אלף לינות (לעומת מיליון לינות באילת), מהם כ־340 אלף לינות של תיירים ו־217 אלף לינות של ישראלים. אחוז התפוסה של מלונות טבריה הוא הנמוך ביותר בארץ: 51 אחוזי תפוסה בממוצע־שנתי.

מילבד גני־חמת יש עוד שלושה מלונות מפורסמים בטבריה. הראשון שבהם הוא מלון פלאזה טבריה, בעל חמישה כוכבים, הנחשב כמלון הטוב ביותר בארץ. הנכנס לפלאזה־טבריה מסתנוור מהרצפה המבהיקה בנקיונה, מתקבל על־ידי צוות מנומס וזריז המוביל אותו לחדר גדול, מרווח, נקי ויפה. המלון אינו זול אך מעניק שרותים לאורחים כמותם קשה למצוא בעולם המלונאות בארץ. גם חדרי־האוכל של המלון מעניקים ארוחות טעימות אם כי יקרות.

מלון מפורסם אחר הוא מלון גלי־כינרת. עד לפני עשר שנים היה מלון זה מהמלונות המפורסמים בארץ. חופשותיו של דויד בן־גוריון במלון זה הביאו לו פירסומת בינלאומית. זהרו של גלי־כינרת הועם

טבריה נגד חיל־האוויר

(המשך מעמוד 59)
במידה רבה בשנים האחרונות, וכן גם השרות בו וטיב האוכל.

מלון אחר בטבריה, מלון גולן, לשעבר מלון גוברמן, הוא אחד מפלאי הארכיטקטורה. אדריכל ה־מלון החליט להנציח את המלון על צלע ההר, כשהוא ניצב לכי־נרת. אף אחד מחדרי מלון גולן אינו משקיף לכינרת.

חוטפים ✶ תיקים

לתייר המגיע לטבריה אין פשוט מה לעשות. הוא יכול

איש התיירות הוותיק, ברנרד כהן, מנהל מלון פלאזה טבריה, תולה את ניוונה של טבריה, בכל הנוגע לתיירות, בחסרונו של נמל־תעופה בסביבה. כהן, כמו מנכ"ל החברה־הממשלתית־לתיירות, טומי לייטרסדורף, טוען כי התיירות של שנות ה־80 היא תיירות טי־סות־שכר. השניים יודעים כי ללא טיסות־שכר ישירות לטבריה, אין לעיר כל סיכוי מבחינת התיירות.

שני שדות־התעופה הקרובים ל־טבריה הם זה של מחניים ושדה־התעופה הצבאי ברמת־דויד. רשות־שדות־התעופה מוכנה להרשות טי־סות־שכר למחניים, אך הארכת המסלול במחניים, כך שיוכל לק־

לדברי ראשי מישרד־התיירות מתעקש מפקד חיל־האוויר, האלוף דויד עיברי, ואינו מוכן להרשות נחיתת מטוסי־שכר ברמת־דויד. בשדה־התעופה־הצבאי עציון באי־לת החליטה הממשלה על נחיתת מטוסים אזרחיים מכל רחבי העו־לם, ונוחתות בו שתיים שלוש טי־סות לשבוע. למרות ששדה־הת־עופה עציון הוא רגיש הרבה יותר מזה שברמת־דויד לא מוכן האלוף עיברי להרשות נחיתת טיסות־שכר ברמת־דויד. „לו היתה לנו טיסה שבועית אחת ברמת־דויד, היו מגיעים לטבריה עוד 50 אלף לינות בשנה, ותוך כמה שנים היינו מכפילים את מיספר התיירים המ־

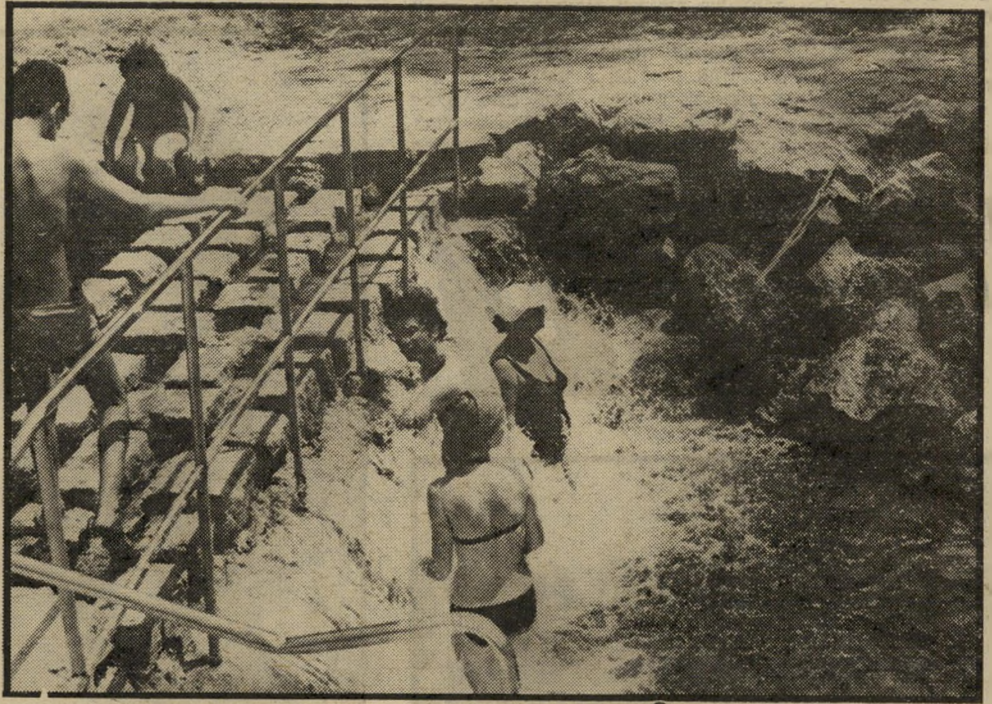

מתרחצים במים החמים של חמת־גדר
42 מעלות לרפואה

לשוטט על הכינרת, לטייל בסבי־בה, ו„ללכת לאחד הדיסקוטקים הרבים שבעיר," כפי שמסביר מז־כיר העיר, הממונה על התיירות בעירייה והאיש החזק בטבריה, אלי ענתבי. ענתבי גם יודע לספר על הבריונות הפוגעת בתיירות: „בטבריה אין היטפלות לתיירות על שפת־הים, כמו שיש באילת ובנתניה. אבל לטבריה יש בעייה אחרת: חטיפת תיקים וגניבת יל־קוטים." לדברי ענתבי, עבריינים המגיעים ממרכז־הארץ, שאינם טבריינים, חוטפים תיקים, גונבים רכוש של תיירים, בעיקר של תיירים צעירים הלנים בגני־העיר ועל שפת־הכינרת.

מפקד חיל־ ✶ האוויר מתעקש

השיעמום שמטילה טבריה על תייריה, חוסר הפיתוח ש־בעיר והבריונות הביאו לכך ש־מעט תיירים מבקרים בעיר. גם ה־תיירים שמגיעים שוהים בטבריה זמן מועט. ממוצע השהייה של התייר בטבריה הוא נמוך ביותר: 2.2 לילות לכל תייר, לעומת כ־6 לילות של התייר המגיע לאילת או 4 לילות של התייר המגיע לים־המלח.

טבריה יכולה למשוך שלושה סוגי תיירים: תיירי מרפא, תיירי סיורים, בעיקר לצליינים ותיירי חופשות חורף. נושא תיירות־המר־פא בעיר טבריה נמצא בירי־דה. הצליינים הנוצרים מגיעים רק לטיולי־יום לטבריה ואם הם מעדיפים להישאר וללון בסביבה הם מבכרים את בתי־ההארחה של הקיבוצים. בנושא חופשות החו־רף מתמודדת טבריה, וללא הצ־לחה גדולה, באילת ובים־המלח.

מזונאי כהן
רק טיסות־שכר —

לוט את המטוסים הבאים מעבר לים והכשרת שדה־התעופה כ־שדה־תעופה־בינלאומי, יעלו כמיל־יארד וחצי לירות, סכום שאיש אי־נו מתכוון להקציב בתקופה הק־רובה.

נותר רק שדה־התעופה של רמת־דויד. שדה־התעופה ברמת דויד הוא אמנם בסיס־צבאי של חיל־האוויר, אך מאז שנקבע שהוא שדה־תעופה־אלטרנטיבי לשדה ב־לוד, הוא הפסיק להיות סודי. טי־סות אזרחיות רבות נוחתות בו בכל פעם ששדה־התעופה בלוד סגור או בעיתות חרום. העובדה שרמת־דויד הוכרז כשדה־תעופה־בינלאומי, אלטרנטיבי ללוד, הביאה לכך שבכל פירסום תעופתי בינ־לאומי מופיעים כל הפרטים הק־שורים לשדה־תעופה זה.

גיעים לטבריה," טוען לייטרסדורף המקווה שבסופו של דבר אפשר יהיה לשכנע את עיברי ולפתוח את רמת־דויד בפני הצליינים ה־רוצים להגיע לטבריה.

טבילה ✶ נוצרית

אך מישרד־התיירות הח־ליט שלא להמתין להחלטה לפתוח את שמי טבריה, וכבר הת־

מקים־מרחצאות רינית
— יביאו צליינים

חיל להשקיע סכומי־עתק בפיתוח תשתית התיירות בעיר. שליש מכל תקציב־הפיתוח של התיירות מיו־עד לצפון הארץ. חלק ניכר מ־שליש זה, כ־24 מיליוני לירות,

גזור — ושמור

מידע

העתון שלנו בארה"ב

דיור ועבודה
המפתח לחזרה הביתה

מנהל / בעל עסק / קבלן בנין / אם ברצונך למסור מידע ו/או לפרסם מודעה אשר תקרא ע"י אלפי יש־ראלים השוהים בארה"ב, התקשר לטלפון 107—836(03) ו/או כתוב אל:

מנוי על מידע — מתנה
שכל ישראלי בארה"ב
מחכה לה

הענק לבני משפחתך וחבריך השוהים בארה"ב מתנה מקו־רית — מנוי על עתון „מידע". שנה — 10 $, חצי שנה — 6 $.

MAIDA, P.O. Box 833
Havertown, Pa. 19083
U.S.A

חתום על מידע — העתון שלנו בארה"ב

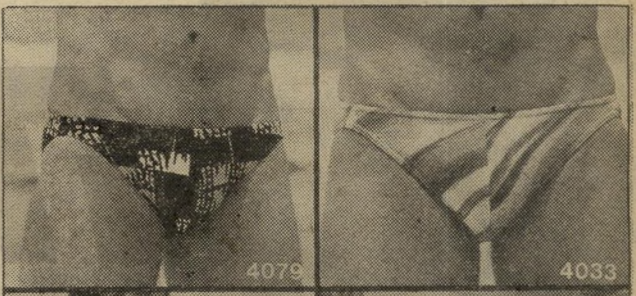

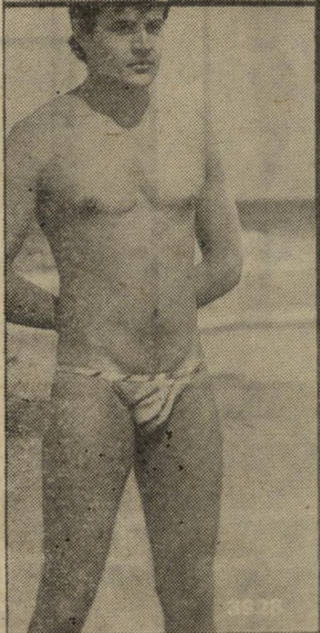

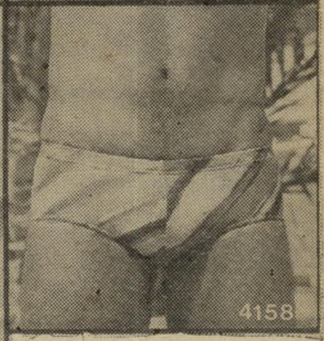

דגמי 1980 של
אנוה
בתחרויות
מלכת המים '80

המתמודדות על תואר
מלכת המים '80
תצגנה בתחרויות את
נעלי מרנו
Merano

מייועד לטבריה ולסביבותיה.

אחד הרעיונות המבריקים ביותר בעולם התיירות הישראלי נמצא עתה בשלבי מימוש. יחד עם גורמי דת נוצריים תוכנן אתר־טבילה בכנרת. על גדת־הירדן, ליד קיבוץ כנרת, מקימים בימים אלה אמפיתיאטרון קטן הנבנה בחלקו בתוך המים. התיירים הנוצרים ישבו כשמחצית גופם בתוך המים, ויקבלו במקום את ברכת

רבנות־הראשית נזעקו והפסיקו את בניית המלון. נוצרה סכנה שתוכניות פיתוח המלונות ישותקו. שר־התיירות, גדעון פת, נכנס לעובי הקורה והחל ללחוץ על שר־החינוך, זבולות המר, להסכים להמשך הבניה. בסופו של דבר נמצא פתרון: אגף־העתיקות ימשיך לחפור במקום עד שיחשוף את כל האתר הארכיאולוגי. המשקיע של המלון ימתין, ואחרי שיחשפו העתיקות,

יין וגבינות עם שירים ישראליים על סיפון היאכטה של המלון השטה על הכנרת, סיורים רגליים מודרכים בטבריה, ערבי פולקלור ובידור, וערבי לימוד שירים ישראליים.

נראה כי אחת האטרקציות הגדולות לתיירי טבריה תהיה דווקא באתר המרוחק מהעיר, אתר חמת־גדר באל־חמה. שלושה קיבוצים השתלטו על מעיינות אל־חמה המפורסמים בהיסטוריה של של ארץ־ישראל והחלו לפתח את המקום. מבוא־חמה, אפיק וכפר־חרוב הקימו במקום חניון פיקניקים מפואר, שיפצו והכינו לביקור הקהל את אחת הבריכות הגדולות שבאזור. מעיינות חמת־גדר קורצים לתיירי המרפא יותר ממעיינות חמי־טבריה. בחמת־גדר אין מוהלים את המים הנובעים מהמעיין במים רגילים והמתרחצים טובלים במים בטמפרטורה של 42 מעלות כשהם משוכנעים שאלה יביאו מזור לכל תחלואיהם.

מרחצאות רומיים

שלומי רינות, חבר קיבוץ מבוא־חמה, המנהל עבור הקיבוצים את האתר, אינו מסתפק בהצלחה הגדולה של מה שנעשה עד כה, וב־300 אלף המבקרים שיגיעו השנה לחמת־גדר. בעזרת

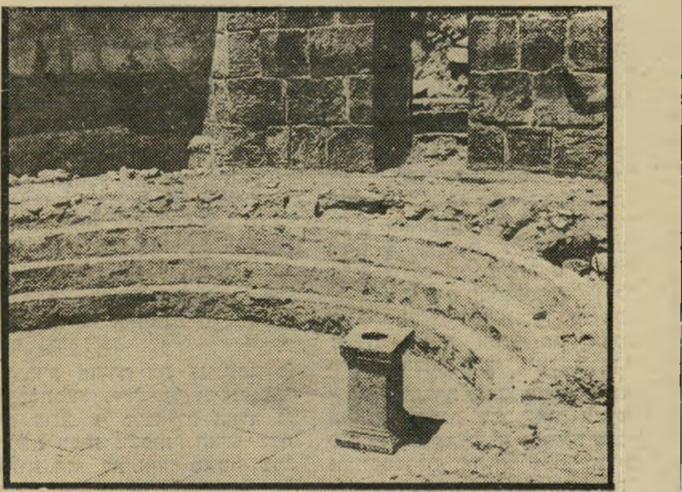

המרחצאות הרומיים המשוחזרים
לטבול במים וללבוש טוגה

אתר־החפירות (באמצע) שעליו ייבנה המלון על עמודים
פשרה בין פת להמר

הכומר שלהם. הטבילה בירדן הקדוש לנוצרים וקבלת הברכה מהכומר היא אחד מהשיאים אליהם יכול לשאוף כל מאמין נוצרי.

מלון מעל מוסיאון

אך בפעולה זה עדיין לא הושלמה מלאכת החברה־הממשלתית־לתיירות. הטיילת על חוף ימה של טבריה נמצאת בשלבים האחרונים של הקמתה ומילבד העובדה שהיא תהווה מקור משיכה לתיירים היא גם תהווה מקור משיכה לעסקי־תיירות. קבלן פרטי מקים עתה מרינה גדולה, שסביבה יוקמו שרותי תיירות.

אחת הבעיות הגדולות של טבריה בנושא התיירות היו דווקא הממצאים הארכיאולוגים. ליד מלון פלאזה טבריה התכוונו להקים חמישה בתי מלון נוספים. כשהחלו לחפור את יסודות הראשון, התגלה במקום אתר ארכיאולוגי עשיר. מישרד־החינוך, אגף־העתיקות וה־

יבנה את המלון שלו על עמודים, כך שהקומה הראשונה של המלון תשמש מוסיאון לעתיקות, בעוד חדרי המלון יבנו מעליה.

גם בנושא הזמן הפנוי של התיירים נעשות כבר מיספר פעולות. מזכיר־העיר ענתבי, ממשיך לטעון שמה שיש מהבחינה הזו בעיר („פעם בשבועיים יש לנו ערב פולקלור לתיירים,”) מספיק, וכי לתייר אין מספיק זמן לבקר בסביבת העיר, להתרחץ או לשוט בכנרת וגם לבקר בכל בתי־הקפה והדיסקוטקים שמציעה לו טבריה.

יין וגבינות

רודולפו כהן, מנהל פלאזה טבריה יודע שאין זה מספיק. הוא מכין מדי יום תוכניות בידור לאורחי המלון שלו, תוכניות אליהן באים גם תיירים ממלונות אחרים. כהן מציע לתיירים שלו תוכניות בידור מגוונות הכוללות ערב

תקציבי־פיתוח של החברה־הממשלתית־לתיירות מקווה שלומי לנצל את הפוטנציאל התיירותי העצום המונח בחמת־גדר כאבן שאין לה הופכין.

יש לשלומי עוד ארבעה מעיינות אותם הוא יכול לפתח. ריצפת־פסיפס יפהפיה שנמצאה על תל בחמת־גדר, מוסתרת עתה כדי לשמר אותה, אך תחשף השנה וסביבה יבנה מיבנה־מגן. המיסגד הניצב במרכז־האתר ייהפך למוסיאון ארכיאולוגי.

אולם עיקר התוכניות של שלומי ואנשי התיירות הם סביב שרידי המרחצאות הרומיים העתיקים שנתגלו בחמת־גדר. עתה עוסקים בחפירה, שיפוץ ושיחזור המרחצאות הבנויים על גבי אחד המעיינות החמים של חמת־גדר. שלומי מקווה כי תוך שנה־שנתיים יושלם שיחזור המקום, המרחצאות הרומיות יקומו לתחייה, ותיירים יוכלו לבוא ולרחוץ במקום כשהם לבושים טוגות, ממש כמו הרומים של אז.

אמריקה טייל עם GREYHOUND וחסוך כסף רב!!

חברת גרייהונד אינטרנשיונל
הגדולה בעולם
מציעה לך לרכוש כרטיס טיסה ולטייל ברחבי
ארה"ב קנדה ומכסיקו
לרשותך
4000 אוטובוסים מפוארים
מיזוג אוויר ✶ כסאות מרגוע
חדר נוחיות ואיפור, מנורות, קריאה וכו'.
כרטיס נסיעה בתוך ארה"ב
8 ימים — 158 $
16 ימים — 205 $
31 ימים — 341 $
נסיעות ביום ובלילה לפי בחירה
כמו כן 50 מסלולי סיור נהדרים ברחבי
ארה"ב, קנדה ומכסיקו
כולל: בתי מלון מעולים וסיורים מודרכים בערים, בפארקים והאגמים המפורסמים, דיסנילנד, הקניונים ועוד.
הנציגים בארץ:
אפריים אינטרנשיונל
תל־אביב, רח' ז'אן ז'ורס 4 (דיזנגוף — שד' בן־גוריון)
טל. 237434, 235270 ת"א

שמנת?

הרשמי בעוד מועד לקורס התעמלות
לשיפור הגוף ותיקון היציבה.
השעורים מתקיימים בשעות אחר־הצהריים

אולפן לאה פלטשר
אבן גבירול 50, תל־אביב, טל. 267682

הופיע!
ספרו החדש של גבי רוזנבאום
מגרות
שבוע של התאבדות
להשיג בחנויות הספרים המובחרות
הפצה ראשית: בית־עלים

תעמולה

תמיר מספר על תמיר

מיסתורין אופפים את החוברת המהודרת שיצאה בשבוע שעבר לאור. החוברת מהללת את שר־המישפטים, שמואל תמיר, אך מישרד־המישפטים טוען: „החוברת לא שלנו.״

מי הביא תמורות ונתיבים חדשים למערכת המישפט והחקיקה בישראל? השופטים העליונים? חברי הכנסת המחוקקים?

מי האיש שאפשר ליחס לו פעילות ענפה במישור המדיני, והחברתי? ראש־הממשלה? שר־החוץ? שר־האוטונומיה, הד״ר יוסף בורג?

חוברת הדורה בת 12 עמודים, מודפסת על נייר יקר ובשני צבעים עונה על השאלות האלה ושאלות רבות נוספות: האיש שכה הצליח הוא לא אחר מאשר שר־המישפטים שמואל תמיר.

ואם מישהו מתעצל לקרוא את הכתוב בשער החוברת, הוא יכול רק להתבונן בה ולהבחין בציור־פורטרט של תמיר, שנעשה על־פי תמונה של שר־המישפטים שצולמה לפני שנים רבות, בעת שתמיר היה עדיין רזה.

החוברת עונה כמעט על כל שאלה הנוגעת לפעילות מישרד־המישפטים והממשלה כולה אך לא עונה על שאלה פשוטה אחת: מי הוא המוציא־לאור של החוברת? מי השקיע בה סכומי עתק? מי הדפיס אותה ולמי היא מופצת. בניגוד לחוק, המחייב ציון שם המו״ל ובית־הדפוס, נשארו יוזמי החוברת מבויישים ונסתרים. דוברו של תמיר, עורך־הדין חיים סמט, ידע על קיומה של החוברת. בשיחה עם כתב העולם הזה אמר סמט: „לא יכול להיות שלא מצויין שם בית־הדפוס. בכל החוברות שלנו אנחנו מציינים את שם הדפוס.״

אולם כשתפס את פליטת הפה שלו מיהר סמט לתקן: „את החוברת הוציאה־לאור התנועה הדמוקרטית. התנועה פנתה למישרד־המישפטים כדי לקבל חומר, ומישרד־המשפטים נתן לה את החומר. למישרד־המישפטים ולשר תמיר אין כל נגיעה להוצאת החוברת לאור.״

תמיר הצליח בכל. אולם נראה כי סמט לא ראה את החוברת. בפתח העמוד השני שלה יש פניה חתומה על ידי תמיר ל„ידידים נכבדים.״ כותב תמיר בפניית הפתיחה שלו: „זו לי השנה השלישית במישרד־המישפטים כשר־המישפטים. מוגשת לכם בזה סקירה על פעולות יזומות בתחום פעולתי במישרד־המישפטים לצד הפעילות כחבר הממשלה.

„בוודאי תיווכחו כי מטרות ותוכניות רבות שהצבנו לעצמנו במצע ובראשית דרכנו, בוצעו בשלמות, ובחלקן כבר קרמו עור וגידים.

„משימות אחרות — בעיצומה של תנופת ביצוע.״

הפרק הראשון של החוברת מוקדש ל„מערכות המישפט.״ תמיר טוען כי בזכותו מוגו בשלושת השנים האחרונות 80 שופטים, ביניהם 5 שופטים עליונים. תמיר מביא צילום של מיכתב אותו שיגר לנשיא־בית־המישפט־העליון לשעבר, הד״ר יואל זוסמן, בו מכנה תמיר את זוסמן תוך הצגת קירבה רבה, „רבי יואל הכהן.״

לפי החוברת עמד תמיר בראש המאבק להשגת שכר נאות לשופטים, יזם ומינה ועדה לבדיקת מיבנה וסמכויות בית־המישפט, הגדיל את סמכות בית־המישפט לתביעות־קטנות והצליח להתגבר על הפיגורים בבתי־המישפט.

הפרק השני הוא הפרק הארוך ביותר בחוברת. תמיר מביא למעלה מ־30 חוקים שלדבריו הוא עצמו יזם. בין החוקים עליהם גאה תמיר מצויינים גם חוקי התועבה, חוק צינעת הפרט וחוק המיפלגות.

בפרק מייוחד בחוברת שלו תמיר טוען כי הוא נלחם בהצלחה בתופעת הצ׳קים ללא־הכיסוי, טענה המעוררת גיחוך אצל כל איש מישטרה או שופט העוסק בסוגיה זו.

אחראי על האוטונומיה. הפרק השלישי בחוברת מופיע תחת הכותרת: „מישפט וכלכלה.״ תוך הבלטת חלקו שלו, אמיתי או תעמולתי, בדיוני וועדת־השרים־לחקיקה משבח תמיר את הוועדה ואת עבודתה. הוא אינו שוכח להזכיר ועדה נוספת שהוא עומד בראשה, וועדת־שרים להפשרת מקרקעי־המדינה, ומבטיח שמסקנותיה יפורסמו בקרוב.

אך הפרק המרתק ביותר בעלון התעמולה הפרטי של תמיר הוא פרק „הנושאים השונים.״ אחרי ששיבח עצמו בנושאי החנינות, וועדות מייוחדות בראשן עמד, וטוען כי היחסים בין מישרד־המישפטים ללשכת־עורכי־הדין לא היו מעולם כה אידיליים, מגיע תמיר בסקירתו לנושא המדיני.

7. ועדת השרים לאוטונומיה

השתתפותו הפעילה של שר המשפטים בשיחות האוטונומיה כחבר צוות השרים הישראליים לשיחות, באה לכלל ביטוי במלואה ובשיחות הבלתי פורמליות כאחד. לאחרונה הוקמה ועדה משפטית לבחינת ההיבטים המשפטיים-מדיניים של מהות האוטונומיה. בראש הצוות הישראלי עומד שר המשפטים, אשר עם עמיתיו המצרי השר מר בוטרוס גאלי, והאמריקאי היועץ המשפטי של מחלקת המדינה מר הרברט הנזל, פתחו בשיחות אינטנסיביות במגמה לפתור את ההיבטים המשפטיים-מדיניים של האוטונומיה.

8. הסברה מדינית בארץ ובחוץ-לארץ

לשליחויות ההסברה של שר המשפטים בארצות הברית, בקנדה ובאירופה היתה תהודה חיובית ביותר מבחינת הסברת עמדותיה של ישראל מול מסע נמרץ המנוהל ע״י הגורמים העוינים למדינה. באופן מקביל נענה שר המשפטים לפניות היזומות על־ידי משרד החוץ ולשכת העתונות הממשלתית להסביר את עמדותיה של ישראל לנציגי התקשורת הבינלאומית הפועלים בישראל.

תמיר על תמיר: קטע מתוך החוברת
„תהודה חיובית ביותר...״

הרזייה ובריאות במלון המלך שאול אשקלון

מעכשיו אין צורך לצאת לחו״ל לחופשת הרזייה ובריאות. מרכז להרזייה, במתכונת בינלאומית, נפתח כמחלקה מיוחדת במלון המלך שאול, עם מומחית דיאטטיקנית מארה״ב, עם השגחה רפואית וטיפול אינדבידואלי, בהנהלת אלי ושמחה.

מרכז הרזייה זה פועל בצד האירוח הרגיל של המלון לכל המשפחה. 110 חדרים ממוזגים, טלפון ורדיו בכל חדר, בריכת שחייה אולמפית, סאונה, מועדון לילה.

גננת ומדריך יעסיקו את ילדיכם בעוד אתם נהנים מנופש אמיתי.

מחיר מבצע מיוחד: 1550 ל״י (כולל מע״מ)
פנסיון מלא לאיש בחדר זוגי. הנחה לילדים.

HSH

הזמנות במלון: טל. 9-8-7-6-5-34124 (051)

ובסניפי שרותי נופש

ת״א: (פתוח רצוף 0900-1900)
בלילה - מזכירה אלקטרונית, גורדון 28, טל. 222042
אבן גבירול 140 טל. 450359 (פתוח רצוף 0900-1900)
חולון: סוקולוב 86 טל. 892305
ירושלים: המלך ג׳ורג׳ 23 טל. 228258
רמת־גן: ביאליק 56 טל. 731773
ראשל״צ: רוטשילד 37 טל. 997965
רמלה: שד׳ הרצל 72 טל. 054/25294

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

קורסים ספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
הוצאת שער בחשמל (אפילציה)
* סלון ומכון יופי

תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעה, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער בשעווה
* הכנת כלות *
· מחירים עממיים · שרות מעולה ·

תל-אביב יודפת 4 ליד דיזנגוף 190 226066 229388
רמת-גן הרצל 86 מול בנין אואזים "סלון אוה"

שער חוברת־התעמולה המיסתורית
מו״ל נעלם מאוד

תחת הכותרת „ועדת שרים לאו־טונומיה״, כותב תמיר על עצמו: „השתתפותו הפעילה של שר־המישפטים בשיחות־האוטונומיה, כחבר צוות השרים הישראלים ל־שיחות, באה לכלל ביטוי במליאה ובשיחות הבלתי־פורמליות כ־אחד.

„לאחרונה הוקמה ועדה־מישפטית לבחינת ההיבטים המישפטיים־מדיניים של מהות האוטונומיה. ב־ראש הצוות הישראלי עומד שר־המישפטים, אשר יחד עם עמי־תיו, המצרי, השר מר בוטרוס גא־לי והאמריקאי, היועץ־המישפטי של מחלקת־המדינה, מר הרברט הנזל, פתחו בשיחות אינטנסיביות במג־מה לפתור את ההיבטים המיש־פטיים־מדיניים של האוטונומיה.״

אולם לתמיר יש גם פרק בו הוא מעלה על נס את ההתנדבות שלו עצמו בהעלאת קרנה של ישראל בעיני אומות־העולם. תחת הכות־רת: „הסברה מדינית בארץ ובי־חוץ־לארץ,״ כותב תמיר על תמיר: „לשליחויות ההסברה של שר־המישפטים בארצות־הברית, בקנדה ובאירופה היתה תהודה חיובית ביותר מבחינת הסברת עמדותיה של ישראל מול מסע נמרץ המ־נוהל על־ידי הגורמים העויינים למדינה.

„באופן מקביל נענה שר־המיש־פטים לפניות היזומות על־ידי מיש־רד־החוץ ולשכת־העתונות־הממ־שלתית להסביר את עמדותיה של ישראל לנציגי התקשורת הבינ־לאומית הפועלים בישראל״.

גראה כי תמיר נאמן לאימרה: יהללך זר, ואם לא — פיך.״

דרכי אדם

מופרעות אינה חסינות

20 חודשי מאסר עבור אי־תשלום 300 לירות

התובעת, ליה לב־און, הראתה לבית־המישפט את גליון ההרש־עות הקודמות של אפרים פטי־לון. ואמנם, למרות גילו הצעיר היה הגליון מרשים.

התובעת סיפרה לבית־המישפט כי ביום השנה למישפטו האחרון, ביצע פטילון את העבירה הנו־כחית. לפני כשנה איים על בני מישפחתו הקרובים, בהיותו שתוי, ונידון ל־18 חודשי מאסר־על־תנאי.

בחודש מאי השנה נכנס הנא־שם למועדון־הלילה אלדין ביפו, שתה משקאות חריפים בסך 300 לירות, וסירב לשלם. בעל המקום, מישל ברכה, ביקש תשלום מיידי, ופטילון סירב. כאשר שמע ש־הוזמנו שוטרים איים על בעל־המקום כי ירצח אותו וישרוף את המועדון, אם לא ידחה את תשלום החשבון.

סלחנות. השוטרים שהגיעו מצאו בכיסו של פטילון 1600 לי־רות ולקחוהו למעצר. בבית־המיש־פט הסתבר כי לנאשם יש עבר בעשיית סקנדלים ושערוריות במ־קומות שונים, וכי הוא סומך על תעודת־רופא המעידה שיש לו הפרעות נפשיות. מצד אחד מפח־דים הכל ל„התחיל״ איתו בגלל חוסר יציבותו הנפשית, ואילו ב־בית־המישפט סולחים לו בגלל מופרעות זו. לכן זכה עד היום בדרך כלל במאסר־על־תנאי.

בית־מישפט השלום דן הפעם את פטילון לשישה חודשי מאסר בפו־על, והפעיל את העונש הקודם, שהיה על־תנאי, במלואו. כך הגיע עונש המאסר שעל פטילון לר־צות ל־24 חודשי מאסר בפועל. תשלום גבוה עבור חוב של 300 לירות. כך, על־כל־פנים, חשב ה־נאשם, ולכן פנה לבית־המישפט לעירעורים.

בית־המישפט לעירעורים שמע את העירעור ואת דברי התובעת. והשופט, דב לוין, קבע כי הנאשם התרגל להתייחס למופרעותו ה־נפשית כאל חסינות נגד ענישה ממשית. לכך בית־המישפט לא הסכים. רק בשל רוחב־ליבה של התביעה, שלא עמדה על ביצוע העונש במלואו, הפך בית־המיש־פט ארבעה חודשים לחופפים ל־עונש הקודם, כך שעל פטילון לבלות רק 20 חודשים במאסר ממש.

עתה יהיה לו ברור שמופרעות אינה חסינות.

פרשת אורון

להשאיר כרטיסי־ביקור

גם בעבר השאיר כרטיס־ביקור כדי להיעצר

כאשר התברר כי הנאשם בח־טיפת אורון ירדן הוא צבי גור חיטטו בארכיון של פרקליטות מחוז המרכז, ומצאו את תיקו הקודם של הנאשם. בשנת 1976 נאשם גור בפריצה לחנות שקם בנתניה,

(המשך בעמוד 64)

קאפרי
סבון איכות
אמיתי

ההבדל
הנעים
עץ הזית

צוות
המעבדה
לעיצוב
ההופעה
בהנהלת
אביבה אורגד
יאפר את המועמדות
הסופיות בתחרות
מלכת המים '80

רח' דיזנגוף 81 תל־אביב
טל. 03-299736

המתמודדות על תואר
מלכת המים '80
נועלות את
נימרוד nimrod

יעקב שרת / איש ממאדים

אל תגידו בגת

את חטאי אני מזכיר היום: ב־85 השנה האחרונות לא הרבתי להיפגש עם נחום גולדמן, אף שהלה, כעדותו, ביקר בפלשתינה ואחר־כך בישראל מאות פעמים. יתכן מאוד, שאילמלא מחדל מחפיר זה שבאי־הקפדתי להיפגש איתו, הייתי מצליח לשכנעו חיש קל לחגוג את יום הולדתו ה־85 בירושלים ולא באמסטרדם, ולפרסם תחילה בעיתון ישראלי את מאמרו האחרון „חזות קשה לישראל", ולאו דווקא בעיתון לא ישראלי, ומה גם גרמני.

אויה! יום־ההולדת, ככל שיש לייחס חשיבות לאומית לאירוע אינטימי מופגן זה, נחוג הרחק מכאן, והמאמר „חזות קשה לישראל" הגיע אלינו מכלי שני. עכשיו, שדב־רים נוראים שכאלה קרו, נניח לכופתאות יום־ההולדת ונתרכז בהגדת נחום גולדמן, אשר עוררה את הזעמן הישראלי המצוי (יופיטר, אתה שוב כועס?) לצאת מגידרו. נשאל תחילה שאלה רתורית: ההיה המאמר מתפרסם בישראל תחילה, או שמא זכה להיתרגם על־שום שראה אור בחו"ל? לבי אומר לי, שחזקה על יותר מעיתון ישראלי פטריוטי אחד, שהיה משיב את פני בעל „חזות קשה לישראל" ריקם. ואשר ל„הארץ", שהביא את רוב דבריו במתורגם מן העיתון הגרמני אשר בו ראו אור, רצוני לקוות שלא נזקק לתמריץ החיצוני, והיה מביא דבר בשם אומרו, כראוי לעיתון בעל פתיחות ראויה לשמה.

אבל בעצם מה זה חשוב? היש בימינו, ימי התקשורת האלקטרונית, הבדל היכן מתפרסם מאמר תחילה? בימי שאול ודוד אולי היה יסוד לזעוק: „אל תגידו בגת!" שכן הרועים לא הלכו בעקבי הצאן ברדיו־טרנזיסטור צמוד לאוזנם, יומונים, שלא לדבר על טלקס טרם היו בארץ, והאחראים מטעם השררה או מטעם עצמם על המוראל הלאומי היו פטורים משיקולי התרת שידור או הדפסה (ופנויים לגמרי למירדפי נביאי־זעם ויום הדין). אם נחום גולדמן ראה לפרסם את מאמרו בעיתון גרמני תחילה, זה עניינו. ענייננו אינו חיטוט־יתר בתופעה גיאוגרפית זאת, אלא דיון בדברים עצמם — ובתגובות עליהם.

ואכן, מה שמעורר אותי בפרשת „חזות קשה לישראל" הוא התגובות יותר מאשר הטיעונים שעוררו אותן, ותגו־בות היו גם היו: ב„הארץ" עצמו כתב אליהו סלפטר את „חלום הבלהות של גולדמן או טרגדיה של מנהיג לאומי"; ב„דבר" — „היהודי גולדמן" מאת אהרן מגד ו„נחום גולדמן — אליבי לגרמנים, מכשלה לישראלים, משען לבגין"; ב„מעריב": „תשואות תמורת בוץ" מאת אפרים קישון, ו„נחום גולדמן וקארל פון קלאוזביץ" מאת יעקב טימרמן, ויש להניח שלא מניתי הכל.

לפנינו אפוא תופעה יוצאת־דופן למדי בעיתונות הישרא־לית, שבהחלט אומרת דרשני — והנה אני נדרש לה פה. אך בטרם אדרש, הרשו נא לי — כאילו באמת הדבר תלוי בהרשאתכם, להביא כמה מפסוקי נ"ג, למען ידע הקורא הנאמן של מדור זה, שאינו בהכרח קורא „די צייט" או „הארץ", במה מדובר, פחות או יותר:

✶ „מעולם לא חזרתי כה מדוכדך, מודאג ומזועזע [מישראל] כמו לפני שבועות מיספר."

✶ „המדינה נתונה בהתפרקות מוחלטת. רק שני מוסדות עדיין לא נפגעו... המערכת המישפטית... והצבא, אף כי יש טוענים שחוסנו המוסרי החל גם הוא מתכרסם."

✶ מדיניות־חוץ [ישראלית] הנשענת למעשה על אשל־יות ועל תביעות בלתי־ניתנות למימוש, ושבסגנונה נעשית יותר ויותר שחצנית ופרובוקטיווית."

✶ „להעלות את השאלה, אם מימוש הרעיון הציוני בדמות ישראל, כפי שהיא כיום, היה הדרך הנכונה ואם תוכל המדינה להתקיים לטווח רחוק — שאלה כאובה ומייאשת."

✶ „הקמתה של מדינה יהודית קטנה, שחצנית יותר ויותר, בלתי־פופולארית בתור הפיסגה של ההיסטוריה היהודית ופתרון הבעיה היהודית, נראית לי בנאליזציה של הגורל היהודי יוצא־הדופן."

✶ הסינתיזה בין דת ופוליטיקה היא תופעה מסוכנת. היא מתבטאת בשנים האחרונות באיסלאם התוקפני, ובישראל — בגוש אמונים."

✶ „עיקשותו של בגין, חוסר נכונותו לפשרות, גישתו הפרובוקטיווית כלפי העולם החיצוני — היו מובנות לו היה נשיא הקהילה היהודית בברסט־ליטובסק מקום הולדתו. לגבי מנהיגה של מדינה בת 3.5 מיליונים יהודים השוכנת בלב יותר מ־1000 מיליון ערבים... פסיכולוגיה זו אינה רק מזיקה אלא גם טראגית ומסוכנת ביותר."

✶ „חוסר האמון כלפי כל העולם הלא־יהודי, הסירוב לערובות בינלאומיות, אי־ההכרה שהערבים יהיו תוך כמה שנים חזקים יותר מישראל לא רק במיספר אלא גם באי־כות — כל אלה הם תוצאותיה של הפסיכולוגיה שהיהודים הביאו עימם מן הגולה."

✶ „בלי להיות בטוח לגמרי, שפיתרון מנקודת־מבטם של היהודים, הערבים והעולם גם יחד עוד אפשרי, נראה לי המוצא היחיד הפיכת ישראל למדינה מסוג אחר. אני דבק יותר ויותר בקונספסיה של ישראל נייטראלית."

✶ ההמשך העקרוני של המדיניות הישראלית הנוכ־חית — גם אם תיפול ממשלת בגין — הוא כיוון שיוביל רק לתבוסה ולפירוק ישראל. אני כותב זאת בכאב רב ובנסיון להתבונן הישר בפני המציאות."

✶ „כישלון הניסוי ההיסטורי הגדול הזה [של הגשמת הציונות בארץ־ישראל] עלול להביא לידי התמוטטות מוס־רית ופסיכולוגית של העם היהודי — תוך תוצאות חרות שואה אפילו יותר מאשר אושוויץ — לכיליון נשמת העם."

אפשר להגיד על נ"ג כל מיני דברים. אפשר לזלזל בו, להלעיג עליו, להכפיש אותו, להאשימו בכל חטא שבעולם. דבר אחד אי־אפשר להגיד עליו — שהוא לא חושב למרחוק, מתוך פרספקטיבה. אי־אפשר להגיד על נ"ג, שלא מעסיקה אותו השאלה הגדולה: לאן־אנחנו־הולכים־מה־מגמת־פני־הדברים־מה־יהיה־עלינו־לא־רק־מחר־אלא־מחרתיים? לישראלים רבים נדמה, שאם הם פה, הם רואים יותר טוב. זאת עלולה להיות טעות. ב"ג הבין בשעתו, שהוא מוכרח להשתחרר ממועקת ניהול המדיניות היומיומית, כדי להשיג אפשרות להשקיף על המתרחש מתוך ריחוק כלשהו. הוא הלך משום־מה לשדה־בוקר — וחזר עם הפיתרון הגאוני, עתיר הפרספקטיבה והחזון של מלחמת קדש, שאת פרי הבאושים שלו אנו אוכלים עד עצם היום הזה. יכול להיות, שאילו הרחיק יותר משדה־בוקר, והיה מתענג לו כנ"ג הנהנתן במקלטיו בשווייץ, ניו־יורק ומי יודע איפה עוד, היה זוכה בפרספקטיבה פוריה יותר. או כן או לא. מכל מקום, על ב"ג — ועל מדינת־ישראל כולה, הוטל חיש־מהר ולשנים רבות מאוד צילה של האנטי־פרספקטיבה בהתגלמותה, בדמות המאלתר הגאוני, משה דיין.

האילתור הדייני הגלותי (או־הפריץ־או־הכלב) עבד כל עוד היה לנו עסק עם מאלתר גאוני אחר בדמות גמאל עבד אל־נאצר. אבל נאצר מת לו פתאום, ותחתיו הופיע על במת ההיסטוריה המצרית — והישראלית — לא אמן האילתור אלא אמן התיכנון — ואז האלטר־אגו של ב"ג והאלטר־זאכן של האילתור משה דיין פשט את הרגל שלו ושל כל עם ישראל, ונראה שעם ישראל זקוק לאיזה התגלמות של יהודי נודד — אבל בעל פרספקטיבה — מסוגו של נ"ג כדי להבין זאת.

וכשהוא, היהודי הזקן, הדואב על תופעת „נסתתרה בינתם" שנגפה בישראל לא מסתפק בהבנה, אלא בא ואומר זאת בראש חוצות, כן, בגרמניה זאת, שבזכות שילומיה אנו חיים, שלא לדבר על הדפסת עיתונים, מה יש! — אפשר לחשוב, שאם האמת הזאת היתה מתפרסמת בישראל תחילה, היו מעלים פה את נ"ג על נס — או־אז מסתע־רים עליו קישון מזה ומגד מזה וסלפטר מזה, וטימרמן, זה אשר מקרוב בא, מחרה מחזיק אחריהם (הרבה אפשר וצריך לסלוח לעולה חדש, אבל שימעו־נא רק זאת: „אני מושפל מכדי לשוב אל הויכוח הסוער שהיה לי לפני שנים כה רבות בבואנוס־איירס, כשכתבתי בעיתונות הציונית נגד ההסכם [של השילומים] והתחילה הערצתי לדב שילנסקי..." נאום יעקב טימרמן! ולמי שלא יודע: חה"כ שילנסקי הניח ביוני 1953 פצצת־תופת בלשכת מישרד־החוץ בקריה בת"א, במטרה לפוצץ את המגעים וישב על כך בכלא).

„כשאני שומע או קורא את נחום גולדמן, אני נהפך לאנטישמי", כך אהרון מגדי הייפלא, כי ב„היהודי גולדמן" עושה אהרן מגד את נ"ג לעפר ואפר, ותחת לבדוק כל תיזה שלו — ומשהו הבאתי בכוונה לעיל — עושה אותו לשחוק כמיטב המסורת של עשיית יריב רעיוני לשחוק בבית־המדרש הכיתתי! קחו, קחו את „דבר" מ־18 ביולי, קיראו את „היהודי גולדמן" ותיווכחו איזו מלאכה קלה — ונמבזה — עשה שם אהרן מגד — הישראלי הגא, הבריא, זקוף־הקומה, בהתמודדות בהשגות של נ"ג. כן, „הוא עלה עליו", „הוא דפק אותו עד העצם" — אבל גולדמן נותר בראש 80% של העם היהודי העומד מנגד לישראל, ויותר ויותר נגד ישראל, ולפחות זה צריך לגרום לנו, השחצנים הקטנים — הקהילה היהודית המפגרת ביותר בעולם ברמת ההשכלה הממוצעת — לחשוב אנה אנו באים בתוך הים הערבי, וממש על סף עולם־שכולו־נגדנו. אבל מה זה חשוב, שהבעית הזאת מציקה לנ"ג? חשוב שהוא הגיד בגת. גולדמן! אילו רק שתקת, הכל היה אחרת!

„אל תגידו בגת" היא גם סיסמתו של אפרים קישון. ב„תשואות תמורת בוץ" שלו הוא אומר: „מר גולדמן זועק באוזני הגויים, דרך הרמקולים (צ"ל ברמקולים) ומעל דפי העיתונים הכי עוינים לנו את כל מה שאנו שחים לנו כאן בארץ בלחש, בינינו לבין עצמנו ובארבע עיניים, בצער רב ובלב דואב." קישקוש אינפאנטלי בילתי־מעשי ומתחסד כזה טרם שמענו מימינו!

רגע אחד — בלחש! בארבע עיניים? בינינו לבין עצמנו? מר קישון, קרא נא במטותא ממך את מה שכתב עמיתך חיים הרצוג בשכנות למאמרך־אתה („מעריב" 16.7.80, ע' 14, „ישראל נוכח עצרת או"ם המיוחדת"): „אנו עדים למאמץ ישראלי מקרי, בלתי מתואם... מתקשה לקרוא את הכתובת על הקיר וכנראה גם לא תופש את מהות הכוחות העצומים המתגייסים נגדנו... הרושם הוא של חוסר תכנון... אי־יכולת לקרוא את המפה הפוליטית... זה זמן רב לא נתכבדנו בשלומיאליות שכזאת בניהול מדיניות־חוץ... ממשלת־ישראל, אם מתוך מדיניות ואם מתוך חוסר מדיניות, המניחה לקבוצות מיעוט להכ־תיב מדיניות, פתחה בפעולות העלולות להרחיק את דעת־הקהל בעולם החופשי והיהודי כאחד..."

אם נגזר עלי לבחור בין גלויות — של פסיכולוגיה, רבותי, לא של גיאוגרפיה — אעדיף את הנאורה. כן, זו של נ"ג.

אליהו סלפטר וטדי פרויס לא עשו מלאכה קלה כמגד וקישון. הם ניסו, איש כדרכו, להתמודד עם הרעיו־נות והסתירות שבמאמר נ"ג, וראויים הדברים להיקרא ע"י המשכיל אשר לא ידום. לא זה המקום לדון בדבריהם. די בעצם העובדה שהם נדרשו לבעיות שעורר נ"ג במאמרו המסעיר, כדי להוכיח שהבעיות הללו נוקבות, מעוררות מחשבה ותובעות התמודדות.

במדינה

(המשך מעמוד 63)

ולחנות מכשירי חשמל הצמודה אליה.

שלל הפריצות הגיע לסכום מכו־בד השווה בערך מיליון לירות של היום. הפריצה נעשתה בעז־רת ג'ק הרמה, מכשיר המשמש בעיקר מוסכים.

המישטרה היתה חסרת־אונים. היא לא הכירה את שיטת הפריי־צה, לא מצאה במקום טביעות אצ־בעות, ולא היו עדים למעשה.

בדיקה מדוקדקת של הג'ק העל־תה את החשד כי הוא חדש, ולכן המישטרה בדקה בחנויות המתמ־חות במכירת מכשירים כאלה.

באחת החנויות הראשונות שבהן ביקרו בתל־אביב, התברר, כי אמ־נם נמכר מכשיר זה לפני ימים מעטים. בעל־החנות זכר זאת הי־טב, הוא גם ידע למי מכר את הג'ק. היתה לו סיבה טובה לז־כור זאת, שכן הקונה שילם בצ׳־קים ללא כיסוי. הוא מסר למיש־טרה את שמו וכתובתו של הקו־נה, צבי גור מנתניה.

בית־המישפט התבקש אז על־ידי התביעה לעצור את גור עד תום ההליכים. השופטת, שולמית ולנשטיין, היססה מאוד להיענות לבקשת התביעה. כימעט השתכ־נעה מדברי הסניגור כי שולחו הוא אדם הגון, ממישפחה טובה ושאינו מהווה סכנה לציבור.

הוא נידון למעצר של שנה וחצי בפועל.

האיש שחמד את הקלסתרון

בגלל מחלת־נפש חשב הנאשם כי פניו מופיעות בקלסתרון החוטף של אורון ירדן

לפני כמה שבועות ישב לו אהרון שלנקה במכוניתו, ליד מלון פאן אמריקאן בבת־ים. הוא אפילו לא דומם את המנוע, כיוון שחיכה לבני מישפחתו. לפתע ניגש גבר צעיר וציווה עליו לצאת מהמכו־נית. כאשר היסס, דחף אותו ה־צעיר החוצה, התנפל עליו באיומי אקדח, נטל ממנו את תיקו וברח במכונית הגנובה.

שלנקה מצא מונית והתחיל ב־מירדף הוליוודי אחרי הצעיר ש־נטל את מכוניתו. אולם הצעיר שוב איים עליו באקדחו ונמלט בנסיעה פראית.

הצעיר, מוזס קסלר, נתפס אחרי כמה ימים, כאשר הספיק לתדלק את מכוניתו במקומות שונים ללא תשלום, ואיים על אחד העובדים, „שיכניס לו כדור בין העיניים".

חוקרי המישטרה בבת־ים נזכרו כי הצעיר מוכר להם. כאשר הת־פרסם הקלסתרון של החוטף של אורון ירדן, הופיע הצעיר התימ־הוני בתחנת המישטרה וטען ש־פניו הם המופיעים בקלסתרון. ה־שוטרים התעלמו מהופעתו התימ־הונית ושלחוהו לביתו.

איש ביטחון. שופט השלום. שנתבקש לעצרו, החליט לשלחו לאישפוז, כדי לברר מה מצבו ה־נפשי של הצעיר המוזר. חוות־הדעת של בית־החולים נמסרה ב־ימים אלה על־ידי הסניגורית, כרי־מלה חנוך, לשופט אברהם חלימה.

בחוות־דעת נדירה קבע הרופא, כי קסלר לא היה אחראי למעשיו בעת התעלולים בהם הוא נאשם.

הרופא מצא שהצעיר יליד פולין, אשר היה נער רגיל, שירת בהצלחה בצה"ל, נתקף במתח נפשי ובעצ־בנות כחודש לפני המיקרה. הוא התקבל לעבודה בבורסת היהלומים כשומר ואיש־ביטחון, וקיבל שם אקדח לצרכי עבודתו. אולם הוא התכוון להשתמש באקדח להגנה עצמית. כיוון שחשב שמתנכלים

(המשך בעמוד 69)

טל-ארדיו
קָפֶּלִידָה
ice coffee
ב־3 דקות בבוקר
את מכינה משקה
מיוחד לכל היום.
בכד גדול (עם או בלי חלב).
במקרר יש תמיד מלאי
של גלידה שטראוס. ואז...בכל
הזדמנות את מוזגת קפה
בכוסות גבוהות, מוסיפה
גלידה שטראוס ומגישה
—קפלידה.
עלית
קפה נמס
ELITE INSTANT COFFEE
100% קפה טהור
גלידת זהב
רק עם שטראוס + עלית קפלידה אמיתית.

crisan crisan crisan crisan

שמפו לשיער
יבש או פגום

שמפו
לשיער שמן

שמפו לטיפול
נגד קשקשים

שמפו
לרענון הקרקפת

שמפו הפותר בעיות שיער
WELLA

האם
זהו
אותו
האדם?

שלוש פנים לרזיה

הקופאית של התיאטרון נדהמה. האשה שרק לפני דקות אחדות קנתה זוג כרטיסים להצגת סורגים של התיאטרון החיפאי, ביקשה להחזירם ולקבל את כספה. הסיבה: מעיון בתוכנייה של ההצגה ובדף המצורף אליה, שכלל את שמות השחקנים המחליפים, הסתבר לה שחסר שמה של רזיה ישראלי. ומכיוון שכך, העדיפה לחזות בהצגה במועד אחר, כשתופיע השחקנית הצעירה והמוכשרת. כי רק בגללה באה לראות את סורגים.

הקופאית מיהרה להרגיע את האשה: „מה איתך? הרי בלי רזיה ההצגה לא מתקיימת, וכבר ביטלנו פעם הצגה בגלל שהיא לא יכולה היתה להופיע. אל תדאגו. היא אכן מופיעה. ואולי לא שמתם־לב שהדף המצורף מוסר רק את שמות המחליפים, ולא את שמות שאר אנשי הצוות, והיא הרי משחקת בתפקיד הראשי. אני מייעצת לכם לשים־לב ולחפש אותה היטב בין השחקנים, כי לא תזהו אותה!"

בני הזוג נכנסו לאכסדרת התיאטרון, שהיתה מלאה וגדושה במאות אנשים. דלתות האולם היו נעולות, כמעט עד השעה שבה המסך היה אמור להתרומם. לפתע, כשנפתחו הדלתות, נסחפו בזרם הקהל, בכיוון האולם, שוטר ואסיר. השוטר נזף באסיר שילך בשורה ולא יסטה מהדרך. אט אט החלו האנשים להתאסף סביב השוטר והאסיר, כדי לחזות בקטטה. ואז גילו, שכלוב־האסירים מוצב בפינה, בקירבת פתח האולם. גם שם היו אסירים שקיללו והתגרו בקהל. המהומה התעצמה, להנאת הצופים, או לפחדם, כשלפתע הוצאו האסירים מתאם והובלו אל תוך האולם. בני הזוג שכמעט ולא חזו בהצגה, בגלל שהתעקשו לחזות בהופעתה של רזיה ישראלי, עקבו בעניין אחרי המתרחש. איש מהם לא זיהה את רזיה בין האסירים.

הורמונים גבריים

המחזה החל בשיר סוחף, על רקע תיפאורה מרשימה ואותנטית של תא בכלא. האסירים עלו לבמה, החלו לשיר ולהציג את ההווי שלמדו בשנה האחרונה, כששהו זמן רב בחברת אסירים אמיתיים. הקהל היה מרותק למראה הסצינות הלקוחות מחיי הכלא. בעיותיהם וסיפוריהם האישיים של האסירים הגיעו לקהל הודות לעבודת הליקוט שנעשתה על־ידי השחקנים. לרבים בקהל היה נדמה שאכן אסירים אמיתיים הם המשחקים במחזה. רופא אחד, מבית־החולים הלל יפה, נתקף בפחד כאשר האסיר המכונה „קונטסה" ניגש אליו ואמר בקול נמוך ומאיים: „בוא איתי!" הרופא נמלט בבהלה, כי היה משוכנע שמדובר באסירים של ממש.

בהפסקה ניגש למנהל ההצגה, ואמר שהאסיר הזה, השפוט על אונס, לא נראה לו אשם. לדעתו, האסיר הוא חף מפשע, כי אין לו די הורמונים גבריים. „ראיתי אותו בכניסה, מקרוב, ולדעתי הוא חף מפשע," אמר. השחקן יוסף באשי הסביר, שיש להבדיל בין שחקן המציג דמות חלשה לבין אסיר אמיתי. באשי התכוון לעובדה שאת תפקיד האסיר החלש, שמקומו בהיררכיה של הכלא הוא בתחתית הסולם, ממלאת שחקנית.

מסתבר שמרבית צופי התיאטרון אינם

רזיה בבית, כמנהלת בית־הסוהר לנשים וכ„נחשה" - הקטינה ששימשה כפיתיון לאונס

שלוש פנים לרזיה

(המשך מעמוד 67)
נוהגים לקנות תוכנייה. וכך, אפילו חבריה של רזיה לא הבחינו בכך שאת דמות האסיר קונטסה מגלמת היא. הם חשבו שהיא לא באה, או שהחליפו אותה בתפקיד.

המחזה סורגים עשוי על פי חומר שאספו חברי „קבוצת הפרוייקט" של תיאטרון חיפה בפגישות שערכו עם אסירים בבתי־הסוהר. כל אחד רשם את השיחות ועיבד את הדמות שאותה ישחק, על פי האסיר שאיתו התיידד. השמות שונו, כדי לא לגרום אי־נעימויות לגיבורי המחזה. המחזאי חיים מרין, יחד עם הבימאי עודד קוטלר, הם שעיבדו את החומר הגלמי. המוסיקה שברקע מתאימה להפליא, והשירים מכניסים מעט עליצות לקדרות של הכלא. מה שלא מבחינים הוא, שהשחקנית רזיה ישראלי מבצעת משהו כמעט מדהים: היא לובשת צורת גבר, ומשכנעת בקול העמוק ובבדיחות הגסות שהיא היא מנהיג התא. בסצינה אחרת, המתרחשת בתא בית־הסוהר לנשים, היא מגלמת את דמות אחת האסירות, שמישפטה הסנסציוני תפס לפני כשנה את הכותרות. שערה צבוע בלונד ודיבורה גס ואלים. היא מדברת בניב אופייני לנערות רחוב, ואומרת כל הזמן שאינה יודעת מה רוצים ממה ולמה אסרו אותה, היא הרי לא עשתה כלום. לא שדדה ולא גנבה. פשוט הביאה בחורה תמימה לצריף של ידידה בראש־העין, ושם „עלו עליה בתור". היא אומרת שהיא עוד תשתגע, תחתוך את עצמה ותמות.

רזיה נכנסת לעורה של כל דמות, לפני ולפנים. בראיון להעולם הזה היא מדברת בלשון זכר כאשר היא מספרת על האסיר קונטסה. ואם לא די בכך, הרי גם את תפקיד מנהלת בית־הכלא לנשים היא מגלמת בצורה כה אותנטית, עד שהמנהלת האמיתית, שביקרה בהצגה, פרצה בבכי לאחר ההצגה ושאלה: „האם אני באמת נראית כזו?"

רזיה היא טיפוס של שחקנית מבטן ומלידה. האמנות היתה רקע־טבעי בילדותה. סבה עלה לארץ מרוסיה בעלייה השנייה. הוא שיחק עם רפאל קלצ'קין בתיאטרון חובבים. יום אחד, בעת ההצגה, כשהיה צריך לשחק כאילו הוא חונק את קלצ'קין, הוא התלהב ו„נכנס לתפקיד" עד שקלצ'קין אמר לו בלחש: „הירגע, לא כל־כך חזק, אתה הרי תחנוק אותי לגמרי."

אדם בן כלב

אמה של רזיה ציירת ואביה מחנך ותיק. מגיל רך טיפחוה בכיוון של קאריירה אמנותית. בראשון־לציון, עיר הולדתה, קיבלה שיעורים לבאלט ולפסנתר. אחר־כך למדה פיתוח־קול אצל המורה המפורסמת ביותר בארץ — לולה שנצר. בשטח זה היא המשיכה לקבל שיעורים גם עתה, בהדרכת הזמרת נתניה דוברת. גם שני אחיה של רזיה, האחד רופא והשני פסיכולוג, מנגנים על כמה כלים. רזיה עצמה פורטת גם על גיטרה. בבית־הספר היסודי היתה ידועה כ„הציירת של בית־הספר", אך זנחה שטח זה בגלל גודש פעילויותיה.

אהבתה הגדולה של רזיה, בנוסף לתיאטרון, היא זימרה. בימי בית־הספר היסודי נהגה לשיר בהופעות שערכה העירייה, וכשהיתה סטודנטית באוניברסיטה מצאה את פרנסתה כזמרת, שהופיעה בחתונות עם תיזמורתו של בני קדישזון. היא נזכרת בהופעות אלה, כבתקופה המאושרת שבחייה. „מה שאהבתי בתקופה זו," אומרת רזיה, „זה שיכולתי לשיר בשפות ובסיגנונות שונים, אך בעיקר אני זוכרת את חברי לעבודה. אני מקווה שאשוב להופיע איתם בעתיד, כי אני פשוט אוהבת את זה."

על רקע אנושיותה ופתיחותה של רזיה, קל להבין את הצלחתה להתקרב לאסירים, ליצור איתם קשר עמוק, ולבנות דמויות אמינות בהצגה. היא מספרת על האסיר המכונה קונטסה: „הוא היה כל־כך מאושר לאחר כל פגישה איתי, וסיפר לי שפע של בדיחות, שחלקן שובצו במחזה. וזאת בנוסף לחשיפת כל פרשת חייו האומללים. כיצד התגלגל ממוסד אחד למשנהו, ומשם נהג לצאת לגניבות, שבהן תמיד נתפס. אולם לאחר לכתי, היה כל־כך מלא אושר, שלא ידע איך להביע זאת, וכשהיה נפרד ממני, היה מדלג ומקפץ כאיילה משוחררת ומאושרת, כי לא יכול היה להביע את אושרו בצורה אחרת."

כששיחקה בתור האחות שווסטער בהצגה אדם בן כלב באוניברסיטה — שהיא דמות של משוגעת — נסעה לבית־החולים לחולי־רוח בפרדס־חנה, נפגשה עם חולה ניצולת השואה, כדי „להיכנס לתפקיד".

המיוחד ברזיה הוא כישרונה לגלם תפקידים מגוונים של דמויות בגילאים שונים. הדבר בולט אפילו בצילומים שלה. ארשת פניה משתנה מתצלום לתצלום בצורה מדהימה. מיד כשהחלה ללמוד באוניברסיטה, החלו לשתפה בהצגות. בין שאר תפקידיה היא נזכרת במחזות שלושה שחקנים ודרמה אחת של גלדרודה, שמחזהו אסקוריאל מועלה בימים אלה בחלל של דיזנגוף סנטר, במחזה המוסיקלי שלוש שלושים ושלוש, המבוסס על סיפור המפתח של יצחק בשביס זינגר, ובאדם בן כלב של יורם קניוק, שיועלה כנראה בשנה הבאה במיסגרת „קבוצת הפרוייקט" של תיאטרון חיפה, בהשתתפותה של רזיה.

„קבוצת הפרוייקט" זוהי קבוצה הומוגנית של שחקנים, העובדת יחדיו כבר כמה שנים בחסותו של תיאטרון חיפה. רובם כבני 30, מלבד רזיה, בת ה־24, שאותה חטפה הבמאית נולה צ'לטון מהאוניברסיטה כ„כישרון בעל עתיד". חברי הקבוצה שהו כשנה בקרית־שמונה, ואת כל חוויותיהם כמדריכי־דרמה לנוער הפכו למחזה בשם אופניים לשנה, המוצג עד עתה בהצלחה בכל רחבי הארץ. הקבוצה חיה, נושמת ואוכלת תיאטרון. בניגוד לתיאטרון רגיל, אין הם עובדים רק על חזרות. הם מקיימים סטודיו, עושים תרגילי כושר גופני, רוקדים ומשחקים. גם הרצאות שונות ניתנות להם באופן שוטף, וכך הם מהווים את העתודה של תיאטרון חיפה. העובדה שהם חיים בצוותא מורגשת היטב על הבמה. רואים שיש עבודת־צוות, ואין תיאטרון של סטארים. היצירה שהם בונים במשך חודשים שייכת לכולם. רזיה מופיעה בכל הצגות הקבוצה.

רזיה כילדה
דחויות בגילאים שונים

מהן תוכניותיה של הנערה העדינה והתמירה, שכישרונותיה כה רבים, ובאיזה תחום היא רואה את עתידה? אומרת רזיה: „כשהייתי קטנה, והיו שואלים אותי מה אני רוצה להיות לכשאגדל, הייתי אומרת שחקנית. התיאטרון הוא כל חיי. השירה היא אהבתי הגדולה. אך מקומי על קרשי הבמה, וברור לי שהנני ואהיה שחקנית."

בשנה הבאה עתידה רזיה ישראלי להופיע באחד המחזות של שייקספיר, בתור דסדמונה בהמלט. המחזה יופק על־ידי „קבוצת הפרוייקט", בשיתוף שחקני תיאטרון חיפה. הבמאי יהיה עודד קוטלר המשמש, כמו בסורגים, כאביה הרוחני של הקבוצה, מאז נסעה נולה צ'לטון לארצות־הברית. יהיה זה, ככל הנראה, מיבחן־כושר לקבוצה, והפגנת איכותה התיאטרלית בפני קהל שוחרי התיאטרון.

univers

אוניברס מציעה: מבחר טיולים נפלאים במחירים ללא תקדים

16 ימי טיול מהנים
חוויה בלתי נשכחת
יוגוסלביה
יוון
כולל:
טיסות, איכסון במלונות דרגה א',
חצי פנסיון
סיורים באתרים גנים לאומיים וכו'
990 $ בלבד

26 ימי חוויות ובילויים
רומניה
יוגוסלביה
בולגריה
כולל:
טיסות, איכסון במלונות מדרגה א'
פנסיון מלא ברומניה ובולגריה
2 ארוחות ליום ביוגוסלביה
1595 $ בלבד

תל אביב: רח' רמב"ם 17 (ליד אלנבי) טל. 622976 613971. רח' דיזינגוף 204, טל. 223463
חיפה: דרך העצמאות 88, טל. 522041

שמעון פרס

(המשך מעמוד 13)

המנסה לראות לטווח רחוק. אך ניחן דווקא בכושר ניתוח לטווח קצר, לכן רצוי שיהיו לצידו עוזרים ויועצים בעלי־חזון, שעליהם הוא יסמוך.

פעמים הוא מייצג דבר אחד בחוץ, ואחר בפנים. מוכן ללמוד לשתף פעולה, ומשתדל שיהיו לו

שימעון פרס
כושר ניתוח לטווח קצר

חברים בכל החוגים. חשוב לו להתחבב על האחרים, רוצה להיות מקובל על הכל, ונכון לקומוניקציה. בדיחה במקום הנכון נמצאת לו בכל עת, חוש־ההומור עוזר לו ביחסיו עם האנשים הקרובים אליו. לעולם אינו בטוח שהוא אהוב, אך כאשר מהלכים עימו בדרך של חיבה וטאקט, או נוגעים ברגשותיו, הוא נדיב, מתלהב, נאמן ומוכן לעזור. מאוד

בעל חוש הומור ואיש משפחה מסור

רגיש לביקורת וגם אם לא מראה זאת, ביקורת שלילית פוגעת בו קשות. הוא מרגיש שהוא חייב לתרום לחברה, אך החיים לא מקלים עליו בכיוון זה. כישלונות אינם שוברים אותו, אלא להיפך נותנים לו כוח וסיכוי להתחיל מחדש, בדרך חדשה. כבעל מישפחה, הוא מסור, נאמן, חם ואוהב. את מישפחתו הוא מצניע, ואינו מעוניין לערב אותה בחיים הציבוריים. נישואיו מושתתים על שפע רגשות, וגישה רומנטית.

בשנה הקרובה צפויים לו סיכויים וסיכונים גדולים ביותר. התאריכים המשמעותיים בשנה זו הם ספטמבר ונובמבר 81'. בספטמבר, תעלה ותיפרח הפופולריות שלו, ואילו נובמבר נראה כתאריך שבו יחול מיפנה גורלי בדרכו הפוליטית.

במדינה

(המשך מעמוד 64)

לו, רודפים אותו ורוצים להרגו.

אחרי פירסום הקלסתרון של החוטף חשש לצאת מהבית, כיוון שנדמה היה לו שכולם מסתכלים עליו, כיוון שהוא האיש המופיע בקלסתרון. ולכן גם התייצב בתחנת המישטרה.

הוא מודה בכל המעשים המיוחסים לו על־ידי הפרקליטות, אך אינו מודע לחומרתם.

מסקנתו של הרופא מהבדיקות שערך היא כי קסלר סובל ממצב פסיכוטי פרנואידי, אשר הופיע אצלו חודש לפני המיקרה. בשעת מעשה פעל מתוך דחפים חולניים הנובעים ממחלתו. בזמן ביצוע העבירה לא ידע להבדיל בין טוב לרע, וגם כיום אינו יכול לעמוד לדין ולשאת בעונש. קסלר עדיין זקוק לאישפוז.

ברור היה לשופט חלימה כי הוא אינו יכול לשחרר את קסלר, הנושא אקדח ומסוכן לציבור. אולם הוא גם לא יכול היה לשמוע את הדיון בעבירות המיוחסות לו או לפעול בתיק זה, כיוון שהאשמות נתונות בידי הרכב של שלושה שופטים, בגלל חומרתן. לכן האריך השופט את מעצרו של הנאשם למשך 15 יום נוספים. את המעצר יבלה בבית־החולים בו הוא מצוי.

מישפט

גונבי האופניים

דמיון עשיר, או מכות לקידום מכירות?

יש הנוסעים לארצות־הברית כדי להשתלם שם במיקצוע קידום מכירות. יש המנסים לעשות זאת בשיכנוע עדין ובהסברת יתרונות המוצר הנמכר. אבל לדברי התביעה השתמשו שימעון ויענטי וחיים בן־שושן במכות ברוטאליות, בסטירות־לחי ובגניבת שעון מהלקוח הפוטנציאלי.

התובעת, טובה כהן, ביקשה את מעצרם של השניים עד תום ההליכים המישפטיים, באשמה שלפני ימים אחדים ניסו המכור זוג אופניים לנער ביהוד. המחיר שהוסכם בין המוכרים והקונה היה 600 לירות. הנער הלך לחנות אופניים ושאל פרטים. ושם נאמר לו כי לפני שיקנה את האופניים כדאי שיקבל תעודה המוכיחה על מקורם. כאשר נפגש הנער שוב עם המוכרים, הסביר להם את דרישתו. הם ניסו לשכנעו שאין צורך בתעודה כזו, ואף הציעו לו הנחה מיוחדת של 100 לירות נוספות. הפעם יכול היה הקונה לקבל את האופניים ב־500 לירות בלבד, אבל בלי תעודה. כאשר הנער עמד על דרישתו, התקצפו השניים, לדברי התביעה. הם הכניסו אותו למיקלט בקירבת מקום והיכוהו מכות נאמנות. הם לא התירו לו ללכת לפני שלקחו את שעונו, ואמרו לו שיוכל לפדות אותו ב־100 לירות.

דמיון פורה. הנער מיהר להשיג 50 לירות, פדה את שעונו ורץ להתלונן במישטרה. בדיקות רפואיות שנעשו במתלונן למחרת היום לא גילו כל סימני מכות בגופו. אבל כיוון שטען כי סבל מכות אגרוף וסטירות בלבד, טענה התובעת שאלה אינם משאירים סימנים.

השופט, אברהם חלימה, הקשיב רב קשב לתביעה ולסניגורים. הוא שמע מפי סניגורו של בן־שושן כי הנער המתלונן ידוע ביהוד כילד בעל דמיון פורה, וכי על סמך עדותו בלבד אין מקום לעצור אדם עד תום ההליכים. עורכת־הדין כרמלה חנוך מסרה כי לשולחה אין עבר פלילי, וגם לדברי התלונה לא היה הוא המשכנע העיקרי.

השופט התעניין אם אין אפשרות שהנאשמים יעברו לזמן מה לגור במקום אחר, להרחיקם ממישפחת המתלונן, כיוון שנאמר שאנשים מאיימים על הנער ובני ביתו לבל ילכו להעיד. אבל התובעת הזכירה לשופט שבית־המישפט העליון אינו תומך בעיר־מיקלט לעבריינים. לכן החליט השופט לשקול ולהימלך בדעתו.

האם יש צורך להזכיר כי האופניים, נשוא השיכנוע, היו גנובים?

פרקליטה חנוך
מכירות ומכות

בריזה
מוסיקפה
הרברט סמואל 80 טל 656992
בלוז, פולק,
ג'ז, רוק
פתוח כל יום כולל יום א' משעה 21.00

ל־50 אנשים מאושרים
חופשה מהאגדות באי הנופש הקסום
פלמה דה מיורקה
8 ימי נופש מלאים החל מ־20.8,
כולל: טיסה, אירוח במלון ****, פנסיון מלא, מיזוג אוויר, בריכת שחייה, מועדון לילה ובר, גשף סיום מפואר עם מופעי בידור.
כל זאת יכולה להציע לך רק מליה –
במחיר מיוחד של
669$
לילדים הנחה. מספר המקומות מוגבל.
כל הקודם זוכה!
פרטים אצל כל סוכני הנסיעות.
Mpt מליה

כל המתמודדות הסופיות בתחרות
מלכת המים 80'
תטוסנה לטיול משגע ביוון
במטוסי חברת
OLYMPIC

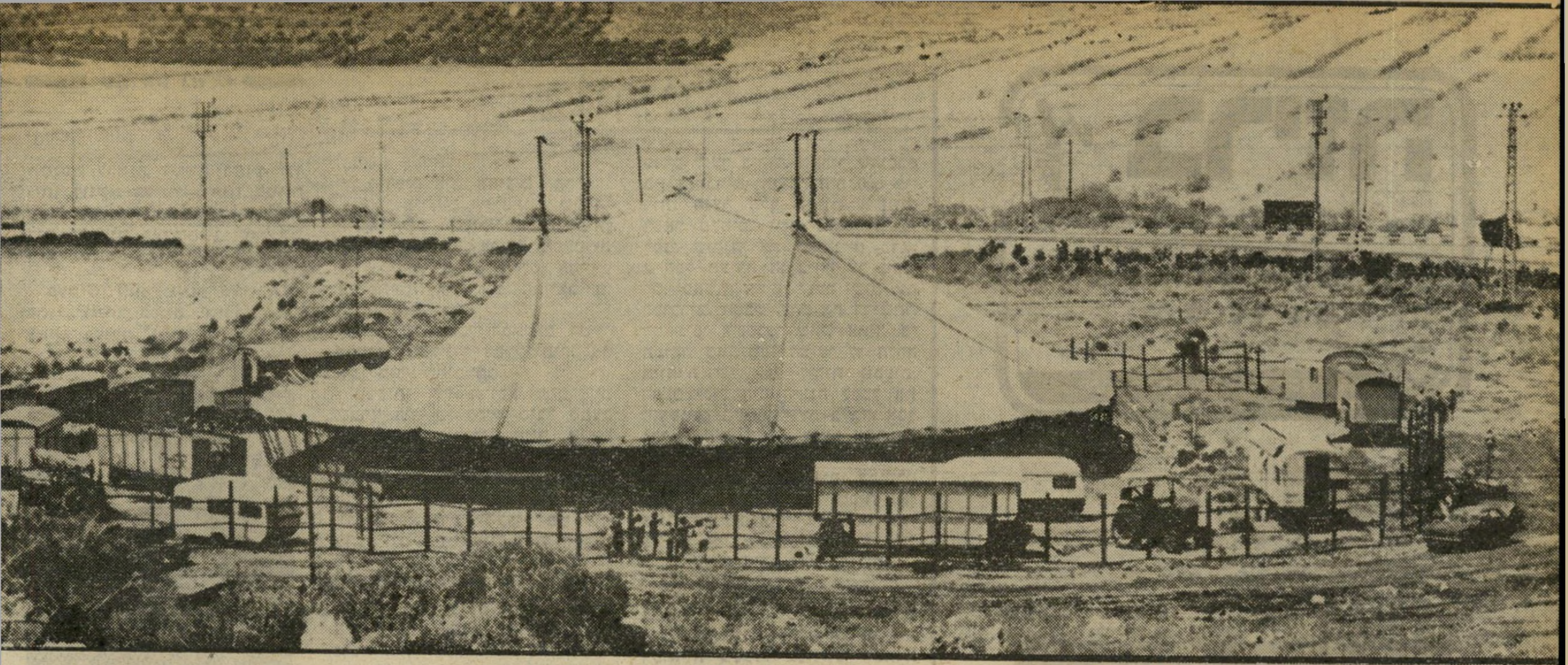

הקירקס הגוסס

„הציבור מוזהר כי אריה ברח מקירקס!” זו היתה לשון ההודעה ששודרה ברדיו. בעליו של קירקס פישר, הקירקס היחידי הנמצא עתה בארץ, נדהם. הוא ניגש אל כלוב האריות וגילה כי כל האריות בכלובים.

זה קרה לפני חודשים. מאז פורסמו כמה ידיעות באמצעי־התיקשורת על חיות־טרף המשוטטות חופשי. בכולן נאמר או נרמז, כי החיות נמלטו מקירקס פישר. אולם למעשה מעולם לא ברחה אף לא חיה אחת משטח הקירקס.

„אני לא מבין מה קורה כאן,” אמר היינס פישר, בעליו של הקירקס. „אנחנו נמצאים בארץ כבר יותר משנה וכל הזמן מפרסמים שבורחות אצלנו חיות. זה לא נכון. מישהו פשוט רוצה להתנכל לנו ומדליף את הידיעות הלא־נכונות האלה לעיתונות.”

האמת היא כי אחת הידיעות שפורסמו לאחרונה היתה נכונה בחלקה. בשבוע שעבר נודע כי כל חמשת האריות של קירקס פישר נמלטו מכלוביהם ונעלמו. מאוחר יותר פורסם כי האריות טרפו שני גמלים ועז. למעשה האריות כלל לא נעלמו. הם אמנם הצליחו לצאת בדרך לא דרך מן הכלוב, אך נשארו בשט

איצטדיון הכדורגל של קריית־טיבעון, שם ממוקם הקירקס. עד שהצליחו אנשי הקירקס להחזירם לכלוב, הספיקו האריות לטרוף את הגמלים והעז, השייכים אף הם לקירקס.

„זה לא יתכן שהם ברחו, ככה סתם,” אמר פישר. „דברים משונים מאוד מתרחשים בקירקס שלי מאז שאנחנו בארץ. בדקנו את הכלובים של האריות. שלושת הדלתות שלהם היו פתוחות. לא יכול להיות ששכחו לסגור את כולן. אפשר לשכוח דלת אחת, אבל לא שלוש. אני בטוח שמישהו פתח את הכלובים בכוונה.”

המלך זועם

האריה ניירון הוא הזכר הבוגר היחידי בקירקס. כאשר ברחו לפני שבועיים האריות מכלובם, מצאו את ניירון טורף את אחד מהגמלים שבקירקס. במישפחתו של ניירון יש עוד שתי לביאות ושני גורים.

ליצנים בשכר

תעלומת הפירסומים ובריחת האריות אינה הבעיה היחידה של הקירקס. מאז הגיע לארץ, ביוני 1979, לא פסקו צרות שונות לפקוד אותו.

שני פילים מתו ללא סיבה נראית לעין. שלושה סוסי פוני נפחו את נישמתם ביום אחד, כאשר הקירקס חנה בערד. על פי הסימנים היתה סיבת המוות הרעלה. שני טיגריסים מתו בפית־אומיות. ובנוסף לכך נטשו כל האמנים את הקירקס. פישר נשאר לבדו, עם מישפחתו וחיותיו, וצוות קטן של עובדים נאמנים.

פישר הוא בן למישפחה יהודית מגרמניה. המישפחה מפעילה את הקירקס, הנקרא על שמה, מזה ארבעה דורות. עד לפני מילחמת־העולם השניה מנתה המישפחה 51 נפש, כולם הופיעו בתפקידים שונים בקירקס. שמו של הקירקס הלך לפניו כאחד הטובים באירופה.

בתקופת השואה נהרגו במחנות־השמדה מרבית בני המישפחה. בחיים נותר רק היינס והוריו. הם ניצלו בזכות האם, שנראתה בת הגזע הארי והצליחה להוליך את הנאצים שולל. אחרי המילחמה הם הקימו מחדש את הקירקס, שהיה הרוס לגמרי. המישפחה התמקדה בעיקר באילוף חיות, ואילו הליצנים והלוליינים הצטרפו כשכירים.

המאלף

יואכים היפר מופיע עם האריות בקירקס מזה שש שנים. הוא למד את המיקצוע מהמאלף הקודם אשר עבד בקירקס זה.

מקלחת

אלווירה, אשתו של פישר, מקבלת מקלחת של קש מהפילה אינדירה. השתיים מופיעות יחד על בימת הקירקס.

צרות פוקדות את הקירקס שבא מגרמניה ובעליו, היינס פישר, אומר: ״קורים אצלנו דברים משונים מאד!״

„בשבילי זה היה דבר גדול לבוא ולהופיע בישראל,״ סיפר פישר. „אחרי כל מה שעבר על המישפחה שלנו, הרגשתי שכאן, בישראל, אנחנו בטוחים יותר מבכול מקום אחר בעולם. אבל דווקא כאן פקדו אותנו כל כך הרבה צרות.

שוט ביד מחזיק היינס פישר, בעליו של הקירקס. פישר מאמן את סוסי הפוני של הקירקס. הוא בא ממישפחה יהודית בגרמניה, המפעילה את הקירקס מזה ארבעה דורות. בתקופת השואה נהרגו מרבית המישפחה והקירקס נהרס.

מר עולם אלווירה והיינס פישר יחד עם שישה מתוך שמונת ילדיהם. מיכל בן ה־9 מרים מישקולות־דמי, המשמשות להופעה בקירקס, בתנועת ניצחון של אלוף עולם. הילדים לומדים אצל עובדי הקירקס, המשמש כמורה.

„את הרעיון להופיע בארץ העלו שלושה אמרגנים ישראליים. הם באו אלי לגרמניה והציעו לי חוזה בטוח. הם אמרו שלישראל לא באים הרבה קירקסים, ולכן יבואו הרבה אנשים להופעות. הם התחייבו להוביל את החיות והציוד הלוך־ושוב, על חשבונם, וכן לממן את כרטיסי הטיסה עבור אנשי הצוות.

„החוזה היה לשלושה חודשים. אחרי שסיימנו את ההופעות אמרו לנו האמרגנים, כי ההופעות לא כיסו את כל ההוצאות ושאין להם עדיין כסף כדי להוביל את הקירקס חזרה לגרמניה. הם ביקשו שנופיע עוד שלושה חודשים, והסכמנו. כשסיימנו את ההופעות האלו הכריזו האמרגנים על פשיטת־רגל. כך קרה שנשארנו בארץ בלי אפשרות לעזוב.

„בינתיים עזבו אותי רוב אנשי צוות הקירקס. נשארתי רק עם אשתי, שמונת הילדים שלנו, החיות וכמה עובדים. מכרתי את כל הרכוש שהיה בעל ערך, כדי לממן את האוכל לחיות. ניסיתי לחסוך כדי לאסוף כסף למימון ההובלה חזרה, אבל עד היום לא הצלחתי. מחיר ההובלה באוניה, לציוד ולחיות בלבד, הוא כיום 35 אלף דולר.

„המשכנו לתת הופעות בארץ, אבל זה היה חלש מאוד. היינו כבר בכל המקומות והאנשים לא הולכים פעמיים לקירקס. בעצם כבר קרו לנו כימעט כל הצרות שבעולם. אנחנו כבר מיואשים לגמרי. עכשיו אנחנו רק מקווים שנוכל לעזוב את הארץ כמה שיותר מהר. אם לא נמהר, מי יודע מה עוד יכול לקרות לנו כאן.״

אחרי שסיים את הופעותיו בקריית־טיבעון, עבר השבוע הקירקס לכרמיאל. שם ישהה שבוע ימים. אחר כך יעבור הקירקס לחיפה. פישר מקווה שיצליח בינתיים לחתום על חוזה עם אמרגן מחו״ל, שיממן גם את היציאה מהארץ. „אחרת אני לא יודע איך נצליח לצאת מכאן.״

חלב לצבוע הנלוג בת ה־11 משקה בחלב גור צבועים, שאותו היא מגדלת במו ידיה. נוסף על החיות המשתתפות בהופעה יש בקירקס פישר חיות רבות נוספות. מישפחת פישר מגדלת אותן מתוך אהבה לחי.

להסתדר עם אריות

אשתו של פישר, אלווירה, נסעה לאחרונה לאירופה, כדי לחפש שם אמרגן גואל. לדבריה, היו כמה אמרגנים שהתעניינו בקירקס, אך לעת עתה לא נחתם שום חוזה.

אלווירה היא אשת־חייל אמיתית. למרות כל הצרות והקשיים הכספיים אליהם נקלעו, לא איבדה את רוחה האופטימית. היא נישאה לפישר בן ה־62 לפני 14 שנים. היא מבשלת ומטפלת במו ידיה בשמונת ילדיהם, שהקטנה ביניהם היא בת שנתיים והגדול בן 11. המישפחה גרה כולה בקרונות הקירקס. לחינוך דואג אחד מאנשי הצוות, המשמש מורה מאולתר לילדים.

הילדים משתתפים אף הם בהופעה. שלושה מהם רוכבים יחד על סוס פוני וולשי, ומבצעים עליו תרגילי אקרובטיקה. השלישיה, הנקראת הרמנוס, ידועה כבין הטובות בעולם בשטח זה. האם מופיעה יחד עם הפילה אינדירה, שאותה אילפה בעצמה. פישר מופיע עם סוסים וגמלים.

המופע המרכזי של הקירקס הם האריות. עליהם אחראי המאלף יואכים היפר, המופיע עם הקירקס מזה שש שנים. היפר בן ה־35 למד את המיקצוע עוד מהמאלף הקודם של הקירקס, בעת שהיה עוזרו. „האריות הם חיות מסוכנות מאוד,״ הוא אומר. „אבל אם יודעים איך, אפשר להסתדר איתן.״

הקירקס הגיע לארץ עם שתי לביאות ואריה אחד. כאן נולדו להם, לפני כשנה, שני גורים. זהו, למעשה, כמעט הדבר הטוב היחידי שקרה לקירקס בישראל. נוסף על האריות היו לקירקס גם חמישה טיגריסים. אולם כאשר שניים מהם מתו, לא ניתן היה להמשיך בהופעות עם הנותרים. לכן העבירם פישר לגן החיות בפתח־תיקווה וקיבל תמורתם גמלים ועיזים.

לפישר יש הסבר משלו לפשר הצרות הרבות שפקדו אותו, אך הוא ממעט לדבר על כך. „זה נושא יותר מדי כואב,״ הוא אומר כאשר לוחצים עליו. „אין לי גם הוכחות כדי להעלות האשמות. אני רק יכול לומר שהאמרגנים שהביאו אותי לארץ מעוניינים מאוד כיום שאעזוב. בגלל שהם לא עמדו בהתחייבויות שלהם נאלצתי להשאר. אבל נודע לי שהם מעוניינים כבר להביא קירקס אחר. אני מהווה היום בעיה בשבילם, כי אף קירקס לא יהיה מוכן לבוא ארצה בשעה שנמצא כאן עדיין קירקס מתחרה. אין מקום לשני קירקסים ביחד במדינה קטנה כמו ישראל. לכן ברור, שכמה שיהיו לי יותר צרות, אני אתאמץ יותר לעזוב בכוחות עצמי.

„יש לי הרבה מאוד סימנים לכך שהצרות לא באו ככה סתם. אני חי מספיק זמן עם חיות כדי לדעת מתי הן מתות מוות טיבעי ומתי לא. גם הפירסומים הלא נכונים האלה בעיתונות, והבריחה המוזרה של האריות, מעידים על משהו.

„אבל למרות הכל אני רוצה לשוב בעתיד לישראל. במשך הזמן ששהיתי כאן למדתי הרבה על הארץ, על האנשים, על האינפלציה ועל הבעיות של ישראל. אני מתכוון עכשיו לחזור לגרמניה ולשקם את הקירקס. אני צריך שנתיים לפחות, ואז אולי אחזור עם הופעה וציוד חדשים.

„היו לי כבר הרבה צרות במשך השנים. הייתי עם הקירקס כמעט בכל אירופה. חיות תמיד מתות. ביוגוסלביה אפילו נהרס לי פעם כל הקירקס בסופת־שלג. לכן אנחנו כבר לא מתרגשים ממה שקרה בארץ. נתגבר!״

אמנות

ברונזה לקישוט

סעדיה מרציאנו החליט להעדיף את הכנסת, לכן זנח את ניהול ה־מיסעדה המפורסמת של בית־האמנים בירושלים, שהיתה פתוחה מבוקר עד ערב ושימשה שנים רבות אכסניה לאמנים. חבל. כי אחרי סיור בתערוכות שבגלריות בית־האמנים, היה תמיד נעים לשתות או לאכול משהו בבית־הקפה־מיסעדה שבבניין, ולפגוש, בדרך אגב, אנשים מעניינים.

הנחמה היחידה היא, שבבניין ממשיכים להציג תערוכות, חלקן מעניינות, חלקן מעניינות פחות. כרגע מוצגות בו שלוש תערוכות בו־זמנית. אחת של הפסל דן רפו־פורט בן ה־30, יליד קיבוץ רמת־יוחנן ובוגר הטכניון בחיפה. התע־סקותו בבעיות של אסתטיקה הביאה אותו להתחיל לפסל. החל מ־1970 הוא חי מפיסול ביפו ה־עתיקה. כך הוא משלב בעבודתו את אהבת העיצוב ואת האמנות כאחת. פסליו אינם גדולים, ומתאי־מים לקשט בתים או דירות. הם עשויים ברונזה, תוך הדגשת ה־חומריות. סיגנונו חצי־מופשט, עם רמזים לצורות בעלי־כנף. בין פסלי הדמויות אפשר לראות אחד המתאר דמות העשוייה בפרופורציות מעוו־תות, כשהדגש על אבר־המין. באו־תו אולם תלויים ציורי הפנדה ה־נאים של אלברט יוחאי.

באולם אחר מוצגת תערוכתה של כרמלה קלעי. הציורים, בעלי מיר־

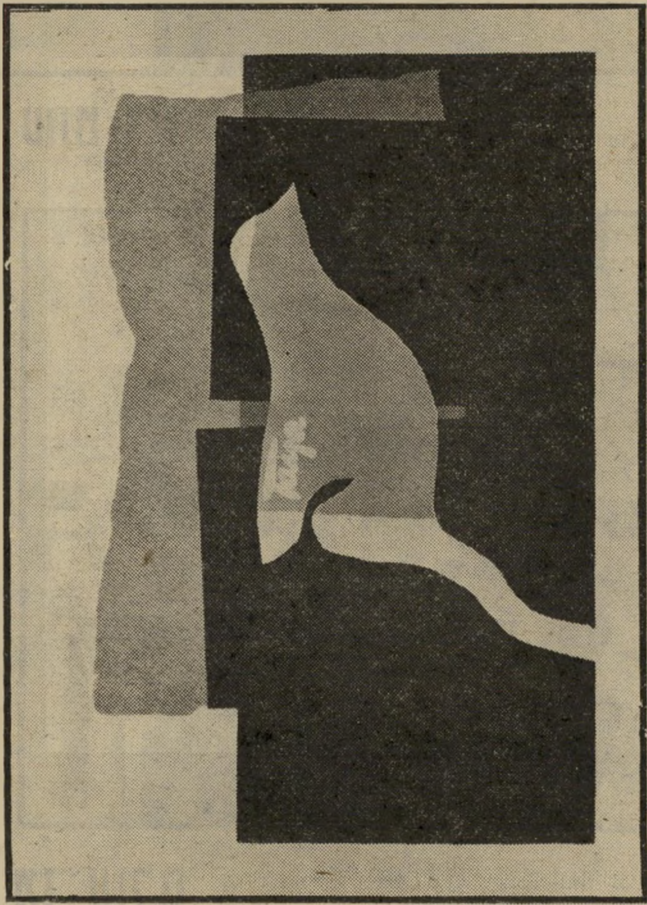

קולאז' של כרמלה קלעי

מירקם צבעים מעודן

קם הצבעים המעודן והנעים לעין, מתגלים, כשמתקרבים אליהם, כי־קולאז'ים. שליטתה במדיום הקו־לאז' טובה ויצירתית.

התערוכה מציגה מיגוון של אמ־צעי־ביטוי אמנותיים, שאינם מעיי־פים ועשויים לקרב את הדור ה־צעיר אל האמנות. מפעל תרבותי ראוי לשמו, שאינו דורש השכלה או ידע מיוחדים מצופיו, אך מעניק להם רבות.

החיה והאדם

מאז בריאתו נמשך ופחד האדם חליפות מחיות הטבע. לפעמים היתה החיה ידידתו, כמו הסוס או הצבי והאייל ששימשו לו כבשר ציד, ולפעמים היתה נושא לסיפו־רי־אגדות, שבהם יוחסו לה תכו־נות שונות. במוסיאון ישראל נפ־תחה תערוכה מרתקת למבוגרים ולילדים, שנושאה — החיות. ה־תערוכה מציגה את הנושא וכיצד הוא בא לידי ביטוי באמנות, החל מימי־קדם ועד ימינו. הטכניקות שונות — החל מפיסול, ציור ועי־טור ספרים, וכלה בכלים ארכי־אולוגיים מכל התרבויות.

את פני המבקרים במוסיאון מקדמת באולם התערוכה מוסיקה עליזה וסוחפת, ומדי יום ביומו מתרחשים במקום אירועים שונים, כמו סרטים, הצגות ומישחקים, ה־מכוונים לבני כל הגילים. חלק מה־מופעים ללא תשלום.

מעני המתים. למעשה, באמ־צעות תערוכת החיות ניתן לעבור ביעף על פני כל ההיסטוריה של תרבות האדם. זהו מבט לא ארוך, לא מייגע, נעים ומהנה. בצד כדים עתיקים מעוטרים בציורי חיות מי־תולוגיות, תיאורי קרבות וסצינות ציד, מצויות כמה יצירות אמנות מקוריות של כמה מגדולי הציור במאה ה־20 — כמו פאבלו פיקאסו. גם מקומם של האמנים הישראלים לא נפקד. הפסל המנוח רודי להמן, שהיה מורם ורבם של טובי פסלי ישראל, כמו יגאל תומרקין, היה ידוע בפסלי החיות שלו. חיתוך העץ שלו מתאר שני קופים. הקוף הוא אחד מתוך שורה של חיות ומיפלצות, שציוריהם היו מקשטים את ספרי הבסטיירים בימי־הביניים. לחיות אלה יוחסו תכונות מיפלצתיות, ובציורי ימי־הביניים שימשו גם בדמות מעני המתים בגיהינום הנוצרי המצוייר.

עתיד צבעוני

כשחום הקיץ מעיק, והאדם נכסף לספוג מעט קרירות ונועם, אין מקום מהנה יותר מירושלים. עיר הבירה מזמנת לבאים אליה רוח ערב קרירה, שפע אירועי תרבות

המתמודדות על תואר

מלכת המים '80

תגענה לנשפים בכל רחבי הארץ

באוטובוסים המרווחים והממוזגים של

עמי-תור בע"מ

אוטובוסים לתיירות ולנסיעות מיוחדות

רח' המעפילים 34, תל-אביב טל. 337144332145 TEL

מועדון 5 לתרבות חדשה

רח' הס 5, תל־אביב

טל' 297263

בחודש אוגוסט המועדון סגור לרגל חופשת הקיץ

המועדון ייפתח ב־2.9.80

המועדון פתוח בימי שלישי משעה 8.30 בערב. התוכניות מתחילות בשעה 9.00 בערב.

התאמן/י בביתך!

האימון בהדרכה אישית לנשים, גברים ונוער

לקבלת פרטים מלאים כתוב עוד היום וציין כתובתך:

צ'יקו רוז

ת.ד. 11117 תל־אביב

מיקוד 61 110

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת

טלפון 227117, 772118

פירסום אידיאל

אבן גבירול 110 תל־אביב

(פינת אנטוקולסקי)

"סיע"

דשיון 197

42 51 51

ללקוחות ללא הוצאת הכלים

קוראי העו"ז בארה"ב

הרוצים להשתתף בפעולה להצלת מדינת ישראל מחורבן הליכוד —

יתקשרו אל:

AMERICAN-ISRAEL
MIDDLE-EAST PEACE FOUNDATION
AP. 19 D
360 E. 65th St., N.Y. 10021
Tel: (212) 570-9190

רשיון נהיגה

2000 שקל

בי"ס לנהיגה „גבע"

טל. 253230

ובידור, ואף בחום היוט אין מזי־עים בה כמו בשפלה. אלא שלא רק רוח יש בירושלים. גם חיי־רוח יש בה.

כל אולמות האקדמיה בצלאל פונו מכני הציור. גם המוצגים המשמשים כמודלים לטבע דומם סולקו ונעלמו. האולמות רחבי ה־ידיים הוקדשו רובם ככולם לתע־רוכה מרשימה של סיום שנת הלי־מודים באקדמיה. לא בדיוק לפי סדר כרונולוגי, אך בצורה מענ־יינת, נחשפים לעיני המבקרים תהליכי „הבישול" של הלימוד ו־היצירה. בחלל האולם המרכזי מו־צגות עבודות של תלמידים, שה־משותף לכולן הוא עצמאות הביטוי ובחירה חופשית של סיגנון. דבר נדיר ברוב בתי־האולפנא לציור בארץ, שכן ברוב בתי־הספר ניכרת השפעתו של המורה הבכיר על סיגנון התלמידים. מכון אבני, למשל, ידוע בהשפעה של שטרייכ־מן וסטמצקי, שהותירו אחריהם דורות של שטרייכמנים וסטמצקים קטנים.

קומפוזיציה בירוק. האקי־דמיה בצלאל, שידעה באחרונה שי־נויים אישיים רבים, זכתה במיגוון של מורים מאסכולות שונות. הש־פעת הוראתו של אוסוולדו רומברג ניכרת היטב בחדר המוקדש ל־תצוגת תרגילים של שנה א׳ בנו־שא הצבע. לעומת זאת, התלמידים בכיתות הגבוהות פתוחים בעבו־דותיהם להשפעות שונות. בין ה־בולטים אפשר לציין ציור של קומפוזיציה בירוק של מיקי טרו־פר, טבע דומם בסיגנון פופארט של אריה מקס. מרית לומר משלבת קומפוזיציה גיאומטרית עם רקע המצוייר במריחות עבות בלבן עם מרית (שפכטל). יש כמה תלמידים ובוגרים, שעבודותיהם עשויות ב־מקצועיות, תוך הנחת צבע בוטחת, בלי גימגום המכחול.

באולם העליון בולטת עבודתה של אתי שלו. הציירת נטלה בד בצורת רבע עיגול, וציירה עליו בצורה מושלמת ציור אכספרסיו־ניסטי. אמנם פרנק סטלה האמרי־קאי כבר השתמש בטכניקה כזו של שינוי הצורה המסורתית, המרו־בעת, של הבד, אך מהשפעות חי־צוניות אפשר רק ללמוד ולהחכים.

מרים נייגר בולטת בעבודה מקו־רית העשויה קרעי בדים, שחוברו בתפירה גסה בחבל פשתן. בקומה התחתונה יש פסלי בוץ, שהשפעת פסלין האחרונים של יגאל תומר־קין ניכרת בהם. העבודות הבול־טות במקוריות הם פסלו הצבוע ירוק של אלי אליסר ועבודתה של חנה בן־חיים. האמנית שילבה פי־סול שהזכיר שני אנשים, או שני חלקי עץ עבים, המחוברים בחלקם התחתון, ומתרחקים ככל שהם עו־לים למעלה. ברקע צבוע הקיר ב־מרובע של זהב. פיסלה העקלתוני של עורית ענבר מדהים בגודלו ובתיכנונו המוצלח, אך בעיקר בגלל שהאמנות תחמה אותו בתוך „חדר" שבנתה סביבו עד כדי מח־נק.

תערוכה מפתיעה, המוכיחה ש־כישרונות רעננים מצפים שיגלום. העתיד האמנותי של ישראל נראה צבעוני ויפה.

סוס חצות של רוש גריי
תחריט במחט יבשה על נחושת

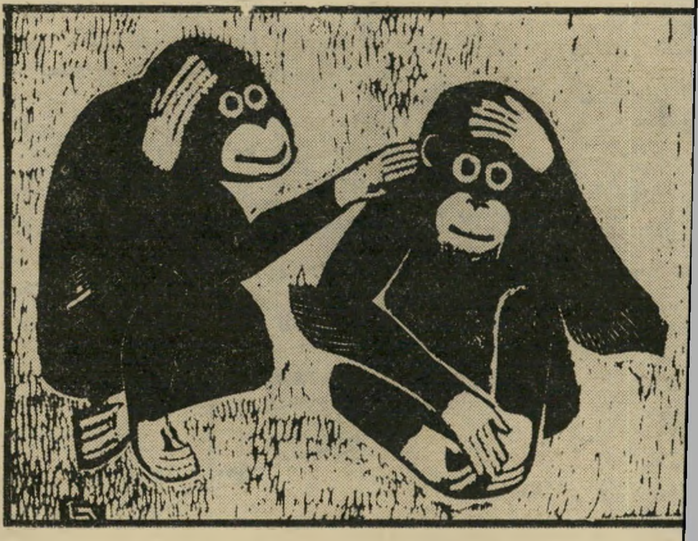

חיתוך עץ של רודי לחמן
הקוף הוא אחד מתוך שורה של חיות ומיפלצות

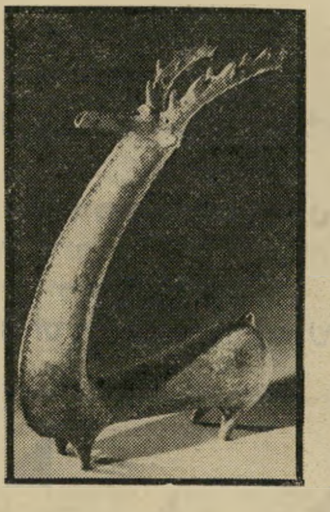

כלי מאירן מהמאה ה־1
אוסף אגף העתיקות

תלמידת „בצלאל"
תערוכת־סיום שנת הלימודים

כתם

■ האמן שעם תערוכתו נחת־מה תקופה בחיי גלריה גורדון ב־תל־אביב הוא **דויד פיין**. תערו־כת המסכות באבן שלו סיימה את חיי הגלריה ברחוב גורדון, לפני שעברה לרחוב הסמוך, בן־יהודה.

האמן שעלה מדרום־אפריקה מבצע עבודותיו בחומר שאיננו כה פופולארי היום — השיש. יש בחומר משהו מרענן, שורשי ואמי־תי, המזכיר את הימים הטובים ש־בהם פסל היה חייב לאחוז במפס־לת ולהכות באבן כדי להוציא ממנה את שחפץ. יופים של ורידי השיש הוורודים, החומים והשחו־רים, מדגיש את רעיון התיאטרליות שבחיים, באמצעות נתינת חומר־יות טבעית ליצירות.

פסל דויד פיין
התיאטרליות שבחיים

אופיר טורס

עולם נפלא בהישגידך.

החברה מיספר 1 לטיולים מאורגנים וחופשות נופש, תערוך לכל המועמדות הסופיות בתחרות

מלכת המים 80'

סיורים נפלאים לדלפי, לקייפ-סוניון, אתונה על כל אוצרותיה ושייט לאיים הסירוניים. את הבנות ילוו מדריכי **אופיר טורס** המנוסים, המכירים את כל אפשרויות הבילוי ביוון.

חברת **אופיר טורס** תארח את המועמדות במלון „טיטניה" המפואר באתונה, הממוקם במרחק קצר מכל אתרי התיירות.

ג.מ.צ

מהיום הגידו-
"מגידו"

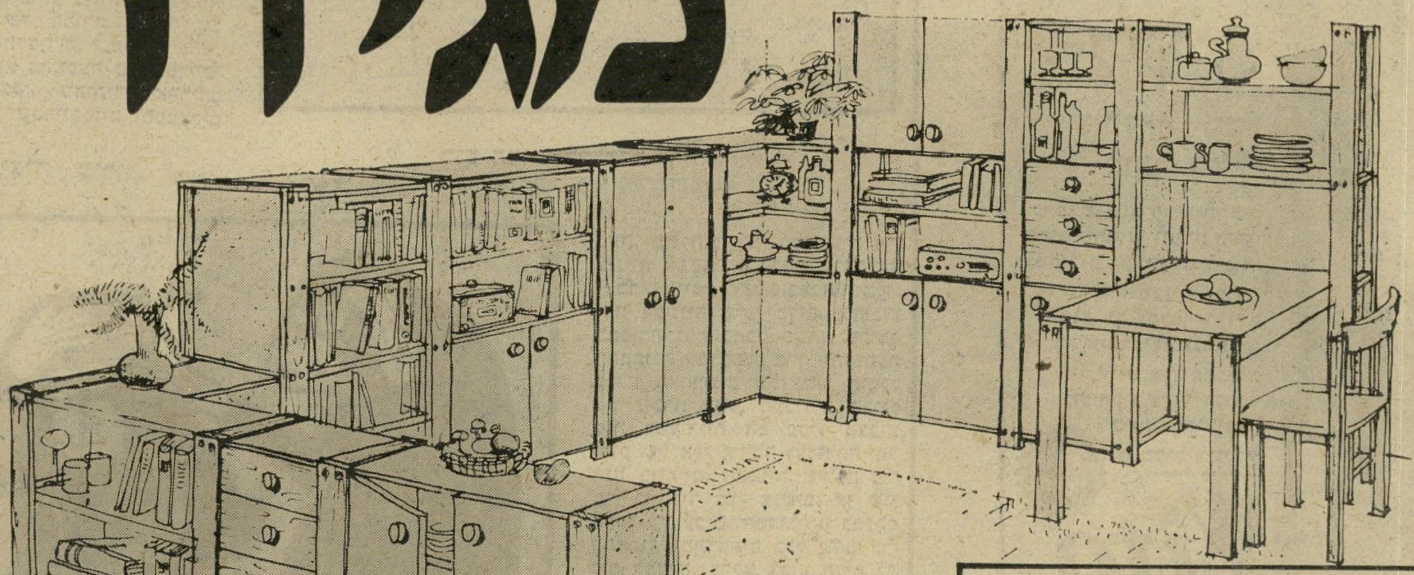

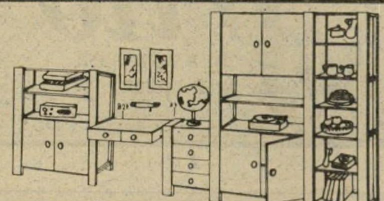

יחידת קיר לחדר ילדים דגם A

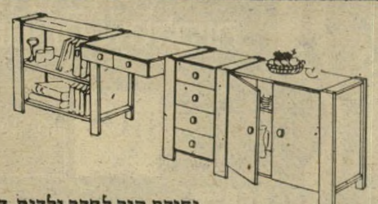

יחידת קיר לחדר ילדים דגם B

יחידת קיר לחדר ילדים -דגם C

יחידת קיר לחדר ילדים - דגם D

זהו זה!
עכשיו כשתרצו רהיטים לחדר הילדים הכנסו ל"כל-גיל" והגידו "מגידו".

המוכר יציג בפניכם מערכת רהיטים מודולרית שהיא ממש יצירת מופת של נגריית גבעת ברנר, באיכות המעולה בעיצוב המרהיב בגימורים המושלמים ומה בעצם לא.
אז בקיצור, הגידו "מגידו" ותחסכו לכם הרבה זמן של ריצות בין חנויות בדיקות מוצרים וכו'.

כל גיל

מרכז תצוגה ומכירה: תל אביב, דיזנגוף 201
חיפה: בית הזורע, שמרת, אלנבי 117, קלוזנר,הרצל 32
ירושלים: ויסמן, תלפיות,דרך בית לחם 118

נמר של נייר

הנאמנות הכפולה של שר־שלום שירן ✱ המרש האחרון של הקייסרות ✱ „עכשיו" בלשון עבר ✱ מדע־בידיוני

תולעי תרבות

„הנאמנים"

באוגוסט 1969, עם פירוקו של קולקטיב הבימה בידי שר־החינוך־והתרבות של אותם ימים, **זלמן** („זיאמה") **ארן**, מונה חבר־נאמנים בן 11 לתיאטרון ה־מכונה „לאומי", שבראשו עומד **משה זנבר**, מי ששימש בעבר נגיד בנק ישראל.

במוסף סופשבוע של מעריב מה־11 ב־יולי, התפרסמה רשימה תחת הכותרת „הנאמנים", שתיארה כמה ממעלות־הרוח של האנשים המופקדים על התיאטרון הזה. בין השאר אמר זנבר את הדברים

משה זנבר
שונא לקרוא דיאלוגים

הבאים: „ד"ר אברהם נאמן, יוסף גבע ושימעון אלכסנדרוני הם אנשי־רוח מובקים. הם רואים את כל ההצגות החשובות בארצות־הברית ובלונדון. ד"ר נאמן אוהב לתרום מחזות. אני דווקא שונא לתרום מחזות. אני אוהב מאוד תיאטרון והיום מבין באמנות זו, אבל שונא לקרוא דיאלוגים במחזות, עדיף לקרוא רומאן..." כה אמר משה זנבר, ראש נאמני תיאטרון הבימה.

איש־רוח ישראלי נוסף בעל חשיבות תרבותית, היושב בחבר הנאמנים של הבימה ובהנהלתה הוא **שר־שלום שירן**, מי שעשה לעצמו מוניטין תרבותי רב בתוקף מישרתו כראש אגף התקציבים במישרד־האוצר. מתוך אותה כתבה מסתבר, כי מר שר־שלום שירן אוהב את המעמד של ישיבה בחבר־נאמנים עד כדי כך, שהוא משמש גם כחבר בחבר־הנאמנים של התיאטרון היריב להבימה, הלא הוא התיאטרון הקאמרי. וכאשר נשאל שירן, כיצד הוא מסתדר עם הניגודים שבין שני המוסדות, השיב ראש אגף התקציבים לשעבר: **„אני עושה כמיטב יכולתי לגבי כל אחד מן המוסדות שבהם אני חבר. אינני רואה בכך שום בעיה ואף פעם לא נוצר אצלי קונפליקט בשל זה..."**

למראה נאמנים שכאלה, הרי שכל מה שנותר לשוחרי התיאטרון הישראלי ה־אמיתיים הוא לבגוד בתיאטראות הללו, שמילאו את מוסדות־העל שלהם בפקידים ממונים, שחלקם רב בכך שהתיאטראות הללו הפכו ממשלתיים, ושלאיש אין בהם חפץ.

תרגום

קאקאניה

עד סוף ימי מילחמת־העולם הראשונה התקיימה במרכז אירופה אותה קיסרות אוסטרו־הונגרית מופלאה, שהיתה בבחינת פלא על־לאומי. הקיסרות, שכונתה בפי כמה מגדולי סופריה כקיסרות קאקאניה, ואשר נחשבה בעיני כמה מיושביה ל„כלא העמים של אירופה", נחשבה למקדם ההשכלה הראשוני במעלה של התרבות היהודית באירופה של המאה שעברה. הקיסרות היא זו שהעניקה ל־תושביה היהודיים את אפשרויות ההשכלה הנרחבות, שמדינות אירופיות אחרות מנעו מהם.

דור שלם של סופרים יהודיים, שגדלו בבתי־האולפנא של קיסרות קאקאניה, שעליו נימנו **סטיפן צוויג, פרנץ קפקא, מכס ברוד, ליאון פויכטוונגר** ועוד רבים אחרים, תיאר מיגזרים מאותו עולם רב־לאומי שהיה ואיננו עוד.

סופרים צעירים יותר, שתיארו גוונים מתוך אותו עולם, היו **מלך ראביץ'** (אביו של **יוסל ברגנר**), **אורי צבי גרינברג** הצעיר **וש"י עגנון** בסיפורי חוצלארץ שלו. כל אלה ניזונו ספרותית מילדותם בקיסרות האוסטרו־הונגרית, היא קאקאניה.

בימים אלה ראה אור בעברית ספר המתאר את תהליך שקיעתה ונפילתה של קיסרות קאקאניה. הספר הוא מארש־ראדצקי מאת הכופר **יוזף רוט***.

מארש־ראדצקי מביא את תולדותיה של השושלת הצעירה־לימים של בני טרוטה, שהחלה במערכה ליד סולפרינו, כאשר סגן־מישנה אלמוני **„שלח ידיו ואחז בכתפיו של השליט לדחוק את גופו כלפי מטה. אחיזתו של הסגן־מישנה היתה, כנראה, חזקה מדי. הקיסר נפל מיד ארצה. המלווים עטו על הנופל. כו ברגע פילחה יריה את כתפו של הסגן־מישנה, אותה יריה עצמה שנועדה לליבו של הקיסר..."**

הסגן־מישנה טרוטה נפצע, בהגינו על חיי הקיסר, ועצם־הבריח שלו היתה מרוסקת. כעבור ארבעה שבועות הוא היה כבר סרן, בעל העיטור העליון „אות מריה תרזה" ובעל תואר־אצולה. מעתה נקרא: סרן יוזף טרוטה פון סיפוליה.

פון־טרוטה נשא אשה שהולידה לו בן, ובאחד הימים מצא הסרן בספר־לימוד של בנו את תיאור אופן הצלתו של הקיסר במילים: **„בלהט הקרב, העז השליט להתקדם כל־כך, שלפתע מצא עצמו מכותר בפרשי האויב. ברגע זה של סכנת־מוות פרץ וכא על גב סוס ערמוני שמוף־זיעה סגן־מישנה עול־ימים וחרב מונפת בידו..."** ובהמשך הסיפור שהפך אגדה מצא פון־טרוטה כי: **„חנית פילחה את חזהו של הגיבור הצעיר, אבל רוב האויבים כבר הוכרעו. השליט הצעיר העשוי לבלי חת, והסיף נוצץ בידו, הצליח על נקלה..."** ואחרי קריאה שבה וחוזרת בספר המיקראה בא הסרן אל אשתו וצעק „זה שקר!"

הסרן ניגש אל ידידו וזה ניחמו בקביעה: **„כל המאורעות ההיסטוריים מוצגים אחרת לצורך ההוראה. ובצדק, לדעתי. הילדים זקוקים לדוגמאות שיוכנו להם, שייחרתו בליבם..."** אלא שהסרן יוזף טרוטה, האביר פון סיפוליה, לא נרגע, והגיש למחרת לאלוף־מישנה את תלונתו שנמסרה למישרד־המילחמה. הוא זכה במיכתב־תשובה, בו נאמר בין השאר: **„רשויות־החינוך העליונות, ולא פחות מהן הרשויות התחתונות, מכוונות את דעתן להציג לפני תלמידי הקיסרות את מעללי הגבורה של אנשי־הצבא בדרך שתהלום את אופי הילד, את דמיונו ואת הרגשות הפטריוטיים של דורות בני־הנעורים, בלי לגרוע מאמיתותם של המאורעות המתוארים..."**

האלוף־מישנה הציע לסרן טרוטה להניח לכל העסק הזה. אלא שהסרן לא נרגע. כעבור שלושה שבועות הוא נתקבל לראיון אצל הקיסר ירום הודו, ובמהלך הראיון לחש הקיסר לטרוטה: **„עניין מאוד לא נעים יש לנו כאן. אבל שנינו יוצאים ממנו לא רע לגמרי..."** אלא שהסרן אינו יכול לחיות עם השקר. הקיסר מבטיח, והסרן משתחרר בדרגת רב־סרן מבלי שחסד הקיסר יסור מעליו, והקיסר מואיל גם. להקציב לבנו של מציל־חייו כסף ללימודים ואף מעלה אותו למעלת ברון.

כאשר מת הרב־סרן הברון, הרי שבנו הופך שר־המחוז. הבן אוהב להאזין לתיזמורת הגדוד העשירי של חיל־הרגלים ברפרטואר הנפתח במארש־ראדצקי, שבו **„התופים הקהים דירדרו דירדורים, החלילים המתוקים צייצו והמצלתיים הנחמדים הצטלצלו..."**

שר־המחוז פון־טרוטה מחנך את בנו ברוח מסורת אביו ושולחו, בגיל 15, אל בית־הספר לקציני־פרשים בוייסקירכן שבמורביה. והבן קארל־יוזף מאזין באחד

יוזף רוט
אין טוב מלמות למען הקיסר

מביקוריו בבית אביו למארש וחש תחושות של: **„איזו קירבת־דם לבית־האכסכורג שאביו מייצג כאן את שלטונם ומגן עליו וגם הוא עצמו עתיד יום אחד לצאת למענם אל הקרב ואל המוות. את כל בני מישפחת השליטים הכיר בשמותיהם. את כולם אהב אהבה כנה, במסירות־ילדים, ועל כולם אהב את הקיסר, שחנון הוא וגדול, נעלה וצודק... אין טוב מלמות למען הקיסר לצלילי מוסיקה צבאית, ואין קל מלמות למענו לצלילי מארש־ראדצקי. לפי הקצב תזוז הכדורים מסביב לראשו של קארל יוזף; חרבו המצוחצחת נוצצה, ולבו וראשו נתמלאו ממאוצתו רבת־החן של המארש והוא שקע בשכרונה התופפני של המוסיקה; דמו ניגר בזרם דק, אדום־כהה על פני ברק־הפז של החצוצרות..."**

סיפור מארש־ראדצקי הוא סיפור המתרחש מנקודה זו, לאורך 350 עמודים, בשני מישורים. מישור הקרבתו של קארל יוזף טרוטה על מיזבח הקיסר, ונחל הדמים של מילחמת־העולם הראשונה, ובמקביל — תיאור התפוררות אותו עולם סטאטי כמעט של מרכז־אירופה, מאז קונגרס וינה ועד לרצח הארכידוכס פרדינאנד.

קארל יוזף פון־טרוטה עובר את החניכה המינית שלו אצל אשת אחד הסמלים שבעירו, כמינהג הימים, ואחר מסיים את בית־ספרו ומוצב בדרגת סגן־מישנה בגדוד העשירי של חיל־האולנים. אביו אומר לו: **„כשהייתי צעיר רציתי גם אני להיות איש צבא. אבל סבך אסר זאת במפורש. כעת אני מרוצה שאתה לא תהיה פקיד"**.

מארש־ראדצקי הוא מעין הצד־השני של־המטבע להחיל האמיץ שוויק. זהו שירטוט, במכחול דק, של עולם מעמד אנשי הצבא הקיסריים שנכחד מן העולם כאשר נכחדה אותה קיסרות. פון־טרוטה הצעיר עובר מאותו **„שלום חורפי לבן ששרר בחיל־המצב הקטן..."** דרך הסתבכויות כספיות והתאהבות אל המוות הקיסרי המפואר, שאביו והמולדת הכינו למענו. בקרב עם הקוזקים פון־טרוטה הצעיר **„כבר שמע את היריות שעדיין לא נורו ועמהן את נקישות־התוף הראשונות של מארש־ראדצקי..."** ועד מהרה **„הנה מזדקר עוד רק ראשו מעל גב הסוללה. הנה פתע כדור בגולגלתו. והוא פוסע עוד פסיעה אחת וצונח ארצה..."** וכמאמר יוזף רוט: **„זה היה סופו של סגן־מישנה קארל יוזף ברון פון־טרוטה. כל־כך פשוט היה סוף נכדו של גיבור סולפרינו, ולא היה ראוי שיזכירוהו במיקראות לבתי־הספר האוסטריים היסודיים והתיכוניים של ממלכת הקיסר ירום הודו..."**

אכן, המילחמה העולמית הראשונה תמה, ובעיקבותיה נעלמה הקיסרות ה־אוסטרו־הונגרית. באה עוד מילחמה עולמית, וכל שנותר מאותו עולם תמוה ומוזר של גינונים שחלפו מן העולם אלה הספרים כמארש־ראדצקי, פשוטים ובלתי מצועצעים, הראויים לקריאה ולקריאה־חוזרת.

* יוזף רוט — מארש־ראדצקי; הוצאת הספריה לעם; עם עובד, 391 עמודים (כריכה רכה).

כתבי־עת

„ובימים האחרים"

שמו של השנתון עכשיו גזור, כך מסתבר, מתוך סיומת שירו של **יהודה עמיחי**, אלוהים מרחם על ילדי הגן, במילים **„כדי שאשרם יגן עלינו / עכשיו ובימים האחרים..."** סיומת זו שימשה כותרת לספר שיריו הראשון של עמיחי, שעורר מהומה ומהפכה במחצית שנות החמישים, עכשיו ובימים האחרים.

כלל ידוע בתרבויות העולם הוא, כי כתבי־עת חיים במעגלים של עשורי שנים. לכל כתב־עת יש עשור שנים של חיוניות וכושר להשפיע על המעגלים התרבותיים אשר מסביבו. עשור השנים של שנתון הספרות עכשיו חל מראשית המחצית השניה של שנות ה־50', כאשר **נתן זך, יהודה עמיחי, דויד אבידן ודליה רביקוביץ** עוררו מהפיכה חסרת־תקדים בשירה העברית, עד לסוף המחצית הראשונה של שנות השישים,

(המשך ממעוד 75)
כאשר מהפיכה זו התמסדה והפכה נכס־צאן־ברזל של התרבות הישראלית. סמלה של אותה מהפיכה היא הכותרת עכשיו.

תחת הכותרת המאוד־יומרנית ומאוד־לא־מייצגת עכשיו — דור המדינה בספרות העברית — 25 שנות פריצה עושה עורך עכשיו מזה שנות דור עוול חסר־

גבריאל מוקד
עשור של חיוניות יצירתית

תקדים לעצמו, עוול אותו כינס בשני כרכים *. כמו פימה עלי כסל, מעלה **גבריאל מוקד**, שעד כה חברו בו כל המעלות של עורך ספרותי בעל יכולת, עדה של פרזיטים ספרותיים הניזונים מיוצרים ספרותיים. כוונתי לדמויות מ־שולי השירה והספרות הישראליים כמו **ישראל ברמה, שלומית כוהן, ברוך לינק, עופרה שונית, מוטי בהרב, אלי באכר, פרץ בני ודן ערמון**, שלעולם לא יזכו להותיר רי־שום של ממש בנצח הספרות הישראלית. אלה מוצצים בשני כרכים את דמיהם של יוצרים כ**דויד אבידן, יהודה עמיחי, יונה וולך, יותם ראובני** ואחרים. הכותרת „דור המדינה בסיפרות העברית — 25 שנות פריצה היא מטעה לחלוטין.

אנתולוגיה זו היא גיבוב מקרי ובלתי מבוקר של יצירות שונות שפורסמו בשנ־תוני עכשיו במהלך כמעט 25 שנה ; גי־בוב המתעלם מכמה אמיתות־יסוד של הספרות הישראלית. אמת־יסוד ראשונה היא : באותה מידה שבשנתוני עכשיו הראשונים מצא ביטוי דור משוררים חדש, הרי שתרומת עכשיו בפרוזה היא על גבול האפס. והמקביל לעכשיו בשי־רה הוא קשת, א/תו רבעון קפדני, שמר־בית השירה שראתה בו אור גבלה בגר־פומניה, אך בין עמודיו צמח ועלה דור מעולה של מספרים כ**יצחק בן־נר, עמוס עוז, א. ב. יהושע** שהם מק־בילת הפרוזה למשוררי עכשיו.

אמת־יסוד שניה היא : דור־משוררי־ההמשך של עכשיו, **מאיר ויזלטיר, יאיר הורביץ** ועוד כמה, פרש בשלב מסויים משנתון־האם והיה לו חלק נכבד בייסודו של סימן קריאה, אותו שנתון המתקרב במהירות להשלמת עשור ה־חיוניות היצירתית שלו. את מקומם של משוררים אלה מילא גבריאל מוקד, מסי־בות השמורות עמו, בשגרי משוררים, מעתיקי שורות ובתים כ**פרץ בני ורוני סומק**, המשוללים מסר שירי משמעותי.

אין ספק שאם גבריאל מוקד, שבמשך 25 שנות היותו עורך היו לו רגעים של עדנה, היה מצליח לתמצת לתוך 200 עמודים של עכשיו את מיטב היצירה ש־פורסמה בשנתונו, ולא ב־640 עמודים, הרי שהוא היה תורם במעשה זה ליצי־רתה של אנתולוגיה ערכית ורבת מש־מעות של שירת שנות החמישים וראשית שנות השישים ; אנתולוגיה שהיתה עשויה להפוך ספר־לימוד מכובד. אלא שגבריאל מוקד נכשל במשימה זו. וכשלון זה מצ־ער, לאור מעלותיו של מוקד בעבר. ה־תקווה הנוכחית היא שתחת להוציא שנ־תון נוסף של עכשיו בעתיד, ילקט מוקד בקפידה את פניני השירה שבשני קב־צים אלה ויפרסמם לחוד.

* עכשיו 41/2 — 320 עמודים, עכ־שיו 43/4 — 320 עמודים.

מדע בידיוני

רובינזונים בחלל

עדן * הוא ספרו הראשון הרואה אור בעברית של סופר המד"ב הפולני המער־לה **סטאניסלאב לאם**. הספר נפתח ב־תיאור : „נפלה טעות בחישובים. הם לא עברו מעל האטמוספירה אלא התנגשו בה. הספינה חדרה לאוויר בקול רעם מחריש אוזניים. אחרי שהוטחו אל משכביהם חשך בגסיסת בולמי הזעזועים...”

שישה אסטרונאוטים — רופא, כימאי, קוארדינטור, מהנדס, פיסיקאי וקיברנטי־קאי — מצאו עצמם על הכוכב עדן והם חשים עצמם ונוהגים כמו היו רובינזו־נים בחלל החיצון, או, ליתר דיוק, „רו־בינסון בין כוכבים” כמאמר הרופא.

עדן הוא ספר מד"ב מעולה, נקי, ש־מחברו מצליח ליצור מעטה של רב־מימדיות לנפשותינו ; מעטה שרוב ספ־רי המד"ב משוללים לחלוטין. ששת ה־רובינזונים מתחילים את שיקום עולמם בעדן כאשר הם מגלים בהתמדה מוזרה סימניה של ציוויליזציה בעלת סימנים שונים מאלה המוכרים לנו. אחד ממאפיי־ני אותה ציוויליזציה היא „קרקעית של חלל רב־מימדים”, אותו מגדיר לאם כך : „הרופא עמד ללא נוע, אולי שניה אחת, אחר כך עשה צעד קדימה וחדל להת־קיים. חמישה אנשים חסרי־נשימה נעצ־רו כרגליים כושלות במקום שם הסתמנה עקבה של נעלו השמאלית. פתאום הו־פיע באוויר, מעל המסך ראשו של הרו־פא. צווארו היה חתוך ישר, כבסכין,

סטאניסלאב לאם
עולוז של רב־מימדיות

מעיניו זלגו דמעות והוא התעטש בקול, פעם אחר פעם...”

עד מהרה חשים הששה בגופים חיים מוזרים, המתפקדים כל מיני תפקודים מוזרים מסביבם, כמו טיהור חלל החל־לית שלהם. עד מהרה הם מגלים כי הכור האטומי שהתניע את החללית החזיק מע־מד ועימו שאר מרכיבי החללית, ובהד־רגה הם מתחילים להתקינה לשימוש. מסעותיהם על פני הכוכב עדן מביאים אותם לתגליות הסותרות אחת את ה־שניה, עד שהם מגלים זן מוזר ובלתי מובן, משולל אמצעי־תיקשורת מקובלים. אלה הן חיות שעירות ומוזרות.

קודם תיקון החללית, השישה מתקנים ומתקינים את כלי־התחבורה המכונה רבנוע, שהוא „היה למעשה מרכב מתכת חשוף, המקורה רק מלמטה בלוחות שקו־פים, כדי לאפשר לנהג לראות את ה־מכשולים מתחתיו. מנועי החשמל הפעילו את צלחות הגלגלים ושני צמיגים נוס־פים התנדנדו למעלה...”, וברבנוע הם המשיכו לחקור את כל שמתרחש בעדן. במיסגרת מסעותיהם על האי הם מגיעים למקום מוזר : „זהו ישוב — אמר הקו־אורדינטור. הוא עמד והאיר על פני החו־מות כפנסו. מן הכיכר הקטנה עם דבאר יצאו רחובות קטנים. . .”

לקרא/ת סיום עדן מתחילה להתבהר סיבת הסיבות לכל שראו וקלטו עיניהם של ששת האסטרונאוטים, כאשר הם יוצ־רים במפתיע קשר עם אחד מענקי עדן, שפעולתו היא „הכפול אחז בגיר בחוסר זריזות, התבונן בו, התבונן במצוייר על הלוח, ניגש לאט לאט אל הקיר. הוא נאלץ להתכופף בכל גופו הגדול אשר הזדקר באלכסון מן הצוואר, כדי שידו החברשה תגיע אל הלוח. כולם התבוננו במעשיו בנשימה עצורה. חיפש את העי־גול השלישי מן המרכז על פני המעגל האליפטי ובמאמץ רב, בחוסר מיומנות, הקיש עליו מספר פעמים ואחר כך מרח את הגיר...”

בהמשך התיקשורת בין ששת הרובינ־זונים לבין ה„כפול” הרי „הקואורדינטור ניגש במהירות אל הלוח, צייר את כוכ־בי קנטאורוס, היסס משום שההשלכה היתה צריכה להיעשות מן הזיכרון וכפי שניצפה איזור זה של הגלקסיה מעדן. מרח נקודה עבה כסיריוס, הוסיף עוד כוכבים אחרים קטנים יותר, ועל רגל הדובה הגדולה צייר צלב אשר סימן את השמש... הכפול השתעל. לקח את הגיר מידיו ובמאמץ קירב את גופו הקטן אל הלוח ובשלוש נקישות השלים את ציורו של הקואורדינטור שהוסיף את אלפא נשר ואת המערכת הכפולה של פרוקיון...”

מתרגם עדן, אורי אורלב, הצליח להק־נות לנוסח העברי איכויות רבות, מבלי שנכשל בפירוטי המונחים המקצועיים של שישה אנשים בני מקצועות שונים. אם ספרי המד"ב האחרים של לאם יתור־גמו לעברית באותה מיומנות, הרי שאין ספק שעולמם של קוראי המד"ב בעב־רית יתרחב.

* סטאניסלב לאם — עדן ; נוסח עב־רי : אורי אורלב ; הוצאת מסדה ; 228 עמודים ; סידרה בעריכת עמוס גפן (כרי־כה רכה).

בחטף

הפרופסור

●● מזכירה רודף המיכתבים־למערכת של אגודת הסופרים, **מרדכי אותיקר**, חיפש ומצא, כי הנושא החשוב ביותר בימים אלה לסיפרות הישראלית הוא יום הולדתה ה־100 של **הלן קלר**. מה עשה המזכיר ? שלח מיכתב למערכת דבר, תחת הכותרת מאה שנה להולדתה של הלר קלר (11.7). את המיכתב למערכת סיים המזכיר במילים : „אפילו אנשים שנתברכו בעיניים ואוזניים בריאות לא היטיבו להתוודע ליקום, כשם שהצליחה קלר לעשות זאת חרף עיניה ואוזניה המתות...” הגיב על מלל זה סופר חיפאי נודע, ש„אפילו אנשים שנתברכו בהבנה בסיפרות לא היטיבו להתוודע לסיפרות הדממה, כפי שהיטיב להתוודע אליה מזכירה של אגודת הסופרים העבריים” ●● כאשר הולך ומתברר כי התיאטראות העירוניים (חיפה, הקאמרי ו־הבימה) חדלו להאזין לדופק החיים הישראליים ולמחזאות המקורית, קמה לה תשועה יחסית בבימת הקיבוץ, שהחלה לקדם בסדנאות איזוריות (צפון ודרום) את המחזאות המקורית ●● **שימעון זנדבנק**, איש המחלקה לסיפרות אנגלית באוניברסיטה העברית בירושלים, שכתב את מישהו אחר, ביקר את המבקרות. זנדבנק שכח במת־כוון או שלא במתכוון, את השירות שעשו לו בשעתו, אותן מבקרות, שכמה מהן היו תלמידותיו, והמשרבטות מכישרונותיהן במוספי־הסיפרות הנ"ל. אחת מהגברות היא **אילנה המרמן**, שכתבה על ספר ביכוריו של זנדבנק : „ומדוע לא לי־הנות פעם הנאה קלילה יותר מסיפור הנמנע במכוון מכל אלה”. או הגב' **שו־למית לפיד** שכתבה במעריב : „זנדבנק משוחרר מהתוואה להוכיח את ידענותו בלשון, במקורות, או את היותו איש תרבות חובק אוקיאנוסים...” תלמידת סיפרות אחרת, בעלת נטיות בולטות ל־השכבת הסיפרות במיטת סדום שלה, או־תה רכשה באוניברסיטה, כתבה על ה־פרופסור הסופר, שיצא בימים אלה כנגד מבול תלמידותיו : „כל חיצי האירוניה של המספר אינם מכוונים רק כלפי גי־בורו, אלא גם לעבר המיתוס הרומנטי של האהבה בת השמים...” ספר זה של זנדבנק, שראה אור רק לפני כשנה, זכה כבר לטבוע בתהום הנשייה של הסיפרות העברית, מבלי שתדע כי בא אל קירבה. ואם זכה סיפרו של זנדבנק לשעת חסד כלשהי, הרי ששעה זו באה מטעם תל־מידותיו באקדמיה, ששיבחו, היללו וכו' בשל מטרות בלתי מובנות. אז מדוע הזנדבנק יוצא כנגד „בת ישראל הכש־רה” הממלאת רשימות במוספי־הסיפרות ?

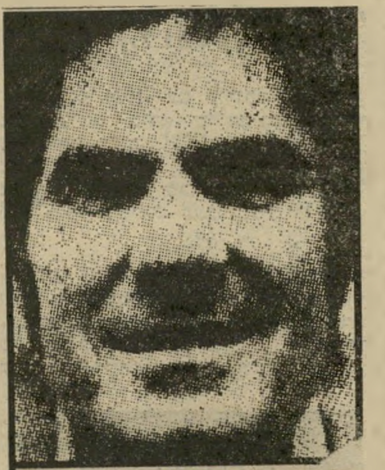

שמעון זנדבק
תלמידותיו המשרבטות

קלסיקה

עמנואל

האגדה הירושלמית מספרת, שכאשר פרצה מילחמת־העולם השנייה נפגש ה־פרופסור **שמואל הוגו ברגמן** עם הפרופסור **מרטין בובר** בבית־קפה ירושלמי. ברגמן פנה אל בובר ואמר משהו בנוסח : „עכשיו הרי שמוטלת עלינו החובה להתחיל בתרגום כתבי עמ־נואל קאנט לעברית”.

באחרונה ראתה אור מהדורה חדשה ומתוקנת של ספרו של שמואל הוגו ברג־מן הפילוסופיה של עמנואל קאנט *, בו פורש המלומד הירושלמי את מישנתו של קאנט בכל היקפה. ברגמן בוחן את השיטה הקנטיאנית דרך התפתחותם של רעיונות פילוסופיים בפילוסופיה האחר־קאנטית. ברגמן בוחן את „ביקורת התבו־נה הטהורה”, את תורת המוסר והפילו־סופיה של ההיסטוריה. בפרק זה נבחנות שאלות כמו „היסטוריה אוניברסלית”, „המולדת והאנושות” ו„היסטוריה וחופש”. וכן נושאי יסוד נוספים כמו „ביקורת כוח השיפוט” ו„הפילוסופיה של הדת”.

בדברי הקדמתו מציג **נתן רוטנ־שטרייך** היבט עקיף של מימד אנשי־הרוח הייקים שהיו בירושלים ונימנו על מייסדי האוניברסיטה העברית — אוני־ברסיטה הומנית — וכותב רוטנשטרייך : „אשר לצד של הביקורת המצוי בדברי ברגמן על קאנט, אפשר לומר כי כאשר היא מאפיין את תפיסת קאנט כאינטלק־טואליזם, ...האיפיון ,אינטלקטואליזם' יש בו שיעור זה או אחר של צימצום הבע־יות או צימצום הכיוון של פתרון לבע־יית המוסר...”

* שמואל הוגו ברגמן — הפילוסופיה של עמנואל קאנט ; הוצאת י"ל מאגנס ; 188 עמודים (כריכה רכה).

מאת דן עומר

תיאטרון מבט
בשיתוף מירי זכרוני ורפי זכרוני

מלכת המים '80

מטעם **העולם הזה** בחסות **עץ הזית**

תחרויות איווריות
מצעד מועמדות - ראיונות
ערב בלתי נשכח - חויה נדירה!

היכונו לנשף המרכזי: תל-אביב, „היכל התרבות", מוצ"ש 16.8.80 בשעה 8.00 בערב

מוטי גלעדי
להקת סקסטה
בתלבושת שהוכנה במיוחד
ע"י אפנת ניבה
משה נוי ולהקת הדולפינים
להקת הג'אז - „רקדני העיר"

הפלטרס
מארה"ב בלהיטי
הזהב הנצחיים
מני פאר
ריקי מנור
תצוגת אופנה - קייץ '80
גוטקס, ניבה, אנוה, אמבר, נעלי מרגו, סנדלי נמרוד

● אשקלון מלון המלך שאול HSH
במוצ"ש 26.7.80 בשעה 9:30 בערב, מסביב לבריכה המפוארת יתקיים נשף בחירת נסיכת הים התיכון 1980

כרטיסים: באשקלון: במישרד לתיור „תיוּר לי" בבניין סולל בונה 118, טל. 051-25816. בבוטיק „איי לייק מייק" רחוב הרצל 3. בבוטיק „שי-לי". במלון „גני שולמית" ובקבלה של מלון „המלך שאול". **באשדוד:** משרד יונה. בערב המופע בקופת מלון „המלך שאול" באשקלון.

טבריה -
ביום רביעי 6.8.80 בשעה 9:00 בערב, יתקיים נשף בחירת נסיכת הכנרת 1980

כרטיסים: בטבריה: במישרד „בידור הצפון" (לשעבר אלחדיף), טל. 067-22597 ובקבלה של מלון „פלאזה"-טבריה, טל. 067-92233. **בצפת:** אצל גרינבוים — חנות למכשירי-כתיבה

● נתניה - במלון בלו-ביי
במוצ"ש 2.8.80 בשעה 9:00 בערב יתקיים נשף בחירת נסיכת המרכז 1980 בחסות ראש העיריה מר קליגלר

כרטיסים: בנתניה: משרד „מופע" רחוב שמואל הנציב 14, טל. 053-30335 ובקבלה של מלון „בלו-ביי", טל. 053-37131. בחדרה: במישרד „פירסומי ארנון" רחוב הרברט סמואל 46, טל. 063-23228. בכפר-סבא: מישרד „ניסן" וייצמן 80, טל. 052-23424. בערב המופע בקופת מלון „בלו-ביי" נתניה.

אילת - במלון הפאר לרום
ביום שישי 8.8.80 בשעה 9:30 בערב, יתקיים נשף בחירת נסיכת ים-סוף 1980 בחסות ראש העיריה מר גדי כץ

כרטיסים: אצל זנתי (ליד הקולנוע), אצל בית-הלחמי, קיוסק איניצור, אצל „אן-דן-דינו" מרכז מור ובקבלה של כל בתי-המלון באילת. בערב המופע בקופת מלון „לרום" אילת, טל. 059-7411. הזמנה לקבוצות בטלפון 059-76516.

הנחות: לוועדי עובדים ומיפעלים. לחיילים בקציני הערים.

הדרכת המועמדות:
אולפן לאה פלטשר
עיצוב הכתרים:
רחל גרא, יפו העתיקה

עיצוב תסרוקות: סלון ג'ימי חיפה
איפור: המעבדה לעיצוב ההופעה
בהנהלת אביבה אורגד
צילום המועמדות: אסף שילה
עיצוב גרפי: סטודיו אוריין טל. 232 825

בשיתוף:
GOTTEX · פינה קולדה · Merano · OLYMPIC AIRWAYS · AV · HADAR · WELLA

זה היה העולם הזה שהיה

„העולם הזה" 929
תאריך: 4.8.1955

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה, סיקר את מערכת הבחירות כדו״ח מערכת, שכותרתו היתה „כך נקנו הקולות". הדו״ח קבע כי קולותיהם של 100 אלף אזרחים לפחות נקנו בידי המיפלגות, כאשר המדד לקניית קול אחד היה 5 ל״י. אחד המרואיינים, ארמון בן־יצחק גוזלן, מרחוב ממילא 12, ירושלים, סיפר לכתב, כי מרדכי זר הציע לו עשר לירות אם יתחייב לשים במעטפה פתק מסומן א׳. בנוסף לארמון בן־יצחק גוזלן, הובאו בגוף הכתבה עוד עשרות עדויות בדבר קניית קולות.

השבוע לפני 25 שנה הופל מעל שמי בולגריה מטוס „אל־על" 4xAKC בידי מטוסי „מיג" בולגריים. בתוך המטוס היו 51 נוסעים ושיבעה אנשי צוות (ראה תצלומים). המערכת פירסמה את סיפור מיסת־המוות של מטוס זה, והטרגדיה שהונחתה על מישפחות הנוסעים. במדור הכידור תואר מאבק כמעט־אלים בין יושבי קפה „רוול", שברחוב דיזנגוף לבין דיירי הבתים שמסביבו. כתבה זו לוותה בתצלומים רבים. מדור המישפט סקר מאבק מישפטי בין אחד מעובדי עיריית־חיפה לבין מערכת „העולם הזה". אז הגן עורך־דין שמואל תמיר בחירוף נפש על חופש העיתונות.

בשער הגיליון: מנצח מערכת הבחירות, ח״כ חרות, מנחם בגין.

מנחם בגין: „בראש סיעה של שמונה אני פטריוט,

בראש סיעה של שש־עשרה אני פאשיסט"

בחירות

מפא״י והציונים הכלליים דמו במערכת הבחירות לשני מתאבקים, המחבקים איש את רעהו בחוזק כה רב, עד ששוב לא יכלו ליפול אלא יחדיו. הפסדיהן של שתי המיפלגות הספיקו להקמת מיפלגה גדולה חדשה. מפא״י, שהחזיקה (עם גרורית הערביים) 52 מקומות בכנסת הקודמת, ירדה בכמעט שמונה מקומות. הציונים־הכלליים, שהחזיקו ביחד עם גרוריהם 23 מושבים, ירדו בעשרה. הכסאות האבודים של שתי המיפלגות עולים על מיספר כל הכסאות של המיפלגה השנייה בגודלה בכנסת הבאה, תנועת־החרות.

בשדה־הקרב הפוליטי של ישראל, בו נראות כל החזיתות קפואות, היו תוצאות אלה כמעט מהפכניות — אולי מהפכניות יותר מן ההתמוטטות שהעלתה לפני שלוש שנים לשילטון את הנשיא אייזנהאור, אחרי 20 שנות שילטון המיפלגה הדמוקרטית בארצות־הברית.

כל המנהיגים הפוליטיים של ישראל, כולל חתני השימחה, הופתעו במידה שווה. היתה זאת עדות חותכת לחוסר־המגע־הנפשי שבין כל שיכבת המנהיגים, בני המיעוט הוותיק, לבין רוב בוחרי ישראל, העולים־החדשים.

מפלגות

קיפלינג בתל־אביב

(ראה שער)

אם בידך לחלום — ולהתפכח /
בן־רגע / לחשוב — ולא להיות
לעבד / מחשבה; / אם בידך
לראות בנצחון ופגע / ובשניהם
לנהוג מידת ביטול שווה...

האיש שציטט השבוע את השורות האלה מתוך שירו המפורסם של המשורר הבריטי רודיארד קיפלינג, אם, היה רשאי לייחס את המילים לעצמו. כי שום מנהיג מיפלגתי ישראלי לא נכנס למערכת־הבחירות בפחות יהירות מאשר מנחם בגין.

עוד לפני שלושה חודשים סירב בגין לנחש מה תהיינה תוצאות הבחירות. בישבו בדירתו הקטנה, בקירבת בית הבימה, הרים את ידיו כאדם המוכן לכל. רוויזיוניסטים ותיקים שנטשו את מיפלגתו בסיטונות, וחיפשו מיקלט אצל הציונים הכלליים, ניבאו לו כישלון חרוץ — ירידה לשישה, או אף לחמישה מקומות בכנסת. עסקני מיפלגתו גילו, בשיחות פרטיות, שישמחו מאוד לשמור על שמונת הכסאות, ואם יזכו בכסא נוסף בכנסת, יראו בכך ניצחון מזהיר.

בגין עצמו, שלא רצה להיכנס לתפקיד העגום של חלוקת המקומות ברשימת־המועמדים, כינס לצורך זה ועדה רחבה. כשהקציבה ועדה זו לאסתר רזיאל־נאור, אחותו התקיפה של מפקד האצ״ל המנוח, את המקום העשירי, פשטה התמרמרות רבה בין חסידיה. המקום העשירי נראה מוחשי כמו המקום ה־120 ברשימת הפרוגרסיבים.

סימן מר למר. „הצלחנו בקרב, אולם המילחמה עוד לפנינו. אסור לנו להתייהר!" הודיע המנהיג הממושקף, הלובש דרך־קבע חליפות אירופיות מטורפות, לאנשים שבאו לברכו. אולם גם בגין היה רק אנושי, ולא יכול היה להתאפק מלהביע נימה של שימחת־ניצחון.

„לפני שלושה חודשים מר בן־גוריון אמר שאפילו אני פטריוט הרוצה את טובת העם. השבוע הוא אמר שאני פאשיסט. זהו סימן טוב מאוד. בראש סיעה של שמונה אני פטריוט, בראש סיעה של 16 אני פאשיסט. אכן, סימן רע מאוד למפא״י!"

הוסיף בגין כדי למנוע כל טעות: „בעיני פטריוט ופאשיסט הם שני הפכים. פטריוט אינו יכול להיות פאשיסט!"

בניגוד לניתוחים מסובכים יותר, זקף בגין בעצמו את ניצחונו המזהיר על חשבון קלף אחד: „הצענו לבוחרים להצביע בעדנו כדי להפגין בפני האמריקאים את התנגדותנו לקו הפרו־ערבי שלהם, ולהזהיר את הערבים שלא נעבור בשתיקה על שפיכות־דמים בגבולות." בגין משוכנע כי העם קיבל הצעה זו. הוא הצביע בשימחה על התגובות הראשונות בעיתוני אמריקה, שהוכיחו כי התוצאות אכן הובנו שם בדרך זו.

„בהיותך שנוא..." על תוכניותיו הבאות לא הירבה המנהיג החרותי השבוע במילים. הוא ארז את מיברשות השיניים ויצא לחופשה בת ארבעה ימים. בחופשה זו חגג בגין את יום הולדתו ה־42.

אם לא תפוזר הכנסת השלישית בטרם עת, יעמוד מנחם בגין, שהתחיל בקאריירה שלו בגיל 13 כחבר בהשומר־הצעיר, עד יום הולדתו ה־46, בראש הסיעה השנייה בגודלה, ויהיה למנהיג המוכר של האופוזיציה בישראל. בשנים אלה, יהיה תלוי במידה רבה בו, אם ייהפך ניצחון השבוע לתופעה חולפת, כפי שמקווים ראשי שאר המיפלגות, או שתנועת־החרות תקום לחיים חדשים.

ייתכן שישאף בשנים אלה עידוד נוסף משירו של קיפלינג השואל, בין השאר:
„אם עוז בך לחכות, מבלי היות יגע,
או על דיבות־כזב לא להשיב דיבה, או
בהיותך שנוא — משנוא להימנע, אך גם
מהתחסדות יותר מדי רבה..."

תיאטרון

ג׳יהנום יעיל

הגיהנום וסדריו: מחקר על שיטות העינויים בעולם הבא — זה שמה של מסה, שחוברה בשנת 1678 על־ידי הנזיר הספרדי יוסף פרנאנדיאז, בה מתוארים בריאליזם נוקב כל כלי־העינוי שקבע הבורא עבור כופריו. הספר כולל ציורים מפורטים של עוקרי הציפורניים, מותחי הגוף, לחצני אברי־המין ושאר מכשירי התופת.

המסה, שחיבר על אותו נושא במחצית השנייה של המאה העשרים הסופר והפילוסוף הצרפתי ז׳אן פול סארטר, היא שטנית הרבה יותר. המסה, הכתובה בצורה של מחזה תיאטרוני והנושאת את השם בדלתיים סגורות, מציעה דרך עינוי יעילה, זולה ושטנית: להניח לכל אדם להיות המענה של רעהו, ולהבטיח בדרך זאת כי לעולם לא יגיע עוד לשלוות־נפש.

הפחדן והרוצחות. סארטר נותן לתיאוריה שלו לפעול על־ידי הושבת שלושה אנשים בחדר משותף, סגור ומסוגר, בגיהינום. האחד הוא גבר (מיכאל אלמז) שחשב את עצמו לפאציפיסט עד שנתגלה לו שהוא פשוט פחדן, והשתיים האחרות הן נשים, אינז (ברטה וילנסקה) הלסבית, שרצחה את אהובתה כשחשדה בה בבגידה, ועלמה צעירה ויפת־מראה (עדנה שביט), שלמרות גילה הספיקה כבר לרצוח את תינוקה. שלושתם מייצגים את החוט המשולש והאומלל, בו נידונה החברה לענות את עצמה.

בהצגת תיאטרון זירה לא תמיד שורר על הבמה המתח השטני המתחייב מן המחזה. אולם הוא מוגש בהבנה ובבהירות, והשחקנים מצליחים לרתק את קהל־הצופים למתרחש על הבמה.

אנשים

● כתב קול ישראל, **נקדימון רוגל,** שמיהר לראיין את מנהיג תנועת החרות **מנחם בגין** יום לאחר הבחירות, לא נתקבל לראיון. מתברר, שבעצם יום־הניצחון שכב בגין חולה, כתוצאה מהתקפת כיב־הקיבה.

● על חילופי שילטון אמר השר **זלמן ארן:** „שילטון אינו חליפה שיש הכרח להחליפה מפעם לפעם."

● **צבי לבון,** אחיו של שר־הביטחון המודח, שלא נטל כל חלק במערכת הבחירות, כמחאה אילמת על הרחקתו מרשימת מפא״י לעיריית תל־אביב, אמר: „נאום הבחירות היחיד ששמעתי במהלך מערכת־הבחירות, היה מפיו של הספר שלי."

אנשי צוות מטוס „אל־על" שהופל מעל לאדמת בולגריה: קצין ראשון בן־פורת, מהנדס־טיים סיד צ׳למרס, אלחוטאי רפאל גולדמן, דייל אלברט אלחדף ושרה הזוהרת, כפי שהכירוה אלפי נוסעים וידידים. הדיילת שרה אצ׳רקן בתצלום, כשהיא במדים, כקצינת ח״ן.

גולדסטאר
GOLDSTAR
מגיע לך גולדסטאר
אתה יודע מה טוב עבורך.
אתה יודע מה זאת בירה טובה.
לכן אחרי הכל,
אחרי עבודה, משחק, מאמץ או בילוי
מגיע לך משקה טעים, עשיר ומרווה.
מגיע לך גולדסטאר.
PUMA

י"ז אב תש"ם, 30.7.1980 מיספר 2239 שנה 44 המחיר: 5.50 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

הם עלו על עקבות הרוצחים - והושתקו

עמוס אוריון

רצח הנוקמים